

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Peter Elmelund

Ejendomshistorier

Lokalhistorikeren, pensioneret ejendomshandler Peter Elmelund (født 1922 i Karup Sogn, død 1992 i Sæby) var gennem de sidste ti år af sit liv daglig gæst på Byhistorisk Arkivs læsesal, hvor han gennemgik og registrerede de genparter af skøder og pantebreve fra Sæby Købstad og Dronninglund Herred fra 1860'erne og indtil 1927, som Landsarkivet i Viborg havde deponeret i Arkivet; han gennemgik tillige de tingbøger og genparter af tinglæste dokumenter fra tiden efter 1927 og frem til dato, som dengang endnu fysisk befandt sig i tinglysningskontoret i retsbygningen "Retfærdigheden" i Sæby.

Det drejer sig om købekontrakter, skøder, pantebreve, aftægtskontrakter m.v. for fast ejendom, hyppigt med bilag i form af skifteforretninger, inventarlistes m.m.; alt sammen dokumenter som er uvurderlige kilder til hver enkelt ejendoms historie.

Peter Elmelunds kæmpearbejde satte sig frugt i en serie ejendomshistorier for den daværende Sæby Kommunes syv landsogne: Understed, Karup, Volstrup, Hørby, Torslev, Skæve og Albæk, dækkende årene fra omkring 1860 og frem til nutiden.

Saltlandets Historiske Forening for Sæby og Omegn har sammen med Slægtsforskernes Bibliotek stået for nærværende digitalisering af det omfattende materiale på omkring 2.800 sider.

Digital publicering: Slægtsforskernes Bibliotek. 2021

K A R U P P R Æ S T E G Å R D

matr.nr.1a

I fordums dage - og det vil i dette tilfælde sige i den katolske tid - havde Karup Sogn egen præst og naturligvis også en præstegård. Men efter reformationen i 1536 blev det bestemt, at kirkerne i Understed og Karup - og i første omgang også kirken i Lendum - skulle betjenes af een og samme præst, og han bosatte sig i Understed.

I Klemmebrevet fra 1555, hvori det blev bekendtgjort, at kirken i Lendum ikke længere hørte med, men skulde for fremtiden høre til Torslev kirke, står præstegården i Karup omtalt, men det fremgår klart at præsten boede i Understed. Han skulle have 4 tønder korn om året fra Karup præstegård, som lå til Hørbylund.

Kort tid efter - den 18 marts 1567 - fik Sæbygårds daværende ejer Pernille Oxe, kongens tilladelse til at lægge sine 5 gårde i Karup sogn til Volstrup. Det drejede sig om Stenshede, Krættérupgårdene, Skølstrup og Bispehuset(Heden)), og selvfølgelig også Eskehøjs jord, men denne ejendom er først oprettet i dette århundre. Det var ca. 1/3 del af Karup sogn der kom til Volstrup og hermed forsvandt den sidste chance for at blive et selvstændigt sogn i gejstlig henseende og forklarer samtidig hvordan og hvorfor det unaturlige sogneskel imellem Volstrup og Karup er opstået.

Efterhånden som det blev almindeligt at betragte Karup sogn som annexsogn til Understed, blev præstegården her kaldt Annexgården og det vedblev den med at blive kaldt, selv efter den fra midten af 1700 tallet var bleven en almindelig fæstegård under Hørbylund Hovedgård. Annexgården blev købt til selveje i 1805, samtidig med de øvrige ejendomme i Karup, og blev fra da af kaldt Vester Karup.

Ved eller efter opmålingen til vor sidste matrikel fik Vester Karup den 24 juni 1840 matr.nr.1, og Karup sogns eneste ejerlav blev kaldt V.Karup.

Den første efterretning jeg kender vedrørende præstegården stammer fra 1525, altså medens den stadig var præstebolig. Rollingem bestod af 6 fag bindingsværk, laden af 8 fag, og et lille fæhus af 2 fag. I 1672 omtales gården som øde og forladt, men samtidig siges der " at der sidder en arme stakkel, skyldsæt til 4½ tønne korn ".

I 1697 blev der igen afholdt synsforretning og om bygningerne hed det. Rollingen er 7 små lave bindinger af el og bøg, taget middel-
mådigt. Værre stod det til med laden, der bestod af 6 bindinger
af el og bøg, den halve part står ganske for fald og kan næppe
støttes op. Taget på den ene side halvt slidt op, og på den anden
side duer det slet ikke. Ved enden af laden fandtes et lille fæhus,
som synes 3 bindinger og ganske forfalden og ligger alene på en
støtte.

Det er et ret så trøstesløs billede vi her ser for os, især når
man tænker på at det var sognets 4. bedste gård, der i gammel hart-
korn stod til 5 td. 1 skp. 2 fjk. o alb.

Hvor lå så Præstegården, Annexgården og til sidst Vester Karup.
Ved at sammenligne de få efterretninger vi har desangående med et
matrikelkort fra begyndelsen af 1800 tallet, ser vi at gården lå
sydvest for Karupgård, på fladen ovenfor de stejle sydvendte skrån-
ninger.

Ved opmålingen til den sidste matrikel var Vester Karup på 34 ha
7508 m²(der blev naturligvis benyttet alen), der svarer til ca.
68½ tønne land. Største parten af jorden var samlet ved gården,
men ca. 9 tønne land lå nord-øst for Stendal, og er siden kommet
til denne gård, og små 8 tønne land lå syd-vest for Ledet og hører
nu dertil.

I 1662 boede jomfru Jytte Banner i Annexgården og i 1762 døde ma-
dam Højer i Præstegården, den sidste var antagelig en præsteenke
ser var plaseret der, og det er sidste gang vi hører gården kaldt
Præstegården.

Annexgården var fra midten af 1700 tallet fæstet af Wigild Niel-
sen, der døde i 1772. Han blev samme år afløst af Anders Jørgen-
sen, der var gift med Anna Hansdatter. De flyttede til Øster Bol-
ler allerede i 1776, hvor han døde i 1807. Han blev formentlig af-
løst af Christen Nielsen, der blev afløst af sønnen Niels Christen-
sen, der købte gården til selveje i 1805 og solgte i 1826 til Chri-
sten Nielsen, der i 1828 solgte til Søren Christensen, der i 1844
solgte til Johan Andreas Penich, Karupgård, der lagde jorden til
Karupgård og bygningerne fra Vester Karup blev senere fjernet.

K A R U P G Å R D

matr.nr.2a mfl.

Selv om Karupgård ikke er omtalt i de ældre matrikeler og at det først er fra 1700 tallet vi har skriftlig efterretning vedrørende gården, betyder det ikke nødvendigvis at gården er af nyere dato, men kun at den har fået navneforandring.

På stedet hvor Karupgård ligger, lå den gamle gård Hornebjerg, der er afmærket på de ældste kort der findes over sognet, men skulle ifølge " Traps Danmark ", siden være forsvunden.

Hornebjerg var ikke nogen stor gård. Efter 1664 matrikelens stod den til 2 td. hartkorn, der efter opmålingen til den såkaldte landmålermatrikel i 1682 blev sat til 1 td. 1 skp. 1 fjk. o alb. og havde et dyrket areal på 14.4 tønder land og selv om der siden er solgt noget jord fra og købt meget mere til, er vi i stand til at beregne Hornebjergs samlede areal til ca. 43½ tønne land og med en dyrkningsprocent på 34, som var gennemsnittet for Karup sogn i 1688, svarer de 14.4 tønne land dyrket så nogenlunde med gennemsnittet.

Hvorfor og hvornår navneforandringen fandt sted, lader sig vanskeligt afklare på lokal plan, men det skete engang imellem 1688 og 1752.

Karupgård var fæstegård under Hørbylund Hovedgård indtil 1805. På det tidspunkt lå gården som nævnt, ganske vist som den gør i dag, men omgivelserne har ikke desto mindre taget stor forandring. Af gårdens 43 tønder land, lå de 8 øst for Røllen og var ikke landfast med gårdens øvrige marker. Andre 6 tønder land lå nord-øst for Stendal.

Sognevejen som idag kaldes Karupvej, gik på det tidspunkt lidt sydligere og havde haft det primære formål at ligge godt for gården Vester Karup, der var gammel præstegård. Ville man ind til Karupgård måtte man drøje fra hvor Rølborgvejen begynder og kom således til gården fra vest. Indkørselen var i det nord-vestlige hjørne af gården.

Efter 1844 da Vester Karup blev nedlagt og jorden lagt til Karupgård, blev vejen flyttet nærmere til Karupgård og med indkørsel direkte fra syd. At flytte en vej var ikke nogen større opgave i de dage hvor det kun var et hjulspor det drejede sig om.

Vejen kom til at ligge så langt fra gården at der blev plads til en frugthave syd for laden, men i midten af dette århundrede, da det var bleven moderne at tage såkaldt sagkyndig bistand til hjælp, fandt man ud af at det var bedre at flytte vejen ind i frugthaven. En handling der ikke tjente noget som helst fornuftigt formål, men skæmmede gården uhyggeligt. Dette har den nuværende ejer ganske vist tildels rådet bo for med sit storstillede bygningsværk. Der er en fredet gravhøj på ejendommen.

Jeg vil i det følgende forsøge at belyse fæste- og ejerforholdene i en periode på over 250 år og herved bemærkes det ret udsædvanlige forhold, at ikke een eneste gang er gården gået fra far til søn - eller svigersøn.

Da den gamle fæstebonde Niels Nielsen, der var født i 1677, døde på Karupgård i 1758, blev der bemærket i kirkebogen, at der var holdt ligprædiken over ham. Det var ikke noget der tilkom enhver, men når det skete, skyldtes det nok lige så meget boets evne til at betale præsten derfor, som personens livsførelse.

Fæstet var på det tidspunkt overtaget af Hans Jensen, der var gift med Anna Lauritsdatter. Han blev i 1772 afløst af Jens Christensen, der var gift med Maren Axelsdatter(Madsdatter), der døde den 26 januar 1783. Blandt deres samavlede børn var den 3 år gamle Maren Jensdatter, der i 1815 blev gift med Anthoni Jacobsen, Flaðholt og blev stammoder til Snebangslægten i Karup sogn.

Jens Christensen giftede sig igen den 4 april s.å. med Else Christensdatter, der døde som aftægtskone i Sønderbakken den 21 januar 1837, 90 år gammel. Jens Christensen afstod fæstet af Karupgård omkring århundredskiftet og familien flyttede til Sønderbakken.

Den næste fæster var Anders Jensen, der var født den 9 juli 1774, søn af gårdfæster Jens Andersen, Donsted i Albæk sogn og dennes hustru Anne Pedersdatter. Han blev den 6 oktober 1799 gift med Anna Sørensdatter, der var født den 3 oktober 1778, datter ad fæstegårdmand Søren Lauritsen, Overholdbæk i Albæk sogn og dennes hustru Maren Mortensdatter.

Anders Jensen købte gården til selveje fra Hørbylund Hovedgård i 1805 og solgte i 1813 til Svend Bertelsen og sikkert med god for tjeneste, for derefter købte han Tveden, hvor han døde den 9 maj 1825 og Anna Sørensdatter døde som aftægtskone i Klinghus den 9 marts 1853.

Svend Bertelsen solgte kort tid efter til Peder Mortensen. De gode tider for landbruget var forbi. Statsbankerotten i 1813 efterfulgtes af den værste økonomiske krise landet havde oplevet.

Peder Mortensen, der var gift med Karen Madsdatter, solgte i 1822 til Christen Christensen, sikkert mere eller mindre nødtvungen og flyttede til Frederikshavn, men købte kort tid efter ejendommen Egeborg.

Christen Christensen var så vidt det kan skønnes født i Kiis i Understed sogn i 1786, søn af ugifte Johanne Lauritsdatter og udlagt som barnefader var Christen Knudsen s.s. Han blev den 16 november 1817 gift med Ane Madsdatter fra Kvesel. Ane Madsdatter var født i 1790, datter af Mads Pedersen i Kvesel og dennes hustru Helle Christensdatter. Efter giftemålet fæstede parret en ejendom i Kiis. Kort tid efter overtagelsen af Karupgård blev Christen Christensen sognefoged og var en overgang også skolepatron. Det sidste var et utaknemligt hver. Beboerne betalte udgiften til skolen i forhold til hartkornet direkte til skolepatronen, der så vidt mulig var udtaget blandt de mest skrivekyndige af beboerne. Christen Christensen solgte i 1840 til Johan Andreas Penich og købte året efter Ledet, hvor han døde som aftægtsmand den 2 december 1852 og Ane Madsdatter døde samme sted den 26 december 1853.

Johan Andreas Penich var søn af major John. Gottlieb von Penich, der en overgang var ejer af Lengsholm. Han købte samme år ca. 15 tønder land fra Tveden, matr.nr.33b, der i hartkorn blev sat til 1 td. 0 skp. 3 fjk. $2\frac{1}{4}$ alb. Jorden var ikke landfast med Tvedens øvrige jorder, men lå særdeles godt for Karupgård. I 1844 købte Penich gården Vester Karup og lagde jorden derfra til Karupgård, der efter den nye matrikel, der trådte i kraft samme år, blev sat i hartkorn til 5 td. 5 skp. 3 fjk. $2\frac{1}{2}$ alb. og var nu sognets 2. største gård - både i geometriske og boniterede mål. Penich døde i 1844, 51 år gammel og enken solgte kort tid efter til Johann Jørgensen.

Johann Jørgensen var 30 år gammel og født i Sønderborg amt, gift med Clara Charlotte Frederikke Bøhling, der var 33 år gammel og født i Rensborg. Det var et fornemt pat der havde overtaget Karupgård. Fruen blev omtalt som - madam Jørgensen - en ære som ikke er tilkommen nogen anden frue på Karupgård.

I Jørgensens tid havde de landvæsenselever på gården. Gerne 2 af gangen og endda med familiæret stilling. Det var fine folks sønner der kom for at lære landbrug og der er grund til at tro han drev et landbrug der var lidt ud over det almindelige, men han måtte have opgivet landvæsenseleverne, for fra folketællingslisten fra 1850 ser vi at han kun havde 2 karle, men ikke mindre end 3 voksne tjenestepiger. Johann Jørgensen var i 1853 medlem af sogneforstanderskabet for Understed-Karup.

Johann Jørgensen solgte i 1854 til sin gode ven og nabo, Wilhelm Frederik Janssen, Tveden og købte derefter St. Fjembe i Torslev sogn, hvor han i 1865 måtte gøre opbud og vi taber kontakt med ham i nogle år.

Ægteparets søn Carl Bendiks Jørgensen, der var født i Karupgård i 1845, overtog i 1880 en lille ejendom i Understed der blev kaldt Nørre Rugtved efter sin svigermoder fru Kock fra København og da flyttede forældrene ind hos ham og her døde Clara Charlotte Frederikke Jørgensen den 13 oktober 1891 og Johann Jørgensen den 13 juli 1893. Jeg har set Carl Bendiks Jørgensens håndskrift og efter den at bedømme havde han gået i en god skole. Nr. Rugtved blev nedlagt i 1918 og jorden lagt til Melle Rugtved.

Wilhelm Frederik Janssen, der var gift med Louise Frederikke Dorteia Vierich, ejede stadig Tveden og boede der. Han var nu bleven ejer af sognets 2 største gårde, men kom efterhånden i økonomiske vanskeligheder og Karupgård blev i 1861 overtaget af Ålborg sparekasse, der i 1862 solgte ca. 8 tønder land, matr.nr.2b til Rølløse og i 1863 stilledes gården til auktion.

Ved auktionen den 23 april 1863 blev gården købt af Frederik Poulsen fra Sjælland for 7.800 rd. Ålborg sparekasse lod en del penge stående som 1. prioritet i gården til $4\frac{1}{2}$ % rente. Beløbet blev senere forhøjet til 8.500 rd. Kort tid efter ankom Frederik Poulsens forlovede, Anne Sophie Jacobsen fra Jægerspris. De havde løst kongebrev året i forvejen på Sjælland og blev gift i Karup kirke den 11 marts 1864.

Frederik Poulsen døde den 22 marts 1873, 48 år gammel, men havde forinden solgt ca. 9 tønder land, matr.nr.1b til Tronhavenshus (det nuværende Fredenslund), men denne jord er siden kommet til Stendal.

Enken Sophie Poulsen fik adkomst til gården den 2 maj 1878 og solgte kort tid efter ca. 6 tønder land til Stendal, matr.nr.2c, som igennem flere år havde været kontraktmæssig udlejet til Stendal.

Sophie Poulsen solgte den 19 april 1881 til forvalter Johan Carl Kuntzen Wøhlk pr. købekontrakt, der aldrig fik tinglæst skøde på gården, men overdrog den 3 juli 1884 retten hertil til Isak Christensen Bastholm af Pudborg i Albæk sogn.

KJØBEKONTRAKT.

Kjøbekontrakt oprettet mellem underskrevne enkefru Sophie Poulsen af Karupgård som sælger og forvalter Johan Carl Knutzen Wøhlk af Frederikshavn som køber.

Jeg enkefru Poulsen bortsælger herved til bemeldte Hr. J.C. K. Wøhlk, den mig efter adkomst tinglæst 22 maj 1878 tilhørende ejendom " Karupgård ", Karup sogn, Drønninglund Herred, med til- og underhørende, skyldsats således:

Matr.nr.1a af Vester Karup, Hartkorn 2 td. 1 skp. 3 fjk. 2½ alb.
- - 2a - - - - 1 - 4 - 1 - 2½ -
- - 33b - - - - 1 - 0 - 3 - 2¼ -

tilligemed påstående bygninger, disses mur- og nagelfaste tilbehør, derunder indbefattet kakkelovne, komfurer og grubekedel, avl, afgrøde og gødning, ildebrændsel.

Videre medfølger under salget den ved gården værende besætning af heste og kreaturer, avlsredskaber, 1 hakkels- og 1 rensemaskine, alt indvendigt inventarium, mejeri og bryggers redskaber, alt som påvist.

Fru Poulsen reserverer sig alt indbo og køkkenredskaber samt en fjedervogn, hvorimod hun lader medfølge 3 folkesengsklæder uden lagner.

Dehos afleveres med gården 50 td. havre, 30 td. byg og 23 td. rug hvoraf har fru Poulsen ret til at bruge fødekorn indtil 1 maj d. å. Fru Poulsen påtager sig intet ansvar om noget skulle mangle i anførte mål, på den anden side erholder køberen uden godtgørelse hvad der måtte have været over. Salget sker iøvrigt på følgende vilkår:

1.

Ejendommen og hvad med samme følger overtages af køberen den 1 maj d.å., til hvilken tid sælgerinden flytter. I ildebrandstilfælde står det solgte fra dato for køberens regning og risiko med ret til assurance, derfor fra tiltrædelsen står i andre tilfælde alt for køberens risiko, dog hvis nogen af hestene forinden ved et uheld skulle forgå, da hæver køberen forsikringssummen. Sker der fra nu af og til tiltrædelsen andet uheld på den øvrige besætning, da er sådant for køberens regning.

2.

Fru Poulsen betaler tiende for 1880 års afgrøde samt kongelige skatter for april termin 1881 og kommuneafgifter for april kvartal 1881. Ligeledes betaler Fru Poulsen til juni termin d.å. renten af Ålborg sparekasses prioritet.

3.

Købesummen er akkorderet til 32.000 kr. skriver to og tridive tusinde kroner. Heraf er idag betalt 3.000 kr., hvorfor fru Poulsen underskrift tillige gælder som kvittering.

Forsåvidt angår 17.000 kr. overtager køberen til forrentning fra 11 juni d.å. og indfrielse den på ejendommen hæftende prioritetsgæld af sådan størrelse til Ålborg sparekasse (rente $4\frac{1}{2}$ %) og bliver køberens egen sag at ordne sig med pantaveren forsåvidt han ønsker denne prioritet fremdeles henstående.

I 11 juni termin d.å. betaler køberen skadesløst til sælgerinden 7000 kr., at erlægge på sagfører Christiansens kontor i Sæby og samtidig udsteder køberen til sælgerinden for hans egen regning panteobligation for resten 5000 kr., hvilken obligation foruden alle sædvanlige klausuler skal indeholde, rente $4\frac{1}{2}$ % fra 11 juni d.å., at erlægge med halvdelen i hver 11 juni og 11 december termin og dens udeblivelse over forfaldstid har kapitalens udbetaling til følge, uopsigelig i 5 år fra juni termi d.å. at regne når renten svares prompte til forfaldstid. Prioritet efter 17.000 kr. i det solgte, samt køberens fader købmand Wøhlk i Frederikshavn som selv selvskyldner kautionist. Execution uden dom eller forlig efter lov 29 marts 1873 paragraf 15.

4.

Udebliver betalingen til 11 juni d.å. over forfaldstid, da er restkøbesummen forfalden til skadesløs betaling. Den 24 juni er dog god betalingstid.

5.

Foruden kautinist og selvskyldner for den sum der skal henstå på obligationem, underskriver fornævnte hr. købmand Wøhlk, Frederikshavn tillige som kautionist og selvskyldner for 7000 kr., der skulle betales 11 juni termin d.å.

6.

Køberen forskaffer rentebevilling og lader obligationen tinglæse på egen bekostning. Samtlige omkostninger i anledning af denne kontrakt, skøde, stemplet papir, $\frac{1}{2}$ % afgift, tinglæsning og skrivning, deles lige mellem kontrahenterne.

7.

Køberen respekterer en utinglyst lejekontrakt på en hedelod. Forskellige bestemmelser om tiendevederlag af ejendommen ere tinglæst og om disse frafalder retsanmærkning.

8.

Af den rentefri del af købesummen regnes 6000 kr. (derunder de betalte 3000 kr.) for løsøret.

Jeg Johan Carl Knutzen Wøhlk tiltræder denne kontrakt og forpligter mig i overensstemmelse med dens indhold.

Ligeledes tiltræder jeg købmand Wøhlk kontrakten som kurator for nævnte min søn og som kautionist og selvskyldner i overensstemmelse med ovenstående.

I søgsmålstilfælde er såvel køber som kautionist underkastet den hurtige retsforfølgning efter frdn. 25 januar 1828.

Når køberen på den i post 3 anførte måde har berigtiget købesummen erholder han herpå tegnet skøde fri for andem hæftelse end de 17.000 kr. til Ålborg sparekasse og hjemler sælgerinden ham ejendommen efter loven og med de samme rettigheder og almindelige byrder, hvormed den tilhører hende.

Forsåvidt den rente der til 11 juni d.å. skal betales til Ålborg sparekasse skulle vise sig at være forudbetaling, da har køberen at svare denne rente.

9

Således indgået bekræftes med underskrift vidnefast nærværende.

Sæby den 19 april 1881

S. Poulsen J. Wøhlk

Som kautionist og selvskyldner i overensstemmelse med kontraktens indhold og tillige som kurator.

C. Wøhlk

Til vitterlighed:

G. Busch N.K. Kristiansen

Dags dato modtaget på købesummen 7000 kr. skriver syv tusinde kroner og er jeg på anfordring pligtig til at udstede skøde imod at køberen udsteder til mig den i kontrakten ommeldte panteobligation for 5000 kr.

Sæby den 22 juni 1881

S. Poulsen

Til vitterlighed:

N.K. Kristiansen S. Wøhlk

Sophie Poulsen flyttede efter salget af Karupgård til Sæby, men hun ligger begravet på Karup kirkegård ved siden af sin mand og sine børn.

Der blev oprettet et legat på 100 kr., hvoraf renterne skulle gå til pasning af gravstedet. Det har sikkert været et rundhåndet beløb og renten - 4 kr. om året - var nok i datiden anset som passende for at passe et gravsted, men selv om der idag kan opnåes 10, ja til tider 12 % rente p.a., har det ikke været muligt at finde nogen der vil passe et gravsted for 12 kr. om året. Jeg er bleven fortalt at det omtalte gravsted har givet menighedsrådet mangfoldige problemer.

Som nævnt fik Johan Carl Knutzen Wøhlk af en eller anden uforklarlig årsag aldrig tinglæst skøde på Karupgård, men overdrog den 27 juni 1884, tinglæst 3 juli s.å. retten til skødet til Isak Christensen Bastholm, Pudborg i Albæk sogn ved følgende:

SKØDE.

I henhold til foranstående købekontrakt af 19 april 1881, og da nu køberen Johan Carl Knutzen Wøhlk ved transport har overdraget sin ret til skøde til Isak Christensen Bastholm af Pudborg i Albæk sogn, skøder og overdrager jeg underskrevne enkefru Sophie Poulsen, nu af Sæby, herved til bemeldte hr. Isak Christensen Bastholm den i kontrakten ommeldte af mig afhænde ejendom "Karupgård" i Karup sogn med til- og underhørende, skyldsats således:

Matr.nr.1a af Vester Karup	hartkorn	2 td.	1 skp.	3 fjk.	2½ alb.
- - 2a - - - -	-	1 -	4 -	1 -	2½ -
- - 33b - - - -	-	1 -	0 -	3 -	2¼ -

tilligemed bygninger og tilbehør. Alt som af ham taget i besiddelse og af hr. Wøhlk ham overleveret.

Den mig tilkommende del af købesummen er berigtiget ved udstedelse af panteobligation for 4000 kr. og iøvrigt ved kontant betaling.

For den øvrige del overtager Isak Christensen Bastholm i overensstemmelse med kontrakten til forrentning og indfrielse den på ejendommen hæftende prioritetsgæld 17.000 kr. til Ålborg Byes og Omegns Sparekasse til rente 4½ % p.a. og ordner sig selv desangående med panthaverne uden nogen som helst ansvar for mig.

I henhold hertil skal den ommeldte ejendom nu tilhøre Isak Christensen Bastholm med de samme rettigheder og forpligtelser hvormed den har tilhørt mig og tidligere min afdøde mand, samt forøvrigt i overensstemmelse med købekontraktens indhold. Jeg hjemler ejendommen efter loven.

Til bekræftelse vidnefast. p.t. Sæby den 27 juni 1884.
S. Poulsen

Til vitterlighed:

N.K. Kristiansen I. Rasmussen

DEKLARATION.

At jeg ikke har nogen fordring på skøde i henhold til købekontrakt af 19 april 1881 fra enkefru Sophie Poulsen på ejendommen "Karupgård" i Karup sogn matr.nr. 1a 2a 33 b med bygninger og tilbehør tilståes herved.

p.t. Sæby den 27/6 84

Til vitterlighed:

N.K. Kristiansen I. Rasmussen

Det var reelt et mageskifte, for Isak Bastholm solgte samtidig sin ejendom Pudborg til Johan Carl Knutzen Wøhlk, men her transporterede denne skødet til sin broder Ferdinand Johan Ditlev Wøhlk, der var forpagter på Sæbygård og senere ejer af Lundergård i Torslev sogn. Johan Carl Knutzen Wøhlk drev derefter en slags købmandsforretning i en nu nedlagt ejendom i Mølholt, men her gik han konkurs nogle år senere.

Isak Christensen Bastholm, der var gift med Ane Margrethe Bastholm, f. Pedersen, var søn af Christen Isaksen Bastholm, der havde oprettet gården Pudborg ved køb af parceller fra Albæk præstegård og som sønnen og flere senere ejere har fortsat med.

Isak Bastholm solgte den 24 december 1896 parcellen matr.nr. 1c til Kirkehuset, men var ellers en driftig mand og faldt tilsyneladende godt til i Karup. Var medlem af sognerådet og med til at starte Risgård Højskole, i hvis bestyrelse han sad da han den 14 juni 1901, skødet tinglæst den 11 juli s.å. solgte til forvalter Jens Jensen ved følgende sålydende skøde:

SKØDE.

Underskrevne gårdejer Isak Christensen Bastholm af Karupgård i Karup sogn tilstår herved at have solgt og overdraget, ligesom jeg og sælger, skøder og overdrager til forvalter Jens Jensen, tidligere af Bangsbo nu af Nyholmstrand, den mig ifølge skøde, tinglæst 3 juli 1884, tilhørende ejendom Karupgård i Karup sogn, der ifølge udstykningsapprobation af 17 juli 1895 er betegnet og skyldsats således:

Matr.nr. 1a V. Karup, Hartkorn 2 td. o skp. 2 fjk. o alb.

-	-	2a	-	-	-	1	-	4	-	1	-	2 $\frac{1}{2}$	-
-	-	33b	-	-	-	1	-	0	-	3	-	2 $\frac{1}{4}$	-

tilligemed påstående bygninger, iværende mur- og nagelfaste ap-pertinentier, kakkelovne, komfur og grubegryde, derunder indbefæ-tet, avl, afgrøde og gødning, alt oplagt lad- og ranetømmer, samt indvidere efternævnte besætningsdele og inventariumgenstan-de, nemlig:

23 køer, 3 kalve og 1 tyr, 1 følhoppe med føl, 2 treårs heste og 1 etårs plag, 3 grisesøer, 5 polde, 10 smågrise, 5 får og 9 lam, 3 arbejdsvogne og 2 fjedervogne, 3 svingpløve og en 4 furet plov,

1 radrenser, 1 slå- og høstemaskine, 1 ringtromle, 1 såmaskine, 1 roesåmaskine, 1 tærskemaskine, 1 hakkelsmaskine med hestegang, 1 slæde, 1 rensemaskine, 1 sæddækker, 2 svenskharve, 2 træharver (danske), 3 sæt seletøj, transportspande, ajletønde, 1 folkeseng med sengeklæder og 2 par lagner, 1 sengested, 1 øltønde og halvdelen af hønsene ved ejendommen, alt således som det er og forefindes ved overtagelsen, der sker samtidig med nærværende skødes udstedelse.

Salget sker iøvrigt med de samme almindelige rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed jeg har besiddet det solgte, og herved bemærkes, at køberen respekterer en utinglyst lejekontrakt på en hedelod, og at der på ejendommen er tinglæst forskellige bestemmelser om tiendevederlag, hvorfor retsanmærkning herom frafalder.

Købesummen er akkorderet til 35.000 kr., skriver fem og tredive tusinde kroner, hvoraf 9000 kr. regnes for det i handlen medfulgte løssøre, og er berigtiget dels ved, at køberen overtager, tilsvarende og forrenter den på det solgte hvilende pantegæld til Kreditforeningen af jydsk Landejendomsbesiddere med statutmæssige forpligtelser, stor 21.000 kr., dels ved at køberen dags dato har meddelst mig en lovlig panteobligation for 6000 kr. og dels på anden måde. Hvad der er afdraget på gælden til Kreditforeningen, såvel som lånets andel i reservefonden skal komme køberen til gode.

Kommuneskatten af det solgte for første halvår udredes af sælgeren, hvorimod køberen betaler de den 1. april næstleden forfaldne kongelige skatter. Omkostningerne ved skødet udstedelse, stempeling og tinglæsning, $\frac{1}{2}$ % afgiften indvidere indbefattet, udredes af begge kontrahenter, hver med det halve. For hjemmel indeståes

Udstedt i Frederikshavn den 20 juni 1901
Isak Chr. Bastholm

Til vitterlighed:

A. Nørgård A. Eherlingård

Påtegnes til tinglæsning i henhold til indenrigsministeriets skrivelse af 17 juli 1895. Parcellens hartkorn og gammelskat er som foran anført.

Hjørring amt den 5 juli 1901.

J. Wedell Wedellsborg

Isak Bastholm købte derefter den dengang 269 tønder land store gård Elsnap i Ulsted, hvor han døde den 29 oktober 1908, men Elsnap er stadig i slægtens eje.

EKCEKUTIONSFORRETNING.

Udskrift af Dronninglund Herreds Fogedprotokol.

Aar 1906 den 27 februar, eftermiddag kl. 2, blev Dronninglund Herreds fogedret med nedennævnte vidner sat på Karupgård i Karup sogn. I den ordinære fogeds embedsforfald blev retten beklædt af fuldmægtig Olrik. Der foretoges:

Ekzekution hos propritar Jens Jensen efter begæring af Aktieselskabet Blaakilde Møllers Fabrikker i Hobro

For rekvirenten mødte sagfører Nielsen ved fuldmægtig Nørby, der fremlagde udskrift af et inden forligskommissionen for Hjørring amts 3. forligskreds den 9 februar d.å. ratihaberet forlig og bad han i henhold hertil rekvisitus affordret og i mangel af betaling udlæg foretaget for:

1) Hovedstol i følge forliget	kr. 143.59
2) Renter fra 1 oktober f.å. til dato	- 3.08
3) Forligsinkassationsomkostninger	- 17.43
4) Andel i befordring	- 4.00
5) Salær for mødet	- 20.00
6) Forretningens bekostning	- 8.52
	<hr/>
	kr. 196.62

Rekvisitus blev personlig antruffen og erklære sig ude af stand til at betale det opgjordte beløb, hvorefter han henviste til udlæg.

Derefter registredes og af vidnerne vurderedes følgende rekvisitus tilhørende ejendele:

1 kassefjedervogn med 2 agerstole	kr. 125.00
1 fodpose	- 10.00
50 høns	- 50.00
5 vænder	- 10.00

Rekvisitus bemærkede at størstedelen af hans indbo tilhører tredje mand og at han kun har lejet det. Han erklærede dog at eje løsørengstande som ikke er registrerede til en værdi af 60 kr.

Derefter registreredes og af vidnerne vurderes den rekvisitus ifølge skøde læst den 11 juli 1901 tilhørende ejendom Karupgård i Karup sogn, skyldsæt under:

Matr.nr.1a	Vester Karup	af hartkorn	2 td.	o skp.	2 fjk.	o alb.	
-	- 2a	-	-	-	1 -	4 -	1 - 2 $\frac{1}{2}$ -
-	- 33b	-	-	-	1 -	0 -	3 - 2 $\frac{1}{4}$ -

der med bygninger, mur- og nagelfaste genstande, avl, afgrøde og gødning af vidnerne vurderes til 25.000 kr.

Endvidere registreredes af gårdens besætning og tilbehør følgende genstande til efternævnte vurderingssummer:

1 hoppe med føl,	11 år gl.	300 kr.
1 sort hest	10 år gl.	200 -
4 seler		50 -
1 arbejdsvogn		60 -
1 arbejdsvogn		75 -
1 gammel tyr		150 -
6 sortbrøgede kvier		250 -
1 rød ko		75 -
1 sortbroget ko		75 -
1 sortbroget ko		60 -
1 sortbroget ko		70 -
1 sort kø		125 -
1 sortbroget ko		150 -
1 sortbroget ko		150 -
1 sortbroget ko		125 -
1 sortbroget ko		100 -
5 sortbrøgede kalve		100 -
1 blankbrun 7 år gl. hoppe		350 -
1 hvid hoppe		50 -
1 mælkevogn		30 -
1 sorthjelmet ko		100 -
1 sortbroget ko		75 -
1 sortbrøegt kvie		80 -
1 sortbroget ung tyr		50 -
1 sortbroget ung tyr		40 -
1 grå kalv		15 -
1 griseso		40 -
8 ca. 3 måneder gl grisepolde		120 -

4 seks måneder gl. grisepolde	150 kr.
1 griseso	60 -
6 får	150 -
1 rensemaskine	10 -
1 hakkelsmaskine	20 -
1 tærskemaskine	40 -
1 hestegang	100 -
2 jernplove	30 -
1 træharve	15 -
5 transportspande	20 -
1 dobbeltplow	60 -
3 jernharver	50 -
skovle, grebe, river, lygter og malkestole	5 -

I det således registrerede og vurderede dekretede fogden derefter udlæg at være sket til sikkerhed for fyldestgørelse af ovenopgjordte fordring med videre påløbne renter og omkostninger under forbehold af alle og enhvers bedre ret.

Det tilførte oplæstes og rekvisitus gjordes bekendt med dekretet og sammes retvirkninger.

Forretningen udsat.

Fogedretten hævet.

Vidner.

Olrik

Palle Christensen

N. Hilker

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Herredsfogedkontoret i Sæby den 12 marts 1906.

Jacobæus.

Ovenstående blev tinglæst som hæftelse på Karupgård den 15 marts 1906 og den 28 juni s.å. mageskiftede Jens Jensen med Christian Peter Christiansen, Degnehuset i Torslev sogn.

Prisen på Karupgård var sat til 32.100 kr. og prisen på Degnehuset til 8.000 kr. Der var stadig et Kreditforeningslån på Karupgård på 21.000 kr. + 5.000 kr. i et pantebrev til Isak Bastholm, men der var også gæld på Degnehuset, så den kontante byttesum Christian Peter Christiansen måtte erlægge udgjorde 2100 kr.

Den før omtalte parcel matr.nr.1c som var solgt til Kirkehuset, solgte Chr. Peter Christiansen til Ledet, så den første handel måtte være gået tilbage, herefter var fordelingen af den oprindelige jord:

KARUP PRÆSTEGÅRD.

Matr.nr.1a	21.9600 m ²	Karupgård
- - 1b	5.1600 -	Stendal
- - 1c	4.3208 -	Ledet
- - 1d	<u>3.3100 -</u>	Røllen
	34.7508 m ²	= 62½ tønde land

KARUPGÅRD.

Matr.nr.2a	13.4732 m ²	Karupgård
- - 2b	4.3428 -	Røllen
- - 2c	3.6500 -	Stendal
- - 2d	<u>7000 -</u>	Sønderbakken
	24.1660 m ²	= 43½ tønde land

Efter Christian Peter Christiansens død den 22 maj 1922 drev enken Laura Kristine Christiansen, f. Thomsen, gården med bestyre indtil hun i 1930 solgte til Charles Skovsgård. Laura Kristine Christiansen var datter af Laurits Thomsen, Rævdal i Gærum sogn.

Charles Skovsgård var født den 5 september 1904 i Ørslev i Torslev sogn, søn af Anton Skovsgård og gift med Karen Skovsgård, f. Nielsen, der var født den 19 september 1904 i Albæk sogn, datter af Anders Nielsen. Ved overtagelsen var der en besætning på 5 heste, 22 køer, 16 ungkreaturer og 20 svin.

Charles Skovsgård solgte i 1946 til Henry Nord og overtog derefter sin fødegård Ørslev.

Henry Nord solgte den 10 maj 1948 parcellen matr.nr.1d til Røllen og kort tid efter solgte han til Conrad Larsen, en handelsmand fra Ålborg, der med det samme solgte til Alfred Christensen, Pudborg i Albæk sogn.

Efter Alfred Christensens død solgte enken Else Christensen den 24 april 1961 til Børge Sørensen og flyttede til Sæby.

Børge Sørensen købte samtidig gården Stidsborg og havde planer om at lægge denne gårds jord til Karupgård, men landbrugsloven kom i vejen, bla. var afstanden mellem de 2 ejendomme for stor, så da han i 1970 havde lejlighed til at købe Ll. Tveden, blev Stidsborg solgt.

I 1971 købte Børge Sørensen Lille Tveden og efter at havde fået

.

tilladelse til at lægge jorden derfra til Karupgård, solgte han bygningerne derfra igen. Børge Sørensen har efterhånden ombygget alle avlsbygningerne, der samtidig er bleven stærkt udvidet.

K I L D A L

matr.nr.3 mfl.

Kildal blev efter opmålingen til 1944 matrikelen selvstændig matrikuleret og i hartkorn sat til 3 skp. 2 fjk. 2 $\frac{1}{4}$ alb. og gammel skatten var 2 rd. 90 sk. og før den tid kendes ejendommens navn ikke, men der er ingen tvivl om, at det er den samme ejendom, der tidligere blev kaldt Rølborghus og tilsyneladen havde haft et vist tilknytningsforhold til Rølborg. Peder Pedersen, Rølborg, benyttede ejendommen som aftægtsbolig og solgte i 1843 til Niels Christen Nielsen, hidtil Smedien og herefter blev ejendommen kaldt Kjeldalhus eller Kildalhus.

Niels Chr.Nielsen, der var gift med Kirsten Marie Nielsdatter, var igennem adskillige år ejer af gården Smedien og var en overgang sognefoged. Efter han kom til Kildal blev han omtalt som hjulmand.

Niels Chr.Nielsen solgte i 1857 til Christen Christensen, Rølborg, der i 1861 solgte til dannebrogsmænd Peder Pedersen, Østmark (forlængst nedlagt). Peder Pedersen, der var gift med Maren Olesdatter, solgte i 1863 til lærer Jens Christensen, Karup Skole og endte sine dage som aftægtsmand i Øster Kvesel i Understed.

Jens Christensen solgte den 22 december 1864 til sin fader fhv. gårdejer Christen Andersen, der den 8 juni 1876 solgte tilbage til sønnen ved følgende skøde:

Skjøde.

Underskrevne husejer Christen Andersen af Kildalshus i Karup sogn, tilstår hermed at have solgt og afhændet og nu samt fra mig og arvinger bortskjøder til min søn lærer J.Christensen i Karup, det mig efter skjøde af 14 februar 1863, tinglæst 22 december 1864 tilhørende hus Kildalshus kaldet i Karup sogn, med rette til- og underliggende, under matr.nr.3 i Karup, ansat for hartkorn 3 skp. 2 fjk. 2 $\frac{1}{4}$ alb., gammelsskat 2 rd. 90 sk. og med sammes påstående bygninger, avl og afgrøde og de i bygningerne værende mur- og sømfasteste ting, deriblandt kakkelovn.

Købesummen er bestemt til 1200 kr. skriver tolv hundrede kroner og da jeg for denne er fuldstændig fyldestgjort, så skal den solgte ejendom som min søn lærer J.Christensen har taget i besiddelse og af hvilken han for fremtiden svarer alle denne påhvilende skatter

og afgifter, skal fra nu af være ham tilhørende med fuld lovlig og uigenkaldelig ejendomsret og med de samme almindelige rettigheder og byrder og forpligtelser, hvormed den har tilhørt mig ifølge det vennævnte skøde og i overensstemmelse hermed hjelmer jeg på lovlig måde køberen det ham solgte og overtaget.

Ifølge tidligere adkomst på ejendommen skal ejeren tåle en vej rettighed, der er køberen bekendt og tinglæst.

Til bekræftelse med min underskrift efter forudgående oplæsning i overværelse af undertegnede vidner.

Udført i Søby den 1ste juni 1876

Christen Andersen
m.f.p.

Til vitterlighed:

H.C.Hansen Kristiansen

Christen Andersen døde den 24 oktober 1880, 92 år gammel og lærer Jens Christensen døde den 28 december 1905, 75 år gammel og havde da været pensioneret i fem år. Enken Adolphine Christensen, født Kjær, solgte den 1 marts 1906 til datteren Marie Cathrine Elise Christensen, ved følgende skøde:

Skøde.

Underskrevne Adolphine Christensen, født Kjær, enke efter pensioneret lærer Jens Christensen af Kildalshus, Karup sogn, tilstår og vitterliggør, at jeg har overdraget og afhændet til min datter Marie Cathrine Elise Christensen af Kildalshus, den mig efter adkomst, bestående af tilladelse til at hensidde i uskiftet bo efter formeldte min afdøde mand, der tinglæses samtidig hermed og med nærværende skøde, tilhørende ejendom, Kildalshus kaldet i Karup sogn, med rette til- og underliggende, der under matr.nr.3 i Karup, er skyldsæt for hartkorn 3 skp. 2 fjk. 2¼ alb. gl.skat 2 rd. 90 sk.. med de på ejendommen værende bygninger, disses mur- og nagefaste appertinenter, herunder grubekedel, komfur og kakkelovn, den til ejendommen hørende frugthave med samtlige derpå værende frugttræer og frugtbuske. Ejendommens besætning af kreaturer, avlredskaber, gødning og ildebrændsel, samt alt mit indbo og udbo.

Skødehaveren overtager, forrenter og indfrier den på ejendommen til Husmandskreditforeningen i Aalbårg hvilende gæld 2500 kr., ligesom denne også udreder alle forfaldne og forfaldende skatter og afgifter af ejendommen og fremdeles.

Ifølge tidligere adkomst på ejendommen skal skødehaveren tåle en vejrettighed over samme, og om bestemmelserne om tiendebyrderne, der er skødehaveren bekendte, tinglæste.

Da alt, hvad der i dette skøde er nævnt som overdraget, er en gæve, der fuldbyrdes ved min underskrift på nærværende dokument, at jeg nu og i fremtiden fraskriver mig enhver rådighed over samme, så skal den formeldte ejendom m.v. herefter tilhøre min fornævnte datter Marie Cathrine Elise Christensen med samme rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed den ved formeldte min adkomst har tilhørt mig, samt i henhold til mands skøde af 1 juni 1876, tinglæst ved Dronninglund Herreds ret den 8. juni s.å. For vanhjemmel stå jeg til ansvar efter loven.

Alle omkostninger ved nærværende skødes oprettelse, Stempling og tinglæsning, herunder halvprocents afgiften, udredes af skødehaveren alene. For det stemplede papirs skyld ansættes ejendommen til værdi 5000 kr., skriver fem tusinde kroner, og besætning, ind- og udbo til 2000 kr., skriver to tusinde kroner.

Til bekræftelse udstedes dette skøde under min hånd i overværelse af tvende vidner.

Kildalshus den 20 februar 1906

Adolphine Christensen

Til vitterlighed om oplæsning og dokumentets rette datering:

Svend Thomsen
sognefoged

Gotfred Andersen

De i skødet omtalte frugttræer og buske var plantet af lærer Christensen, der fik rosende omtale for sit havebrug (det var mere en han fik for sin skolegerning), især frugttræer havde hans store interesse, hvad haven i Kildal senere bar præg af. Frk. Christensen udtog næringsbrev som handelsgartner. Hun solgte den 30 april 1914 til lærer M.C. Olesen, Gundestrup skole, ved følgende dokumenter:

Købekontrakt.

Underskrevne frøken Marie Cathrine Elise Christensen af villa " Kildahl " i Karup sogn sælger og overdrager herved til

lærer M.C. Olesen af Gundestrup

den mig ifølge skøde, tinglyst 1 marts 1906 tilhørende ejendom

" Villa Kildahl " eller Kildahlshuset i Karup by og sogn, betegnet og skyldsatt under matr.nr.3 for hartkorn 3 skp. 2 fjk. 2 $\frac{1}{4}$ alb. Under overdragelsen er indbefattet de på ejendommen værende bygninger og disses mur- og nagelfaste genstande, hvorunder kakkelovne, komfurer og indmurede kedler, besætning bestående af 1 hest, 2 køer og 2 grise, fjerkræet, vogne og avlsredskaber, avl, afgrøde og gødning.

Fremdeles er i overdragelsen indbefattet en sælgerinden tilhørende lille mose- eller tørvelod, der er køberens nærmere påvist, og som bliver at betegne i skødet. På denne lod har sælgerinden og mulig tidligere ejere ikke tinglæst adkomst.

De nærmere vilkår ere:

1.

Købesummen er aftalt til 6500 kr., skriver seks tusinde fem hundrede kroner, der berigtiges på følgende måde:

- a. Køberens overtager til forrentning fra 11 juni d.å. at regne og indfrielse den på ejendommen hæftende gæld til Husmandskreditforeningen, stor 3.000 kr.
der hæfter med solidarisk ansvar og statutmæssige forpligtelser, og hvoraf det afbetalte og reservefondefondsandelen kommer køberens til gode
- b. Ved overtagelsen, og senest den 1 novb. d.å. betaler køberens kontant og skadesløst, men uden renter 1.500 -
Et tusinde fem hundrede kroner
- c. Restkøbesummen 2.000 -
6.500 kr.

afgøres ved at køberens ved skødeudstedelsen meddeler sælgerinden en panteobligation for beløbet, rentebærende fra overtagelsesdagen med 5 % p.a. og med oprykkende prioritet og panteret næstefter den overtagne husmandskreditforeningsgæld 3000 kr. i den solgte ejendom med bygninger, besætning, inventarium, avl, afgrøde og gødning, samt assurancesummer. På kapitalen afdrages hver 11 juni og 11 december termin - første gang 11 juni termin 1914 - 100 skriver et hundrede kroner, og gælden er fra sælgerindens side uopsigelig, indtil den er udbetalt gennem de stipulerede afdrag - dog at den straks forfalder ved ejerskifte og i sædvanlige misligholdelsestilfælde. Iøvrigt klausuleres obligationen efter reglerne for udlån af umyndiges midler.

2.

Overtagelsen sker den 1 novb. d.å. - eller, hvis køberen ønsker det, endnu tidligere, dog ikke før 15 septb. d.å. - alt mod berigtigelse af købesummen som anført. Skatter og afgifter af ejendommen udredes af køberem fra og med 1 oktober d.å. at regne.

3.

Når købesummen på anførte måde er berigtiget, medeles der køberen rent og anmærkningsfrit skøde på det solgte, fri for præjudicerende hæftelser, hvorved dog bemærkes, at køberen er bekendt med og respekterer, at ejendommen er tiendepligtig, at forening om kvægtienden og smårentem er tinglæst, og at en over ejendommens søndre ende udlagt vej skal tåles. Med hensyn til tørvelodden frafalder enhver retsanmærkning.

4.

Omkostningerne ved nærværende købekontrakt med stempelpapir og ved skødet med tinglæsning samt panteobligationen bæres af parterne hver med halvdelen.

Det bemærkes, at matr.nr.3 er vurderet til ejendomsskyld til 5000 kr. - Værdien af tørvelodden ansætter vi på tro og love ti 150 kr.

- - - - -

Jeg lærer M.C. Olesen tiltræder herved som køber nærværende kontrakt og forpligter mig i overensstemmelse med dens indhold.

I søgsmålstilfælde skal den hurtige retsforfølgning efter fdn. 25 januar 1828 være anvendelig.

Til bekræftelse med vore underskrifter vidnefast.

p.t. Sæby den 26 juni 1913.

Som sælgerinde:	Som køber:
Cath. El.Christensen	M.C. Olesen

Til vitterlighed:

M.Lund J.A.Bo

Skøde.

Da den akkorderede købesum nu på kontraktmæssig måde er berigtiget og de vedtagne vilkår iøvrigt ere opfyldte, så skøder og endelig overdrager jeg herved fra mig og arvinger ti køberem

lærer M.C. Olesen

den i købekontrakten ommeldte ejendom matr.nr.3 Vester Karup og nedenfor ommeldte moseskifter, hvilken ejendom med det i kontrakten ommeldte tilbehør herefter skal tilhøre ham med de samme herligheder, byrder og forpligtelser, hvormed den hidtil har tilhørt mig, og hjemler jeg det solgte på lovlig måde i overenstemmelse med kontrakten.

Den foran omtalte tørve- eller moselod, der medfølger i overdragelsen, består af en fjerdepart af den forinden udstykningsapprobation af 2/10-1875 skyldsatte parcel matr.nr.11q af Tranekjær, Hørby sogns nordvestlige del, hartkorn 2 alb., hvilken parcel nu ved fornævnte approbation er skyldsat således:

Matr.nr.11q	hartkorn	$\frac{1}{2}$	alb.
- - 11z	-	$\frac{1}{2}$	-
- - 11æ	-	$\frac{1}{2}$	-
- - 11ø	-	$\frac{1}{2}$	-

Således at den medoverdragne anpart består af en fjerdepart af disse 4 matr.nr., nemlig den part, der hidtil har tilhørt Morten Pedersen og Jens P.Christensen, fra hvilke ejere ingen adkomstoverdragelse er sket. Det tilføjes,, at den overdragne anpart faktisk består af den førstnævnte af parcellerne, matr.nr.11q af hartkorn $\frac{1}{2}$ alb., men fremgår dette ikke af pantebogen, da nogen opløsning af samejet ikke er tinglyst.

Til bekræftelse med min underskrift vidnefast.

p.t. Sæby den 21 april 1914

Marie Cathrine Elise Christensen

Til vitterlighed:

A. Nielsen J.A. Bo

Frøken Christensen købte derefter et hus i Hørby, der idag har nr.68iiNørregade, hvor Johanne Højtoft i mange år drev forretning. Her døde frøken Christensen den 25 oktober 1925 og ifølge hendes testamente, der var udstedt den 20 maj 1920, var brøderen maskinist Christen Andersen Christensen, der boede Pappenstrasse 111, Hamborg 23, Tyskland, eneste arving og fik med sagfører mellemkomst huset i Hørby solgt.

Efter lærer Olesens død solgte hans enke Marie Kristine Olesen, født Jensen-Damkjær, den 22 februar 1917 til sønnen Harald Olesen, ved følgende dokument:

Skøde og Aftægtskontrakt.

Underskrevne enke Marie Kristine Olesen, født Jensen-Damkjær, der hensidder i uskiftet bo efter min afdøde mand lærer M.C.Olesen af villa "Kildahl" i Karup sogn, skøde og endelig overdrager herved fra mig og arvinger til min søn

Harald Olesen

den mig ifølge adkomst, der senest samtidig hermed tinglases, tilhørende ejendom " Villa Kildahl " eller Kildalshuset i Karup by og sogn, betegnet og skyldsæt under matr.nr.3 for hartkorn 3 skp. 2 fjk. 2 $\frac{1}{4}$ alb., med anpart(en fjerdepart) i følgende tørveparceller af Hørby sogns nordvestlige del: 11q 11z 11æ 11ø.

Under overdragelsen er indbefattet de på ejendommen værende bygninger og disses mur- og nagelfaste genstande, hvorunder kakkelovne, komfurer og indmurede kedler, besætning, inventarium, avl, ægrøde og gødning, samt endelig sælgerindens indbo og bohave af enhver art. Med hensyn til tørveparcellerne henvises til tidligere skøde.

For denne overdragelse udreder køberen følgende vederlag:

a. Han overtager til forrentning fra 11 decb. f.å. at regne og indfrielse den på ejendommen hæftende gæld til Husmandskreditforeningen stor	3.000 kr.
b. Ligeledes overtager han til forrentning fra samme dato at regne og indfrielse den på ejendommen hæftende gæld til frøken Marie Christensen, til rest 1.850 - hvilken gæld, der forrentes med 5 % p.a., efter pantebogen andrager 2000 kr., idet de præsterede afdrag ikke er udslettede	1.850 -
c. Endelig har køberen ved sin medunderskrift herpå forpligtet sig til at tilsvare de nedenfor nærmere betegnede aftægtsbyrder til mig og køberens 4 søskende, af kapitalværdi	<u>3.200 -</u>
· således at vederlaget ialt har udgjort:	<u>8.050 kr.</u>

Den forannævnte, under c anførte aftægt består i, at køberen forpligter sig til:

1. at give mig frit husly og varme sammen med ham og familien i den solgte ejendom, sålænge jeg lever
2. at give sine sødskende

Erling Olesen	11 år gl.
Ane Marie Olesen	9 - -
Karen Olesen	7 - -
Dagmar Olesen	6 - -

frit ophold og underhold, intet i nogen måde undtaget, sammen med sig og familie indtil de pågældendes fyldte 14ne år, hvilken underholdsforpligtelse såvel køberen som hver af de pågældende dog er berettiget til nårsomhelst at forlange afløst med et pengevederlæg af 100 kr. for hvert barn. Vederlaget at erlægge halvårsvis forude, første gang samtidig med at pågældende forlader hjemmet.

Underholdsforpligtelsen bortfalder udenvidere i tilfælde af dødsfald blandt de berettigede og kan udslettelse ske ved produktion af dødsattest og ligeledes kan udslettelse ske efterhånden som de pågældende fylder 14 år ved produktion af dødsattester.

For disse forpligtelser til mig og køberens søskende meddeler køberen ved sin underskrift herpå oprykkende prioritet og panteret næstefter den overtagne pantegæld i den solgte ejendom med bygninger, disses mur- og nagelfaste genstande, hvorunder kakkelovne, komfurer og indmurede kedler, besætning, inventarium, avl, afgrøde og gødning, samt assurancesummer. Dog skal køberen være berettiget til, såfremt 2den prioritetshaveren, frk. Christensen skulde forlange kapitalen indfriet på grund af ejerskiftet, at anbringe en prioritet på indtil 1850 kr. af hvilke som helst midler og eventuelt til forhøjet rente i stedet for, således at pantebrevet for et sådant lån kan tinglyses uden præjudice af foranstående underholdningsforpligtelser eller aftægten.

Kapitalværdien beregnes således:

Sælgerindens bopælsret ansættes til 100 kr. årlig der 10 gange taget udgør	1.000 kr.
Børnenes underholdsret ansættes til 100 kr. årligt for hver, og bliver forinden samlede forpligtelse efter det resterende åremål ialt	<u>2.200 -</u>
	<u>ialt 3.200 kr.</u>

Køberen overtager og tiltræder straks den solgte ejendom, der fra nu af henligger for hans regning og risiko i enhver henseende, hvorfor han også i ildebrandstilfælde oppebærer assurancesummerne til statymæssig anvendelse.

Skatter og afgifter udreder køberen fra og med 1 april d.å. at regne.

Omkostningerne ved nærværende skøde og dettes stempling og tinglæsning såvelsom skøde som pantebrev bæres af køberen alene.

På tro og love ansætter vi værdien af den faste ejendom til 5000 kr.

Den solgte ejendom med tilliggende og tilbehør som foran beskrevet skal således fra nu af tilhøre køberen Harald Olesen som hans rette og lovlige ejendom med de samme herligheder og rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed den hidtil har tilhørt mig, og hjemler jeg ham det solgte på lovlig måde, hvorved bemærkes, at ejendommen er tiendepligtig, at forening om kvægtiende og smårente er tinglæst, og at en over ejendommens søndre ende udlagt vej skal tåles. Med hensyn til parvellerne matr.nr. 11q 11z 11æ og 11ø frafalder som anført retsanmærkning.

Jeg Harald Olesen med beskikket kurator sognefoged Marinus Jensen, Ledet, i Karup, tiltræder herved som køber nærværende kontrakt og meddeler ved min underskrift den betingede panteret for aftægten og underholdsforpligtelserne.

I søgsmålstilfælde underkaster jeg mig den hurtige retsforfølgning efter fdn. 25 januar 1828 og samtykker derhos i, at udlæg for konstante betalinger foretages i ejendommen uden lovmål og dom i den i lov 29 marts 1873 paragraf 15 ommeldte tilfælde.

p.t. Hjørring den 15 februar 1917

Som sælgerinde:

Marie Kristine Olesen

Som køber:

Harald Olesen

Til vitterlighed om underskrifternes ægthed og dateringens rigtighed:

Hanne Rasmussen
søster

E.E.Andersen
læge

KURATORBESKIKKELSE.

Efter derom indkommen begæring beskikkes herved sognefoged Marinus Jensen af Karup til kurator for den mindreårige

Harald Olesen af Karup

der i følge forevist attest er født den 1 marts 1892 i Veerst sogn, hvilket hverv kurator vil have at forestå i overensstemmelse med lovgivningens bestemmelser. Navnlig skal han vejlede den mindreårige ved anbringelsen af dennes midler.

Dronninglund Herreds Skifteret, den 13 decb. 1916.

O.C.Knudsen

27

Marie Kristine Olesen, født Jensen-Damkjær døde på sygehuset i Hjørring den 26 marts 1917 og blev begravet på Hørby kirkegård. Aftægtskontrakten blev aflyst den 1 maj 1919-293.

Harald Olesen købte den 21 marts 1918 parcellen matr.nr.25d, 820 m² jord fra Ledet for 300 kr. og solgte den 25 september 1919 til Jens Sørensen, Elmelund, ved følgende dokumenter:

Købekontrakt.

Underskrevne husejer Harald Olesen, Kildal i Karup, sælger og overdrager herved til:

husejer Jens Chr.Sørensen, Elmelund

dem mig ifølge tinglæst adkomst tilhørende ejendom, skyldsæt under:

Matr.nr.3 Vester Karup for hartkorn 3 skp. 2 fjk. 2 $\frac{1}{4}$ alb.

- -25d - - - - o - o - 1 -

og er under overdragelsen indbefattet de på ejendommen værende bygninger med mur- og nagelfaste genstande og appertinentier, derunder kakkeloven, komfurer og indmurde kedler, og øvrigt lovligt og retligt tilbehør, besætning, avl og afgrøde, avls- og mejeriredskaber og maskiner, udbo og inventarium, gødning og brændsel.

Overtagelsen sker den 18'd.m. fra og med hvilken dag det solgte står for køberens regning og risiko i enhver henseende, i ildsvådestilfælde mod regres til forsikringssummerne til anordningsmæssig anvendelse.

Skatter og afgifter, der fra og med 11 oktoberd.å. går af ejendommen, udreder køberen, medens sælgeren betaler alt tidligere forfaldent.

Omkostningerne ved nærværende handel betaler hver af parterne med halvdelen.

Købesummen, der er bestemt til 11.200 kr., gentager elleve tusinde og to hundrede kroner, berigtigedes således:

Køberen overtager til Husmandskreditforeningen	4.700 kr.
Til Husmandshypotekforeningen	1.000 -
Restkøbesummen	5.500 -
berigtiges kontant samtidig med overtagelsen 18 ds.	<hr/>
	<u>11.200 kr.</u>

Såsnart købesummen er betalt, som foran ommeldt, udstedes hæftelsesfrit skøde i øverensstemmelse med nærværende købekontrakt, i hvilken henseende bemærkes, at der er læst forening om kvægtiende og smårente, at tiendevederlag udredes, at der over søndre ende af matr.nr.3 skal udlægges og tåles en vej, at der er læst arvefæstebrev vedrørende matr.nr.25d og at matr.nr.25d er under pant for garantidokument 300 kr.

Under overdragelsen er iøvrigt også indbefattet såvel andel som overskud i mejeri, slagteri og kartoffelmelsfabrikken.

På tro og love erklæres, at den faste ejendomsværdi andrager 7400 kr.

Til bekræftelse vidnefast underskrevet.

p.t. Sæby den 15 september 1919

Som sægger:
Harald Olesen

Somkøber:
Jens Sørensen

Til vitterskab:

Carl Rømer Kristian Lind

Skødet blev tinglyst den 25 september 1919 og allerede den 20 november s.å. solgte Jens Sørensen, Elmelund, til broderen Johan Sørensen (senere vognmand i Præstbro) for 16.000 kr. Der blev i denne forbindelse oprettet et sælgerpantebrev på 4.800 kr., men de 2 brødre måtte erkende at prisstigningernes tid var forbi og den 18 marts 1920 solgte Johan Sørensen til Christen Sørensen, Dahl hus i Understed for 12.000 kr. Det kunne rent umiddelbart se ud som om Jens Sørensen tjente en god skilling, som broderen så til gengæld tabte, men dette var ikke tilfældet - pantebrevet blev slet og ret slettet.

Christen Sørensen stammede fra Ll.Gundestrup (Kokstedet) i Hørby sogn og havde som ganske ung og uden nævneværdi midler, i 1881 købt gården Smedien i Karup. Han havde derefter flere forskellige ejendomme, bla. Nørgård i Hugdrup og Anholt i Torslev sogn, som han i 1898 mageskiftede med gården Haldbjerg i Understed, som han havde til 1912 og derfra stammer tilnavnet Kræn Haldbjerg. Han og konen fik ingen børn. De formåede at tjene lidt hver gang de solgte og den daglige drift gav også overskud. Pengene blev lånt ud til betrængende, fortrinsvis landmænd og altid beskyttet med et retsgyldig pantebrev. Det begyndte med sparsomlighed, der senere skulde udarte sig til nærighed.

Christen Sørensen solgte i 1927 til Jens Chr.Jensen og flyttede til Hørby stationsby, hvor nærigheden greb om sig i uhyggelig grad. De sultede og frøs i en sådan grad, at havde man dengang haft vort nu udbyggede socialvæsen, ville nogen havde grebet ind. Ægteparret testamenterede en del af deres efter datidens forhold store formue til Hørby menighedsråd, der købte et kirkeorgel for pengene og bekostede et storslået gravmæle for parret.

Jens Chr.Jensen var født den 3 august 1896 i Højgård i Hørby, søn af Chr.Peter Jensen og gift med Olga Mathilde Jensen, født Christiansen, født 4 februar 1902, datter af Chr.Peter Christiansen, Karupgård. Han solgte i 1930 til Carl Larsen og overtog derefter Højgård.

Carl Larsen var sjællænder, men hans hustru Agnes Larsen var af en gammel Karup slægt, datter af Carl Martinus Knudsen, Klinghus og kusine til sælgeren.

Carl Larsen solgte i 1945 til Sigurd Nielsen og købte ejendommen Håbendal ved Torslev kirke. Sigurd Nielsen solgte kort tid efter til, formelt Christian Peter Nielsen, Øster Mølgård i Hørby, men det var sønnen Vagn Nielsen, der var den egentlige ejer. I 1956 bestemtes det at broderen Kjeld Nielsen skulde overtage Kildal og Vagn Nielsen købte da en ejendom på Hejselt mark.

Christian Peter Nielsen solgte den 8 februar 1956 til Kjeld Mølgård Nielsen, der den 19 oktober 1982 solgte til Bodil Møllerup og Ingolf Nielsen.

Den i skøderne omtalte vej over den søndre ende af Kildals jord, var vejen til den hellige kilde " Hellig Øbben ", der strengt taget udsprang på Rølborgs jord, men den naturligste vej dertil for publikum, havde været fra den ældgamle kirke- og møllevej, der gik lige syd-øst for Kildals jord, og derefter over dennes marker, men da kilden formodes at havde tabt sin kraft i årene 1830-1850, er den gamle servitut sikkert uden betydning idag.

R Ø L L E N

matr.nr.5 mfl. V.Karup

Røllen var før den nye matrikel trådte i kraft den 1 januar 1844, een af de ejendomme der blev kaldt Karuphus og lader sig vanskeligt udskille fra de andre ejendomme eller huse af samme navn.

Efter 1844 matrikelen blev Sønder Krattet, som ejendommen da var kaldet, skyldsæt under matr.nr.5 Vester Karup og havde da et jordtilliggende på ca.4½ tønne land(2.4922 m²). Ejendommen der fra begyndelsen af dette århundrede blev kaldt Røllen, synes ikke at have været beboet ved folketællingen i 1840, men ved folketællingen den 1 februar 1845 stod Ole Chr.Larsen som ejer.

Ole Christian Larsen var født den 25 december 1810 i Nygård i Understed, søn af Lars Olesen og Mette Pedersdatter. Han blev gift den 18 november 1832 med Karen Marie Christensdatter, der var født den 13 juni 1808 i Smedien i Karup, datter af Christen Jensen og Ane Christensdatter. Ægteparrets tilsyneladende eneste barn datteren Mette Kirstine Olesdatter blev født den 4 januar 1833 og da boede forældrene som indsiddere(lejefolk) i Kvesel i Understed. Ole Chr.Larsen købte den 19 marts 1862 parcellen 2b, ca. 8 tønder land(4.3428 m²) fra Karupgård.

Ægteskabet gik i opløsning og den 12 juni 1879 blev ejendommen solgt til Knud Chr.Jørgensen, Sønder Hestvang, og fraseparerede Karen Marie Christensdatter købte den 19 s.m. Pigerhuset i Hørby sogn.

Knud Chr.Jørgensen solgte den 24 juni 1880 til Mads Peter Larsen for 5.000 kr., der den 24 juni 1886 solgte til Christen Sørensen og købte derefter Stæten.

Christen Sørensen solgte den 1 maj 1902 til svigersønnen Jens Morten Christiansen for 5.400 kr.

Jens Morten Christiansen solgte den 4 november 1938 til Holger Pedersen, der den 10 maj 1948 købte parcellen matr.nr.1d(3.3100 m²) fra Karupgård og den 18 august 1962 købte han parcellen 4b (4.8980 m²) fra Korsagerholt. Matr.nr.4b udgjorde største parten af jorden fra den forlængst nedlagte ejendom Nørre Krattet

G A M L E S K O L E

matr.nr.9a

Den gamle skole var oprindeligt en ejendom på ca. 11 tønder land, der indtil der blev oprettet skole i 1844, blev kaldt Røllen eller Karuphus. De $\frac{3}{4}$ tønde land af ejendommen jord lå hvor den senere Karup by opstod, og bestod af en lang strimmel jord der strakte sig fra den gamle skolesti i nord, til Krættrupvej i syd (stort set). Krættrupvej i sydgående retning ligger derpå og ligeledes de øst for liggende huse. Jorden i Karup by er særskilt behandlet under matr. nr.9c. Der blev i 1844 lagt 3170 m² jord til fra ejendommen TYKKET (forlængst nedlagt) matr.nr.12b. På dette stykke jord var der i den tid der skole på ejendommen, en fælles lergrav.

Ejendommen var fæsteejendom under Hørbylund Hovedgård, og købt til selveje i 1805 af fæstebonden Christen Olesen, der døde i 1826 og enken Anna Larsdatter solgte til Peder Pedersen, Kirkehuset, der den 24 februar 1846, skødet tinglyst 19 marts s.å. solgte til kommunen, der allerede i 1844 havde bygget til skole, og blev benyttet som sådan indtil kommunen den 18 december 1902 solgte til Mads Peter Christensen fra Højen ved følgende skøde:

Skøde.

Underskrevne sogneråd for Understed-Karup kommune sælger, skøder og endelig overdrager herved til Mads Peter Christensen af Højen den kommunens skolevæsen ifølge skøde af 24 februar 1846, tinglæst 19 marts s.å. tilhørende ejendom "Karup gamle Skole" matr.nr.9a i Vester Karup, Karup sogn, som ifølge udstyknings approbation af 27 august 1902 er skyldsat for hartkorn 3 skp. o fjk. $2\frac{1}{4}$ alb. og gammel skat 2 kr.56 øre, med påstående bygninger og deriværende mur- og sømfaste genstande.

Ifølge nævnte udstyknings approbation er der tildelt den herved solgte ejendom matr.nr.9a konge-korntiende 1 skp. $3\frac{3}{4}$ alb. byg, præstekorntiende 1 skp. $1\frac{3}{4}$ alb. rug og 1 skp. byg, konge- og præstekvægtiende til hver tiendetager 157/1152 alb. byg, samt smårete til præsten 48/55 alb. byg.

Og da køberen Mads Peter Christensen har betalt den akkorderede købesum 4300 kr., skriver fire tusinde tre hundrede kroner, så skal fornævnte ejendom matr.nr.9a i Vester Karup, som han har taget i

Besiddelse og brug og af hvilken han udreder alle fremtidige skatter og afgifter, herefter tilhøre ham med fuldstændig ejendomsret og med de samme rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed den hidtil har tilhørt Understed-Karup kommune.

Hjørring Amts skrivelse af 29 maj d.å., hvorefter Amtsrådet har givet tilladelse til salget vedlægges.

Til bekræftelse med vore underskrifter med tilføjning, at den på det nordøstlige hjørne af ejendommen værende gamle bygning, der fremtidig agtes benyttet som stald for kirkebesøgende, er undtaget for overdragelsen, idet køberen derfor skal tåle, at bygningen forbliver på den nuværende plads i 50 år fra dato og at de kirkebesøgende i dette tidsrum har fri færdsel med befordring til og fra bygningen over ejendommen - i hvilken henseende dette skøde tillige begæres tinglæst som hæftelse på ejendommen.

Understed-Karup sogneråd den 13 december 1902.
(lyst 18 s.m.)

Niels Olesen Mads Peter Pedersen Peter Olesen
Jørgen Sørensen J.J.Jensen Lars Jensen
Lars Christian Nielsen

Underskrives af køberen og dennes fader og kurator, aftægtsmand Niels Christian Christensen af Højen.

Mads Peter Christensen Niels Chr. Christensen

Til vitterlighed:

P. Hellum Martin Nielsen

Mads Peter Christensen solgte den 22 december 1904 til Ole Chr. Mortensen fra Vrangbæk for 5550 kr., der medfulgte 3 køer, 2 svin, 1 haakkelsmaskine, 1 harve og nogle avlsredskaber, samt ca. 5 tønder aftærsket korn. Ole Chr. Mortensen solgte den 18 april 1918 til Niels Nielsen fra Ørtoft for 15.500 kr., ved følgende skøde:

Købekontrakt.

Underskrevne husejer Ole Chr. Mortensen, Karup, sælger og overdrager herved til senere fuldbyrdelse ved skøde til husejer Niels Chr. Nielsen, Ørtoft hede, den mig ifølge tinglæste adkomster tilhørende ejendom i Vester Karup by, Karup sogn, skyldsatsat under:

matr.nr.9a	for hartkorn	o	td.	3	skp.	o	fjk.	1 $\frac{3}{4}$	alb.
-	- 12b	-	-	o	-	o	-	1	o
-	- 13d	-	-	o	-	o	-	1	2 $\frac{3}{4}$

med de på ejendommen værende bygninger med mur- og nagelfast tilbehør, derunder kakkellovne, komfurer og indmurede kedler, så og besætning, inventarium, avl og afgrøde, avls- og mejeriredskaber, gødning og øvrigt lovligt og retlig tilbehør.

For overdragelsen gælder iøvrigt følgende nærmere vilkår.

1.

Overtagelsen finder sted samtidig hermed, og det solgte står derfor for fremtiden for køberens regning og risiko i enhver henseende, i ildsvådetilfælde mod regres til forsikringssummerne til anordningsmæssig anvendelse.

2.

Sælgeren forbeholder sig beboelsesret på den solgte ejendom indtil 1 april d.å., til hvilket tidspunkt han passer ejendommen som sin egen og oppebærer som vederlag herfor mælkepengene indtil fraflytningen.

3.

Skatter og afgifter, der fra og med 1 april d.å. går af ejendommen udreder køberen, medens sælgeren betaler eventuelle restancer.

4.

Købesummen, der er bestemt til 15.500 kr., gentager femten tusinde og fem hundrede kroner, berigtiges således:

a. Køberen overtager og tilsværer samt fra 11 december f.å. forrenter den i ejendommen i 2 obligationer med statutmæssige forpligtelser og solidarisk ansvar indestående gæld til Kreditforeningen i Viborg	5.000 kr.
Reservefondsandel og det afbetalte beløb kommer køberem tilgode uden særligt vederlag.	
b. Kontant i dag, hvorfor sælgerens underskrift herpå tjener som kvittering	8.000 -
c. Restkøbesummen	2.500 -
berigtiges kontant og skadesløst med renter 4 % p.a. fra 1 april d.å. i 11 juni termi d.å.	
	15.500 kr.

5.

Det bemærkes, at andelen i mejeri og slagteri medfølger i handelen hvorimod sælgeren forbeholder sig overskud i begge virksomheder indtil 1 april d.å. samt 1 gris. Køberen er bekendt med, at en kultivator, 1 radrenser og 1 ajletønde ejes i fællesskab med en tredie-mand.

6.

Omkostningerne ved nærværende handel udreder hver af parterne med halvdelen.

7.

Såsnart den kontante del af købesummen er betalt, udstedes hæftelsesfrit skøde i overensstemmelse med nærværende kontrakt, under mit hjemmelsansvar efter loven, i hvilken henseende bemærkes, at ifølge skøde læst 18/12 1902 skal ejeren tåle, at en i ejendommens nordøstlige hjørne liggende gammel bygning er undtaget fra overdragelsen og forbliver stående i 50 år som stald for kirkebesøgende, hvilke have ret til fri færdsel med befordring til og fra bygningen over ejendommen, at der påhviler matr.nr.12b og 13d halvårlig tiendeydelse, at ejendommen er tiendepligtig, at der påhviler ejendommen smårente til præsten, og at der den 12/4 1917 er læst garantidokument til Understed-Karup sogneråd på 100 kr. med pant næst læste hæftelser, hvilket garantidokument dog ikke er til hinder for størst muligt 1ste og 2den prioritetslån uden kaution.

Jeg, Niels Chr.Nielsen, tiltræder foranstående købekontrakt i enhver henseende og forpligter mig i overensstemmelse med den indhold.

Til bekræftelse vidnefast underskrevet.

p.t. Sæby den 22 marts 1918.

Som køber:

Niels Chr.Nielsen

Som sælger:

Ole Chr.Mortensen

Til vitterlighed:

Thomas Jensen

Carl Rømer

Skøde.

Da køberen nu har betalt kontant den resterende del af købesummen, så skøder og endelig overdrager jeg, Ole Chr.Mortensen, herved til Niels Chr.Nielsen den foran ommeldte ejendom i Vester Karup by, Karup Sogn, skyldsats under matr.nr. ect.

35

med bygninger og tilbehør, således som i købekontrakten beskrevet, under mit hjemmelsansvar efter loven og med de samme rettigheder og forpligtelser, hvormed jeg har ejet ejendommen, og med de i kontrakten nævnte forhæftelser.

Til bekræftelse under min hånd vidnefast.

p.t. Sæby den 13 april 1918

Ole Chr.Mortensen

Til vitterlighed:

Carl Rømer K.Nielsen

Niels Chr.Nielsen solgte i 1943 til Jens Valdemar Nielsen, der var født den 21 februar 1913 i Hørby, søn af Ole Chr.Nielsen, og gift med Zitta Nielsen, der var født i Karup den 1 februar 1914, datter af Jensigne Nielsen. Jens Valdemar Nielsen solgte i 1946 til Carl Christensen.

Efter Carl Christensens død solgte enken Elly Christensen i 1972 jorden fra til gården Højen, hvorefter hun solgte bygningerne med 300 m² jord til Andreas Andersen, der i 1974 solgte til Jam Mårup Andersen, der den 16 februar 1979 solgte til Ritta Stoltenberg og Norman Dahl, der siden har udført et nydeligt stykke restaurerings arbejde på ejendommen.

K A R U P H U S

matr.nr.9c

Til den ejendom hvori der blev oprettet skole, og som senere blev kaldt den gamle skole, hørte en lang strimmel jord på ca. $\frac{3}{4}$ tønne land, der lå hvor den senere Karup by skulde opstå. Jorden strakte sig fra den gamle skolesti i nord til Krætterupvej i syd. Da kommunen den 17 december 1902, skødet tinglyst 8 januar 1903, solgte den gamle skole, fulgte den omtalte strimmel jord ikke med, men en del deraf blev solgt særskildt til Rendborg, ved følgende skøde:

Skøde.

Underskrevne sogneråd for Understed-Karup Kommune sælger, skøder og endelig overdrager herved til smed Christen Peter Christensen af Rendborg, den kommunens ejendom matr.nr.9 i Vester Karup, Karup Sogn ifølge approbation af 27 august 1902 frastykket parcel matr.nr.9b skyldsatsat for hartkorn 1 alb. og gammelskat 6 øre og tildelt konge korntiende $\frac{1}{4}$ fjk. byg og præste korntiende $\frac{1}{4}$ fjk. rug.

Og da køberem Christen Peter Christensen har betalt den akkorderede købesum 200 kr., skriver to hundrede kroner, så skal bemeldte parcel matr.nr.9b, som han har taget i besiddelse og brug, herefter tilhøre ham med fuldkommen ejendomsret og med de samme rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed den har tilhørt skolevæsenet for Understed-Karup Sogne ifølge skøde af 24 februar 1846, tinglæst 19 marts s.å.

Hjørring Amts skrivelse af 29 maj 1902, hvorefter amtsrådet har givet tilladelse til salget vedlægges.

Til bekræftelse med vore underskrifter, idet det udtrykkelig bemærkes, at parcellems nordre grænse er den offentlige bivej, idet det stykke af matr.nr.9a som ligger nord for denne vej er kommunens ejendom.

Understed-Karup sogneråd 13 decb. 1902.

Niels Olesen Mads Peter Pedersen Peter Olesen Jensen
Jørgen Sørensen Lars Jensen Lars Chr. Nielsen

Påtegning til tinglæsning i henhold til Landbrugsministeriets skrivelse af 27 august d.å. Parcellems hartkorn og gammelskat er som foranført.

Hjørring Amt den 17 december 1902.

Wedell-Wedellsborg.

Det er min opfattelse, at en del af den omtalte jordstrimmel medgik til oprættelse af Krætterupvej i sydgående retning, og det resterende blev siden solgt som byggegrunde, sammen med anden jord fra Rendborg, og er således fordelt:

matr.nr.9b Stendal	1200 m ²
- - 9d Mejeriet	753 -
- - 9e Smeden	563 -
- - 9f Cykelhandleren	130 -

Den parcel kommunen beholdte fik matr.nr.9c og var på 1263 m². På parcellen lå et lille hus, hvis alder ikke kan oplyses, men ved folketællingen i 1850 er Karuphus omtalt, og det er muligvis det samme hus, der var opført i grundmur, men med murstensgulv og det kan godt stemme med byggeskikken fra før midten af forrige århundrede.

I 20'erne var huset beboet af en enlig kvinde, der blev kaldt Puel-Marie og fra 1930 var huset beboet af ægteparret Hanne og Christian (Rot-Christian) Mortensen, fhn. Kveselhus og til sidst af Alfred Jespersen.

Midt i 60'erne solgte kommunen huset til murermester Børge Iversen, Sulbæk, der mente at huset var bevaringsværdig, ikke som menneskebolig, men som et evt. slags lokalhistorisk egnsmuseum, men planen forblev på det teoretiske plan, for kort tid efter gjorde ejeren af Lykkebo vrøvl over at han ikke havde nogen vejret til huset, en påstand der naturligvis ikke var holdbar, men da Sigurd Bille-Holst, der var gift med ejeren af Lykkebo, samtidig tilbød at købe huset, blev dette enden på sagen.

Sigurd Bille-Holst lagde nyt stråtag på huset, men kort tid efter brændte ejendommen, der ikke blev genopført, og den 2 april 1971 solgte Sigurd Bille-Holst jorden til sin kone Grethe Bille-Holst, Lykkebo.

S Ø N D E R B A K K E N

matr.nr.10 mfl.

Sønderbakken blev efter 1844 matrikelens sat i hartkorn til 3 skp. 2 fjk. $\frac{1}{2}$ alb. og gammel skatten var 6 rd. 8 sk. Arealet var ca.12 tønder land og senere blev der købt 7000 m² til fra Karupgård.

Navnet Sønderbakken opstod først da ejendommen i 1805 blev købt til selveje fra Hørbylund Hovedgård. Før den tid var ejendommen omtalt som Karuphus, men det var der også 4 andre ejendomme i området der blev kaldt, så at skelne mellem hver enkelt før 1805 lader sig vanskeligt gøre.

Sønderbakken blev købt til selveje af Christen Jensen, der var gift med Maren Jensdatter og efter hendes død giftede han sig i 1822 med Andrea Sophie Trinberg. Christen Jensens far, Jens Christensen, der havde haft Karupgårdsfæste, var flyttet til Sønderbakken med familien sidst i 1700 tallet.

Andrea Sophie Trinberg døde den 5 juli 1838, 50 år gammel, og Christen Jensen døde den 4 september 1839, 60 år gammel. Den næste ejer var Niels Christensen, der solgte til Niels Jensen, der den 18 december 1856 solgte til Jens Jensen fra Torslev, der døde den 1 maj 1858, 42 år gammel, og enken Kirstine Nielsdatter fik adkomst til ejendommen den 23 juni 1859, som hun solgte til Christian Carl Olesen den 22 marts 1880, skødet tinglyst 2 september s.å., ved følgende dokumenter:

Kjøbekontrakt.

oprettet mellem underskrevne enke Kirstine Nielsdatter af Sønderbakken i Karup Sogn som sælger og Christian Carl Olesen af Lendum som køber.

Jeg Kirstine Nielsdatter tilstår herved at have solgt til Christian Carl Olesen den mig efter adkomst tinglæst 23 juni 1859 tilhørende ejendom Sønderbakken eller Karuphus i Karup Sogn under matrikelnummer 10 i Vester Karup, ansat for hartkorn 3 skp. 2 fjk. $\frac{1}{2}$ alb., gammelsskat 6 rd. 8 sk., tillige med bygninger, disses mur- og sømfaste tilbehør, avl, afgrøde og gødning, samt følgende besætning og inventariumdele, 2 køer, 1 tyr, 2 får, 1 væder, 1 eng harve, 1 plov, 1 hakkelsmaskine med kniv, 1 vogm, $\frac{1}{2}$ td. byg, 2 travere havre. En kakkelovn er undtaget.

Salget sker på følgende vilkår:

1.

Den 1 april d.å. modtager køberen det solgte, og samme står fra den tid for hans regning og risiko, dog i ildsvådetilfælde fra dato, imod ret til assurancesum. Alle med og efter 1 april forfaldne skatter, afgifter og tiender svarer køberen. Tiendebyrderne er køberen bekendte og herom frafalder retsanmærkning.

2.

Købesummen er akkorderet til 3400 kr., skriver tre tusinde fire hundrede kroner, berigtigedes således forsåvidt 753 kr.33 øre overtager køberen til forrentning og indfrielse fra 1 april d.å. at regne og indfrielse den på ejendommen hæftende prioritetsgæld.

Idag er betalt 446 kr.67 øre, hvorfor sælgerindens underskrift tillige er kvittering. 1200 kr. betales i juni termin d.å. af køberen skadesløst til sælgerinden og når dette er sket erholder han skøde fri for anden hæftelse end anførte 753 kr.33 øre, imod samtidig til sælgerinden at udstede og lade tinglasepanteobligation for resten 1000 kr. med prioritet i det solgte efter 753 kr.33 øre. Obligationen klavsuleres som sædvanligt, rente 4% p.a. fra 1 april d.å. Hvis ejerskifte sker i det tidsrum forhøjes renten til 5 % p.a.

3.

Ejendommen overdrages med samme rettigheder og almindelige byrder hvor med den har tilhørt sælgerinden.

4.

Omkostningerne ved kontrakt, skøde og sammes tinglæsning udredes af køberen alene.

Jeg Christian Carl Olesen tiltræder denne kontrakt og forpligter mig i overensstemmelse med dens indhold samt underkaster mig i søgsmålstilfælde den hurtige retsforfølgning efter frdn. 25 januar 1828.

Af købesummen regnes 450 kr. for løseret (af den kontante rentefri del).

Således indgået bekræftes med vore underskrifter vidnefast. Sælgerinden flytter 1 april d.å.

p.t.Sæby den 22 marts 1880.

Kirstine Nielsdatter
m.f.p.

Christian Carl Olesen

Til vitterlighed tillige om oplæsning:

N.K.Kristiansen

Jens Hansen

Skøde.

Da køberen nu har betalt de i denne termin forfaldne 1200 kr. og udsted panteobligation for 1000 kr. sam idet køberen i overensstemmelse med kontrakten overtager prioritetsgælden 753 kr.33 øre. Så tilskøder og overdrager jeg herved Kristian Karl Olesen den solgte i kontrakten betegnede ejendom, hvilken altså nu tilhører køberen med fuldstændig ejendomsret og iøvrigt i overensstemmelse med købekontraktens indhold. Jeg hjemler ejendommen efter loven.

Til bekræftelse med min underskrift vidnefast.

p.t. Sæby den 17 juni 1880.

Kirstine Nielsdatter
m.f.p.

Til vitterlighed tillige om oplæsning:

N.K.Kristiansen Jens Larsen

Til de fattiges kasse betalt 20 øre.

Jens Larsen

Kjøbekontrakt.

oprettet mellem underskrevne Christian Carl Olesen af Sønderbakken som sælger og Christian Peter Jørgensen af Vester Kær som køber.

Jeg Christian Carl Olesen erkender herved at have solgt til fornævnte Christian Peter Jørgensen den mig ifølge skøde af 17 juni 1880, tinglæst 2 september s.å. tilhørende Ejendom "Sønderbakken" kaldet, matr.nr.10 i Vester Karup, Karup Sogn, skyldsat for hartkorn 3 skp. 2 fjk. $\frac{1}{2}$ alb. og gammel skat 6 kr.80 øre, tilligemed bygninger og disses mur- og sømfaste genstande, avl, afgrøde og gødning samt følgende besætnings og inventariegenstande: 1 hoppe, 3 køer, 2 kælve, 2 får, 2 lam, 2 vogne, 1 plov, 2 harver, løskovl, 2 grebe, 1 trillebør, 1 bord med bæk, 1 deigtrug, 1 spand, 1 gris, 1 svine-tønde, 1 sæt hestetøj, 1 sold og 1 skærekiste. Salget sker på følgende vilkår:

1.

Sælgeren fraflytter og køberen modtager ejendommen med tilbehør den 1 november d.å., men er fra nu af for køberens regning og risiko imod, at han i ildsvådestilfælde hæver assurance erstatningen. Sælgeren må indtil tiltrædelsen tærse af avlet til foder, men må intet som helst af hvad der medfølger ejendommen sælge eller på anden måde afhænde.

2.

Købesummen er akkorderet til 6200 kroner, skriver sex tusinde to hundrede kroner og berigtiges således: Forsåvidt angår 1850 kr. overtager køberen til forrentning og indfrielse den på ejendommen hvilende prioritetsgæld af sådan størrelse til Husmandskreditforeningen, idet den amortiserede af gælden og reservefondsbidraget kommer ham tilgode, 2000 kr. skriver to tusinde kroner har køberen idag betalt til sælgeren og resten 2350 kr. betaler køberen skadeløst til sælgeren i førstkomende december termin, og meddeler sælgeren da køberen lovligt og anmærkningsfrit skøde på ejendommen, som overdrages med de samme rettigheder og byrder, hvormed den hidtil har tilhørt sælgeren. Af købesummen regnes 2200 kr. for løsøret, altså 4000 kr. for den faste ejendom.

3.

Alle skatter og afgifter, som forfalder til betaling inden 1 november udredes af sælgeren, hvorimod køberen for fremtiden udreder skatter og afgifter.

4.

Omkostninger ved købekontrakt, skøde og sammes tinglæsning udredes af kontrahenterne med halvdelen hver.

Jeg Christian Peter Jørgensen erkender at have indgået foranstående kontrakt og forpligter mig i overensstemmelse med dens indhold, samt underkaster mig i søgsmålstilfælde den hurtige retsforfølgning efter frdn. 25 januar 1828.

Således indgået bekræftes med vore underskrifter vidnefast.

p.t. Sæby den 28 september 1891

Christian Carl Olesen

Christian Peter Jørgensen

Til vitterlighed:

P.Hellum J.Christensen

Skøde.

Da køberen Christian Peter Jørgensen nu har betalt mig ialt 4350 kr. og ved foranstående købekontrakt har påtaget sig at forrente og indfri prioritetsgælden 1850 kr., så at kontrakten fra hans side er opfyldt, skøder og endelig overdrager jeg ham herved den ham ved kontrakten solgte ejendom, hvilken således herefter skal tilhøre ham

med fuldkommen ejendomsret og med de samme rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed den har tilhørt mig ifølge det citerede skøde.

Til bekræftelse med min underskrift.

f.t. Sæby den 18 december 1891.

Kristian Carl Olesen

Til vitterlighed:

P.Hellum

Christian Peter Jørgensen solgte den 10 august 1925 til Niels Senius Christensen og flyttede til Heden ved Præstbro, men døde der alkærede den 5 september s.å., 77 år gammel, og det blev således hans efterladte enke, Else Marie Jørgensen, født Christensen, der kom til at underskrive skødet, der blev tinglyst den 17 december 1925:

Købekontrakt.

Undertegnede husejer Christian Peter Jørgensen af Sønderbakken sælger herved til Niels Senius Christensen af Sæby, dem mig ifølge skøde, læst 24 december 1891 tilhørende ejendom "Sønderbakken" betegnet ved matr.nr.10 af V.Karup i Karup Sogn, skyldsatsat for hartkorn o td. 3 skp. 2 fjk. $\frac{1}{2}$ alb.

Under handlen er indbefattet ejendommen påstående bygninger med mur- og nagelfaste genstande, besætning(fjerkræ undtaget), inventarium og avlsredskaber(derunder halvpert i en ajletønde) avl, afgrøde og gødning. Sælgeren forbeholder sig andel i Andelsmejeriet til 1 november d.å., hvorimod overskud fra dato tilfalder køberem. Andel i Østvendssysse Andelssvineslagteri fra indeværende periode tilfalder køberem, der ligeledes erhoder overskud fra dato. De nærmere vilkår ere:

1.

Købesummen er fastsat til 14.000 kr., skriver fjorten tusinde kroner, hvoraf 4000 kr. betales kontant idag, således at sælgerens underskrift under nærværende kontrakt tillige tjener som kvittering for beløbet, medens kontant og skadesløst, men uden renter betales inden 1 januar 1926.

2.

Overtagelsen sker straks og ejendommen med tilbehør står herefter for køberens regning og risiko, i ildbrandstilfælde mod regres til assurancesummerne.

3.

Køberen betaler kommuneafgift fra 1 oktober d.å. at regne og amtstueskatter for oktober termin og fremtidig, medens sælgeren betaler alle tidligere skatter og afgifter.

4.

Samtidig med at restkøbesummen i overensstemmelse med post 1 betales meddeles lovligt skøde fri for præjudicerende hæftelser, hvorved bemærkes, at der er læst forening om kvægtiende og smårente.

5.

Omkostningerne ved nærværende købekontrakt såvelsom ved skødet bærer parterne hver med halvdelen.

Jeg Niels Senius Christensen tiltræder som køber nærværende kontrakt og forpligter mig i overensstemmelse med den indhold. I søgsmålstilfælde gælder den hurtige retsforfølgning efter retsplejelovens kap. 41.

På tro og love ansættes den faste ejendom til en værdi af 10.000 kr. og løsøret til 4000 kr.

Til bekræftelse vidnefast.

Sønderbakken den 10 august 1925.

Som sælger:
Chr.Peter Jørgensen

Som køber:
Niels Senius Christensen

Til vitterlighed:

Jens Kristiansen C.Nielsen

Skøde.

Da den akkordere købesum nu på kontraktmæssig måde er berigtiget og de vedtagne vilkår iøvrigt er opfyldte, så skøder og endelig overdrager jeg, sælgerens i uskiftet bo hendsiddende enke, Else Marie Jørgensen, født Christensen, herved fra mig og arvinger til køberen, Niels Senius Christensen den solgte og i kontrakten betegnede ejendom, matr.nr. ect., således fra nua af skal tilhøre ham som hans rette og lovlige ejendom med de samme herligheder og retligheder, byrder og forpligtelser, hvormed den hidtil har tilhørt mig ect.

Til bekræftelse med min underskrift. p.t. Sæby d. 13 decb. 1925.

Else Marie Jørgensen, f.Christensen.

Niels Senius Christensen solgte den 5 juli 1955 til sønnen Christian Christensen, og byggede derefter et hus i Karup by.

S T E N D A L

matr.nr.11a mfl.

Ifølge sognepræsten Peder Hansen Mørchs indberetning fra 1638 skulle der til gården „ Stiendaall i Karup sogn " høre en lille skov, der var sat i skovskyld til 1 svins olden. Ligeledes omtales en lille vandmølle, som skulle ligge sydvest for gården.

Ved opmålingen til den såkaldte landmåler matrikel i 1682 blev Stendal sat i hartkorn til 5 td. 2 skp. o fjk o alb., og det dyrkede areal var opgivet til 30.4 tønder land, men ingen skovskyld og det ser heller ikke ud til at gården var pålagt mølleskyld, eller havde opstemningsret, så vi må antage at der har været tale om en såkaldt skvatmølle. En mølle med en meget begrænset kapacitet og som kun måtte male til gårdens eget forbrug.

I 1827 var Stendal på ca. 109 tønder land og sognet 3. største gård, men ved forskellige ejeres systematiske opkøb af ejendomme og jordstykker, er det i dag med ca. 170 tønder land, sognets største gård.

Da den nye matrikel trådte i kraft i 1844 blev Stendal sat i hartkorn til 4 td. 4 skp. o fjk. 1 alb. og gammel skatten var 55 rd. 3 sk., men heri var medregnet hartkornet fra en lille ejendom der blev kaldt Tykket, som var lagt til netop dette år. Tykket var skyldsats under matr.nr.12 V.Karup og var på ca. 7 td. land og i gammel hartkorn sat til 2 skp. 3 fjk. 1 alb. Den lavere ansættelse i ny hartkorn for Stendals vedkommende var kun hvad der var normalt for ejendommene i Karup sogn, der som helhed blev sat ned fra 72 td. til 48 td.

Vil man til Stendal i dag, er der kun een mulighed, hvorimod i gamle dage var der to. Kom man fra øst ad Krætterupvej, kunne man dreje fra umiddelbart før denne vej idag drejer ind til Karup by. Kom man vestfra ad Karupvej, skulle man dreje fra lige neden for bakken ved Karupgård. Hvornår den mere direkte vej til gården blev anlagt er usikkert, men formentlig i sidste halvdel af forrige århundre.

Stendal har været fæstegård under Hørbylund Hovedgård og var fra midten af 1700 tallet fæstet af Peder Pedersen, der var gift med Maren Christensdatter. Den 1 januar 1766 fødtes ægteparrets eneste barn, sønnen Christen Pedersen. Peder Pedersen døde den 8 april 1778 og enken Maren Christensdatter sad med fæstet til sønnen overtog i 1792. Maren Christensdatter døde den 15 okt.1798.

Christen Pedersen, der var gift med Maren Sørensdatter, står i folketællingslisten for 1801 omtalt som gårdbruger, sognefoged og lægsmand. Han købte gården til selveje i 1805 og solgte i 1819 til sønnen Peder Christensen. Christen Pedersen døde den 28 december 1835 og opholdte sig da i Højgård i Hørby sogn og omtalt som indsidder og bogbinder. Det lyder mærkeligt at en tidligere fæstebonde magtede dette kunsthåndværk, men bogbinderi er jo mange ting og man undres over hvem der skulle have bøger indbundet i de dage, hvor almindelige mennesker knap nok kunne læse. Peder Christensen var ikke i stand til at klare gården ret længe under den strenge landbrugskrise efter statsbankerotten i 1813 og solgte i 1823 til Christen Jørgensen.

Christen Jørgensen var født i Bakken i Vrangbæk i 1786, søn af Jørgen Christensen og Maren Pedersdatter og gift den 1 decb. 1822 med Mette Marie Hansdatter, der var født i 1799, datter af fæstegårdmand Hans Christensen og Maren Christensdatter i Klitten i Albæk sogn.

I 1844 købte Christen Jørgensen naboejendommen Tykket og lagde jorden derfra til Stendal. Jorden fra Tykket udgør nu det nordvestlige hjørne af gårdens marker.

Christen Jørgensen og Mette Marie Hansdatter satte en meget stor børneflokk til verden og klarede sig tilsyneladende godt. Christen Jørgensen døde den 25 november 1847, 61 år gammel og enken sad herefter med gården til 1852, da hun solgte til svigersønnen Andreas Jensen.

Andreas Jensen var født den 20 febr. 1825 i gården Vester Ørvad (nu Sønder Ørvad) i Hørby, søn af Jens Jensen og Anna Kirstine Jørgensdatter og efter at havde deltaget i 3 års krigen blev han den 29 juni 1852 gift med datteren i Stendal Maren Christine, der var født den 8 april 1830.

Andreas Jensen solgte den 2 august 1860 til sognepræsten i Understed-Karup, Carl Christian Lund og overtog derefter fødegården Sønder Ørvad, men mageskiftede senere med Bøglund. Mette Marie Hansdatter, der stadig boede hos datteren og svigersønnen, døde i Bøglund den 7 juni 1870.

Pastor Lund, der også var formand for kommuneforstanderskabet (en forløber for sognerådet), finansiere købet ved i første omgang at låne 4.000 rd. i Dronninglud herreds overformynderi, der fik 1. prioritet i gården og senere lånte han 2.500 rd. mere samme sted. Heraf blev de 1.000 rd. tinglyst sideordnet med de før-omtalte 4.000 rd. Resten fik 2. prioritet. Det ser ud som om overformynderiet har vovet sig længere ud end de almindeligvis gjorde, men præstens gode navn og rygte har nok været en medvirkende årsag hertil.

Carl Christian Lund døde den 2 august 1864 af underlivsbetændelse, 55 år gammel og enken Birgitte Lund som følgende skrivelse viser, fik allerede den 11. august s.å. amtets tilladelse til at hensidde i uskiftet bo:

Til hr. Justitsråd By og Herredsfoged Gad.

I anledning af det med hr. Justitsrådets behagelige skrivelse af 3. dennes modtagne andragende, hvori sognepræst Carl Christian Lunds enke af Understed Præstegård, Birgitte Lund, født Lunddahl, erholder om tilladelse at forblive hensiddende i uskiftet bo efter bemeldte hendes afdøde mand, undlader jeg ikke tjenstlig at meddele, til behagelig efterretning og bekjendtgørelse og for velkommende, at den ansøgte tilladelse hermed meddeles for den umyndiges vedkommende.

Hjørring amt den 11 august 1864

Esbensen

Genpartens rigtighed bekræftes med bemærkning, at der ikke af nogen umyndig arving er begæret skifte efter afdøde sognepræst C.C.Lund.

Herredsfogedkontoret i Sæby den 16 marts 1868.

A.Moltke

Gebyr 15 sk. + 20 % 3 sk. = 18 sk. atten skilling.

Nærværende bevilling bedes tinglyst som adkomst for mig på min afdøde mands ejendom Stendal i Karup af hartkorn:

Matr.nr.11	4 td.	1 skp.	o fjk.	2 $\frac{3}{4}$	alb.	gl.skåt	40 rd.	53 sk.
" "	12	3 "	2 "	1 $\frac{3}{4}$	"	" "	2 "	35 "

med avl og afgrøde. Forordning om præstetiende og smårenter er tinglyst ect. På ejendommen hæfter gæld 5500 rd. og ansættes ejendommens værdi til 7500 rd.

p.t. Sæby 10 marts 1868

B.Lund

m.f.p.

47

Stendals bygninger brændet i 1867 og Birgitte Lund begyndte at opbygge gården, men inden hun var kommet ret langt hermed besluttede hun at sælge til Søren Chr.Larsen, Øster Ørvad(nu Nørre Ørvad) i Hørby sogn. Skødet der lød som følgende, blev tinglyst den 26 marts 1868.

Skjøde.

Jeg underskrevne enkefru A.B. Lund af Stendal sælger og overdrager herved til Søren Chr.Larsen af Ørvad den mig efter adkomst som tinglyses samtidig hermed tilhørende ejendom Stendal kaldet i Karup sogn, som står for hartkorn:

matr.nr.11 4 td. 1 skp. o fjk. $2\frac{3}{4}$ alb. gl. skat 40 rd. 53 sk.

" " 12 3 " 2 " $1\frac{3}{4}$ " " " 2 " 35 "

med sammes avl, afgrøde og gødning. Så overdrages og køberen af assurancesummen for gårdens nedbrændte bygninger 3000 rd., imod at han overtager forpligtelsen om bygningernes genopførelse. Den allerede på ejendommen opførte bygning følger i købet.

Købesummen er accorderet til 7500 rd. skriver syv tusinde fem hundre rigsdaler Rm., som berigtiges således at køberen overtager og indfrier, samt fra 11 december s.å. forrenter den på ejendommen hvilende gjæld 5500 rd., hvorimod resten af købesummen er berigtiget.

I henhold hertil skal ovenmeldte ejendom som køberen har taget i besiddelse og brug og hvoraf han udreder skatter og afgifter fra 1 april d.å. at regne, hvorefter den tilhører ham med de samme rettigheder, almindelige byrder og forpligtelser hvormed den har tilhørt mig og overdrager jeg det solgte ved hoslagt skøde fri for præjudicerende retsanmærkning.

Det bemærkes at forordning om præste og smårenter samt constateret lister for præstetiende er tinglæst.

Til bekræftelse med min underskrift p.t. Krætterup d. 20 febr. 1868

Til vitterlighed

A.Birgitte Lund

A.C.G.Jasson J.B. Krarup

Søren Chr.Larsen solgte ved samme lejlighed sin ejendom Øster Ørvad til pastor Lunds søn dyrlæge Christian Jacob Rodtwidt Lund, der der blev, så vidt jeg ved, den første i østvendssyssel til at bruge kunstgødning.

Den 13 maj 1869 købte Søren Chr.Larsen også nabogården Klokkedal og efter at havde fået indenrigsmisteriets tilladelse til at lægge jorden derfra til Stendal, solgte han stuehuset til kommunen, der i midten af dette århundrede lod bygningen nedrive og jorden stuehuset lå på hører nu også til Stendal. I 1872 købte han en eng fra gården Nørre Krætterup i Volstrup sogn.

Den 16 februar 1872, skødet tinglyst 27 juni s.å. solgte Søren Chr.Larsen til Jens Carl Christian Løghte for 21.000 rd. og købte derefter Halbjerg i Understed sogn. Stendal var da på 160 td. land, hvoraf de 104 var dyrket agerjord. Gården var nærmest lidt skrabet og løsøret blev også kun sat til 1500 rd., men sædekornet der bestod af 4 td. rug, 15 td. 2 radet byg, 20 td. havre og $1\frac{1}{2}$ td. kartofler og lidt besætning og inventar medfulgte.

Jens Carl Christian Løghte, der var præstesøn fra Ingstrup, skulle berigtige købesummen ved at overtage et kreditforeningslån på 10.900 rd., 1.500 rd. til Sæby sparrekasse, kontant udbetaling 5.000 rd. og retskøbesummen 3.600 rd. berigtiges ved sælgerpantebrev, 10 år til 4 % rente.

Den kontante udbetaling på 5.000 rd. var lidt af et problem, for Løghte havde ingen penge, men hans svoger i København Carl Joachim Behrend, der var vekselmægler, havde lovet at skaffe ham dem og det gjorde han ved at udstede et pantebrev på 5.000 rd., med pant næst efter sælgerpantebrevet, afdragsfrit, uopsigelig i 5 år og til 5 % rente. Selv om det vel nærmest er hvad man i dag kalder et pænere skægpandebrev, skulle det kunne omsættes til parikurs.

Men pantebrevet var ulovligt, ikke fordi det var skægget, men ifølge en lov fra 1855 var det forbudt at tage mere end 4 % rente -, det være sig pengeinstitutter eller private. Det viste svogeren alt om og også om hvordan det kunne gøres lovligt. Han søgte kongen om tilladelse til at betale 5 % rente. Det var den ene procent ekstra der skulle gøre pantebrevet til en god investering. Svaret fra kongen kom den 11 juni 1872, se afl. 5 juli 1877.

Det var et flot opstillet dokument på nærmest purpelfarvet papir der blev benyttet specielt til den slags svarbreve og kan ikke sammenlignes med det utal af såkaldte kongelige bevillinger der igennem tiden er givet til alle tænkelige formål. Dette her var given under Vor Kongelig Hånd og Segl og lød:

Vi Christian den Niende, af Guds Nåde Konge til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg meddeler, at Vi efter herom allerunderdanigst gjordt ansøgning og begæring, allernådigst have bevilget og tilladt at C. Løghte må, uanset bestemmelsen i loven af 6 april 1855, betale 5 % rente af et lån på 5.000 rd. med pant ect.

Om kongen havde beføjelse til at give den slags tilladelser er der vist ingen der ved, men han elskede jo at spille enevoldsherker og her var en ret så uskyldig måde at gøre det på, men een ting står fast, kongen var den første til at bryde den fortrinlige lov af 6 april 1855. Loven er så vidt jeg ved aldrig bleven ophævet, men har bare mistet sin betydning, som det vist hedder. Løghte er den eneste i Karup sogn der har fået den slags tilladelser, men han fik det til gengæld heller ikke mindre en 12 gange. Originalerne er alle opbevaret på Byhistorisk Arkiv i Sæby. Køberen af pantebrevet på 5.000 rd. blev løjtnant M. Lunding, Bedholm i Jestmark -, der så snart de fem år var gået, sagde pengene op.

Atter gik turen til København og atter tilsmilede lykken den håbefulde ejer af Stendal. Svogeren var imidlertid død og søsteren Marie Behrend, f. Løghte der nu var ret velhavende, forbarmede sig over ham i den grad, at hun ikke allene indvillige i at overtage pantet efter løjtnant Lunding, men også i at rykke for lånoptagning af yderligere 10.000 kr., som Løghte skulle bruge til at købe jord for.

Sammen fik de opstillet 11 stk. sideordnede pantebreve - 9 lydende på 1000 kr. stykket og 2 på 500 kr., og ligeså mange ansøgninger til kongen om ret til at betale 5 % rente.

Alt gik glat igennem og ironisk nok så var en af køberne til et af de mange pantebreve, den før omtalte løjtnant Lunding, der nu var flyttet til København. Hvem de øvrige købere af pantebrevne var fremgård af følgende skrivelse:

Til Hr. Kammerjunker By og Herhedsfoged Moltke

Rd. af Dbg.

Ved at tilbagesende hoslagte med Hr. Kammerjunkerens behagelige Skrivelse af 1ste f.M. modtagne den 5 Juli d.A. inden Dronninglund Herreds Ret tinglæste 11 Stk. Panteobligationer, der under 28 juni d.A. er udstedte af Proprietær Carl Løghte af Stendal til følgende Debitorer: (der skulle naturligvis stå Kreditorer)

1. Proprietær Keller til Kjettrupgård for 1000 kr.
2. Godsejer P.A. Hebert, Lykkesholms Alle nr.5 i Frederiksberg for 1000 kr.
3. Godsinspektør Herskind af Birkelse for 1000 kr.
4. Godsejer J.C. Salicath af Lundergård for 1000 kr.
5. Proprietær J.E. Obel til Villerup for 1000 kr.
6. Grosserer Chr. Nyeland i København for 1000 kr.
7. Kjøbmand Henrik Jensen i Hjørring for 1000 kr.
8. Lieutenant Lunding i København for 1000 kr.
9. Proprietær Chr. Jensen, Donsted for 1000 kr.
10. Grosserer Ludvig Speyer i Aalborg for 500 kr.
11. Dyrlæge Lund i Ørvad for 500 kr.

hvilke Obligationer alle have erholdt Påtegning fra Enkefru Maria Behrend i Kjøbenhavn om, at denne til yderligere Sikkerhed for Gjælden forpligter sig til at gjøre aarlige Afdrag på denne, skal jeg tjenstlig meddele, at Amtet ikke anser den i Påtegningen truffne Bestemmelse om, at det er en Forpligtelse for Obligationsejerne at meddele Enkefru Behrend Transport på Obligationerne imod Betaling af disses Raalydende for Andet end et ikke stempligtigt Vilkaar, som Paagjældende har knyttet til Overtagelsen af sin Kautionsforpligtelse, og at Obligationerne som Følge deraf ikke ere blevne yderligere stemplet.

Hjørring Amt 22 December 1877

næsten ulæselig underskrift

Den under nr. 4 godsejer J.C. Salicath, Lundergård i Jestmark, er ham som forfatteren Thomas Olesen Løkken i sin roman : Guds Venner : kalder godsejer Reitsmann.

Jens Carl Christian Løghte købte den 10 januar 1878 Karuphus, som han solgte igen med det samme, men beholdte ca. 9 td. land, matr.nr.1b, der var gammel hedejord der lå øst for Stendal, men havde oprindeligt hørt til gården Vester Karup(forlængst nedlagt).

Samme år købte Løghte yderligere ca. 6 td. land gammel hedejord matr.nr.2c fra Karupgård. Jorden lå også øst for Stendal og havde kontraktmæssigt været udlejet til Stendal igennem flere år.

Disse jordkøb var en fornuftig handling med henblik på at skabe en velaronderet. Begge parcellerne lå som en enklave i Stendals jord og viste sig, efter en god gang mergling, at være fortrinlig agerjord. Efter disse køb kunne Løghte optage yderligere 4.000 kr. i kreditforeningen med 1 prioritet i de ubehæftede jordstykker.

I 1883 fik Løghte et større kreditforeningslån og kunne betale nogle af de dyre lån ud, men så kom prisfaldet på korn. Det billige korn fra nordamerika strømmede til landet og en tønde rug som i 1882 kunne koste 13.50 - 14 kr., kunne i 1887 kun koste 8 kr. Krisen der indtrådte som følge af det billige korn ramte meget forskelligt. Det gav grundlag for en større animalsk produktion, men for en stærkt forgældet gård som Stendal, hvis væsentligste indtægt stammede fra kornsalg, var denne udvikling katastrofal.

Den 13 marts 1874 havde Løghte lånt 1000 kr. af sin ugifte søster Henriette Cicile Løghte i København mod pant i gården og den 7 januar 1886 gav han hende som yderligere sikkerhed for pengene 1. prioritetsret i sit indbo:

Skadesløsbrev.

Til Yderligere sikkerhed for den kapital 1000 kr., skiver et tusinde kroner, som jeg ifølge panteobligation, skrevet på stempelt papir til takst 1 kr. 65 øre, dateret 8 marts 1874, tinglyst 13 s.m., er skyldig til min søster frøken Henriette Cicile af København og hvorfor er givet pant i min ejendom Stendal i Karup sogn, men nu giver jeg hende herved indvidere pant med første prioritet i følgende mig tilhørende ejendele, nemlig:

	værdi
1 mahogni fjedersofa med damask betræk	40 kr.
1 " ovalt divanbord	30 "
6 " finerede stole med damaskert betræk	30 "
1 " skrivebord	30 "
1 gammelt ovalt spejl	2 "
1 gyngestol	15 "
2 små polerede borde	10 "
1 poleret bogreol	6 "

3 oliemalerier og 8 stk. skilderier	50 kr.
1 stueuhr	15 "
1 vækkeuhr	5 "
1 poleret spisebord	30 "
10 rørstole	40 "
1 malet buffet	28 "
1 malet bord	6 "
1 " "	4 "
1 " "	5 "
1 " "	6 "
1 " "	4 "
1 " "	4 "
1 " "	4 "
5 malede sengesteder	60 "
1 servante med marmoplade	25 "
1 spejl	4 "
1 egetræs skatol	40 "
1 dobbelt klædeskab	30 "
1 dobbelt jagtgevær	20 "
1 enkeltløbet jagtgevær	10 "
1 kugleriffel	20 "
1 jagttaske med tilbehør	30 "
1 stumtjener	10 "
Bøger: Daglig husandagt - Nyt og gammelt - Husmandsandagtsbog - Fjorten Prædikener - Fødevor - Fra Børnenes Verden - Dansk Havebrug - Ukridet - Kvægavl og Mejeridrift - Engvanding - Rodfrugtdyrkning	tilsammen 40 "
1 reb	7 "
1 rulle	25 "
1 folkestuebord og bænke	20 "
1 vandspand	4 "
1 "	2 "
1 brødkniv	7 "
gryder og meltønder	3 "
2 saltkar	15 "
2 øltønder	6 "
1 hollandsk kornvægt	20 "
1 100 punds bismervægt	8 "

2	uldsakse	6 kr.
2	håndlygter	3 "
3	bordlamper	10 "
1	hængelampe	15 "
5	senge, 10 dyner og 13 puder	300 "
10	par lagener	40 "
7	duge, 21 servietter, 18 håndklæder	60 "
2	sølv spiseskeer	20 "
6	nysølvs spisesker	12 "
10	" thesker	9 "
6	pletterede gafler	12 "
10	bordknive med gafler	7 "
12	par tallerkener	5 "
6	fade og sovsskåle	10 "
12	par porcellæns kopper	12 "
3	karafler med 24 glas	11 "
1	fjedervogn med lygter	250 "
1	rejse kasse-fjedervogn	150 "
1	kikkert	18 "
4	segesteder	10 "
	gardiner	27 "

Endvidere giver jeg min formeldte kreditrix samme panteret i de herved pantsatte ejendeles assurancesum.

Til bekræftelse med min underskrift.

p.t. Sæby den 4 januar 1886

C. Løghte

Til vitterlighed om underskriftens ægthed og dateringens rigtighed. E. Kjelgård J.C.Andersen

I oktober måned i 1891 blev Stendal stillet til tvangsaktion af Kreditforeningen af jydsk Landejendomsbesiddere i Viborg, men hverken ved 1. 2. eller 3. aktion blev der opnået tilfredstillende bud og først ved den 4. aktion den 14 november 1891 blev der givet hammerslag til propritar Jens Ewald Obel, Hjortespring, Skkelund herred på Sjælland.

Jens Ewald Obel havde tidligere været ejer af Villerup ved Skallerup og var ~~køber~~ køberne af pantebrevene der nævnt på side 7.

Auktionsskøde

Auktionsdirektøren i Dronninglund Herred gjør vitterligt at: Aar 1891 den 14 november formiddag kl.10, blev Dronninglund Herreds Auktionsret sat på gården Stendal i Karup sogn og i Auktionsdirektørens Embedsforhold betjent af hans af Amtet constituerede Fuldmægtig C.Larsen i overværelse af nedentegne vidner sognefoged Svend Thomsen af Karup og forpagter Schandorff af Sæby, hvor der efter begjæring af Creditforeningen af jydsk Landejendomsbesiddere i Viborg som pant og udlægshaver blev afholdt 4. auktion over ovennævnte gård, bestående af matr.nr. 11 af Stendal, 13a af Klokkedal, 12 af Tykket, 1b og 2c af Karupgård, alle i Karup sogn, samt matr.nr.2b af Krætterup i Volstrup sogn tilhørende J.C.Chr.Løghte.

For Rekvisenten mødte Procurator Kjelgård, der atter idag procederede de ved 3. auktion producerede dokumenter samt foreviste de originale panteobligationer, som han efter afbenyttelsen lod sig tilbagelevere.

Comparenten fremlagde et exemplar af Aalborg Stifttidende nr.258 af 5 november, samt af Sæby Avis nr.257 af samme dato, hvori bekendtgjørelse om auktionen idag findes indtrykket. Indvidere fremlagde Comparenten regnskabet for driftsudgifterne til 3. auktion, samt regnskab over driftsudgifterne til idag, hvilke sidste andrage 247 kr. 69 øre, hvilke udgifter kjøberen vil have at udrede overensstemmende med Conditionernes bestemmelse. Omkostningerne ved 4. auktion indtil idag andrager 26 kr. 08 øre.

Comparenten lod auktionen fremmet i henhold til de fremlagte dokumenter og det protokollen idag og ved de tidligere auktioner tilførte. Creditforeningens representant propritar Lassen til Hørbylund var mødt. Rekvisitus propritar Løghte var tilstede. Endelig mødte ligeledes propritar Jens Ewald Obel af Hjortespring, der foreviste følgende panteobligationer:

1. af 2 marts 1881, læst 3 s.m. for 6000 kr. til fru Marie Behrend
2. af 8 marts 1879, læst 19 s.m. for 1000 kr. til samme.
3. af 8 marts 1879. læst 19 s.m. for 1000 kr. til samme.
4. en af samme dato læst 13 marts 1879 for 1000 kr. til frøken Henriette Løghte, alle med påtegnede transporter af 11 d.m. til Comparenten.

I henhold hertil reserverede Comparenten sin ved disse transporter erhvervede ret som panthaver den til salg stillede ejendom. Auktionsdirektøren oplæste det protokollen idag og ved de foregående auktioner tilførte samt pantebogsattesten, vurderingsforretningen og conditionerne, hvorefter samtlige dokumenter henlægdes på auktionsbordet til de lysthavendes eftersyn. Af conditioner anførtes følgende:

Conditioner hvorefter den J. C. C. Løghte tilhørende ejendom Stendal og Klokkedal i Karup og Volstrup sogn, Dronninglund Herred, Hjørring amt; hvori der under 8 september 1891 er gjort udlæg til fordel for Creditforeningen af jyske Landejendomsbesiddere, bortsælges ved 3 auktioner der afholdes den 2., 16 og 30 oktober 1891.

Ejendommen der sælges består af:

Matr.nr.	Hartkorn			Gammelskat	
11 Stendal, V. Karup	4 tdr.	1 skp.	o fjk.	$2\frac{3}{4}$ alb.	55 rd. 03 sk
13a Klokkedal "	1 "	7 "	1 "	$2\frac{1}{4}$ "	
12 Tykket "	3 "	2 "		$1\frac{3}{4}$ "	2 " 35 "
2c Krættrup, Volstrup S.	2 "	1 "		$1\frac{1}{4}$ "	1 " 95 "
1b Karupgård, Karup	3 "	o "	o "		5 " 13 "
2c " "	1 "	2 "	1 "		3 kr. 49 øre

Med ejendommen følger de på dens grund opførte bygninger og ret til sammes aasuransesum samt under udlægsforretningen optegnede mur- og naglefaste gjenstande, den ved ejendommen værende indavl, afgrøde og gjødning, såvelsom den udlagte og ved det endelige salg tilstedeværende ejeren tilhørende besætning on inventarium, - alt således som ejendommen efter 3 panteobligationer læste 9/1-79, 16/12-80 og 21/6-83 er pantsat til Creditforeningen og andet ovennævnte datoer er Creditforeningen udlagt, samt i den stand hvori ejendommen med tilbehør ved tiltrædelsen af kjøberem befindes uden videre ansvar for Creditforeningen.

Iøvrigt henvises med hensyn til Ejendommens Beskaffenhed m.m. til den panteattest som vil være tistede ved Auktionerne.

Post 2.

Hammerslag gives kun med forbehold af nærmere approbation. Ejendommen står fra approbationen af det gjorte bud for kjøberens regning og risiko i enhver henseende uden noget ansvar fra

Creditforeningen og tiltrædes af kjøberen såsnart approbationen er meddelt og den fornødne sikkerhed for conditionernes opfyldelse er stillet.

Approbation eller forkastelse vil blive meddelst inden 14 dage efter hammerslag ved den endelige auktion er givet og må kjøberen selv hos auktionsdirektøren erkyndige sig om den i så henseende tagne bestemmelse.

Post 3

Foruden kjøbesummen tilsvares kjøberen på anfordring og til rette forfaldstider alle på ejendommen hvilende resterende og fremfremtidige bankhæftelsrenter, skatter og øvrige offentlige og kommunale afgifter og præstationer såvelsom tiende og brandcontingent, ligesom kjøberen selvfølgelig tilsvares bankhæftelsen uden godtgjørelse.

Post 4

Endvidere tilsvares kjøberen uden afgang i kjøbesummen, men aldeles skadesløs for creditforeningen alle med det passerede udlæg og auktioner, desuden også senere af foreningen rekorserede auktioner og disses bekjendtgjørelse m.v. påløbne og fremtidig på løbende udgifter inclusive salær og beforderingsomkostninger til creditforeningens befuldmægtigede samt påløbne udgifter ved ejendommens bestyrelse og drift m.v. efter regning. Alt hvad kjøberen efter nærværende post skal betale, erlægges skadesløst inden 14 dage efter approbationen til hr. prokurator Kjelgård i Sæby.

Post 5

Kjøbesummen erlægges overensstemmende med forn. af 11 september 1833 & 1 således, at af creditforeningens fordringer udgjør 37.284 kr. 77 øre med renter deraf a $3\frac{1}{2}$ %, samt bidrag til foreningens administrationsfond 40 kr. årlig, såvel som rentes rente, alt beregnet fra 11 december termin 1890, for så vidt renterne angår indtil approbationsdagen og for så vidt angår bidraget til administrationsfonden indtil 11 juni termin 1892, dog med fradrag af den tilgodeskrevne andel i foreningens reservefond 1103 kr. 12 øre - erlægges den del der ikke overstiger $\frac{1}{3}$ af kjøbesummen inden 3 måneder fra approbationen og resten af creditforeningens ovennævnte tilgodehavende til juni termin 1892.

Hvad kjøbesummen overstiger creditforeningens fordring afgjør køberen direkte med de i ejendommen næstefter creditforeningen prioriterede creditorer eller hvem anden der er berettiget til at oppebære samme, inden auktionsskøde udstedes, overensstemmende med form. af 11 september 1833 paragraf 1, 2. passus.

Af kjøbesummen erlægger kjøberen renter a. 4 % årlig fra approbationsdagen indtil betaling sker, samtidig med den tilsvarende del af kjøbesummen. Forøvrigt vil kjøberem, når ikke særlige omstændigheder befindes at tale derimod og navnlig, når creditforeningen skadesløs dækkes, kunne vente på nærmere begjæring at afgjøre en sådan del af creditforeningens fordring, som ikke overstiger $\frac{3}{5}$ af auktionsbudet, ved at indtræde med ejendommen som interesent i creditforeningen mod 1. prioritets panteret såvel i den faste ejendom som i inventarium og avlsredskaber, dog uden at herom kan gives endelig bindende tilsagn før end auktionen er afholdt.

Post 6.

Alle bekostninger, der efter post 5 tilkommer creditforeningen, erlægges på creditforeningens contor i Viborg skadesløst.

Post 7.

De bydende ere pligtig at stille sådan sikkerhed for opfyldelsen af deres bud og disse conditioner i det hele som efter frdn. af 11 september 1833 paragraf 3 af udlægshaverem forlanges.

I tilfælde af, at betaling ej i enhver henseende erlægges overensstemmende med foran førte conditioner, er kjøber og cautionist pligtig at tåle, at ejendommen for deres regning stilles til ny auktion overensstemmende med frdn. af 11 september 1833 paragraf 4.

Post 8.

Når de udbetalinger som efter det foranførte pålægger kjøberen ære præsterede, kan der af auktionsdirektøren meddeles ham skøde på ejendommen, men bekostningen herved, såvel som ved skødets thinglysning og de andre behæftelsers udslettelse, herunder indbefattet afgifter til det offentlige og stemplet papir udredes i enhver henseende af kjøberen.

Post 9.

Såfremt ejendommen stilles til 4. auktion er den højstbydende bunden ved sit bud indtil 4 auktion er afholdt.

Ejendommen blev derefter opråbt for vurderingssummen 56.000 kr. Efter de skete bud og overbud blev propritar Jens Ewald Obel af Hjortespring højstbydende med 50.150 kr. skriver femti tusinde et hundre og femti kroner, for hvilket bud gaves hammerslag. Næstbydende var forpagter Nielsen af Vølstrup Præstegård med 50.100 kr.

Til sikkerhed for conditionerne og sit buds opfyldelse depone-rede propritar Obel en Ny jydsk Kjøbstadcreditforenings obli-gation stor 2000 kroner, litr. A. N. 6094 transporteret til ihænde-haveren, hvilket dpositum overleveredes prokurator Kjel-gård, der erklærede, at Obel indvidere hos ham har deponeret contant 1500 kr. et tusinde fem hundre kroner.

Proprietær Lassen til Hørbylund og prokurator Kjelgård erklærede på rekvisitentens vegne, at de approbere det af propritar Obel gjordte højeste bud. De af Obel foreviste obligationer blev ham tilbage leverede, ligesom de af prokurator Kjelgård producerede tre originale obligationer blev ham tilbage leverede. Efter det tilførte var opløst, blev auktionen sluttet og auktionsretten hævet.

Da det nu for mig er godtgjort, at de kjøberen ved konditionerne pålagte omkostninger og den del af kjøbesummen som overstiger Creditforeningens fordring er betalte og at Creditforeningen har meddelt samtykke til at der meddeles den nye ejer auktionsskøde samt da kjøberen Jens Ewald Obel ifølge vedlagte transport af 16 november 1891 har overdraget sin ret til auktionsskøde til gård-ejer Hans Jensen af Kilstrup og denne igen ifølge vedhæftede transport af 30 april 1892, sin ret til Lars Jensen - så skøder og endelig overdrager jeg herved i embeds medfør til Lars Jensen ejendommen Stendal og Klokkedal i Karup og Vølstrup sogne, skyld-sat således:

Matr.nr.	Hartkorn					Gammelskat
11 Stendal	4 td.	1 skp.	0 fjk.	$\frac{3}{4}$ alb.		55 rd. 03 sk.
13a Klokkedal	1 "	7 "	1 "	$2\frac{1}{4}$ "		
12 Tykkêt		3 "	2 "	$1\frac{1}{4}$ "		2 " 35 "
2c Krættrup		2 "	1 "	$1\frac{1}{4}$ "		1 " 95 "
1b Karupgård		3 "	0 "	0 "		5 " 13 "
2c "		1 "	2 "	1 "		3 kr. 49 øre

med bygninger med deri værende mur- og naglefaste ting, avl og afgrøde, besætning og inventarium; hvilken ejendom i kraft af dette skøde herefter skal tilhøre ham med de samme rettigheder og almindelige byrder, hvor med den hidtil har tilhørt J.C.C.Løghte, alt i overensstemmelse med de fremlagte conditioner, transporter og lovgivningen om auktionsvæsenet, og således, at han overtager til indfrielse den ejendommen ifølge conditionerne påhvilende gjæld til Creditforeningen.

Det attesteres derhos at der over ejendommen har været afholdt 3. i overensstemmelse med plakaten af 22 april 1817 bekendtgjorte auktioner.

Til bekræftelse under min hånd og embedets segl.

Herredsfogedcontoret i Sæby 17 sept.1894
Chr.Ravnkilde

Transport

Underskrevne propritar J.E.Obel af Hjrtspring, der ved 4. auktion den 14 d.m. over gården Stendal i Karup sogn, skyldsats således:

Matr.nr.		Hartkorn				Gammelskat
11	Stendal	4 td.	1 skp.	o fjk.	$2\frac{3}{4}$ alb.	55 rd.03 sk.
13a	Klokkedal	1 "	7 "	1 "	$2\frac{1}{4}$ "	
12	Tykket		3 "	2 "	$1\frac{3}{4}$ "	2 " 35 "
2c	Krættrup		2 "	1 "	$1\frac{1}{4}$ "	1 " 95 "
1b	Karupgård		3 "	o "	o "	5 " 13 "
2c	Karupgård		1 "	2 "	1 "	3 kr.49 øre

blev højstbydende for nævnte ejendom med 50.150 kroner, skriver halvtredsindstyve tusinde et hundre femti kroner, hvilket bud strax blev approberet, transporterer og overdrager herved til gårdejer Hans Jensen af Kilstrup den ret jeg ved ommeldte auktion har erhvervet til at erholde skøde på berørte ejendom med tilbehør, Altmod at han udreder den nævnte kjøbesum og renter overensstemmende med og i henhold til de afholdte auktioner og de derunder fremlagte konditioners bestemmelser, samt alle med auktionerne m.v. forbundne omkostninger, driftsudgifter, resterende skatter og afgifter, således at han i det hele opfylder konditionerne og i et og alt indtræder i mine rettigheder og forpligtelser som auktionskøber.

Til bekræftelse med min underskrift p.t.Sæby den 16 novb.1891

J.E.Obel

Til vitterlighed. A.G.Lassen
E.Kjelgård

Stempel 354 kr. 30 øre

Transport

Den ret jeg ved hoshæftede transport af 16 november 1891 har erhvervet til at erholde skjøde på gården Stendal i Karup sogn skyldsats således:

Matr.nr.	Hartkorn				Gammelskat	
11 Stendal	4 td.	1 skp.	0 fjk.	$2\frac{3}{4}$ alb.	110 kr.	06 øre
13a Klokkedal	1 "	7 "	1 "	$2\frac{1}{4}$ "		
12 Tykket	3 "	2 "	2 "	$1\frac{3}{4}$ "	4 "	72 "
2c Krættrup	2 "	1 "	1 "	$1\frac{1}{4}$ "	3 "	97 "
1b Karupgård	3 "	0 "	0 "	0 "	10 "	27 "
2c Karupgård	1 "	2 "	1 "	1 "	3 "	49 "

med tilbehør således som denne ejendom ved 4. auktion den 14 november f.å. blev tilslået propritar J.E.Obel for købesum 50.150 kr. skriver halvtresindstyve tusinde et hundre femti kroner m.v. overdrages og transporterés herved min søn Lars Jensen imod at han udreder den ovenmeldte kjøbesum med renter overensstemmende med og i henhold til de afholdte auktioner og de derunder fremlagte dokumenter, samt alle med auktionerne m.v. forbundne omkostninger, driftsudgifter, resterende skatter og afgifter, således at han i det hele opfylder konditionerne og i et og alt indtræder i mine rettigheder og forpligtelser ifølge den citerede transport og auktionskonditionerne.

Til bekræftelse med min underskrift.

Sæby den 30 april 1892

Hans Jensen

Til vitterlighed

E.Kjelgård C.Nielsen

Rekvisition

Da der ved det under 4. auktion den 14 november 1891 over gården Stendal i Karup sogn matr.nr.11 Stendal, nr.13a Klokkedal, nr.12 Tykket, nr.1b Karupgård, 2c do. og nr.2c af Krættrup i Volstrup, gjordte højeste bud 50.150 kr., intet er bleven til dækning af pantegjælden 1000 kr. efter obligation af 14 februar 1890, tinglyst 20 s.m. fra J.C.Løghte til Henriette Løghte, og da nævnte, såvelsom de foregående auktioner have været bekjentgjorte overensstemmende med plakat 22 april 1817, så tillader jeg mig herved på rekvisitens vegne at bede ommeldte hæftelsesdokument udslettet af pantebogen for såvidt panteretten angår, således at den ikke kommer til hinder for auktionsskødet udstedelse og tinglysning.

Sæby den 6 september 1894 E.Kjelgård

jvnf.20 sept.1894

61

Lars Jensen var født den 28 august 1866 på gården Kilstrup i Volstrup sogn, søn af gårdejer Hans Jensen og Birgitte Marie Larsen, gift den 25 april 1893 med Hanne Kirstine Jeppesen, der var født den 14 august 1871 på gården Langtved i Volstrup sogn, datter af gårdejer Jens Christian Jeppesen og Kristiane Christens datter. Ægteparret fik følgende børn.

- 1) Jens Karup Jensen født 9 december 1896
- 2) Bertha Jensen født 28 december 1898
- 3) Hans Oskar Ingvardt Jensen født 25 januar 1900
- 4) Nelly Helene Jensen født 26 oktober 1901
- 5) Frits Harald Jensen født 14 september 1904

Lars Jensen kom i sognerådet i 1901 som stedfortræder for Isak Bastholm, Karupgård og forblev til 1909. Var sognerådsformand i perioden 1913 til 1917 og igen medlem fra 1921 til 1925 og formand fra 1925 til 1929.

Den 17 marts 1904 købte Lars Jensen ejendommen Rendborg og foretog derefter et set fra Stendals side -, højt påtrængt mageskifte af jorden.

Rendborgs bygninger lå ganske vist som de gør idag, men jorden gik imod syd til Krætterupvejen og derefter lidt imod øst, strakte jorden sig som en enklave ind i Stendals jord. Denne jord blev lagt til Stendal under matr.nr.27a og Rendborg fik til gengæld et lidt større stykke af den såkaldte Stendal hede, der i vest gik imod Rendborgs jord og imod nord støtte til Højens eng. Den 28 september 1906, skødet tinglyst 7 november 1907 solgte Lars Jensen Rendborg.

Købekontrakt

Undertegne gårdejer Lars Jensen af Stendal i Karup sælger herved til Christen Andersen af Skovsgård i Lendum med kurator gårdejer Thomas Christian Pedersen sammesteds boende en parcel af de mig tilhørende ejendomme „ Stendal og Vejlluset " i Karup sogn(Rendborg blev som oftest tidligere kaldt Vejlluset) og delvis af den under Stendal hørende jordlod af „ Krættrupgårde " i Volstrup sogn.

Den solgte parcel er for tiden under udstykning og er de nærmere grænse fastslået ved landinspektørens opmåling. Parcellen, der har et areal af ca. 14 tdr. land grænser iøvrigt mod nord til

landevejen og til ejendommen " Højen ", mod øst til " Mosen " og " Kokkenborghus ", mod syd til sælgerens øvrige ejendom og mod vest til en parcel, der samtidig hermed sælges til smed Alfred Nielsen.

I handlen medfølger den på parcellen stående vinkelbygning, der er indrettet til stuehus, stald, lade m.m., med mur- og nagel-faste genstande, avl og afgrøde i hus som på mark samt besætning, bestående af 3 køer og 1 kvie.

De nærmere vilkår ere:

1.

Købesummen er fastsat til 6400 kr., skriver seks tusinde fire hundrede kroner, hvoraf 1200 kr. for det medfulgte løsøre.

Af købesummen betales idag 1400 kr., hvoraf sælgerens underskrift tillige tjener som kvittering. For resten 5000 kr. udsteder købereren samtidig med at sælgeren meddeler ham rent og anmærkningsfrit skøde, obligation til sælgeren, hvilken obligation klausuleres således, at kapitalen, for såvidt angaar 3000 kr., forfalder til betaling i 11 december termin 1911.

Kapitalen forrentes for såvidt angår 3000 kr. med 4 % p.a., og for såvidt angår de senest forfaldne 2000 kr. med $4\frac{1}{2}$ % p.a. Kapitalen sikres ved 1. prioritet i ejendommen med bygninger, besætning, inventarium, avl, afgrøde og gødning dog således at købereren kan fordre, at kreditor, når de 3000 kr. er afbetalte, skal rykke tilbage i panteret for de 2000 kr., næst efter et så stort lån, som kan erholdes i kreditforeningen.

I tilfælde af ejerskifte såvel som ved udeblivelse med renter eller afdrag ud over rette forfaldstider forfalder kapitalen straks til udbetaling. Gælden forrentes fra 11 december termin d.å. og renten betales med halvdelen i hver 11 juni og 11 december termin for det forløbne halvår.

2.

Når udstykningen er tilendebragt, bliver parcellen snarest muligt at befri for pantegæld, hvorefter lovligt skøde udstedes, hvilket skal ske senest 11 juni termin 1907.

3.

Overtagelsen finder sted den 1 november d.å. og købereren udreder fra udstyknings dato at regne alle af ejendommens skatter og afgifter.

4.

Køberen skal tåle, at smed Alfred Nielsen skal have ret til at bebo den af ham for tiden benyttede beboelseslejlighed samt ret til hønserum til 1. juli 1907.

5.

Køberen og efterkommende ejere af ejendommen skal have fri og uhindret ret til enhver benyttelse af den langs parcellens sydside førende vej til engen, en ret der kan fordres tinglæst som servitut på sælgerens ejendom.

6.

Omkostningerne ved næværende købekontrakt såvel som ved skødet bærer parterne hver med halvdelen, hvorimod det bliver sælgerens bekostning at befri parcellen for pantegæld, medens køberen betaler den førnævnte obligation. Udstykningen bærer sælgeren.

- - - - -

Jeg Christen Andersen med kurator Thomas Christian Pedersen tiltræder som køber denne kontrakt og forpligter mig i overensstemmelse med dens indhold:

I søgsmålstilfælde skal den hurtige retsforfølgning efter frdn. af 25 januar 1828 være anvendelig.

Til bekræftelse vidnefast.

p.t. Sæby den 28 september 1906

Som sælger:

Lars Jensen

Som køber:

Christen Andersen

Som kurator:

Thomas Kristjan Peter Pedersen

Til vitterlighed om samtlige 3 underskrifter.

C. Nielsen

Chr. Sørensen

Skøde

Da købesummen nu er berigtiget således som i kontrakten anført, så skøder og endelig overdrager jeg Lars Jensen herved til køberen Christen Andersen den solgte ejendom, der nu ifølge landbrugsministeriets udstyknings skrivelse af 6. marts d.å. er frastykket og betegnet og skyldsæt således:

matr.nr. 11b af Karupgårde m.m. i Karup sogn.	Hartkorn
	1 skp. 2 fjk. $2\frac{3}{4}$ alb
27b sammesteds	0 " 0 " $1\frac{1}{2}$ "
2e Krættrupgårde i Volstrup sogn	0 " 1 " $1\frac{1}{4}$ "

Hvilken ejendom således fra nu af skal tilhøre køberen med fuld ejendomsret med de samme almindelige herligheder og rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed jeg hidtil har ejet samme og hjemler jeg ham ejendommen på lovlig måde i henhold til kontrakten, hvorved bemærkes, at køberen er bekendt med de på ejendommen hvilende tiendebyrder.

Til bekræftelse med min underskrift i vitterlighedsvidners overvær.

Dette skøde bliver tillige at tinglæse som servitut behæftende ejendom matr.nr.2c Krættrupgårde m.m. i Volstrup sogn, skyldsatsat for hartkorn 2 skp. o fjk. o alb. med hensyn til den i købekontraktens post 5 omhandlende vejret.

p.t. Sæby den 24 oktober 1907

Lars Jensen

Til vitterlighed:

C.Nielsen Johs.Johansen

Påtegning til tinglæsning. Ingen skatterestancer.

Hjørring Amtstue den 25 oktober 1907. Maes

Da planen om at oprette et andelsmejeri i Karup i 1905 kom frem var Lars Jensen blandt de ledende kræfter og var bestyrelses formand igennem en lang årrække. Han skænkede grunden mejeriet er bygget på til formålet, men skødet blev først tinglyst den 18 september 1924.

Skøde.

Underskrevne propritær Lars Jensen, Stendal, Karup, sælger, skøder og endelig overdrager herved til Karup Andelsmejeri den mig ifølge tinglyst adkomst tilhørende ejendom i Karup sogn skyldsatsat under:

Matr.nr.	9d	Karupgårde,	Vester	Karup,	for	hartkorn	o $\frac{1}{4}$	alb.
"	"	27d	"	"	"	"	1 $\frac{3}{4}$	"

Overtagelsen har forlængst fundet sted.

Omkostningerne ved nærværende handel betaler sælgeren allene.

Der ydes intet vederlag for overdragelsen, men på tro og love erklæres, at værdien andrager kr. 500.

For vanhjemmel indeståes, parcellerne overdrages iøvrigt med de samme rettigheder og forpligtelser hvormed jeg har været ejer, i hvilken henseende bemærkes at tiende udredes.

65

Til bekræftelse under vore hænder vidnefast.

Karup den 28 juni 1924

Som sælger: Lars Jensen

Som køber: For Interessentskabet Karup Mejeri:

Chr.Christensen L.Jensen Peter Holst P.Olsen
Arnold Grøntved J.C.Christensen

Reg.nr.127 v/ 5. alm. vurd.

Vurderingssum til ejendomsskyld 18.900 kr. - Ingen restancer af amtstueskatter.

Hjørring Amtstue den 30 juni 1924

N.C.O.Poulsen

parcelkort forevist

Medfulgte sålydend:

Afskrift

Hjørring amts stempel- resolution nr.55

1924-1925

Amtet har under dags dato udfærdiget sålydende stempelresolution:

Det af propritar Lars Jensen af Stendal til Karup Andelsmejeri den 28 juni d.å. udstedte til taxt 1 kr. stemplede skøde på parcellerne matr.nr.9d og 27d Karup Gårde, V.Karup vil i henhold til stempelovens paragraf 61 være at stemple til 1. klasses taxt af den af parterne på tro og love angivne værdi af de overdragne parceller 500 kr., til taxt 5 kr., hvilken taxt i henhold til stempelovens paragraf 64 fordobles til 10 kr. og vil således efter fradrag af det til samme forbrugte stempel 1 " være yderligere at stemple til taxt 9 kr.

For stemplingen erlægges en kendelse til Amtsforvalteren stor 25 kr.

Hvilket tjenstlig meddeles med tilføjende, at dokumentet ligger til indløsning ved Hjørring Amtstue i løbet af 6 uger fra dags dato imod aflevering af nærværende resolution.

Hjørring Amt den 9 sept.1924

Nørgård

Til

Sagfører C.Rømer, Sæby.

Denne afskrifts rigtighed attesteres

Hjørring Amtstue den 13 september 1924

J.Andersen fm.

66

Lars Jensen solgte den 16 januar 1919 den del af Klokkedals jord der lå nord for den nuværende Karupvej til Søren Pedersen, Højen

Købekontrakt.

Underskrevne propritær Lars Jensen, Stendal, sælger og overdrager herved til gårdejer Søren Pedersen, Højen, Karup en parcel af den mig ifølge tinglyst adkomst tilhørende ejendom matr.nr. 13a Karupgårde, Karup, skyldsat for hartkorn 1 td. 6 skp. 3 fjk. 2 $\frac{1}{2}$ alb.

Parcellen er beliggende på den nordlige side af landevejen og er forøvrigt opmålt af landinspektør Toft med et areal af 6 td. og 8889 kvrt. alen, uden at der dog i nogen måde garanteres for arealets størrelse.

Overtagelsen har fundet sted og det overdragne står derfor fremtidig for køberens regning og risiko i enhver henseende, ligesom køberen fra og med 1 oktober d.å. udreder de af parcellen gående skatter og afgifter.

Omkostningerne ved nærværende handel, derunder udstykning og relaxation udreder sælgeren allene.

Købesummen er bestemt til 6000 kr. gentager seks tusinde kroner berigtiges således:

- a. Køberen betaler kontant og skadesløst i 11 december termin d.å., men uden renter kr.3000.00
- b. Restkøbesummen - 3000.00

berigtiges derved, at køberen til sælgeren udsteder en 5 % rentebærende obligation med 1. prioritet i parcellen. Obligationen klausuleres iøvrigt således som sagfører Rømer plejer at affatte sine obligationer, dog således at den i tilfælde af ikke-misligholdelse eller ejerskifte først forfalder til udbetaling i 11 december termin 1923, til hvilket tidspunkt den forfalder uden opsigelse. Obligationen forrentes først fra 11 december d.å.

Såsnart købesummen er betalt som foran ommeldt udstedes hæftelsesfrit skøde i overensstemmelse med nærværende købekontrakt, i hvilken henseende bemærkes, at ejendommen er tiendepligtig.

På tro og love erklæres, at købesummen svarer til værdien.

Til bekræftelse under vore hænder vidnefast.

p.t. Sæby den 6. august 1918

Som køber:
Søren Pedersen

Som sælger:
Lars Jensen

Til vitterlighed: Carl Rømer K.Nielsen

Skøde.

Efter at den solgte parcel ved landbrugsministeriets skrivelse af 12/12-1918 er skyldsæt under matr.nr.13c Karupgårde, Karup sogn, for hartkorn 3 skp. o fjk. o $\frac{1}{2}$ alb., og da køberen har berigtiget købesummen, så skal den solgte ejendom herefter følge og tilhøre ham med de samme rettigheder og forpligtelser, hvormed jeg hidtil har været ejer under sædvanlige hjemmelsansvar for mig og arvinger efter loven.

Retsanmærkninger om de i købekontrakten ommeldte forhæftelser frafalder.

Det bemærkes at parcellen er ubebygget.

Til bekræftelse under min hånd vidnefast.

p.t. Sæby den 19 december 1918

Lars Jensen

Til vitterlighed: Carl Rømer K.Nielsen

Herved attesteres: Skyldsætningens rigtighed og at parcellen i forbindelse m.fl. matr.nr. er vurderet til ejendomsskyld til 66.000 kr. Ingen restancer af amtstueskatter.

Hjørring Amtstue den 23 december 1918.

Hanne Kirstine Jensen, f. Jeppesen døde den 13 oktober 1926.

Selv om Lars Jensen det meste af sit voksne liv havde offentlige tillidsposter var han langt fra hvad man idag ville betegne som den idielle politiker -, tværtimod var han indadvendt og ordknap. Han hilste på folk når han var i humør til det, ellers lod han som om han ikke så vedkommende. På gården herskede der gode rolige forhold og det var kendetegnende at folkene forblev på gården i flere år. For et par forkarles vedkommende i op til 10 år. Lars Jensen deltog ikke i det daglige arbejde undtagen på et enkelt punkt. Før høsten kunne begynde med selvbinderen skulle der mejes en bred skår med leen rundt om kornmarken. Det arbejde udførte Lars Jensen selv, men det var også efter sigen det eneste manuelle arbejde han udførte hele året.

Lars Jensen var ikke opdrætter i ordets egentlige forstand, men havde en god sortbroget besætning på 40 malkekøer, der i 1934 gav 3403 kg. mælk med 4.09 % fedt og 156 kg smør og det var over gennemsnittet i datiden.

Af gårdens 8 jyske heste var flere stambogsførte og præmierede.

Lars Jensen solgte i 1940 til sønnen Hans Jensen og kom på aftægt på gården, hvor han døde den 26 juni 1949.

Hans Jensen blev gift med Helga Olsen, der var født d. 21 februar 1905 i Sveja i Gærum, datter af Thomas Olsen, Sveja. Ved overtagelsen var der en besætning på 10 heste, 40 køer, 40 ungdyr og 50 svin.

En dag under 2. verdenskrig indtraf en begivenhed der i første omgang fik det til at se ud som om de mange forskellige ejeres utrættelige forsøg på at skabe den store og velarunderede gård havde været forgæves.

Nogle tyske officerer indfandt sig en dag på gården og fortalte at der skulle bygges en flyvplads i Karup og de havde fundet Stendals jord mest egnet til formålet og derfor beslaglagde de en del af gårdens jord.

Ifølge planen skulle flyvpladsen begynde lige øst for Stendal og strække sig ind over Lille Stenshedes jord. En del af det til flyvplads tiltænkte areal var tilsået med rug, men det hverken kunne eller måtte stoppe Hitler for at vinde den 2. verdenskrig og som et første skridt på vejen gik tyskerne igang med at pløje rugen om.

Begivenheden ramte Hans Jensen og hans familie hårdt, og efter flere søvnløse nætter var han nærmest indstillet på at sælge gården snarest muligt.

Karupboerne havde ikke andet en flyvplads på programmet ved deres uundværlige kaffeselskaber og en ting var klart -, Stendal og sognet skulle reddes. Ingen -, opsolut ingen ville arbejde for tyskerne. Jeg har hørt folk fortælle at dette var, om ikke årsagen, så en medvirkende årsag til at flyvpladsbyggeriet ikke blev ført ud i livet. En pæn, men lidt naiv tankegang. Sandheden er at der kom besked om at det rent faktisk var en misforståelse -, det var i Karup ved Viborg flyvpladsen skulle ligge og der ligger den som bekendt den dag i dag.

På gården fulgte Hans Jensen i faderens fodspor og var medlem af sognerådet fra 1950 til 1958, men det offentlige interesserede ham ikke videre.

Hans Jensen solgte den 20 september 1963 til Leif Nielsen og flyttede til Sæby, hvor han døde i 1966.

Leif Nielsen købte senere Nørre Krætterup i Volstrup sogn og i 1973 købte han gården Kæret i Karup, som han dog måtte afhænde igen i 1975 -, på grund af de for tiden gældende landbrugslove.

T Y K K E T

matr.nr.12

Tykket var en lille ejendom på ca. 7 tønder land, hvoraf de 3170 m² lå som en enklave ind i gamle Skoles jord og dette areal blev den 21 december 1911 lagt til denne ejendom. Tykket var i gl. hartkorn sat til 2 skp. 3 fjk. 1 alb., efter den nye matrikel var tallene 3 skp. 2 fjk. 1 $\frac{3}{4}$ alb.

Ejendommen lå i det nordvestlige hjørne af Stendals mark, med bygningerne lidt tilbagetrukket fra sognevejen, den nuværende Karupvej, der på dette tidspunkt på dette sted gik omtrent som den gør idag.

Tykket var fæsteejendom under Hørbylund Hovedgård, og da fæsteren Peder Madsen døde i 1752 fik enken Anna Lauritsdatter, der da var 50 år gammel, tilsyneladende godsejerens tilladelse til at beholde fæstet, uden at gifte sig igen, mod at hendes ukonfirmerede søn Mads udførte det ejendommen pålagte arbejde i hovmarken på hovedgården.

At sende en ukonfirmeret dreng i hovmarken kan lyde lidt hårdt, men det skal dog tilføjes, at drengen Mads blev konfirmeret året efter og var da 19 år gammel. En søster blev konfirmeret samme dag som 17 årig. 3 år senere blev yderligere 2 piger fra Tykket konfirmeret som 17 og 18 årig. Børnene i Tykket var ikke nogen undtagelse, selv om 19 år godt nok lå i overkanten af det almindelige.

Der var ikke nogen fast skolegang i Karup på dette tidspunkt. I sidste halvdel af 1700 tallet havde man ganske vist en såkaldt fast skoleholder, men han kunde hverken skrive eller regne, og det var nærmest en stiltiende aftale imellem præsten og forældrene om, at børnene lige så godt kunde blive hjemme.

Det var nu ikke så længe Mads var familiens overhoved. I 1755 blev en af pigerne, Maren Pedersdatter gift med Rasmus Pedersen fra Hørby, der samtidig overtog fæstet. Maren døde i 1762 og i 1763 giftede han sig med hendes søster Else.

I 1769 blev fæstet overtaget af Laurits Pedersen, der var gift med Maren Jørgensdatter, og fra 1793 - for en kort periode - Mads Rasmussen, der var gift med Maren Pedersdatter. Så kom Anders Lauritsen, der var gift med Else Inger Marie Madsdatter, han købte ejendommen til selveje i 1805, og i 1823 døde konen, 80 år gammel

I 1824 giftede Anders Lauritsen sig med den 51 årige Kirsten Simonsdatter, der døde i 1829, og i 1830 giftede han sig med den 35 årige Sidsel Larsdatter. Han var da 63 år gammel, men de opnåede at få 2 børn, og den 15 maj 1842 døde han.

I 1844 solgte enken, Sidsel Larsdatter, ejendommen til Christen Jørgensen, Stendal, hvorefter hun med børnene flyttede til Tversted. Christen Jørgensen lagde jorden til Stendal og bygningerne blev nedrevet.

K L O K K E D A L

matr.nr.13

Enkelte ældre mennesker husker Klokkedal som et gammelt og skummelt hus, hvor kommunen anbragte folk, der ikke havde andre steder at være - for kortere eller længere tid. Men kun få tænker på, at huset tidligere havde været stuehuset til en gård som lå på samme sted.

Klokkedal er omtalt i 1688 matrikelen, og da sat i hartkorn til 2 td. 1 skp. 1 fjk. 2 alb. og det dyrkede areal var opgivet til 15 tønder land. Efter 1844 matrikelen blev Klokkedal sat i hartkorn til 1 td. 7 skp. 3 fjk. $2\frac{3}{4}$ alb. og det samlede areal var på ca. 37 tønder land.

De 30 tønder land lå syd for den nuværende Karupvej og hører til Stendal. Det østlige skel lå omtrent for midten af Ståtens jord. De resterende 7 tønder land lå nord for den omtalte vej, og har siden 1919 hørt til Højen.

Klokkedal var fæstegård under Hørbylund Hovedgård, og var fra midten af 1700 tallet fæstet af Peder Nielsen, der i 1783 blev afløst af svigersønnen Niels Jensen, der var gift med hans datter Gjertrud Pedersdatter, og fra 1891 hed fæsteren Anders Torstenson, der var gift med Sidsel Madsdatter.

Klokkedal blev købt til selveje i 1805 af Mads Nielsen, der i 1811 blev gift med Maren Madsdatter fra Kvesel, han solgte senest 1841 til sønnen Christen Madsen, der blev gift med Dorthea Larsdatter, og blev sognefoged kort tid efter. Mads Nielsen døde i 1849, 72 år gammel, konen var død 2 år tidligere.

Christen Madsen solgte den 22 juli 1852 til Søren Chr.Jensen fra Lendum(tidligere fæster af Ø.Kvesel i Understed)), der den 23 juli 68 solgte til sønnen Henrik Chr.Sørensen, der den 13 maj 1869 solgte til Søren Chr. Larsen, Stendal, der straks søgte indenrigsministeriet om tilladelse til at lægge jorden fra Klokkedal til Stendal.

Han fik tilladelsen den 5 marts 1870, og den 13 oktober s.å. solgte han bygningerne til kommunen, med et areal på 5120 m², for 370 rd. Avlsbygningerne blev fjernet og stuehuset indrettet til 4 små lejligheder. Huset blev fjernet omkring midten af dette århundre, og resten af jorden blev lagt til Stendal.

H Ø J E N

matr.nr.14a mfl.

Højen blev efter opmålingen til den såkaldte landmålermatrikel i 1682 sat i hartkorn til 1 td. 6 skp. 1 fjk. 2 alb. og havde da et dyrket areal på 12 tønder land. Efter 1844 matrikelen blev hartkornet sat til 1 td. 2 skp. 1 fjk. $2\frac{1}{4}$ alb. og gammel skatten var 12 rd. 30 sk. Matr.nr.40, der kun var skyldsatt til $\frac{3}{4}$ album, har hørt til gården fra ældre tider. Der findes en fredet gravhøj - Fårehøj - på ejendommen.

Højen har været fæstegård under Hørbylund Hovedgård og var efter midten af 1700 tallet fæstet af Niels Jensen, der var gift med Maren Pedersdatter. Han blev omkring 1785 afløst af sønnen Christen Nielsen, der blev gift med Anna Andersdatter. Det er formodentlig ham der købte gården til selveje i 1805 og siden solgte til Jens Christensen, i hvis slægt gården forblev i godt 100 år.

Jens Christensen var født på gården Middag i Gærum sogn i 1777 og blev den 16 februar 1812 gift med Maren Sørensdatter. Han var da omtalt som ejer af Højen og hun tjente samme sted. Maren Sørensdatter var født den 23 september 1781 på gården Over Holbæk i Albæk sogn, datter af fæstegårdmand Søren Lauritsen og Maren Mortensdatter. At Maren Sørensdatter var kommet til Højen skyldtes muligvis at hendes søster Anna Sørensdatter og hendes mand Anders Jensen i 1799 havde fæstet Karupgård og siden købte denne gård til selveje.

Jens Christensen kom som sagt fra Middag i Gærum, men navnet hang ikke ved ham, han blev slet og ret omtalt som Jens Høven, hvori- mod hans broder Niels Christensen, der i 1814 købte ejendommen Ll. Tveden, altid blev kaldt Niels Mæjja og Mæjjanavnet hang ved Ll. Tveden til omkring midten af dette århundre og ikke kun almu- en brugte navnet, vi ser således i kirkebogen for Hørby sogn, at Kirsten Pedersdatter, enke efter Niels Middag i Karup døde den 8 december 1870.

Jens Christensen døde den 21 december 1848, men da havde sønnen Christen Jensen overtaget gården. Maren Sørensdatter døde som at- tægtskone i Højen den 16 maj 1853.

Christen Jensen blev døbt den 9 maj 1813, men nogen fødselsdato kendes ikke, han blev den 1 november 1842 gift med Christiane Christensdatter, der var født den 7 november 1810 i Øster Bolle i

Karup, datter af Christen Jensen og Dorthea Jensdatter. Christen Jensen omkom ved en tragisk ulykke den 9 marts 1857. Han var den pågældende dag kørt til Sæby efter et læs tømmer og blev her overrasket af så frygtelig en snestorm, at han på hjemvejen mistede klarhed over hvor han befandt sig og havnede i bækken neden for Vester Kokkenborg.

Enken Christiane Christensdatter, der da var 47 år, antog herefter Mads Chr. Olesen, en 39 årig ungkarl fra Åsted, som bestyre og den 30 september s.å. giftede hun sig med ham, hvorefter han fik vielsesattesten tinglyst som adkomst til gården.

Mads Christian Olesen var medlem af Understed- Karups første sogneråd fra 1871 til 1874, men solgte allerede den 19 januar 1871 til sin hustrus svigersøn Niels Chr. Christensen for 1017 rd. 3 mark, der skulle berigtiges ved, at køberen overtog en prioritetsgæld på 724 rd. og præsenterede en aftægt til sælgeren og hans hustru, der blev kapitalliseret til 432 rd. 5 mark 13 sk. og selv om dette regnestykke ikke helt går op, så er det hvad der står i skødet. Mads Christian Olesen døde den 27 august 1887, 69 år gl. og da levede Christiane Christensdatter stadig.

Niels Chr. Christensen var født i gården Holtet i Understed den 1 marts 1846, søn af gårdfæster Christen Larsen og Inger Marie Nielsdatter. Han blev gift med Dorthea Kristine Christensen, der var født i Højen den 13 september 1845, datter af Christen Jensen og Christiane Christensdatter.

Niels Chr. Christensen købte den 10 januar 1878 ejendommen Tronhavenshus, som idag kaldes Fredenslund, som han solgte igen den 19 januar 1888, men beholdte den jord der lå syd for landevejen, der fik matr.nr.18c og lagde denne jord til Højen.

Den 20 juli 1882 købte Niels Chr. Christensen ejendommen Stætem, som han solgte igen den 24 juni 1886.

Niels Christian Christensen var medlem af Understed- Karup sogneråd i 2 perioder, fra 1883 til 1889, men han havde ikke rigtig nogen held med sine spekulationer og kom efterhånden i økonomiske vanskeligheder. Det var navnlig købmand Carl Kjelgård i Sæby der voldte ham problemer, men følgende skadesløsbrev viser at han havde en stor nennekreds, der ikke var bange for at gå i brechen for ham.

Skadesløsbrev.

Da efternævnte mænd nemlig:

Jens Christensen, lærer i Karup
Christen Nielsen, Holtet
Søren Chr. Pedersen, Stenshede
Isak Bastholm, Karupgård
Christen Sørensen, Sønderkrattet
Svend Thomsen, Rølborg
Christen Mortensen, Abildgård
Frits Pedersen, Odden
Lars Nielsen, Nørbakken
Christen Jensen, Kjæret
Lars Jensen, Korsagerholt
Ferdinand Pedersen, Krattet, Understed
Andreas Svendsen, Hul
Peter Pedersen, Sønder Knuden
Niels Chr. Jensen, Tværkjær
Ole Pedersen, Nørre Knuden
Mads P. Pedersen, Vrangbæk
D. P. Bjørnlund, Vangen Skole
Jens Peter Jørgensen, Rugtved
Niels Jensen, Ø. Fladholt, Karup
Knud Chr. Jørgensen, Srd. Hestvang
Jørgen Sørensen, V. Kvesel
Niels Olesen, Nr. Hestvang
Søren Larsen, Nr. Dal

for underskrevne Niels Chr. Christensen af Højen i Karup sogn have indgået en kautionsforpligtelse i Sæby Bank for den sum 2400 kr. skriver to tusinde fire hundre kroner, meddeler jeg herved bemeldte mine kautionister, til sikkerhed for skadesløsholdelse i så henseende, prioritet og panteret næstefter 5000 kr. til Frederikshavns Sparrekasse til højere rente end 4 % p.a. og aftægt til M. Olesen og hustru kapital. til 432 rdl. 5 mark 13 skill. i den mig ifølge adkomster tinglæst 19 januar 1871 og 10 januar 1878 tilhørende ejendom Højen i Vester Karup, Karup sogn, skyldsats således:

Matr.nr.14 hartkorn	1 td.	2 skp.	1 fjk.	2 $\frac{1}{4}$ alb,	gl.skat	12 rd	3
- - 40 Højenshus		0 -	0 -	$\frac{3}{4}$ -	- -	0 -	0
- - 18c			1 -	2 -	- -	0 -	78

tilligemed påstående bygninger, disses mur- og nagelfaste tilbe-
hør, avl. afgrøde og gødning, besætning af enhver art, derunder
svin, avlsredskaber, maskiner og andet inventarium, kakkelovne,
komfur og indmurede kjedler, bygningerne'og det pantsatte løsø-
res assurancesum.

I søgsmålstilfælde er jeg underkastet den hurtige retsforfølgning
efter frdn. 25 januar 1828.

Til bekræftelse med min underskrift vidnefast.

Højen den 23 november 1897

Niels Chr. Christensen

Til vitterlighed om underskriftens
ægthed og dateringens rigtighed.

Niels Peter Madsen A. Christensen

Foranstående pantbrev blev tinglæst den 25 november 1897 og den
1 december 1898 solgte Niels Chr. Christensen til sønnen Chri-
sten Christensen ved følgende dokument:

SKØDE og AFTÆGTSKONTRAKT.

Jeg underskrevne Niels Christian Christensen af Højen, skøder og
herved overdrager til min søn Christen Christensen den mig ifølge
skøder, der er tinglæste 19 januar 1871 og 10 januar 1878, tilhø-
rende ejendom i Karup sogn, skyldsat således:

	hartkorn				gammelskat		
matr.nr.14 Højen	1 td.	2 skp.	1 fjk.	$2\frac{1}{4}$ alb.	12 rd.	30 sk.	
- - 40 Højenshus	0 -	0 -	0 -	$\frac{3}{4}$ -	0 -	0 -	
- - 18c	0 -	0 -	1 -	2 -		78 øre	

tillige med påstående bygninger, disses mur- og naglefaste tilbe-
hør, avl, afgrøde og gødning, besætning, ind- og udbo.

Købesummen er akkorderet således:

1.

Overtager køberen til fremtidig udredelse den på ejendommen iføl-
ge aftægtskontrakt tinglæst 19 januar 1871 hæftende aftægt kapi-
talliseret til 432 rd. 5 mark 13 skilling, omsat i kronemønt og
afrundet til 866 kr.

2.

Overtager køberen til forrent(højere rente en 4 % p.a.)	
og indfrielse den på ejendommen hæftende prioritets-	
gæld til Frederikshavn sparrekasse	5000 kr.
samt tilsvare gælden	2400 -
hvorfor er tinglæst skadesløsbrev med priritet i ejen-	
dommen til lærer Christensen mfl.	
	<hr/>
	8266 kr.

3.

Foruden anførte købesum påtager køberen sig herved at svare til mig Niels Chr. Christensen og hustru Dorthea Kristine Christensen, sålænge vi lever, følgende aftægt:

- a. Fri bolig i dens aftægtsbolig, der allerede er opført på stedet, hvilken aftægtsyderen skal holde forsvarlig vedlige ud- og indvendig. Aftægtstagerne have fri færdsel til og fra boligen og uhindret adgang til og afbenyttelse af gårdens brønd.
- b. Foruden underholdning af føde og klæder, lys og varme, samt i sygdoms- og alderdomstilfælde opvartning og pleje.
- c. Ved aftægtstagernes død besørger og bekoster aftægtsyderen deres hæderlige begravelse.

4.

Såfremt køberen Christen Christensen, medens aftægtstagerne lever, skulde afhænde den her solgte ejendom og aftægtstagerne skulde finde sig misfornøjede med opholdet hos den ny ejer, da ere de berettigede til at flytte og i stedet for de ovenanførte aftægtspræstationer at fordre udbetalt den sum 300 kr. skriver tre hundre kroner årlig, hvilket beløb skal erlægges skadesløst med en fjerdedel den første i hvert af årets fire kvartaler, stedse forud.

Når den ene aftægtstager ved døden afgår, da nedsættes det anførte vederlag til 150 kr. årlig

5.

Den anførte aftægt, der af hensyn til forbrug af stempelpapir kapitaliseres således:

Brug af bolig, vedligeholdelse m.m.	20 kr.
Underholdning, opvartning og pleje	<u>300 -</u>
	320 kr.
Som 5 gange taget udgør	1600 kr.
Begravelserne	<u>80 -</u>
ialt	1680 kr.

skal hæfte med prioritet næstefter de ovennævnte af køberen overtagne hæftelser på den køberen overdragne ovenbetegnede ejendom, med påstående bygninger, disses mur- og nagelfaste tilbehør, avl, afgrøde og gødning, besætning og inventarium, bygningernes og det pantsatte løsøres assurancesum, i hvilken henseende dette skøde tillige bedes tinglæst som pantebrev.

Det bemærkes, at der er tinglæst forening af kvægtiende og smårenten og konstatering af præste-korntiende.

Jeg Christen Christensen med samtykke af min kurator tiltræder herved i et og alt foranstående.

I søgsmålstilfælde er den hurtige retsforfølgning efter frdn. 25 januar 1828 anvendelig.

Af købesummen regnes 2400 kr. for løsøret, altså 7546 kr. for fast ejendom.

Køberen har selv at ordne sig med panthaverne angående gældens overtagelse.

Til bekræftelse vidnefast. p.t. Sæby den 23 november 1898

Køber: Christen Christensen Sælger: Niels Chr. Christensen

Som kurator for køberen: Christen Nielsen

Til vitterlighed:

N.K.Kristiansen C. Nielsen

Kuratorbeskikkelse vedlagt.

Christen Christensen var født den 27 juni 1878 og således kun godt 20 år gammel da han overtog Højen og fik som det sees sin onkel Christen Nielsen, Holtet som kurator.

Niels Chr. Christensen døde den 2 maj 1907 og Dorthea Kristine Christensen døde den 7 maj s.å., de blev begge begravet den 14 maj 1907 på Karup kirkegård, se 24.9.1908-19.

I forbindelse med oprettelsen af den nye skole, blev der fra Højen afgivet et mindre areal(1135 m²) matr.nr.14b, der så til gengæld fik et hjørne af det gamle Klokkedal jord, matr.nr.13c af kommunen, der ved samme lejlighed fik ret til at have en skolesti i vestsiden af Højens mark, altsammen tinglyst ved følgende dokumenter den 8 januar 1903:

MAGESKIFTESKØDE.

Underskrevne sogneråd for Understed-Karup kommune mageskifter og endelig overdrager herved til gårdejer Christen Christensen af Højen i Karup sogn den kommunens ejendom matr.nr.13b i Vester Karup, Karup sogn, ifølge approbation af 23 august 1902 frastykkede parcel matr.nr.13c skyldsæt for hartkorn $\frac{1}{2}$ alb. og gammelskat 7 øre. Denne parcel ansættes til værdi 200 kr.

For denne overdragelse har Understed-Karup kommune erholdt fyldestgørelse ved, at Christen Christensen dags dato har meddelt mageskifteskøde til kommunen på pacellen matr.nr.14b sammesteds, ligeledes ansat til værdi 200 kr., så at byttesum ikke er betinget eller betalt.

Bemeldte parcel matr.nr.13c, som fornævnte Christen Christensen har taget i brug og besiddelse, skal således herefter tilhøre ham med fuldkommen ejendomsret og med de samme rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed den hidtil har tilhørt Understed-Karup kommune ifølge skøde af 21 april 1870, tinglyst 31 oktober s.å.

Hjørring amts skrivelse af 29 maj 1902, hvorefter amtsrådet har tilladt mageskiftet, vedlægges.

Til bekræftelse med vore underskrifter.

Understed-Karup sogneråd den 13 decb.
1902

Niels Olesen Mads Peter Pedersen Peter Olesen
Jørgen Sørensen Jensen Lars Jensen Lars Chr. Nielsen

Påtegnes til tinglysning i henhold til landbrugsministeriets skrivelse af 23 august d.å. Parcellens hartkorn og gammelskat er som foran anført.

Hjørring amtsråd den 17 december 1902
Wedell-Wedellsborg

(Amtets skrivelse og et parcelkort vedlagt)

MAGESKIFTESKØDE.

Jeg underskrevne gårdejer Christen Christensen af Højen mageskifter og endelig overdrager herved til Understed-Karup sognekommune den min ejendom matr.nr.14 i Vester Karup, Karup sogn approbation af 10 september 1902 frastykkede parcel matr.nr.14b skyldsæt for hartkorn $\frac{3}{4}$ alb. Gammelskat 15 øre. Denne parcel ansættes til værdi 200 kr.

Som vederlag for denne overdragelse har Understed-Karup sogneråd dags dato meddelt mig mageskifteskøde på parcellen matr.nr.13c sammesteds ligeledes ansat til værdi 200 kr., så at byttesum ikke er betinget eller betalt.

Bemeldte parcel matr.nr.14b, som Understed-Karup kommune har taget i besiddelse og brug, skal således tilhøre dem med fuldkommen ejendomsret og med de samme rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed den hidtil har tilhørt mig ifølge skøde af 23 november, tinglyst 1 december 1898.

Til bekræftelse med min og kurators underskrift, idet bemærkes at parcellen er under pant for aftægt til Mads Olesen og hustru, kapitaliceret til 865 kr. 93 øre.

p.t. Sæby den 13 december 1902

Christen Christen Christen Nielsen

Til vitterlighed:

P. Hellum

Morten Chr. Nielsen

DEKLARATION.

Jeg underskrevne gårdejer Christen Christensen, ejer af gården Højen, matr.nr.14a i Vester Karup, Karup sogn, indrømmer herved Understed-Karup sognekommune ret til for bestandig at have en skolesti af lovmæssig brede langs vestre side af Højens ejendom fra Klokkedal til den nye skole på matr.nr.14b og 15b i Vester Karup, og til at et vandbacin i matr.nr.14a i ca. 50 alens afstand fra samme skole, samt til at have en gangsti over den matr.nr.14a fra vandbaccinet til skolen, alt således som det nu af kommunens sogneråd er indrettet, hvorhos sognerådet har ret til at reparerer rørene til baccinet.

Derhos forpligter jeg mig og efterfølgende ejer af Højen til ikke at tage eller aflede vand fra bemeldte bacin, som ikke af Højens ejendom må beskadiges.

Endvidere indrømmes kommune ret til indtil året 1905 at tage sten af den på parcellen matr.nr.13c Vester Karup som tilhører mig ifølge skøde af dags dato, værende grusgrav, med uhindret ret til færdsel til og fra.

Ved tinglæsning af denne deklaration frafalder retsanmærkning om hæftelser af enhver art.

Til bekræftelse med min og kurators underskrift.

Christen Christensen Christen Nielsen

Christen Christensen solgte den 30 marts 1911 parcellerne matr. nr.14c og 18d til købmand Marinus Nicolaj Hansen for 500 kr. og den 12 august 1912 mageskiftede han med Søren Chr. Pedersen, Stenshede, hvor den økonomiske side af sagen så således ud:

HØJEN

gæld til Landkreditforeningen		10.500 kr.
samtidig meddeler mig skøde på Stenshede for	54.500 kr.	
hvori fragår gæld og andet	40.000 -	<u>14.500 kr.</u>
		25.000 kr.

STENSHEDE

gæld til Landkreditforeningen		28.500 kr.
gæld til Sæby sparrekasse		5.000 -
kontant betaler køberen idag		3.000 -
panteobligation for de resterende		3.500 -
skøde på Højen for	25.000 kr.	
heraf pantegæld	10.500 -	<u>14.500 -</u>
		54.500 kr.

Søren Pedersen købte den 16 januar 1919 den del af Klokkedals jord der lå nord for landevejen, den nuværende Karupvej, af Lars Jensen, Stendal.

KØBEKONTRAKT.

Underskrevne propritar Lars Jensen, Stendal, sælger og overdrager herved til gårdejer Søren Pedersen, Højen, Karup en parcel af den mig ifølge tinglyst adkomst tilhørende ejendom matr.nr. 13a Karupgårde, Karup, skyldsatsat for hartkorn 1 td. 6 skp. 3 fjk. 2½ alb.

Parcellen er beliggende på den nordlige side af landevejen og er forøvrigt opmålt af landinspektør toft med et areal af 6 td. og 8889 kvrt. alen, uden at der dog i nogen måde garanteres for arealets størrelse.

Overtagelsen har fundet sted og det overdragne står derfor fremtidig for køberens regning og risiko i enhver henseende, ligesom køberen fra og med 1 oktober d.å. udreder de af parcellen gående skatter og afgifter.

Omkostningerne ved nærværende handel, derunder udstykning og relaxation udreder sælgeren alene.

Købesummen er bestemt til 6000 kr. gentager seks tusinde kroner, berigtiges således:

- a. Køberen betaler kontant og skadesløst i 11 december termin d.å., men uden renter kr. 3000.00
- b. Restkøbesummen - 3000.00

berigtiges derved, at køberen til sælgeren udsteder en 5 % rentebærende obligation med 1. prioritet i parcellen. Obligationen klausuleres iøvrigt således som sagfører Rømer plejer at affatte sine obligationer, dog således at den i tilfælde af ikke misligholdelse eller ejerskifte først forfalder til udbetaling den 11 december termin 1923, til hvilket tidspunkt den forfalder uden opsigelse. Obligationen forrentes først fra 11 december d.å.

Såsnart købesummen er betalt som foran ommeldt udstedes hæftelsesfrit skøde i overensstemmelse med nærværende købekontrakt, i hvilken henseende bemærkes, at ejendommen er tiendepligtig.

På tro og love erklæres, at købesummen svarer til værdien.

Til bekræftelse under vore hænder vidnefast.

p.t. Sæby den 6 august 1918

Som køber:
Søren Pedersen

Som sælger:
Lars Jensen

Til vitterlighed:

Carl Rømer K. Nielsen

SKØDE.

Efter at den solgte parcel ved landbrugsministeriets skrivelse af 12/12-1918 er skyldsæt under matr.nr.13c Karupgårde, Karup sogn, for hartkorn 3 skp. o fjk. $\frac{1}{2}$ alb., og da køberen har berigtiget købesummen, så skal den solgte ejendom herefter følge og tilhøre ham med de samme rettigheder og forpligtelser, hvormed jeg hidtil har været ejer under sædvanlige hjemmelsansvar for mig og arvinger efter loven.

Retsanmærkninger om de i købekontrakten ommeldte forhæftelser frafalder.

Der bemærkes at parcellen er ubebygget.

Til bekræftelse under min hånd vidnefast.

p.t. Sæby den 19 december 1918

Lars Jensen

Til vitterlighed:

Carl Rømer K. Nielsen

Søren Pedersen solgte den 18 februar 1924 en parcel matr.nr.14e til tømrer Svend Pedersen fra Rølborg for 800 kr. og i 1929 solgte han gården til sønnen Martin Pedersen og kom på aftægt i Højæ. Martin Pedersen var født i Stenshede den 17 januar 1897 og blev gift med Marthine Elvine Pedersen, f.Larsen, der var født i Hørby den 3 oktober 1901, datter af Peder Larsen.

Martin Pedersen blev kort tid efter han overtog gården udnævnt til sognefoged, en post han havde i 11 år og bestred med stor dygtighed, men blev herefter offer for et justitsmord, så at si-ge.

Det var jo en offentlig hemlighed, at der under krigen opholdte sig en tysk desertør i Karup. Tyskeren arbejdede på forskellige gårde under hjemlige forhold og var ofte med til kaffeselskaber og lignende. For lettere at falde til blandt beboerne, begyndte han at tage danskundervisning hos skolelærens kone, men da undervisningen eller en del deraf, efterhånden kom til at foregå i so-veværelset, blev skolelæren så rasende at han anmeldte tyskeren til politiet.

Herefter rullede sagen og flere prominente mænd, deriblandt sognefogden og een kvinde (min moster Kristiane Olesen, Korsagerholt)

måtte tilbringe 14 dage i arresten i Sæby. De fik ved hjemkomsten en heltemodtagelse med flagning og det hele. Sognefogden havde efter karupboernes mening opført sig som en god dansk mand skulle, men efter den dansk-tyske lov havde han gjort sig skyldig i grov embedsforsømmelse.

Martin Pedersen solgte til sønnen Kjeld Pedersen, der den 23 juli 1969 solgte til Kaj Christensen. Højen var da på godt 32 tønder land, men den nuværende ejer har købt en del jord til og udvidet avlsbygningerne ret væsentligt.

K A R U P S K O L E

matr.nr.14b mf1.

Mageskifteskøde.

Underskrevne sogneråd for Understed-Karup kommune mageskifter og endelig overdrager herved til gårdejer Christen Christensen af Højen i Karup Sogn den kommunens ejendom matr.nr.13b i Vester Karup, Karup Sogn ifølge approbation af 23 august 1902 frastykkede parcel matr.nr.13c skyldsæt for hartkorn $\frac{1}{2}$ alb. og gammelskat 7 øre. Denne parcel ansættes til værdi 200 kr.

For denne overdragelse har Understed-Karup kommune erholdt fyldestgørelse ved, at Christen Christensen dags dato har medelt kommunen mageskifteskøde på parcellem 14b sammesteds ligeledes ansat til værdi 200 kr., så at byttesum ikke er betinget eller betalt.

Bemeldte parcel matr.nr.13c, som fornævnte Christen Christensen har taget i besiddelse og brug, skal således herefter tilhøre ham med fuldkommen ejendomsret og med de samme rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed den hidtil har tilhørt Understed-Karup kommune ifølge skøde af 21 april 1870, tinglæst 31 oktober s.å.

Hjørring Amts skrivelse af 29 maj 1902, hvorefter amtsrådet har tilladt mageskiftet, vedlægges.

Til bekræftelse med vore underskrifter.

Understed-Karup sogneråd den 13 december 1902

Niels Olesen	Mads Peter Pedersen	Peter Olsen	Jørgen Sørensen
Jensen	Lars Jensen	Lars Chr.Nielsen	
			tinglæst 8.1.1903

Mageskifteskøde.

Jeg underskrevne gårdejer Christen Christensen af Højen mageskifter og endelig overdrager herved til Understed-Karup sognekommune den min ejendom matr.nr.14 i Vester Karup, Karup Sogn, ifølge approbation af 10 september 1902 frastykkede parcel matr.nr.14b skyldsæt for hartkorn $\frac{3}{4}$ alb. og gammelskat 15 øre. Den parcel ansættes til værdi 200 kr.

Som vederlag for denne overdragelse har Understed-Karup sogneråd dags dato meddelt mig mageskifteskøde på parcellen matr.nr.13c sammesteds, ligeledes ansat til værdi 200 kr., så at byttesum ikke er betinget eller betalt.

Bemeldte parcel matr.nr.14b, som Understed-Karup kommune har taget i besiddelse og brug, skal således herefter tilhøre denne med fuldkommen ejendomsret og med de samme rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed den hidtil har tilhørt mig ifølge skøde af 23 november 1898, tinglæst 1 december s.å.

Til bekræftelse med min underskrift, og ligeledes min kurators underskrift, idet bemærkes, at parcellen er under pant for aftægt til Mads Olesen og hustru, kapitaliceret til 865 kr.93 øre.

p.t. Sæby den 13 december 1902.

Christen Christensen Christen Nielsen

Til Vitterlighed:

P.Hellum Martin Chr.Nielsen

Deklaration.

Jeg underskrevne gårdejer Christen Christensen, ejer af gården Højem matr.nr.14a i Vester Karup, Karup Sogn, indrømmer herved Understed-Karup sognekommune ret til for bestandig at have en skolesti af lovmæssig brede langs vestre side af Højems ejendom fra Klokkerdal til den nye skole på matr.nr.14b og 15b i Vester Karup, og til at have et vandbassin i matr.nr.14a i ca. 50 alens afstand fra samme skole, samt til at have en gangsti over den matr.nr.14a fra vandbassinet til skolen, alt således som nu af kommunens sogneråd er indrettet, hvorhos sognerådet har ret til at reparere rørene til bassinet. Derhos forpligter jeg mig og efterfølgende ejer af Højem til ikke at tage eller aflede vand fra bemeldte basin, som ikke af Højems ejer må beskadiges. Endvidere indrømmes kommunen ret til (senest 1905) at tage sten af den på parcellen matr.nr.13c Vester Karup, som tilhører mig ifølge skøde af dags dato, værende grusgrav med uhindret ret til færdsel til og fra.

Ved tinglæsning af denne deklARATION frafaldes retsanmærkning om hæftelser af enhver art.

Til bekræftelse med min og kurators underskrift.

Christen Christensen Christen Nielsen

Til vitterlighed:

P.Hellum Martin Chr.Nielsen

Skøde.

Underskrevne gårdejer Martin Christian Nielsen af Kæret, sælger, skøder og endelig overdrager herved til Understed-Karup sognekommune den min ejendom matr.nr.15 i Vester Karup, Karup Sogn, ifølge approbation af 10 september 1902 frastykkede parcel matr.nr.15b skyldsæt for hartkorn $1\frac{1}{4}$ alb. og gammelskat 23 øre, samt tildelt konge korntiende $\frac{1}{4}$ fjk. rug, $\frac{1}{4}$ fjk. byg, $\frac{1}{4}$ fjk. havre.

Og da den akkorderede købesum 130 kr., skriver et hundrede tredive kroner er bleven mig betalt, så skal bemeldte parcel matr.nr.15b som overtaget og tiltrådt af Understed-Karup kommune, herefter tilhøre denne med fuldkommen ejendomsret og med de samme rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed den hidtil har tilhørt mig ifølge skøde af 24 februar 1900, tinglæst 1 marts 1900.

Til bekræftelse med min underskrift.

p.t. Sæby den 13 december 1902.

Martin Chr.Nielsen

Til vitterlighed:

P.Hellum Niels Christensen

Efter at skolen blev nedlagt var ejendommen udlejet igennem flere år indtil Understed-Karup kommune den 15 januar 1972 solgte til Martin Juhl Nørgård, der den 31 januar 1984 solgte til sønnen Henrik Juhl Nørgård.

14b 1135 m²
15b 1623 -

Købmandsforretning

matr.nr.14c

Gårdejer Christen Christensen, Højen, solgte den 30 marts 1911 parcellerne matr.nr.14c 18d til Marinus Nicolaj Hansen for 500 kr., der bebyggede og solgte den 24 juni 1915 til Anders Christian Christensen fra Rydal for 10.800 kr., foruden mur- og naglefaste genstande, medfulgte disk og reoler, 2 diskvægte og 1 decimalvægt, alle med lodder, samt en fjederfragtvogn. Marinus Nicolaj Hansen købte der efter Vang Østergård i Torslev Sogn.

Anders Christian Christensen solgte den 11 november 1915 til grd. Peter Nielsen fra Vester Brønderslev for 13.000 kr., der medfulgte også en hakkelsmaskine, al den hø, halm og tørv der findes på ejendommen, samt de kartofler af ejendommens egen avl der henligger i kælderen.

Efter Peter Nielsens konkurs, blev sagf. N.K.Kristiansen og C.Nielsen, Sæby, udpeget som kurator for boet, og solgte den 30 august 1917 til købmand Frederik Nielsen fra Hørmested for 8100 kr. Frederik Nielsen kom også i økonomiske vanskeligheder og den 17 januar 1918 i følgende ham tilhørende løsøre gjort udlæg:

1 gul norsk hest ca. 15 år, af værdi	350 kr.
1 sæt enspænder seletøj	75 -
1 fjedervogn med 1 agerstol	350 -
1 diskvægt (Toledo)	600 -
1 sofa med grønt plyds betræk	100 -
1 sofa med brunt plyds betræk	100 -
1 egetræsmalet buffet	75 -
1 egetræs spisebord	50 -
1 stueuhr	50 -
4 stole med brunt plyds betræk	100 -
1 mahogni divan bord	50 -
1 egetræsmalet skrivebord	50 -
1 brunmalet kommode	30 -
1 bänk med plyds betræk	10 -
6 stole med lædersæder	90 -

Frederik Nielsen solgte den 8 august 1918 til grosserer Jørgen Storm, Hjørring for 10.000 kr., der den 28 november 1918 solgte til købmand Hans Chr.Larsen, Rydal, for 12.600 kr., der den 10 januar 1924 solgte parcellerne 14d 18d til murer Peter Andersen for 50 øre pr. kvadr. alen, dog ikke over 500 kr.

Hans Chr.Larsen solgte i 1930 til Anker Jensen, der i 1950 solgte til Jens Larsen, der den 26 januar 1970 solgte til Ib Christensen, der den 10 december 1975 solgte parcellen matr.nr.14g til Carsten Kirkegård. Forretningen ophørte den 1 april 1986.

Hjørnebo

matr.nr.14d

Murer Peter Andersen, en søn fra Kirkehuset, købte den 10 januar 1924 parcellerne 14d og 18d af købmand Hans Chr.Larsen for 50 øre pr. kvr. alen, der dog ikke måtte overstige 500 kr. Grundem blev behæftet med en servitut om, at der ikke måtte drives købmandshandel derfra. Peter Andersen bebyggede samme år, og efter hans og hustruens død overtog datteren Ellen Andersen, Hjørring, ejendommen og solgte den 15 august 1979 til Bodil og Per Svendsen.

Krætttrupvej 4

matr.nr.14e mfl.

Tømrer Svend Pedersen fra Rølborg, købte den 18 februar 1924 parcellen 14e af Søren Pedersen, Højen, for 800 kr. Svend Pedersen der var ungkarl, lod opføre et værksted, men ingen beboelse. Han solgte den 11 februar 1942 til Sangelberg Jacobsen, der indrettede en midlertidig bolig i den ene ende af værkstedet, senere opførte han villaen og udviede værkstedet, og købte parcellen 18k til fra Højen. Han solgte den 21 september 1971 til Carsten Kirkegård, der den 10 december 1975 købte parcellen matr.nr.14g af købmand Ib Christensen.

14e 576 m²
18k 315 -
14g 621 -

KÆRET

matr.nr.15a

Ved opmålingen til den såkaldte landmålermatrikel i 1682 blev Kæret sat i hartkorn til 2 td. 6 skp. 1 fjk. $\frac{1}{4}$ alb. og det dyrkede areal var opgivet til 20.5 tønder land. Efter 1844 matrikelen blev hartkornet sat til 2 td. 3 skp. 1 fjk. 0 alb. og gammel skatten var 19 rd. 04 sk. Arealet var $51\frac{1}{2}$ tønede land, hvoraf de 2 tdl. lå i nærheden af Stidsborg. Der blev den 8 januar 1903 solgt 1623 m^2 fra til at bygge skolen på.

Der hørte tidligere et hus til gården, der i daglig tale blev kaldt Kærhuset, men på papiret omtalt som Sønder Kæret. Huset lå lige øst for Kirkehuset og blev som oftest benyttet som aftægtsbolig og blev formentlig nedrevet lige efter 1. verdenskrig.

Kæret var fæstegård under Hørbylund Hovedgård og var fra før midten af 1700 tallet drevet af fæstebonden Jens Hansen, der var gift med Anna Jacobsdatter, de var begge fødte i 1668. Anna Jacobsdatter døde i 1754 og Jens Hansen i 1757, men inden da havde svigersønnen Peder Pedersen, der var gift med deres datter Margrethe Jensdatter, overtaget fæstet. Margrethe Jensdatter døde i 1758 og samme år gifter Peder Pedersen sig med Maren Mathiasdatter, der døde i 1774 og året efter gifter han sig med Mette Christensdatter og døde i 1780. Mette Christensdatter sad med fæstet i en del år og blev afløst af Jens Nielsen, hvorefter hun kom på aftægt på gården og døde som aftægtskone i Kæret i 1802.

Senere overtog Rasmus Olesen fæstet og købte gården til selveje i 1805. Rasmus Olesen var med sin familie kommet fra Laurbjerg i Randers amt og døde den 29 april 1826, 66 år gl. og enken Maren Pedersen solgte den 31 december 1827, skødet tinglyst 7 januar 1828 til svigersønnen Jens Pedersen Løth, der var født i Jerslev sogn i 1787 og gift med datteren i Kæret, Maren Rasmusdatter, der var født i Laurbjerg i 1801.

Jens Pedersen Løth solgte den 25 juni 1856 til svigersønnen Jens Christian Christensen, der den 21 november 1852 var bleven gift med hans datter Maren Kirstine Jensdatter, for 1000 rd., iberegnet lidt aftægt og herefter rejste Jens Pedersen Løth, med hustruen, svigermøderen Maren Pedersdatter, der nu var 81 år, og døtrene Ane Margrethe Jensdatter og Ane Marie Jensdatter, til Ugilt.

Jens Chr.Christensen solgte den 13 november 1865, skødet tinglyst 17 januar 1867, til Jens Peter Thomsen fra Lyngså ved følgende købekontrakt og skøde:

Købekontrakt.

oprettet mellem gårdmand Jens Chr.Christensen af Kæret og Jens Peter Thomsen af Lyngså.

1.

Jeg J.C.Christensen sælger og overdrager hermed til J.P.Thomsen den mig efter skøde tinglæst 25 juni 1856 tilhørende ejendom "Kæret" kaldet i Karup sogn, som under matr.nr.15 står for hartkorn 2 td. 3 skp. 1 fjk. o alb., gl. skat 19 rd. 4 sk., samt avl, afgrøde og gødning, bygninger med mur- og nagelfaste ting, herunde grubegyde, men ikke kakkelovnen.

I købet følger 2 heste, 5 køer, 3 får, 2 vogne, med sæt, agerstol og et sæt skodder til den ene og et sæt skodder til den anden, 2 sæt hestetøj, 1 plov, 1 harve, 1 hakkelskiste med kniv, 1 møgbøse, 1 bord, 1 bæk, 1 slibesten, 1 høfork, 1 stort kar, 1 spand, 1 strippe, 1 brandhage og 1 stige.

2.

Køberen tiltræder straks ejendommen og sætter en bestyre derpå, men sælgeren forbeholder sig bopæl for sig og familie på gården indtil 1 april 1866. Køberen må fodre uden godtgørelse, for sælgeren 3 kreaturer og 1 føl. Køberens bestyre anvises selvfølgelig forsvarlig bopæl på gården for vinteren. Køberen leverer på anfordring til sælgeren uden godtgørelse 1 tønne rug og 1 tønne byg, ligesom sælgeren og indtil 1 april 1866 leverer mælken af den beste kvie som er på gården.

3.

Sælgeren udreder skatter og afgifter af ejendommen for andet halvår 1865, men for fremtiden udreder køberen disse afgifter. Omkostningerne ved den kontrakt og skødets udstedelse og tinglæsning m. m. udredes af kontrahenterne hver med det halve. Den alt pålignede krigsskat udredes af sælgeren.

4.

Købesummen er akkorderet til 3350 rd., skriver tre tusinde tre hundrede og halvtredsindstyve rigsdaler rm., foruden aftægt anslået til 200 rd. efter derom tidligere på anordningsmæssigt stemplet

påpir og oprettet kontrakt, hvilken aftægt køberem udreder efter kontrakten fra 1 januar 1866 at regne.

Af købesummen betales kontant 600 rd. i december termin d.å. uden renter, 400 rd. til 11 juni termin 1866 med renter 2 % pro anno, 450 rd. til 11 december termin 1866 med renter 2 % p.å.

For resten af købesummen overtager køberen den på ejendommen til Thomas Madsen hvilende gæld 1900 rd., som han forrenter fra 11 december termin d.å. at regne.

Når købesummen overenstemmende hermed er berigtiget, udstedes køberen lovligt og anmærkningsfrit skøde.

Præstetienden er afsagt ved tinglæst forordning.

Jeg Jens P.Thomsen erkender hermed med J.C.Christensen at have afsluttet denne kontrakt som jeg forpligter mig til at opfylde.

I søgsmålstilfælde gælder bestemmelsen i ford. 25 januar 1828.

Til bekræftelse med vore underskrifter.

p.t. Sæby den 13 november 1865.

Jens Chr.Christensen

Jens P.Thomsen
m.f.p.

Til vitterlighed:

Chr.Christensen

Niels Andersen

Skøde.

Jeg underskrevne Jens Chr.Christensen bortskøder herved den i foranstående købekontrakt ommeldte ejendom til køberem Jens P.Thomsen, der oversenstemmende med købekontraktem har berigtiget den akkorde-rede købesum og forøvrigt opfyldt købekontraktens bestemmelser. Det solgte hjemler jeg uden prejudicerende retsanmærkning. Bankhæftelsen forrentes. Forening om præstetienden og smårenten er tinglæst. Som en og konstateret liste for præstetienden tinglæst.

p.t. Sæby den 5 januar 1866.

Jens Chr.Christensen
m.f.p.

Til vitterlighed:

E.Kjelgård Jens Jacob Thomsen

Til fattigvæsenet betalt 8 mark.

Jens Larsen

Jens Christian Christensen købte derefter Bakken i Gadholt i Understed sogn.

Jens Peter Thomsen solgte den 11 marts 1869 til Christen Christensen ved følgende skøde:

Skøde.

Jeg underskrevne Jens Peter Thomsen af Kæret i Karup sogn, sælger og overdrager hermed til Christen Christensen af Kæret den mig ifølge skøde tinglyst 17 januar 1867 tilhørende gård Kæret kaldet i Karup sogn matr.nr.15 af hartkorn 2 td. 3 skp. 1 fjk. o alb. gl. skat 19 rd. 4 sk., sammes bygninger, avl, afgrøde og gødning.

For den akkorderede købesum 2300 rd., skriver to tusinde tre hundrede rigsdaler rm. er jeg fyldestgjordt og skal ovenmeldte ejendom som køberen har taget i besiddelse og brug, og hvoraf han sværer skatter og afgifter for andet halvår d.å. og fremdeles, herefter tilhøre ham med de samme rettigheder, almindelige byrder og forpligtelser, hvormed den har tilhørt mig og hjemler jeg det solgte ved lovligt skøde, fri for præjudicerende retsanmærkning, hvorved bemærkes, at forening om præstetiende og smårentem er tinglæst, samt at constanteret liste for præstetiendem er tinglæst. Så bemærkes og at 1/6 bankhæftelse forrentes uden aktieret

Under formeldte købesum er indbefattet den på ejendommen hvilende gæld 1300 rd. som køberen forrenter fra juni termin d.å. og indfriser. Endelig bemærkes at køberen ved handlen har forpligtet sig til årligen sålænge jeg og hustru Kirsten Jensdatter lever, at betale os 200 rd. skriver to hundrede rigsdaler rm. årligen, dog at den årlige betaling når min hustru dør før jeg nedsættes til 150 rd., hvorimod der intet afslag bliver hvis jeg dør før min kone.

Denne præstation, der ligeledes er indbefattet under formeldte købesum, betales på min og kones bopæl med halv delem i hver juni og december termin, første gang i juni termin 1868.

Endvidere er køberen pligtig årligen at befordre os med anstændig befordring på forlangende 5 turer hvert år indtil 2 mile fra gården. Også denne forpligtelse er indbefattet under formeldte købesum. For pengepræstationen årlig, der ansættes for 5 år til 100 rd. og befordringen, som ansættes ligeledes for 5 år til 25 rd., giver jeg Chr.Christensen hermed panteret i formeldte ejendom med avl, afgrøde, gødning og ildebrændsel, bygninger med mur- og nagelfaste ting, samt assurancesum, ejendommens interesse og produkter, min besætning, ind og udbo næstefter 1300 rd. og første prioritets panteret

i den mig efter arvefæstebrev tinglæst 16 januar 1868 tilhørende ejendom af matr.nr.25a i Karup, der er indbefattet under gæld for 1400 rd. og aftægt anslået til 900 rd. Som følge heraf bedes dette dokument tinglæst tillige som pantebrev.

På no.25a og 15 er forening om præsttienden, kvægtienden og smårenten er tinglæste.

De foran betingede kørseler med den for samme betingede panteret frafaldes af mig Jens P.Thomsen uden nogen godtgørelse.

Til bekræftelse med vore underskrifter.

p.t. Sæby den 2 juli 1868.

Jens P.Thomsen
m.f.p.

Christen Christensen

Til vitterlighed:

E.Kjelgård Anders Chr.Madsen

Jens Peter Thomsen hustru, Kirsten Jensdatter døde den 14 januar 1880 og selv døde han den 20 juli 1897.

Christen Christensen, der stammede fra Rølborg, blev gift med Ane Margrethe Nielsdatter, der døde den 19 oktober 1872, hvorefter han giftede sig med Helele Marie Larsdatter. Han solgte den 26 juli 1894 til Christen Jensen af Meisig ved følgende dokumenter:

Købekontrakt.

oprettet mellem underskrevne gårdejer Chr.Christensen af Kæret som sælger, og ungarl Christen Jensen af Meisig som køber.

Jeg Chr.Christensen sælger herved til Christen Jensen den mig ifølge skøde tinglæst 11 marts 1869 tilhørende ejendom "Kæret" i Karup sogn, under matr.nr.15 med hartkorn 2 td. 3 skp. 1 fjk. o alb. gl. skat 19 rd. 4 sk., med påstående bygninger, mur- og nagelfast tilbehør, kakkélovne, afgrøde og gødning, al udvendig besætning og inventarium, bryggers og mejeriredskaber samt 5 td. rug, 5 td. byg, 5 td. havre, 1 sengested, 1 decimalvægt, 1 bord, 1 deigtrug, ildskovl og rager, 2 lygter, 2 vadmels dækkener, 1 fodpose, 1 stueuhr, 2 saltkar, 8 sække, dagligstuebord og bænke, samt en stor fjælkasse, på følgende vilkår:

1.

Ejendommen modtages af køberen i løbet af juni måned d.å. og står

95

og hvad dermed følger for køberens regning og risiko fra modtagelsen imod ret til bygningsassuransen i ildsvådetilfælde. Kommunaafgiften for januar, april og juli kvartal d.å. svarer sælgeren, samt amtstueskatter for april termin d.å. Køberen svarer øvrige efter den tid forfaldne skatter og afgifter.

2.

Købesummen er akkorderet til 19.500 kr., skriver nitten tusinde fem hundrede kroner. Heraf betales ved overtagelsen 11.500 kr. og i juni termin d.å. 6.000 kr. skadesløst til sælgeren. Resten 2000 kr. bliver indestående i ejendommen næstefter 6000 kr. og den på ejendommen hvilende aftagt til Jens Peter Thomsen, uopsagt så længe bemeldte J.P.Thomsen lever, til rente 4 % p.a. regnet fra 11 juni d.å. mod panteobligation til sælgeren.

3.

Foruden anførte købesum overtager køberen at tilsvare den på ejendommen ifølge mit skøde hæftende aftagt til Jens Peter Thomsen bestående af 300 kroner årlig og respekterer han dem med aftægtsmanden indgåede overenskomst om som vederlag for disse 300 kr., at bebo et hus på ejendommen og brug af jord m.v.

4.

Af købesummen regnes for det i handlen fulgte løssøre 4500 kr.

5.

Når købesummen på anfaste måde er berigtiget, meddeles køberen køvligt og anmærkningsfrit skøde.

6.

Under købesummen er indbefattet den mig ifølge arvefæstebrev af 10 januar 1868, tinglæst 16 s.m. tilhørende arvefæsteret til et jordstykke af Ledet, matr.nr.25a i Karup sogn på 50 år fra 1 januar 1868. Om denne fæsteret frafalder retsanmærkning. Heraf svarer køberen i årlig afgift til ejeren af Ledet 16 kr.

7.

Alle omkostninger i anledning af denne kontrakt, skøde og sammes tinglæsning samt stemplet papir og $\frac{1}{2}$ % afgift deles lige mellem køber og sælger.

96

På ejendommen er tinglæst bestemmelser om tiendeafgiften og ifølge mit skøde forrentes 1/6 bankhæftelse uden aktieret.

Jeg Christen Jensen tiltræder herved som køber denne kontrakt og forpligter mig i overensstemmelse med dens indhold. Den hurtige retsforfølgning efter frø. 25 januar 1828 er anvenlig i søgsmåls-tilfælde.

Til bekræftelse med vore underskrifter.

p.t. Sæby den 12 maj 1894.

Chr.Christensen Kristen Jensen

Til vitterlighed:

N.K.Kristiansen E.Hellum

Skøde.

Da den ved foranstående købekontrakt betingede købesum nu er berigtiget, nemlig 1000 kr. ved udstedelse af panteobligation og resten ved kontant betaling, og idet køberen som i kontrakten ommeldt overtager at tilsvare aftægten, skøder og overdrager jeg herved til køberen Christen Jensen den ham ved kontrakten solgte, i samme betegnede og af ham i besiddelse tagne ejendom, hvilken herefter skal tilhøre ham med fuldstændig ejendomsret og med de samme rettigheder og almindelige byrder og forpligtelser, hvormed den har tilhørt mig, samt forøvrigt i overensstemmelse med købekontraktens indhold. I henhold hertil hjemler jeg ejendommen ved lovligt og anmærkningsfrit skøde. Konstatering af præste korntiende og Sæby præsteembedes andel i konge-korntienden samt forening om kvægtienden og smårenten er tinglæst.

Til bekræftelse med min underskrift vidnefast.

p.t. Sæby den 26 juni 1894.

Chr.Christensen

Til vitterlighed:

N.K.Kristiansen J.B. Albertsen

Den flere gange omtalt aftægtsmand Jens Peter Thomsen døde den 20 juli 1897.

Christen Christensen og hans kone Helene Marie Larsdatter blev efter alt at bedømme velhavende folk. Ægteparret, der ingen børn havde, blev efterhånden grebet af mormonbevægelsen og besluttede på

deres gamle dage at rejse til mormonstaten Utaq i U.S.A. og den samme dag som skødet til Christen Jensen blev underskrevet, 26 juni 1894, gav Chr.Christensen en fuldmagt til Th. Chr.Andersen, Skovsgård, med ret til at bestyre hans pengesager.

Fuldmagt.

Jeg underskrevne gårdejer Christen Christensen af Kæret i Karup sogn, der nu agter at begive mig til udlandet, meddeler herved gårdejer Thomas Christian Andersen af Skovsgård i Volstrup sogn fuldmagt til her i landet at varetage og bestyre mine formueretlige anliggender. Som følge heraf skal han være berettiget til på mine vegne at modtage og kvittere for enhver mig tilkommende pengebetaling og inddrive udestående fordringer, indgå forlig og anlægge retsag om betalingen, opsigte kapitaler og anbringe disse på rente, samt foretage hvad videre han måtte anse for hensigtsmæssigt til varetagelse af mit tarv. Skulde der heri landet tilfalde mig arv, da skal bemeldte min befuldmægtigede også være bemyndiget til at modtage og kvittere for samme, møde for skifteret og dér i enhver henseende handle på mine vegne. Og skal alt hvad gårdejer Thomas Chr. Andersen således i kraft af denne fuldmagt på mine vegne foretager være ligeså retsgyldigt og forbinbindende som om samme af mig selv personligt var foretaget.

Til bekræftelse med min egenhændige underskrift vidnefast.

p.t. Sæby den 26 juni 1894.

Chr.Christensen

Til vitterlighed:

N.K.Kristiansen

Christen Jensen

Fuldmagten blev tinglyst den 10 januar 1895, men at Chr.Christensen og hustruen rejset til Utaq umiddelbart efter salget af Kæret, fremkommer af at allerede den 22 december 1894 modtog Th.Andersen, Skovsgård 2000 kr. fra en debitor og da var ægteparret afrejst, deres videre skæbne er ukendt.

Christen Jensen solgte den 1 marts 1900 til Martin Chr.Nielsen fra Kirkehuset for 20.000 kr., alt løsøret medfulgte undtagen 1 rød 4 års hest, 1 lille fjedervogn, 2 får med yngel, 15 høns og 1 hane. Christen Jensen købte derefter Hjallerup Møllegård, hvor han døde i 1925. I Hjallerup blev han altid omtalt som Christen Meisig og sønnen Jens Jensen, ligeledes kaldt Jens Meisig, men om dette navn var benyttet i Karup foreligger der tilsyneladende ingen efterretning om.

Martin Chr.Nielsen, der den 24 april 1901 blev gift med Ida Marie Tomine Nielsen, født Thomsen, solgte den 13 december 1902, skødet tinglyst 8 januar 1903, parcellen 15b til kommunen for 130 kr.

Martin Nielsen var sognefoged i nogle år og kasserer for Karup Andelsmejeri i en meget lang årrække. Han tog initiativet til oprettelse af en Radikal Venstre vælgerforening, der dog ikke fik nogen større betydning på grund af for lille tilslutning. Da der under 1. verdenskrig var planer fremme om at oprette en jernbane fra Frederikshavn til Øster Vrå, via Karup, stillede Martin Nielsen en garanti på 400 kr., der blev tinglyst på gården den 12 april 1917.

Martin Nielsen solgte i 1943 til sønnen Peter Nielsen, der i 1973 solgte til Leif Nielsen, Stendal, der den 25 juni 1975 solgte til Helmer Arvidson.

S T A T E N

matr.nr.16a

Ståten blev selvstændig matrikuleret til opmålingen til den nye matrikel der trådte i kraft i 1844 og sat i hartkorn til 2 skp. o fjk. 2 $\frac{1}{4}$ alb. og gammel skatten var 2 rd. 85 sk. og var en parcel under Rendborg, der tilsyneladen ikke var bebygget, eller i det mindste ikke beboet ved folketællingen i 1850. Rendborgs daværende ejer Anders Jensen, der var gift med Karen Olesdatter, solgte Rendborg den 20 oktober 1853 og kom på aftægt i Ståten og det er mest sandsynlig, at det er først da at ejendommen bliver bebygget. Anders Jensen døde den 28 november 1865, 68 år gl. og Karen Olesdatter døde den 26 august 1880, 83 år gl.

Chr. Tyrrestrup Frederiksen, der var en søn fra Højstrupgård i Torslev sogn og gift den 18 januar 1861 med Inger Marie Cicilia Sørensdatter fra Klokkedal. Han købte Ståten den 24 juni 1862, skødet først tinglyst 21 januar 1869, af Andreas Chr.Christensen, Rendborg, ved følgende dokumenter:

Kjøbecontrakt.

oprettet imellem Andreas Chr.Christensen af Rendborg eller Veilhuset og Chr.Tyrrestrup Frederiksen.

1.

Jeg Andreas Chr.Christensen sælger og overdrager herved til Chr. Tyrrestrup Frederiksen den mig efter skøde 8 oktober 1853, tinglæst 20 oktober s.å. tilhørende parcel matr.nr.16 af Kjæret i Karup sogn af hartkorn 2 skp. o fjk. 2 $\frac{1}{4}$ alb., gammelskat 2 rd.85 sk., med sammes avl, hvilken jordlod sælges med de samme rettigheder, almindelige byrder og forpligtelser, hvormed den har tilhørt mig.

2.

Ejendommen har køberen taget i besiddelse og brug, og udreder han skatter og afgifter af ejendommen fra dato.

3.

Kjøbesummen er bestemt til 500 rd., skriver fem hundrede rigsdaler rm., hvoraf er betalt 200 rd. og resten 300 rd. betales såsnart sælgeren ser sig istand til at meddele skøde på ejendommen, hvilket dog ikke må trækkes ud over 2 år fra dato. Af de 300 rd. betaler køberen renter fra indeværende termin.

Igen til deling

334 rd. 4 mark 15 sk.

der udlodes således:

1. enken Inger Marie Cicila Sørensdatte	66 rd. 5 mark 12 $\frac{3}{5}$ sk.
2. Frederik Christian Frederiksen, 11 år	66 - 5 - 12 $\frac{3}{5}$ -
3. Dortehea Kristine Frederiksen, 10 år	66 - 5 - 12 $\frac{3}{5}$ -
4. Søren Chr. Frederiksen, 6 år	66 - 5 - 12 $\frac{3}{5}$ -
5. Hans Marinus Frederiksen, 4 år	66 - 5 - 12 $\frac{3}{5}$ -

Inger Marie Cicilia Sørensdatte giftede sig den 7 april 1873 med den 37 år gamle ungarl Michal Christian Sørensen fra Frederikshavn, der, der den 13 november 1875, tinglyst 18 november s.å. fik vielsesattesten tinglyst som adkomst på ejendommen og mageskiftede med det samme med Niels Christian Thomsen fra Hørmested ved følgende mageskifteskøde:

Mageskifteskøde.

Underskrevne Mikkel Christian Sørensen tilstår hermed at have mageskiftet og nu hermed overdrager til Niels Christian Thomsen af Hørmested den mig efter adkomst, der samtidig hermed tinglæses, tilhørende ejendom i Karup sogn, under matr.nr.16 af Kæret, ansat for hartkorn 2 skp. o fjk. 2 $\frac{1}{4}$ alb., gammelskat 2 rd. 85 sk., med påstående bygninger. Ejendommen ansættes på tro og love til en værdi af 2000 kr., skriver to tusinde kroner. Ejendommen tiltrædes den 27 ds.

For denne overdragelse er jeg fyldestgjord ved, at Niels Chr. Thomsen dags dato har meddelt mageskifteskøde på ejendommen matr.nr.6k og 6L i Hørmested sogns nordlige del, Horns Herred, ansat til samme værdi, og den ommeldte ejendom matr.nr.16 tilhører derfor fra nu af Niels Christian Thomsen med fuldstændig ejendomsret og med de samme rettigheder og byrder, hvormed den hidtil har tilhørt mig, og iøvrigt på vilkår:

1. at han svarer skatter, afgifter og tiender for fremtiden
2. at han overtager prioritetsgælden til forrentning og indfrielse, nemlig 480 kr. efter tinglæst skiftekontrakt og 400 kr efter tinglæst obligation, for hvilken forpligtelse jeg på den mig overdragne ejendom overtager en gæld på 840 kr. og kontant har berigtiget forskellen 40 kr.
3. at han respekterer Svend Sørensens tinglæste arvefæstebrev på en englod mod at hæve afgiften. Bestemmelse om tiendeafgiften er tinglæst.

Det overdragne hjemler jeg efter loven.

Til bekræftelse med min underskrift vidnefast.

p.t. Sæby den 17 juni 1875.

Mikkel Christian Sørensen

Til vitterlighed:

N.K.Kristiansen Bje Bjekum

Niels Christian Thomsen solgte den 20 juli 1882 til Niels Chr. Christensen, Højen for 3000 kr., der den 24 juni 1886 solgte til Mads Peter Larsen, Sønder Krattet(Røllen) for 3000 kr.

Mads Peter Larsen solgte den 27 oktober 1910 til sønnen Jens Chr. Larsen for 6.600 kr. Jens Larsen forblev ungkarl og efter hans død kom Staten til hans søster Kristine Marie Pedersen, der den 18 april 1944 solgte til sønnen Ernst Pedersen, der den 20 marts 1987 solgte til Frans Hansen.

T R O N H A V E N

matr.nr.18a

Tronhaven er omtalt i 1662 matrikelen som Trunhafuen og blev ved opmålingen til den såkaldte landmålermatrikel i 1682 sat i hartkorn til 2 td. 5 skp. o fjk. o alb. og det dyrkede areal var opgivet til 15.8 tønder land.

Ved opmålingen til vor sidste matrikel der trådte i kraft den 1 januar 1844 var Tronhaven på ca. 54 tønder land, hvoraf et mindre areal lå hvor senere Karup by opstod. Dette areal matr.nr. 18b blev solgt fra i 1840 til oprettelse af en ejendom, det nuværende Fredenslund. Efter fraskillelse af matr.nr.18b stod Tronhaven i gl. hartkorn til 1 td. 6 skp. 1 fjk. 1 alb. og i ny hartkorn til 1 td. 4 skp. 2 fjk. 1 $\frac{1}{4}$ alb.

Tronhaven ejes nu af forsvarsministeriet og er således strengt taget militært område, men den sjældne skønne natur som omgiver gården er ikke bleven ødelagt herved. Der er nu kun 28 tønder land tilbage, resten er solgt til omkringliggende ejendomme og af en eller anden mig uforståelig grund, er der givet de frastykkede parceller nye selvstændige matrikelnummere. Noget helt nyt inden for matrikelvæsenet, der godt kan virke vildledende for den mindre erfarne forsker.

Tronhaven var fæstegård under Hørbylund Hovedgård og var fra midten af 1700 tallet fæstet af Johannes Jensen, der var gift med Johanne Pedersdatter. De blev i 1778 afløst af Peder Pedersen, der var gift med Johanne Andersdatter. Han købte gården til selve i 1805 og døde i 1831, 84 år gammel, men havde forinden solgt til Søren Nielsen, der var gift med Kirsten Madsdatter, der i 1943 solgte til Lars Poulsen fra Dronninglund.

Lars Poulsen var gift med Jensine Axeline Abel, der var født i 1810 på Dronninglund Hovedgård, datter af godsejer Frederik Joachim Abel og dennes hustru Anne Cathrine Biering, men Jensine var egentlig ikke opvokset på slottet i Dronninglund, idet godsejer Abel gik fallit i 1816, på grund af den hårde landbrugskrise der fulgte i statsbankerottens kølvand. Frederik Joachim Abel var den 4 august 1844 til barnedåb i Tronhaven og boede da, og var muligvis ejer af Jespersgård i Dronninglund.

Lars Poulsen solgte i 1852, skødet tinglyst 22 juni 1854, til Carl Johansen og flyttede til Sæby. Carl Johansen bortlejede for 50 år den 7 maj 1857 en mergelgrav i det nord-østlige hjørne af ejendommen til Jens Peter Christensen, Kyllingborg og Christian Peter Christensen, Vester Fladholt.

Carl Johansen solgte den 22 oktober 1865 til Lars Christian Madsen, der den 6 august 1866 solgte til Poul Christian Andersen fra Agersted for 1800 rd., der i 1871 søgte og fik bevilget et lån i Stamhuset Sæbygård, se 11 januar 1872-75, der forinden lod gården vurdere:

Ejendommen består efter den fremlagte arealattest af rigelig 47 tønder land, heraf 40 agerjord, 7 eng, der giver 14-16 læs hø årligt.

Agerjorden er indelt i 8 skifter a. 5 tønder land. 1 år brak, 2.rug, 3. byg, 4. havre med udlæg af kløver og græsfrø, 5 - 6 - 7 - 8 til slet og græs. Rugen forventes at give 9 fold - byggen 8 fold og havren 10 fold.

Mergel findes bekvemt flere steder i ejendommen og der mergles fra eget mergelleje. I gården findes god og tilstrækkelig vand.

Våningshuset: i nordre side af gården, opført af grundmur og med stråtag, 25x11 alen, indrettet til beboelse med 3 værelser, samt pigekammer, mælkestue, spisekammer, køkken og bryggers.

Et hus i søndre side af gården, opført af bindingsværk med tildels murede vægge og stråtag, 30x13 alen(ca. 160 m²), indrettet til lade, heste- og kostald. Bygningerne godt vedligeholdte og brandforsikret for 1220 rd., løsøret for 1995 rd.

Bygningernes beliggenhed for ejendommen god og tilstrækkelig for tiden.

Besætning:

2 heste, 7 køer, 7 får med yngel.

Indtægter:

5 tdl. rug a. 9 fold = 45 td.a. 5 rd. 5 mark=	262	rd.	0	mark	0	sk
5 - byg - 8 - = 40 - - 4 - 2 - =	173	-	2	-	0	-
5 - havre 10 - = 50 - - 2 - 5 - =	141	-	4	-	0	-
7 køer a. 500 kander mælk a. 6 sk.	=	218	-	4	-	8
7 får a. 6 rd.	=	42	-	0	-	0
		838	rd.	1	mark	8 sk

Udgifter:

statsskat	25	rd.	4	m.	11	sk
skat til kommunen	8	-	2	-	8	-
tiende 2 td. byg a. 4 rd. 2 mark	8	-	5	-	0	-
- 1 - rug - 5 - 5 -	5	-	5	-	0	-
brandforsikring af bygninger og løsøre			4	-	8	-

Driftsudgifter:

5 td. rug a. 5 rd. 5 mark =	29	-	1	-	0	-
5 - byg - 4 - 2 - =	21	-	4	-	0	-
8 - havre - 2 - 5 - =	22	-	4	-	0	-
kløver- og græsfrø	20	-	0	-	0	-
fødekorn 8 td. rug a. 5 rd. 5 mark	46	-	4	-	0	-
- 4 - byg - 4 - 2 -	17	-	2	-	0	-
foderkorn til kreaturer 20 td. byg	86	-	4	-	0	-
- - - 42 - havre	119	-	0	-	0	-
bygningernes vedligeholdelse	10	-	0	-	0	-
inventarets vedligeholdelse	15	-	0	-	0	-
produktionsbesætningens vedligeholdelse med tillæg og lønninger til folk	66	-	0	-	0	-
udgifter til landhusholdningen	30	-	0	-	0	-
6 % af besætningens og inventarets værdi	42	-	0	-	0	-
10 % af driftsudgifterne	52	-	3	-	0	-
		627	rd.	5	m.	11 sk

Overskud: 210 rd. 1 mark 13 sk.

Vi vurderer ejendommen, efter vor bedste overbevisning, til i handel og vandel at kunne koste 4000 rd.

Fredag den 21 juli 1871.

Jens Nielsen, propritar
Nørre Knuden

Niels Andersen, grd.
Skølstrup

Poul Christian Andersen solgte den 17 april 1873 til forpagter Søren Christensen fra Engen i Elling sogn for 4000 rd. Af løsøre medfulgte kun 2 køer, 1 kvie, 3 får med yngel, 1 træplov og en træharve.

Søren Christensen døde kort tid efter og enken Christiane Christensen bortforpagtede gården til sønnen Niels Peter Christian Sørensen fra den 8 januar 1874 og samtidig optog hun yderligere et lån i Sæbygård på 600 rd., der blev tinglyst sideordnet med 1400 rd. s.s. som var bleven optaget efter den foranførte vurderingsforretning.

Atter blev gården vurderet, men denne gang af A.G.Lassen, Hørbylund Hovedgård og C.D. Outzen, Store Fjembe. Vurderingssagen forløb stort set som den tidligere anførte, men nu var der bleven bygget en heste- ko- og fårestald i vestsiden af gården, der var på 22x 10 alen (ca. 84 m²) og sammenbygget med laden, opført af kampsten og stråtagt og selv om man nu kun kom frem til et overskud på 196 rd. 82 sk., vurderede de gården til at kunne koste 4500 rd.

Niels Peter Christian Sørensen, der blev gift med Kirstine Marie f. Olsen, overtog gården den 26 juni 1879. Han opførte de grundmurede avlsbygninger der brændte kort tid før staten overtog gården og anlagde en stor frugthave syd for gården. Peter Sørensen blev en gammel mand, tydelig præget af det hårde slid. Han solgte den 26 september 1918 til sønnen Søren Sørensen for 26.000 kr. + aftægt.

Søren Sørensen, der var født på gården den 29 august 1886 og gift med Karen, f. Jørgensen, der var født den 2 november 1892, datter af Peter Jørgensen, Langtved, havde allerede den 2 december 1916 købt et areal på 5.2557 m², matr.nr.13e fra gården Vester Kvesel i Understed sogn for 2.404 kr. 40 øre. Han opførte nyt stuehus og øgede besætningen betydeligt. Ved overtagelsen var der en besætning på 4 heste, 2 føl, 11 køer og 5 unghøvder, i 1945 var der 6 heste, 18 køer, 14 unghøvder, 30 svin og 3 får.

Søren Sørensen havde mange tidlidsposter, var således sognefoged, formand for Karup andelsmejeri, formand for skolekommisionen m.m. Efter at Søren Sørensen havde solgt til forsvarsministeriet blev ejendommen slettet af tingbogen den 20 februar 1961.

K A R U P M Ø L L E

matr.nr.18b mfl.

Daværende ejer af Tronhaven, Søren Nielsen solgte i 1840 den del af ejendommens jord der lå vest for bækken der underløber den nuværende Karupvej til smed Mads Christensen, der opførte et hus på parcellen, der blev kaldt Tronhavenhus.

Mads Christensen var født i Åsted sogn i 1796 og han hustru Kirsten Sørensdatter var født i Volstrup sogn i 1817. De boede i Hørby før de kom til Karup, men der udover ved jeg faktisk intet om dem.

Mads Christensen solgte den 7 oktober 1857, skødet tinglæst den 28 s.m. til Anders Thomsen, men forbeholdte sig ret til at bebo et hus på ejendommen i sin og hustruens levetid.

Anders Thomsen døde den 20 februar 1870, men havde kort tid forinden købt parcellen matr.nr.1b fra Karupgård. Enken Mariane Andersen fik adkomst til ejendommen den 19 december 1877 ved følgende dokument:

Attest.

Overensstemmende med Dronninglund herreds skifteprotokol attesteres, at enke efter den under 20 februar 1870 afdøde husmand Anders Thomsen af Karuphus i Karup sogn hensidder i uskiftet bo.

Herredfogedkontoret i Sæby den 19 december 1877.

A.Moltke

Gebyr	3 kr. 00 øre
Stempel	<u>30 -</u>
	3 kr. 30 øre

Nærværende attest bedes tinglæst som adkomst for mig på den min ommeldte afdøde mand Anders Thomsen tilhørende ejendom i Karup nemlig:

matr.nr.18b	gl.skat 2 kr. 12 øre	hartkorn 1 skp. o fjk. 1 $\frac{1}{4}$
- - 1b	- - 10 - 27 -	- 3 - 0 - 0

med sammes bygninger, sæd og afgrøde. Det bemærkes at Mads Christensen har ret til at bebo et hus med jord vedr. 1b, at præstekorntiende er konstateret ved tinglæst liste.

Ejendommen ansættes til en værdi af 2900 kr.

p.t. Sæby den 19 december 1877

Mariane Andersen

m.f.p.

Mariane Andersen solgte den 18 december 1877, skødet tinglæst 10 januar 1878 til Jens Carl Christian Løgthe, Stendal ved følgende dokumenter:

Købekontrakt

oprettet imellem husmand Anders Thomsens enke Mariane Andersen af Karup og proprietær C.Løgthe til Stendal.

Jeg Mariane Andersen sælger og overdrager herved til hr. C.Løgthe den mig ifølge adkomst som tinglæses samtidig, hermed tilhørende ejendom i Karup sogn, hvilken ejendom er betegnet således:

matr.nr.18b gl.skat 1 rd. 6 sk. hartk. 1 skp. o fjk. 1 $\frac{1}{4}$ alb.
- - 1b - - 5 - 13 - - 3 - 0 - 0 -

med derpå værende bygninger med mur- og nagelfaste ting i bygningene i matr.nr.1b. Så følger og i købet den ved ejendommen værende og samlede gødning.

Vilkårene er forøvrigt:

1.

Køberen tiltræder ejendommen den 1. november d.å. Indtil nævnte dato vedbliver altså sælgerinden at besidde ejendommen og at oppebære dens indtægter. Kernen af indeværende års avl er sælgerinden berettiget til at udtærse inden fratrædelsen, ligesom og de i marken værende kartofler tilhører hende, men fourage, gødning og ildebrændelse må ikke føres fra ejendommen.

Indtil tiltrædelse står bygningerne på matr.nr.1b for sælgerinden regning og risiko, dog i tilfælde af ildsvåde hæver køberen assurancesummen, imod igen at opføre huset.

2.

Købesummen er bestemt til 2900 kr., som berigtiges således:

400 kr. betales ved denne kontrakts underskrift.

1900 kr. betales i 11 december termin d.å. uden renter og for resten af købesummen

600 kr. overtager køberen at indfri og forrente fra 11 december termin d.å. at regne, den på ejendommen til Jens Larsen af Damsgård hvilende gæld for 600 kr.

Når købesummen overensstemmende hermed i 11 december termin d.å. er berigtiget meddeles køberen lovligt skøde på ejendommen som jeg hjemler, samt fri for prejudicerende retsanmærkning,

i hvilken henseende dog bemærkes, at køberen skal respektere Mads Christensens ret til at bebo et hus på matr.nr.18b. Niels Christensens lejeret til et hus med jord nordøst ende matr.1b, samt at præstekorntiende er konstateret ved tinglæst liste.

3.

Sælgerinden udreder skatter og afgifter af ejendommen for andet halvår d.å., men for fremtiden udreder køberen skatter og afgifter af ejendommen, ligesom han og betaler tiende af indeværende års afgrøde. Omkostningerne ved denne kontrakts og skødet udstedels og tinglæsning m.m. udredes af kontrahenterne hver med det halve.

Jeg Løghte erkender med Mariane Andersen at have affattet denne kontrakt, som jeg forpligter mig til nøje opfylde. Enhver bestemmelse efter den kontrakt skal ske skadesløs i enhver henseende og i søgsmåltilfælde er kontrahenterne underkastet den hurtige retsforfølgning efter ford. 25 januar 1828.

Til bekræftelse med vore underskrifter.

Mariane Andersen

C.Løghte

Til vitterlighed.

E.Kjelgård Jens Larsen

På købesummen er idag betalt 400 kr.

Mariane Andersen

Det i foranstående købekontrakt 2. post ommeldte 1900 kr. er betalte, hvorfor herved kvitteres.

p.t. Sæby den 3 januar 1877

Mariane Andersen

Skøde

Da køberen formeldte hr. propritar Løghte nu har berigtiget den i foranstående købekontrakt betingede købesum så meddeles han herved lovligt skøde på den indbemeldte ejendom, således som den i købekontrakten er betegnet og hjemler jeg det solgte ved lovligt skøde overensstemmende med kontraktens bestemmelser.

Til bekræftelse med min underskrift.

p.t. Sæby den 18 december 1877

Mariane Andersen

Til vitterlighed.

E.Kjelgård

Jens Larsen

Løghte var ikke interesseret i ejendommen som helhed, men kun i matr.nr.1b, der lå syd for Ståtens jord og strakte sig ind i Stendals jord. Han lagde jorden til Stendal og solgte straks resten af ejendommen til Niels Christian Christensen, Højen.

Matr.nr.1b, der udgjorde et areal på ca. 9 tønder land(5.1600 m²) var oprindeligt en hedelod, der som matrikelnumret viser, oprindeligt havde hørt til Karup Præstegård, eller Vester Karup som gården senere blev kaldt, men efter at Vester Karup i 1840 blev lagt under Karupgård, fulgte parcellen med dertil. Det forannævnte hus i nordøst hjørne af parcellen, blev formentlig nedrevet kort tid efter. Det skal bemærkes, at Krættrupvejen i de dage fortsatte lige frem til Højen, altså forbi huset. Drejningen ind til Karup by fremkom først efter oprettelsen af mejeriet i 1905.

Tronhavenhus, eller Karuphus som ejendommen også blev kaldt lå udmærket for samdrift med Højen, idet jorden kun var adskilt af den nuværende Karupvej, der dengang kun var hvad vi idag ville betegne som en ubetydelig markvej og en del af jorden lå enda syd for vejen. Det var først efter at mejeriet var oprettet at der blev bygget i Karup.

Løghte solgte ejendommen til Niels Chr.Christensen, Højen for 850 kr., ved følgende dokumenter:

Købekontrakt

oprettet imellem propritar Løghte til Stendal og gårdmand Niels Chr. Christensen, Højen i Karup.

Jeg Løghte sælger og overdrager hermed til Niels Chr.Christensen den mig tilhørende ejendom i Karup sogn, matr.nr.18b af Tronhau- gen af hartkorn 1 skp..o fjk. 1 $\frac{1}{4}$ alb. Gammel skat 2 kr. 12 øre, med derpå værende hus, der fortiden haves i leje for livstid af Mads Christensens enke. Køberen respekterer den med nævnte enke oprettede lejekontrakt.

Vilkårene ere:

1.

Køberen tiltræde ejendommen den 1 november d.å. og bygningen opstår fra dato for køberens regning og risiko.

2.

Købesummen er bestemt til 850 kroner som betales kontant i 11 december termin d.å., uden rente. I december termin når købesummen er berigtiget meddeles køberen skøde på ejendommen, der hjemles ham med de samme rettigheder, almindelige byrder og forpligtelser hvormed den før tilhørte mig og hjemler jeg det solgte på lovlig måde, dog bemærkes at præstekorntiende er bestemt ved tinglæst liste.

3.

Køberen udreder skatter og afgifter af ejendommen som er løben fra 1 oktober d.å., ligesom han udreder tiende af indværende års afgrøde. Omkostningerne ved denne kontrakt og skødets udstedelse og tinglæsning m.m. udredes af kontrahenterne hver med det halve.

Jeg Niels Chr.Christensen erkender herved at have afsluttet den kontrakt med hr. Løghte og forpligter mig herved til nøje at efterkomme sammes bestemmelser.

I søgsmålstilfælde gælder bestemmelserne i ford. 25 januar 1825. Til bekræftelse med vore underskrifter.

p.t. Sæby den 25 oktober 1876.

C.Løghte

Niels Chr.Christensen

Til vitterlighed:

E.Kjelgård

L.Christensen

Den i foranstående købekontrakt betingede købesum er betalt hvorfor kvitteres.

p.t. Sæby den 3 januar 1877

Skøde

Da købereren formeldte Niels Chr.Christensen har berigtiget den i foranstående købekontrakt betingede købesum så meddeles ham hermed lovligt skøde på indbemeldte ejendom matr.nr.18b af hartkorn 1 skp. o fjk. $1\frac{1}{4}$ alb., gammelskat 2 kr. 12 øre, overensstemmende med købekontrakten og hjemler jeg det solgte med lovligt skøde.

Til bekræftelse med min underskrift.

p.t. Sæby den 18 december 1877.

Til vitterlighed:

C.Løghte

E.Kjelgård

Jens Larsen

112

Niels Chr. Christensen, Højen solgte den 15 juni 1887, skødet tinglæst den 19 januar 1888, ejendommen til Thomas Christian Nielsen fra Skien i Uggerby, men beholdte den jord der lå syd for landevejen, der fik matr.nr.18c og stødte i vest imod Stæns jord og imod øst begyndte parcellen midt i ejendommen Hjørnebo. Købekontrakten der blev oprettet havde følgende ordlyd:

Købekontrakt.

Jeg uderskrevne gårdejer Niels Chr.Christensen af Højen i Karup sæger og overdrager herved til Thomas Christian Nielsen af Skien i Uggerby den mig tilhørende i Karup sogn beliggende parcel matr. nr.18b, som ved indenrigsministeriets skrivelse af 1 september 1886 er approberet, at være udstykket fra matr.nr.18c af Karupgårdes jorder og som er ansat til hartkorn 2 fjk. $2\frac{1}{4}$ alb, gammel skat 1 kr. 34 øre, samt påbegivet præstekorntiende af $1\frac{3}{4}$ fjk. rug, $1\frac{1}{2}$ fjk. byg og $\frac{1}{4}$ fjk. havre, hvortil der indvidere som Sæby præsteembedes andel i korntiende af parcellen skal svares 1 fjk. byg årlig. Handlen er iøvrigt afsluttet på følgende nærmere vilkår.

1.

Parcellen overtages straks af køberen, der fremtidig har at tilsvare de skatter og afgifter, som opkræves af samme.

2.

Købesummen er fastsat til 900 kr., hvilke ni hundre kroner, køberen skadesløst betaler sælgeren i 11 december termin d.å. Udbliiver købesummen inden den 24 i nævnte måned er sælgeren berettiget til at hæve kontrakten uden søgsmål.

3.

Når købesummen som anført er berigtiget er sælgeren pligtiget at meddele køberen hæftelsesfrit skøde på det solgte, som skal hjemles ham efter loven.

4.

Alle af nærværende handel flydende omkostninger, derunder også de med skødets udstedelse og tinglæsning forbundne udgifter udredes af begge parter med halvdelen hver.

Jeg underskrevne Thomas Christian Nielsen af Skien i Uggerby tiltræder herved foranstående kontrakt, som jeg forpligter mig at opfylde. Det bemærkes, at der på parcellen er opført et hus, som fortiden haves i leje for livstid af Mads Christensens enke og er køberen bekendt med det lejeforhold, som han er pligtig at respektere. Dette hus er ligeledes indbefattet under nærværende overdragelse, således at køberen ved enkens død kan tage det i besiddelse.

Til bekræftelse underskrevet f.t.Sæby den 15 juni 1887

Som køber.

Th.Chr. Nielsen

Som sælger.

Niels Chr.Christensen

Til vitterlighed:

Jens Larsen Fritz Weise

Skøde.

Da vederlaget for foranstående overdragelse nu er berigtiget, så sælger, skøder og aldeles overdrager jeg underskrevne gårdejer Niels Chr. Christensen af Højen i Karup herved til køberen Thomas Christian Nielsen af Skien i Uggerby den i kontrakten ommeldte parcel matr.nr.18b af Karupgårdes jorder, hvilken parcel er ansat til hartkorn 2 fjk. 2 $\frac{1}{4}$ alb., gl. skat 1 kr. 34 øre, til ligemed den samme pålignende præstekorntiende, som i købekontrakten meldt, samt indvidere det på jordlodden opførte hus og skal ejendommen med tilbehør derfor fra nu af tilhøre Thomas Christian Nielsen med de samme rettigheder, byrder og forpligtelser hvormed den har tilhørt mig og med hjemmelspligt for mig efter loven.

Det bemærkes, at der som Sæby præsteembedes andel i kongekorntiende af parcellen skal svares 1 fjk. byg årlig, samt at det på samme opførte hus er bortlejet for livstid til enken efter Mads Christensen.

Til bekræftelse med min underskrift vidnefast.

Udstedt i Frederikshavn 6 jan. 1888

Niels Christian Christensen

Til vitterlighed:

M.Olesen

Olek Bnuk

Påtegnet til tinglæsning Hjørring Amt den 17 januar 1888.

P.A.V.

V.H.Thomsen

Medfulgte 2 kort og sålydende skrivelse:

Sæby Købstad og Dronninglund herred den 6 september 1886.

Amtet har under 4 d.m. kanxuinuceret mig indenrigsministeriets skrivelse af 1. s.m., sålydende:

I anledning af det ved hr. Amtmandens skrivelse af 5. f.m. hertil indkommen andragende, approberes herved på grund af omstændighederne udstykning af jorderne til matr.nr.18b af Karupgårde m.m. Karup sogn

Hartkorn 1 skp. o fjk. $1\frac{1}{4}$ alb. gl. skat 2 kr. 12 øre

i 2 parceller:

matr.nr.18b	2 fjk.	$2\frac{1}{4}$ alb.	gl. skat	1 kr. 34 øre
- - 18c	1 -	2 -	- -	78 -

Hvilket hjertlig meddelt til behagelig efterretning og uden fornøden bekendtgørdes med tilføjende, at det matr.nr.18b i forening med matr.nr.1b sammesteds påhvilende vederlag for

	Præstekorntiende		Sæby præsteembedes andel i korrt	
	Rug	Byg	Havre	Byg
bliver at fordele således:				
matr.nr. 1b	$1-3\frac{1}{4}$	$1-2\frac{1}{2}$	1	skp. $3\frac{3}{4}$ fjk.
- - 18b	$1\frac{3}{4}$	$1\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	1 -
- - 18c	1	1	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$ -

samt at det mellem bemeldte matr.nr.18b og matr.nr.14 samme steds stedfundne magelæg er blevet noteret i matrikulens dokumenter, uden at derved er bevirket nogen for andring i de pågældende ejendommers skyldsætning.

Kortene over begge parceller er bleven attesteret og udsendt til Hjørring Amtstue til indløsning af N.Christensen, Højen med 2 kr.

1 kort tilbagesendt. Overstående meddeles sognefogden til videre bekendtgørelse for andrageren hvem udnævnte skrivelse og det medfølgende kort bedes overleveret.

Chr.Ravnkilde

Til Understed sognefoged.

Thomas Christian Nielsen måtte havde begyndt at opføre møllen, og formentlig også den vinkelbygning som ejendommen nu består af, for samme dag som skødet blev underskrevet udstedte han følgende skadesløsbrev:

Skadesløsbrev

Da underskrevne husejer og møller Thomas Christian Nielsen af Højen i Karup sogn står i gældsforhold til købmand M.Olesen af Frederikshavn, så meddeler jeg ham herved til sikkerhed for skadesløs betaling af alt, hvad han nutiden eller i fremtiden måtte få tilgode hos mig, uden hensyn til skyldårsag, dog ikke for en større sum end 6000 kr., skriver sex tusinde kroner, første prioritets panteret i den mig ifølge skøde af dags dato, der tinglæses samtidig hermed, tilhørende ejendom matr.nr.18b af Karupgård, af hartkorn 2 fjk. 2 $\frac{1}{4}$ alb., gl.skat 1 kr. 34 øre, tilligemed påstående bygning, deriblandt en hollandsk vejermølle, som nu er under opførelse, med værker, inventarium og redskaber, ejendommens sæd, avl, afgrøde, gødning og ildebrændsel, min besætning, mit inventarium og mine avlsredskaber, samt i tilfælde af ildsvåde, bygningens, møllens og løsørets eventuelle forsikringsummer.

Kreditor er bekendt med tiendebyrderne og med at den på det pantsatte opførte bygning for livstid er bortlejet til enken efter Mads Christensen.

Kreditor eller handelsfirmaet M.Olesen og Co. - for hvilket firma kreditor er eneste ihændehaver -handelsbøger skulle til enhver tid anses for fuldt bevis for min gæld til købmand Olesen.

Den til enhver tid skyldig kapital er jeg pligtig til at forrente med 4 % p.a., og i ethvert søgsmålstilfælde, værende min gæld angående, er jeg forpligtet til at betale skadesløs sagsomkostninger.

Udstedt i Frederikshavn den 6 januar 1888

Thomas Chr.Nielsen

Til vitterlighed:

Niels Christian Nielsen Ole K.Reimer

Thomas Christian Nielsen omkom ved en ulykke og da arv og gæld ikke blev vedgået, afholdte dødsboet auktion over ejendommen, der blev købt af købm. M.Olesen, der solgte videre til bestyre på Volstrup fattiggård Niels Pedersen Bach den 4 oktober 1900.

116

Skifteretten i Dronninglund herred gøt vitterligt:

at da købmand M.Olesen af Frederikshavn for mig har godtgjort,
at han på en efter begæring af nærværende skifteret afholdte auk-
tion, hvoraf udskrift vedhæftes, over den dødsboet efter møl-
ler Thomas Christian Nielsen, i hvilken bo arv og gæld ikke
er vedgået, tilhørende ejendom " Højens Mølle " matr.nr.18b
Vester Karup i Karup sogn af hartkorn 2 fjk. 2 $\frac{1}{4}$ alb. gammel
skat 1 kr. 34 øre, med påstående bygninger med tilbehør, blev
enestebydende med et bud på 500 kr.

at han, der havde pant i ejendommen for 6000 kr., ved auktionen
erhvervede sig ret til at lade sig ejendommen udlægge som
ufyldestgjort panthaver for det nævnte bud

at han i det hele har opfyldt konditionerne

at han som hoshæftede transport og erklæring udviser, har over-
draget sin ret til at erholde udlægsskøde på ejendommen til
Niels Pedersen Bach, så meddeler jeg herved i embedsmedfør og
i henhold til lov om tvangsauktioner m.m. af 9 april 1891 pa-
ragraf 38 og 46, bemeldte Niels Pedersen Bach skøde på den om-
meldte ejendom, som derefter skal tilhøre ham med de samme al-
mindelige rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed den
har tilhørt tidligere ejer, i hvilken henseende bemærkes, at
ifølge et den 28 oktober 1857 tinglæst skøde af 7 s.m. have
Mads Christensen og hustru ret til at bebo et hus på ejendom-
men og at der er tinglæst konstatering af præstekorntiende og
af Sæby præsteembes andel i kongetiende.

For stemplingens skyld bemærkes, at købmand Olesen udenfor kø-
besummen har betalt 100 kr. som bidrag til skifteomkostningen.

Dronninglund herreds Skifteret.

Sæby den 2 oktober 1900

Jacobæus

Panteobligation.

Undertegnede mølleeejer Niels Pedersen Bach af Højens Mølle i Ka-
rup sogn erkender hermed ved købet af nedenfor pantsatte ejendom
at være blevet skyldig til købmand M.Olesen af Frederikshavn den
sum 2250 kr., skriver to tusinde 2 hundre og femti kroner, hvil-
ken kapital jeg herved forpligter mig og arvinger- disse in soli-
dum -

til at forrente med 4 % - er 4 procent pro anno, der betales med halvdelen hver 11 juni og 11 december termin for det forløbne halvår og at afdrage med 50 kr. - er femti kroner, hver 11 juni 11 december termin, dog således at jeg er fritaget for at svare afdrag sålænge jeg overenstemmende med obligationen svarer afdrag på førsteprioritetsgælden til Frederikshavn og Omegns Sparrekasse.

Under forudsætning af at jeg promte svarer afdrag og renter og iøvrigt opfylder obligationens bestemmelser er kapitalen uopsigelig indtil 11 december termin 1906, men til og fra nærmeste termin kan kreditor med $\frac{1}{2}$ års varsel fordre kapitalen udbetalt.

Enhver betaling efter nærværende obligation sker skadesløs på kreditors bopæl inden riget.

Til sikkerhed for skadesløs betaling af førnævnte kapital med renter, samt alle i tilfælde af opsigelse, søgsmål eller kapitalens inddrivelse pågående omkostninger, meddeler jeg herved min kreditor oprykkende prioritet og panteret, næstefter gæld til Frederikshavns og Omegns Sparrekasse 3000 kr. - der forrentes med 5 % p.a. og for de 1000 kr. vedkommende afdrages med 200 kr. årlig - i den mig ifølge skøde, der samtidig hermed tinglæses, tilhørende ejendom Højens Mølle i Karup sogn matr.nr.18b V.Karup af hartkorn 2 fjk. $2\frac{1}{4}$ alb., gammel skat 1 kr. 34 øre, med de på ejendommen til enhver tid værende bygninger - derunder den på ejendommen værende vindmølle, med stående og løbende redskaber - med mur- og naglefaste genstande, ejendommens besætning og inventarium, avl, afgrøde og gødning, de til møllen hørende maskiner, samt driftsmateriale og driftsinventarium til møllen og i ildebrandstilfælde i de pantsatte ejendeleles assurancesummer.

Retsanmærkning frafaldes om, at ifølge skøde af 7 oktober 1857, tinglæst 28 s.m. har Mads Christensen og hustru ret til at bebo et hus på ejendommen.

Skulle jeg nogensinde udeblive med renter eller afdrag over rette forfaldstid, ikke holde ejendommen forsvarlig vedlige, eller skulle jeg sælge ejendommen, da er kapitalen straks og uden opsigelse forfalden til udbetaling.

Jeg underkaster mig eksekution uden lovmål og dom i henhold til lov 29 marts 1873 paragraf 15. I søgsmålstilfælde gælder den hurtige retsforfølgning efter frd. 25 januar 1828.

Til bekræftelse med min underskrift i vitterlighedvidners over-
vær.

p.t.Sæby den 28 september 1900

Niels Pedersen Bach

Til vitterlighed og dateringens rigtighed.

C.Nielsen N.K.Kristiansen

Niels Pedersen Bachs hustru Rasmine(Mine) Pedersen blev den første Centralbestyre i Karup. Hvornår nøjagtig centralen blev oprettet ved jeg ikke, men i Understed-Karup sogneråds gamle forhandlingsprotokol ser vi, at den 7 november 1913 havde Jydsk Telefon - Aktieselskab meddelt sognerådet, at de agtede at anbringe telefonstænger fra Hørby sogneskel til Karup og ligeledes fra Højen til Karup skole. Det har formentlig været umiddelbart herefter at centralen blev åbnet. Den blev i 1932 flyttet til et nyopført hus lidt længere mod øst, matr.nr.18i. Der var fra starten 17 abonnenter.

Møllen var rejst på den parcel der senere fik matr.nr.18i(måske lidt længere tilbage fra vejen), men efterhånden som de fleste landmænd fik egen vindmotor, faldt det økonomiske grundlag for en mølle væk og den blev nedrevet. Der står i sognerådets forhandlingsprotokol, at den 6 juli 1917 var Niels Pedersen, Centralen valgt til maskinsynsmand i Karup og det må formodes, at når han ikke er omtalt som møller, var møllen nok væk på det tidspunkt. Den nuværende ejer af ejendommen Poul Nymark har et billede af møllen.

Niels Pedersen Bach solgte den 8 august 1919, skødet tinglyst 3 juni 1920-503, den øster ende af stuehuset til Christian Peter Thomsen Rølborg, ved følgende sålydende købekontrakt:

Købekontrakt.

Underskrevne husejer Niels Pedersen Bach tilstår herved at have solgt, samt sælger og afhænder herved til Christian Peter Thomsen Rølborg af Gærum et jordstykke af den mig tilhørende parcel matr.nr.18b af Vester Karup, Karup sogn, af hartkorn 2 fjk. 2 alb nemlig den indhegnede have med træer, buske og plantninger, samt hegn og et stykke af husbygningen, 12 alen fra øst til vest og en vinkelbygning på 12 alen fra syd til nord, alt således som køberen påvist, tillige med mur- og naglefaste ting, herunder komfur, kakkelovne og grubegryde.

Handlen er iøvrigt indgået på følgende vilkår:

1.

Salget sker under forbehold af landbrugsministeriets udstyknings-approbation.

Det solgte overtages og tiltrædes af køberen 17 ds. og står straks fra nævnte dato for hans regning og risiko, selvfølgelig med regres til assurancesummer i tilfælde af ildebrand.

Skatter, afgifter og brandpenge af det solgte udredes af køberen fra udstykningen at regne.

2.

Købesummen er akkorderet til 6000 kr. - seks tusinde kroner - og berigtiges af køberen ved kontant betaling af 2000 kr. idag og resten 4000 kr. samtidig med, at der meddeles ham skøde på det solgte, fri for gæld og hæftelse og under lovens hjemmelsansvar.

3.

Udstykningen foranstalles og bekostes af sælgeren snarest muligt. Omkostningerne ved kontrakt og skøde deles.

I søgsmålstilfælde gælder den ved ford. af 25 januar 1828 hjemlede hurtig retforfølgning.

4.

Køberen skal have ret til færdsel og medafbenyttelse af gårdspladsen og vejen til ejendommen og dennes brønd, imod deltagelse i vedligeholdelse, ligesom sælgeren, der nu til køberen afstår den af ham beboede lejlighed og indretter lejlighed i den øvrige del af huset, skal have vinduesret, ret til tagdryp og ret til færdsel ad 2 alen at regne fra husmuren - på det solgte, navnlig også til fornøden reparation udvendig.

Servitutstiftende tinglæsning vil være at foretage overenstemmende hermed, såvel på det solgte som på den tilbageblivende ejendom.

Brandmuren ved ejendommens deling opføres og bekostes af sælgeren. Til bekræftelse med underskrifter i vidners overværelse.

p.t. Sæby den 8 august 1919

Peter Rølborg N.Pedersen Bach

Til vitterlighed:

V.Nielsen L.Bruun

Skøde.

Til fuldbyrdelse af foranstående købekontrakt og på de i samme nævnte vilkår, skøder og til fuldkommen ejendom overdrager jeg Niels Pedersen Bach, herved til køberen, Christian Peter Thomsen Rølborg, den ham ved kontrakten solgte ejendom, nu ifølge landbrugsministeriets udstykningsapprobation af 12 december 1919, skyldsæt under matr.nr.18g Vester Karup, Karup sogn, for hartkom $\frac{1}{2}$ alb., tilligemed påstående bygninger m.v., alt således som køberen solgt ved kontrakten og ham forlængst overtaget og tiltrådt Købesummen 6000 kr. er berigtiget og udstedes derfor nærværende skøde på det solgte, fri for gæld og hæftelser og under lovens hjemmelsansvar og bekræftes med underskrifter i vidners overværelse, idet skødet begæres tinglyst som servitutstiftende, såvel på det solgte, som på den tilbageblivende ejendom overensstemmende med kontraktens paragraf 4 under frafaldelse af retsanmærkning

p.t. Sæby den 21 januar 1920

Niels Pedersen Bach

Peter Rølborg

Til vitterlighed:

V.Nielsen L.Bruun

Begæres tinglæst som servitutstiftende såvel på det solgte matr. nr.18g, som på den tilbageblivende ejendom matr.nr.18 og 27f overensstemmende med kontraktens post 4, under frafaldelse af retsanmærkning.

Før vedk. L.Bruun

Dommerfuldmægtig

Tvende parcelkort forevist.

Medfulgte sålydende:

At ejendommen matr.nr.18g V.Karup, Karup sogn ved vurdering til ejendomsskyld er ansat til en værdi af 3800 kr. i forbindelse med matr.nr.18b 18f 27f s.s. attesteres herved.

Hjørring Amstue den 8 juni 1920

Maes.

Deklaration

Vi underskrevne Niels Pedersen Bach som ejer af ejendommen matr. nr.27f og 18b V.Karup, Karup sogn og Christian Peter Thomsen Rølborg som ejer af matr.nr.18g tillægger herved disse ejendomme navnet:

FREDENSLUND

hvilket bedes noteret på de pågældende ejendommers folio i panteregistret og frafalder ved tinglæsning af nærværende deklARATION enhver retsanmærkning.

p.t. Sæby den 21 januar 1920

Peter Rølborg

Niels Pedersen Bach

Til vitterlighed:

Vita Nielsen

L.Bruun

Christian Peter Thomsen Rølborg var født den 4 marts 1858 i gården Rølborg, søn af sognets mangeårige sognefoged Svend Chr.Thomsen, Rølborg og dennes hustru Christine Amalie Pedersdatter. Han blev uddannet som murer og den 27 december 1905 fik han tilladelse til at tilføje navnet Rølborg.

Christian Peter Thomsen blev gift med Ane Højmark og ejede i nogle år ejendommen Lille Kragkær i Gærum. Han døde den 17 marts 1922 og enken Ane Rølborg, f. Højmark, der var eneste arving, fik adkomst til ejendommen den 6 april 1922.

En overgang så det ud som om navnet Fredenslund var mindre heldigt valgt, for engang sidst i 20-erne rendte de 2 parter uklar over Niels Pedersen Bachs færdselsret omkring bygningen.

Peter Rølborg havde efter han havde overtaget ejendommen, indrettet denne sådan, at der blev indgang fra øst, med en dertil hørende trappe og som det var stillet op på papiret, havde Niels Pedersen Bach kun færdselsret 2 alen(ca.125 cm.) fra muren og derved kom trappen til at spærre for ham. Man burde have været så forudseende, at have skrevet fra bygningen i stedet for muren. Sagen endte i retten i Sæby, men hvad dommeren mente om sagen husker jeg ikke.

Efter Ane Rølborgs død i midten af 30-erne kom matr.nr.18g igen tilbage til stamparcellen.

Efter Niels Pedersen Bachs død solgte enken Rasmine Pedersen, vistnok i 1934, til Valdemar Jørgensen, der var plejesøn af hendes søster Alhede Clara Kirstine Sørensen og hendes mand Christen Sørensen, Sønder Ropperheden i Hørby sogn.

Valdemar Jørgensen solgte den 8 januar 1946 til svigersønnen Poul Nymark Christensen.

Rasmine Daline Jørgine Rasmussen, 18 år, se 16.12.1875-12

123

L Y K K E B O

matr.nr.18e mfl.

Niels Pedersen Bach, Højens Mølle solgte den 3 januar 1914, skødet tinglæst 1 oktober s.å. parcellen matr.nr.18e til tømrer Anton Jensen, Øster Fladholt for 350 kr. Parcellen var beliggende med en facade ud til landevejen på 45 alen og med en dybde af 39 alen mod nord(710 m²).

Anton Jensen var søn af Niels Christian Jensen, Øster Fladholt, der den 14 marts 1917 fik tilladelse til at tilføje navnet Snebang.

Anton Snebang solgte den 6 december 1917 til sin læremester Lars Chr.Nielsen, Nørbakken for 7.500 kr. Der var da snedkerværksted i øster ende af bygningen og her var Lars Bak aktiv lige til julen 1946. Han døde kort tid efter nytår 1947, 91½ år gammel.

Efter Lars Chr.Nielsens død blev ejendommen overtaget af hans datter Jensigme Nielsen, der så vidt jeg husker, solgte til Grethe Bille-Holst, der den 14 september 1979 solgte til Jens Bagge, der den 27 januar 1987 solgte til A/S Maskinfabrikken Skjold.

Karupvej 66

matr.nr.18L

Lenz Nymark Christensen 29 oktober 1963.

135

Telefon-Centralen

matr.nr.18i

Rasmine Pedersen, Fredenslund solgte parcellen til Otto Thorvald Hansen den 12 maj 1932. Efter at Otto Hansen havde bygget huset, blev telefon-centralen flyttet fra Fredenslund hertil og efter at centralen var bleven nedlagt solgte Otto Hansen den 9 november 1962 til Albert Olsen, efter hvis død enken Agnes Amalie Olsen den 10 august 1976 solgte til Christen Christensen, der den 24 marts 1977 solgte til Poul Erik Olsen, Vester Fladholt.

K Y L L I N G B O R G

matr.nr.19a V.Karup

Selv om Kyllingborg er nævnt i matrikelen fra 1662, stammer vort første faste holdepunkt vedrørende gården første fra opmålingen til den såkaldte landmålermatrikel fra 1682.

Kyllingborg blev da omtalt som - Kiuflyingborig - og sat i hartkorn til 1 td. 4 skp. og havde et dyrket areal på 13.3 tønder land. Det samlede areal er ikke opgivet, men med en dyrkningsprocent på 34, som var gennemsnittet i Karup sogn på dette tidspunkt, skulle gården have været på ca. 40 tønder land. Siden bliver en ejendom kaldet Hønborg lagt til. Sammenlægningen er sandsynligvis sket i 1805 -, da gården blev købt til selveje.

Hønborg er omtalt som selvstændig ejendom i slutningen af 1700 tallet, men da opmålingen til den sidste matrikel fandt sted, var der kun den ene ejendom, der flere gange og så sent som den 21 august 1919 er omtalt som - Kyllingborg og Hønborg kaldet. Efter sammenlægningen blev stuehuset til Hønborg bevaret og kaldt Hønborghus, der senere blev forandret til Kyllingborghus og lå formentlig omtrent hvor Elmelund, eller Kjolegården ligger.

Efter sammenlægningen var gårdens areal på 65 tønder land og hartkornet blev forhøjet til 2 td. 4 skp. 2 fjk. 1 alb. Altså en forhøjelse på godt een tønde hartkorn, hvilket kunne tyde på - alle forhold lige, at Kyllingborg oprindeligt havde været på ca. 40 tønder land og Hønborg på ca. 25 tønder land. Efter 1844 matrikelen blev hartkornet sat til 2 td. 3 skp. 2 fjk. $\frac{3}{4}$ alb. og gammel skatten var 17 rd. 56 sk.

Kyllingborg havde fra den tid gården var fæstegård haft overdrevs græsningsret på den såkaldte Størheden og fik som erstatning derfor tildelt en hedelod i sameje med Kokkenborg, Egeborg og Fladholt. Hedelodden blev aldrig umatrikuleret og fik Karup sogn eneste ejerlavs sidste nummer, matr.nr.41 og kun sat i hartkorn til $\frac{1}{4}$ alb., heraf var Kyllingborgs andel 1/18 alb.

Hedelodden, der ved en senere opmåling vidste sig at være på 5.7 tønder land, lå lige nord for gården Mosen og har siden 1871 hørt til denne gård. Prisen var da for det samlede areal 200 kr., men selv om hedelodden matr.nr. 41 aldrig fik den helt store økonomisk betydning for de tidlige ejere, har den til gengæld

historisk interesse, da den samdrift der her fandt sted indtil 1871, er den eneste form for jordfælleskab der har været i Karup siden 1805.

Kyllingborgs snorlige skel imod øst er af relativ ny dato. Ved at studere de gamle matrikelkort ser vi at skellet midtvejs gik væsentlig længere imod øst. Som landemærke kan nævnes at en nu sløjfet gravhøj på Egeborgs jord oprindeligt lå på Kyllingborgs jord. Imod nord gik Egeborgs jord til gengæld længere imod vest en idag og desuden havde Kyllingborg en enklave i Egeborgs marker længere imod øst. Adgang dertil skete fra en nu nedlagt vej i nordsiden af markerne.

Den 28 januar 1909 blev parcellen matr.nr.19c solgt fra til Egeborg for 700 kr. og for yderligere at rette på de kedelige skelforhold blev der senere foretaget et højt påtrængt mageskifte af nogle arealer. Landbrugsministeriets godkendelse heraf stammer fra 1915, men selve opmålingen har tilsyneladende fundet sted et par år tidligere. I 1909 blev der solgt ca. 18 tønder land fra til oprettelse af ejendommen Elmelund, se denne, men heraf har den nuværende ejer af Kyllingborg købt største parten af jorden tilbage. En eng i Volstrup sogn er købt til fra Ottestrup i 1927.

Kyllingborg var fra efter 1740 fæstegård under Hørbylund Hovedgård og var da fæstet af Jens Bertelsen, der senest 1763 blev afløst af svigersønnen Påske Pedersen, der var gift med hans datter Margrethe Jensdatter. Jens Bertelsen døde den 7 januar 1770, 80 år gammel og den 24 juli 1791 døde - Birthe i Kyllingborg - 82 år gammel, men om Birthe var Jens Bertelsens kone fremgår ikke klart.

At Påske Pedersen var i stand til at beholde fæstet efter han var kommet op i en meget høj alder, skyldtes at han formåede at beholde sønnerne på gården -, selv efter de blev gifte. I henhold til folketællingen i 1801, boede der følgende i Kyllingborg:

1. familie	Påske Pedersen	79	
	Margrethe Jensdatter	77	hans kone
	Niels Påskesen	22	søn
2. familie	Peder Påskesen	31	søn
	Ane Sophie Madsen	28	hans kone
3. familie	Christen Påskesen	31	søn
	Kirsten Jensen	41	hans kone

Peder Påskesen købte gården til selveje fra Hørbylund Hovedgård i 1805 og Påske Pedersen døde året efter. Peder Påskesen døde i 1825 og svigersønnen Christen Jensen overtog herefter gården.

Christen Jensen var født i Abildgård i 1786, søn af gårdfæster Jens Christensen og Maren Christensdatter, blev den 20 november 1825 gift med datteren i Kyllingborg, Dorteia Christine Pedersdatter, der var født 2. påskedag 1804.

Christen Jensen døde den 21 januar 1853 og enken solgte den 5 marts 1854, skødet tinglyst 16 marts s.å. til sønnen Jens Peter Christensen og kom på aftægt på gården, hvor hun døde den 2 april 1858.

Jens Peter Christensen var født i Kyllingborg den 11 oktober 1829 og gift den 14 november 1854 med den 27 år gamle Margrethe Mortensdatter, der var datter af Morten Pedersen i Øksenhede. Den 8 oktober 1855 fødtes datteren Christine Jensen og 18 dage senere døde Margrethe Mortensdatter. Den 25 marts 1856 giftede Jens Peter Christensen sig med sin afdøde hustrus søster, den 18 årige Mariane Mortensdatter. Men heller ikke det ægteskab blev langvarig. Mariane Mortensdatter døde den 10 december 1860. Jens Peter Christensen blev derefter gift med Maren Christensdatter fra Flade sogn, der ankom til Kyllingborg den 23 april 1861, 23 år gammel.

Jens Peter Christensen mageskiftede den 10 oktober 1867 med Christen Christensen, Smedien. Skødet på Kyllingborg lød som følgende:

Skjøde.

Jeg underskrevne Jens Peter Christensen af Kyllingborg i Karup sogn tilstår og hermed vitterliggør at have solgt og afhændet ligesom jeg herved sælger, skjøder og afhænder fra mig og mine arvinger til Christen Christensen af Smedien i Karup sogn og hans arvinger følgende mig tilhørende ejendomme, nemlig:

1. Gården Kyllingborg i Karup sogn matr.nr.19 af hartkorn 2 td. 3 skp. 2 fjk. $\frac{3}{4}$ alb. Gammelskat 17 rd. 56 sk.
2. Andel i matr.nr.41 med 1/18 alb. hartkorn, alt således som jeg har ejet den ifølge skøde af 5 marts 1854, tinglæst 16 marts 1854.

De nærmere betingelser ved handlene ere:

For gården med tilliggende giver han, Christen Christensen, mig ialt 3200 rd. skriver tre tusinde to hundre rigsdaler rigsmønt, hvoraf han idag have godtgjort mig for 1200 rd. skrive et tusinde 2 hundre rigsdaler.

Den på gården hvilende gæld 342 rd. 4 mark 11 sk. skriver tre hundre to og fyrgetyve rigsdaler fire mark og elleve skilling af overformynderiets midler tilhørende min datter Christine Jensen ifølge skifte af 19 november 1855, påtager køberen sig at udrede på anfordring, for resten 1657 rd. 1 mark 5 sk. Et tusinde sex hundrede syv og halvtredsindstyve rigsdaler en mark og fem skilling, som køberen idag har tilfredsstillet mig ved at udstede panteforskrivning.

Med gården følger fremdeles avl og afgrøder, gødning og ildebrændsel, samt mur- og naglefaste ting.

Køberen betaler fra dato alle mulige skatter og afgifter, samt den halve del af de med handelen forbundne omkostninger som skøde og sammes tinglæsning med videre.

Da køberen har opfyldt forpligtelserne efter den mellem os mundtlige overenskomst, skal køberen Christen Christensen fra dato af være rette ejer af nævnte gård med ejendomme, som han allerede har taget i besiddelse. For vanhjemmel indeståes.

Det bemærkes at køberen er vidende om at der under 27 november 1862 er tinglæst forordning, hvorved kvægtiende og smårente er afløst mod en fast årlig afgift, og at ligeledes under 14 december 1865 er tinglæst konstateret lister over præstetiende og Sæby præsteembedes andel af kongetiende i henhold til lov af 13 januar 1862.

Til bekræftelse med min underskrift i vidners nærværelse.

Kyllingborg i Karup sogn den 21 september 1867.

Jens Peter Christensen

Til vitterlighed:

J. Christensen D. Johansen

I 1868, lyst 14 januar 1869, søgte Christen Christensen om et lån på 1600 rd. af Stamhuset Sæbygårds Fideikommisskapital, der blev bevilget, men forinden havde sognefogderne Jens Larsen, Damsgård i Understed og Svend Thomsen, Rølborg i Karup afgivet følgende vurdering og taxation af gården:

Aar 1868 mandagen den 10 august indfandt vi undertegne under 6 d.m. af retten udmeldte mænd, sognefoged Jens Larsen af Understed og sognefoged Svend Thomsen af Karup os på gården Kyllingborg i Karup sogn, for bemeldte gård med til og underliggende at taxere til prioritets efterretning for et lån af offentlige eller private midler, til lån ikke over 500 rd.

Tilstede for retsskriveren var den konstituerende fuldmægtig Malling for at vejlede mændene og nedskrive forretningen.

Ejeren af gården Christen Christensen var tilstede og fremviste skøde, læst den 10 oktober 1867, til hans på bemeldte gård matr. nr.19 i Karup sogn, med andel i matr.nr.41, af hartkorn 2 td. 3 skp. 2 fjk. $\frac{3}{4}$ alb. og gammelskat 17 rd. 56 sk., hvorfor han har givet en købesum af 3200 rd.

Så fremlagde han kort over ejendommen og skattebog, hvorefter skatterne for sidste termin er betalte.

Den således bekommende ejendom bad han taxeret.

Vi tager nu ejendommen i øjesyn og fandt den bestående af:

A Bygninger.

Våningshuset: Nord i ejendommen, $27\frac{1}{2}$ alen langt og 9 alen bredt (ca.98 m²), opført af fyrretræstømmer bindingsværk, indrettet til beboelse, bryggers og bageovn.

Laden: Sønder i ejendommen, $51\frac{1}{2}$ alen lang, 11 alen bred, øster og vester ende, samt sønder side grundmur med kampsten. Resten fyrrebindingsværk. Sammenbygget mod øster og nævnte hus, indrettet til lade og lo. $51\frac{1}{2}$ x 11 alen er ca. 225 m².

Øster hus: $30\frac{1}{2}$ alen langt og 10 alen bredt(ca. 121 m²), opført af grundmur, dels af kampsten, dels af brændte sten, indrettet til heste- og kostald.

Vester hus: 26 alen langt og 7 alen bredt(ca. 72 m²), opført af kampstens grundmur, indrettet til fårest, huggehus og tømmerhus m.m.

Samtlige bygninger er stråtakte, godt vedligeholdte og efter forsigtigt skøn brandforsikret for 1875 rd.

Ved gården er en stensat brønd med godt og rigeligt vand.

Jorderne.

Disse består af ialt 65 tønder land, deraf er ca. 54 tønder land agerjord, 6 td. land eng og 5 td. land bakker og græsning. Agerjorden består af sandmuldet jord, størstedelen af god beskaffenhed.

Nogen bestemt årlig reglende drifte endnu ej indført, men i år har været nedlagt ca. $6\frac{1}{2}$ td. land med rug, 4 td. land med byg, 18 td. land med havre. Resten er udlagt til brak og græsning.

Efter jordernes beskaffenhed og dens kulturtilstand antager vi, at den kunne afgive et årligt udbytte af rug 8 fold, byg 7 fold og havre 6 fold.

Mergel findes på flere steder i ejendommen. Det meste af agerjorden er merglet. I engen er rigeligt tørveskær til gårdens forbrug.

I engen avles ca. 16 læs godt hø. Agerjorden ligger samlet ved gården, men denne er beliggende i en udkant af ejendommen.

Besætningen består af 4 heste og 1 føl, 9 køer og 5 unghøvder samt 10 får med lam og denne besætning skønner vi for tiden at være passende.

Efter alt det anførte kunne vi ansætte gårdens årlige indtægter og udgifter således:

Indtægt.

$6\frac{1}{2}$ td. land rug a. 8 fold = 52 td. a. 6 rd.	312 rd.
4 " " byg " 7 fold = 28 td. a. 5 rd.	140 "
18 " " havre 6 fold = 108 td. a. 4 rd.	432 "
Netto indtægt af 9 køer a. 10 rd.	90 "
Netto indtægt af 10 får a. 4 rd.	<u>40 "</u>
	1014 rd.

Udgift.

Føde og sædekorn årlig 22 td. rug a. 6 rd. =	132 rd.
" " " " 20 td. byg a. 5 rd. =	100 "
" " " " 90 td. havre 4 rd. =	360 "
Kongelige skatter	37 "
Tiende	26 "
Kommuneskat og fattigbidrag	15 "
Bygningernes vedligeholdelse	10 "
Avlaredskabernes vedligeholdelse	20 "
Løn til 1 karl, 1 pige og en hyrde	60 "
Købmandregning	<u>50 "</u>
	810 rd.

Overskud: 204 rd.

Ved ejendommens bortforpagtning af et åremål af 10 år antager vi at der skulle kunne afgives et årligt udbytte af ca. 200 rd., når forpagteren selv afholder skatter og afgifter.

Efter alt det anførte ansætter vi den ovenbeskrevne ejendom til en virkelig værdi i handel og vandel, efter nutidens gangbare priser af 4000 rd. skriver fire tusinde rigsdaler.

At denne forretning af os afholdte efter samvittighed og bedste skønnende, og at vi ved samme overensstemmende reglerne i forordning 7 juni 1827 allene har taget hensyn til ejendommens virkelige værdi i handel og ikke enten til assurancesummen eller til hvad bygningerne kunne have kostet at opføre, og heller ikke til hvad ejendommen under tidligere konjunkturer har været eller kan ventes igen at ville blive værd, det trøster vi os til med lovens ed at bekræfte.

Jens Larsen Svend Thomsen

for retsskriveren

P. Malling fm.

Fremlagt på Dronninglund herredsting den 7 januar 1869.

A. Moltke

Christen Christensen solgte den 25 juni 1891 til Christen Hansen fra Østergård i Tamholt i henhold til følgende købekontrakt:

Købekontrakt

oprettet mellem Christen Christensen af Kyllingborg som sælger og Christen Hansen af Tamholt som køber.

Jeg Christen Christensen sælger herved til Christen Hansen af Tamholt den mig ifølge skøde tinglyst 10 oktober 1867 tilhørende ejendom " Kyllingborg " kaldet i Karup sogn, betegnet og skyldsat således:

Matr.nr.19 hartkorn 2 td. 3 skp. 2 fjk. $\frac{3}{4}$ alb. gl.s. 17-56.

Med ejendommen følger dens mur og naglefaste tilbehør, afgrøde, gødning, ildebrændsel, med mur og naglefast tilbehør indbefattet kakkelovne og grubegryde.

Beholdning af kartofler, besætning, inventarium, ind- og udbo, dog forbeholder sælgeren sig 1 rød kvie, 1 får, 1 gris, alle sengeklæder, 1 sengested, 1 saltkar, 1 bærekurv, 1 spand, 1 bord i søvkamret, 1 bæk. 2 stole, 1 stueuhr, tallerner, kopper, skeer, knive, gafler.

Af kjerne medfølger 5 td. rug, 10 td. byg, 20 td. havre og 5 td. svinekorn(herved forstås nok en slags afrensningskorn. Svin var stadig ikke noget landmændene havde mange af og de få der var måtte nøjes med hvad der kunne blive til dem).

Øvrige kjerne tilfalder sælgeren, dog ikke kjernen af den utærskede havre på karmen over hakkelsmaskinen. Salget oker på følgende vilkår:

1. Ejendommen og hvad der med samme følger modtages af køberen den 1 april d.å. fra hvilken tid køberen også svarer skatter og afgifter.

Fra overdragelsen står det solgte for køberens regning og risiko, dog i ildsvåde tilfælde står bygningerne fra dato for køberens regning og risiko imod ret til assicurancen.

2. Købesummen er akkorderet til 14.000 kr. skriver fjorten tusinde kroner, som berigtiges således:

a. 3200 kr. som at køberen overtager til fremtidig forrentning og indfrielse den på gården m.m. hæftende 1. prioritets gæld til Stamhuset Sæbygård.

b. 8000 kr, betaler køberen kontant til sælgeren i 11 juni termin dette år uden renter, men iøvrigt skadesløst.

c. 2800 kr. bliver indestående i det solgte til rente 4 % p.å. regnet fra juni termin d.å. med prioritet næstefter 3200 kr., uopsigelig så længe sælgeren og hans hustru (Ane Marie Larsdatter) lever, når renten svares promte hver 11 december og 11 juni termin.

3. Ved udbetalingen af de 8000 kr. skal sælgeren godtgøre, at han kan udstede skøde fri for videre hæftelse end de 3200 kr. til Sæbygård og når de 8000 kr. er betalte og obligationen for de 2800 kr. er udstedt, meddeles der køberen lovligt skøde.

4. Af købesummens kontante rentefri del regnes 3500 kr. tre tusinde fem hundre kroner for løsøret.

5. På ejendommen er tinglæst forn. om kvægtiende og smårenten, konstatering af præste- og korntienden, samt af Sæby præsteembedes andel i kongetienden.

6. Omkostningerne i anledning af denne købekontrakt med stemplet papir, skøde og sammes tinglæsning deles lige mellem køber og sælger.

Jeg Christen Hansen tiltræder hermed som køber denne kontrakt og forpligter mig i overensstemmelse med dens indhold og sanktioner tillige af min fader Hans Chr. Hansen af Tamholt, som min kurator.

I søgsmålstilfælde er den hurtige retsforfølgning efter frdn. af 25 januar 1828 anvendelig.

Sælgeren forbeholder sig vederlagsfri bopæl på ejendommen til 1 maj d. å.

Således indgået bekræftes vidnefast. p.t. Sæby den 18 marts 1891

Christen Christensen

Christen Hansen

Som kurator: Hans Chr. Hansen

Til vitterlighed: N.K. Kristiansen Chr. Andersen

Skøde.

Da køberen Christen Hansen nu har betalt mig den ifølge foranstående købekontrakt kontante tilkommende del af købesummen og udstedt panteobligation for 2800 kr., samt idet køberen for resten af købesummen overtager den på ejendommen hæftende 1. prioritet til Stamhuset Sæbygård 3200 kr. og derom selv ordner sig med

panthaveren, så meddeler jeg hermed køberen lovligt skøde på den ham solgte, i kontrakten tilegnede og af ham i besiddelse tagne ejendom, hvilken herefter skal tilhøre ham med fuldstændig ejendomsret og med de samme rettigheder, almindelige byrder og forpligtelser hvormed den har tilhørt mig og iøvrigt i overensstemmelse med købekontraktens indhold. Jeg hjemler ejendommen ved lovligt og anmærkningsfrit skøde.

Til bekræftelse med min underskrift vidnefast.

p.t. Sæby den 18 juni 1891.

Christen Christensen

Til vitterlighed:

N.K. Kristiansen Fred Pedersen

Christen Christensen og hustruen Ane Marie Larsdatter flyttede efter salget af gården til Iskov.

Christen Hansen var født den 21 september 1869 i Østergård i Tamholt, søn af Hans Chr. Hansen og Mette Marie Christensdatter og blev gift med en datter fra Kragkær i Gærum, men som jeg ikke kan huske navnet på. Han var medlem af sognerådet fra 1909 til 1917.

Christen Hansen opførte i 1908 nye avlsbygninger. Til dette arbejde havde han ansat en ung murer ved navn Martin Nielsen, der boede i Kyllingborg og den 25 maj 1908 købte Martin Nielsen de ca. 18 tønder land af Kyllingborgs jord der lå syd for den nuværende Karupvej og opførte ejendommen Elmelund, se denne, der blev skyldsats under matr.nr.19b V.Karup.

Christen Hansen solgte den 4 januar 1923 til Jens Chr.Andersen for 43.250 kr., der berigtiges ved 14.250 kr. kontant og på anden måde er afgjort restkøbesummen 18.000 kr. Det sidste skal forståes sådan at Christen Hansen overtog Jens Chr.Andersens hus i Sæby for 18.000 kr.

Jens Chr.Andersen, hvis fulde navn var Jens Christian Anton Andersen var født den 22 februar 1859 i gården Nørre Klit i Lyngså, søn af Hans Christian Andersen og Maren Jensdatter. Han havde efter faderens død overtaget sin fødegård i 1897 på særdeles lempelige betingelser. Jens Chr.Andersen var enebarn og fik ikke selv børn. Under første verdenskrig følte han sig fristet af de høje ejendomspriser og i 1918 solgte han den dengang store gård for omtrent fire gange så meget som han havde givet 20 år tidligere og købte senere et hus i Sæby. Hans hustru var død inden han kom til Kyllingborg.

Jens Chr. Andersens dødsbo solgte den 30 maj 1934 til Christian Andersen Kragkær, der var en nevø af den tidligere ejer Christen Hansen.

Christian Kragkær var født den 13 juni 1913 i Kragkær i Gærum, søn af Peter Andersen og senere gift med Edna Ester Marie Larsen, der var født den 9 februar 1916 i Ledet i Gærum, datter af Niels Peter Larsen, Ledet.

Ved overtagelsen var der en besætning på 3 heste, 16 køer, 9 ungkreaturer og 15 svin, der i løbet af de næste 10 år blev forøget til 8 heste, 24 køer, 15 ungdskreaturer, 35 svin og 4 får.

Det var i realiteten Peter Andersen, Kragkær der var den egentlige ejer og det var måske i begyndelsen usikkert hvem af sønnerne der skulle have Kyllingborg. I de første år blev gården drevet med den næstældste søn Holte Kragkær som bestyre. Husholdningen blev forestået af datteren Marie Kragkær, der senere ved ægteskab med Knud Larsen, Ledet, blev moder til fhv. folketingsmand Kaj Larsen, Ledet. Men det var Christian Kragkærs navn der stod på skødet og efter at han i vinteren 1939-40 havde været på Vejlbj Landbrugsskole og senere gift overtog han driften af gården.

Christian Kragkær opførte efterhånden helt nye bygninger og da de kampstens- og bindingsværksbygninger der er beskrevet fra 1868 var af dengang nyere dato, kan vi konstantere at det er 4. gang gården er ombygget i mindre en 200 år.

Christian Kragkær, der døde i 1981, havde i 1978 optaget sønnen Peter Kragkær som medejer, der den 31 oktober samme år købte Rendborg og herved kom en del af den jord tilbage til Kyllingborg, ca. 11 tønder land, som var bleven solgt fra i 1909, idet den i de mellemliggende år var kommet til Rendborg. Det drejer sig om matr.nr. 19f 6.0348 m². Efter tilbagessalget af bygningerne til Rendborg, blev der et nettoareal 6.6610 m², skyldsats under matr. nr. 27n.

Peter Kragkær blev eneejer den 15 september 1982.

E L M E L U N D

matr.nr.19b V.Karup

Daværende ejer af Kyllingborg Christen Hansen havde i årene 1907-08 ansat en ung murer ved navn Martin Nielsen til at ombygge sine avlsbygninger. Martin Nielsen boede i Kyllingborg som en anden tjenestekarl og som led i aftalen var at Martin Nielsen skulle have ret til at købe den del af Kyllingborgs jord der lå syd for den nuværende Karupvej. Arealet var ca.18 tønder land og blev i hartkorn sat til 3 skp. 3 fjk. $2\frac{3}{4}$ alb. og med en tiendeydelse på 3 kr. 84 øre.

Den 7 februar 1908 blev der oprettet en købekontrakt om jorden parterne imellem, men købekontrakten blev ikke tinglyst og dens indhold kendes ikke. Martin Nielsen gik tilsyneladende derefter igang med byggeriet, for den 21 maj 1908 udstedte han følgende skadesløsbrev til købmand Carl Kjelgaard og sagfører Riber i Sæby.

Skadesløsbrev.

Til sikkerhed for skadesløs betaling af alt hvad jeg undertegnede murer Martin Nielsen af Kyllingborg i Karup sogn, med kurator husmand Niels Chr. Andersen af Torslev i Øster Hanherred måtte være eller blive skyldig til Dhrr Kjøbmand Carl Kjelgaard og Sagfører Riber af Sæby indtil et beløb af 2400 kroner, pantsætter jeg herved med 1ste prioritets panteret.

1. Den mig ifølge Kjøbekontrakt af 7 februar s.å. til hørende parcel af ejendommen Kyllingborg matr.nr.19 i Karup sogn eller køberetten til denne parcel.
2. De på parcellen opførte eller under opførelse værende bygninger med grund- mur og naglefast tilbehør.
3. Ejendommens besætning og inventar, avl, afgrøde og gødning samt det pantsattede assurancesummer.

Besætningen består for tiden af 2 russiske heste den ene blåskimlet, den anden rød, 3 sorte køer ca. 6 år gamle, 2 får med lam, hvilken besætning dog for tiden er anbragt på gården Kyllingborg, de byggematerialer af forskellig art som af Kjøbmand Kjelgaard måtte blive leverede på byggepladsen, eller af mig eller andre henbragte dertil overgår først i min eje når de er indsatte eller indføjede i bygningerne, ligesom ejendomsretten til det sædekorn som Kjøbmand Kjelgaard har leveret mig først overgår til

mig når sæden er anbragt i jorden, og således indgået under pantet.

En udskrift af Dhrr. Kjøbmand Kjelgaards og sagfører Gustav Ribers bøger skal til enhver tid udgjøre fuld bevis for hvad jeg måtte være Dherrer skyldig.

Retsanmærkning frafaldes.

p.t. Sæby den 13 maj 1908.

Martin Nielsen Niels Chr. Andersen

Til vitterlighed om underskrifternes ægthed og dateringens rigtige datering.

J. Frederiksen Carl Møller

Den 24 juli s.å. udstedte Martin Nielsen et lignede skadesløsbrev til A/S Sæby Trælasthandel på 2000 kroner for leverede materialer og var således istand til at fuldføre byggeriet inden udgangen af året 1908. Der blev gravet en 24 alen dyb brønd og beplantet hensigtsmæssigt omkring ejendommen. Der blev også beplante enkelte skrån timer i marken, men den østgående stejle skrån timer var beplantet med grantræer på et enda noget tidligere tidspunkt.

Den 23 november 1908 blev ejendommen vurderet med henblik på optagelse af kreditforeningslån og den 21 januar 1909 udstedte Martin Nielsen følgende panteobligation:

Panteobligation.

Underskrevne husejer og murer Martin Nielsen tilstår herved at være med den mig tilhørende ejendom, Elmelund, beliggende i Vester Karup by, Karup sogn, Dronninglund herred, Hjørring amt, således som denne nærmere nedenfor findes betegnet og er beskrevet i den under 23 november 1908 af foreningens vurderingsmænd afholdte vurderingsforretning, indtrådt som interessent i Kreditforeningen af jyske Landejendomsbesiddere, den 6. serie for den sum 6300 kroner, skriver sex tusinde tre hundre kroner, hvilket beløb s.s.v.

se no. 54 for 23-1 1908.

med renter 4 fire pct. pro anno o.s.v.

Medlemmerne af Kreditforeningens 6. serie påhvilende o.s.v.

fra 11te december 1908 at regne o.s.v.

se samme no.

Bidrag til administrationdfonden årlig $4\frac{1}{2}$ er fire og en halv procent o.s.v.

Medlemmerne af foreningens 6 serie pålignede o.s.v.

se no. 54 for 23-1- 1908.

efter 11te december termin 1908 o.s.v.

som interessent i Kreditforeningens 6. serie o.s.v.

se samme no.

giver jeg herved Kreditforeningen første prioritets panteret i den nedennævnte mig efter adkomst der tinglases samtidig med nærværende obligation tilhørende ejendom i Vester Karup by, Karup sogn, Dronninglund herred, Hjørring amt, ansat under

Matr.nr.:

ager og engs hartkorn

19b

o td. 3 skp. 3 fjk. $2\frac{3}{4}$ alb.

mad alle o.s.v.

se no. 54 for 23-1-1908.

Assurancesummer.

Det bemærkes, at der af ejendommen udredes tiendevederlag, og at forrige ejer ved mit ovenciterede adkomstdokument har forbeholdt sig vederlagsfri ret til tørvegravning samt vejret.

Skulde kapital o.s.v.

se samme no.

med de til Kreditforeningens 6. serie hørende 4 pct. obligationer o.s.v.

se no. 54 for 23-1--1908.

Underskrift.

Sæby den 14 januar 1909.

Martin Nielsen

Niels Chr. Andersen

Det attesteres o.s.v.

se samme nr.

Gustav Riber

Carl Møller

Sagfører, Sæby

Contorist, Sæby

Torslev den 16 januar 1909

Som Kurator, Niels Chr. Andersen

Til vitterlighed om kurators underskrifts ægthed og dateringens rigtighed: Jens Larsen Mads P. Larsen

Kuratorbeskikkelse.

Stpl. 1 kr.

Til Dronninglund herreds skifteret.

Medfulgte sålydens:

Undertegnede murer Martin Nielsen af Kyllingborg i Karup sogn tillader sig herved at andrage om at min fader husmand Niels

Chr. Andersen af Torslev i Torslev sogn Øster Hanherred må blive beskikket til min kurator.

Dåbsattest vedlægges.

p.t. Sæby den 11 marts 1908.

Martin Nielsen

Jeg erklærer mig herved villig til at modtage den fornævnte beskikkelse.

Torslev den 13 marts 1908

Niels Kristian Andersen

Fornævnte husmand Niels Kristian Andersen af Torslev by og sogn i Han herred beskikkes herved til kurator for ovennævnte murer, Martin Nielsen af Kyllingborg, der ifølge foreviste dåbsattest er født den 18 juli 1884 i Skærum sogn og har kurator at varetage dette hverv, overensstemmende med lovens forskrifter og således som han trøster sig til og forsvare.

Dronninglund herreds skifteret

Sæby den 28 marts 1908

Jacobæus.

Anmærkning: Debitor har ikke tinglyst adkomst på den pantsatte ejendom, og debitor har pantsat køberetten ved tvende skadesløsbrev henholdsvis for 2400 kr. og 2000 kr., tinglyst henholdsvis den 21 maj og 24 juli 1908.

Herefter gik sagen i stå. Kreditforeningslånet kunne ikke udbetales sålænge Martin Nielsen ikke havde tinglyst skøde på jorden og det kunne han ikke få sålænge Christen Hansen, Kyllingborg ikke var sikker på at få sine penge for jorden.

Som vi senere skal se var jorden sat til 3.977 kr. 46 øre og med byggegæld på 4.400 kr. beløb de samlede udgifter sig til 8.377 kr. 46 øre og med et kreditforeningslån på 6.300 kr., ville der blive et deficit på 2.077 kr. 46 øre. Det var heller ikke mere end der kunne forventes, men her var Martin Nielsen tilsyneladende bleven taget ved næsen af Christen Hansen og hans sagfører. Den almindelige fremgangsmåde var at der blev skreven i købekontrakten at sælgeren lod den del af købesummen der ikke blev dækket ind efter hjemtagelse af størst mulig kreditforeningslån, som 2. prioritet næst efter kreditforeninglånet.

Den 4 februar 1909 måtte Martin Nielsen - sikkert nødtvunget - gå med til følgende løsning:

Skøde.

Underskrevne gårdejer Christen Hansen af Kyllingborg sælger, skøder og endelig overdrager til Aktieselskabet Sæby Trælasthan- del i Sæby halvdelen af den mig ifølge skøde af 18, tinglæst 25 juni 1891, jfr. Landbrugsministeriets udstyknings tilladelse af 20 juni f.å., tilhørende ejendom matr.nr. 19b af Vester Karup i Karup sogn af hartkorn 3 skp. 3 fjk. $2\frac{3}{4}$ alb. og med tildelt halvårligt vederlag for tiendeydelse 3 kr. 84 øre, således at lodden fremtidigt tilhører os i sameje.

Overtagelsen sker samtidig hermed, og hvad skatter og afgifter der fremtidig går af ejendommen, udredes de af os i forening.

Værdien er ansat til kr. 3977.46, således at købesummen for den overdragne halvdel udgør 1988 kr. 73 øre og da disse eet tusinde ni hundre og otteti kroner 73 øre er berigtiget på aftalte måde, erkender jeg herved bemeldte matr.nr.19b herefter tilhører os begge i sameje med de samme rettigheder og byrder, hvormed jeg hidtil har været eneejer under hjemmelsansvar for mig og arvinger efter loven.

Medunderskevne murer Martin Nielsen, som på den foran solgte parcel har ladet opføre bygninger, sælger og overdrager i forbindelse med den for mig beskikkede kurator herved til Gårdejer Christen Hansen af Kyllingborg og Aktieselskabet Sæby Trælasthan- del i Sæby til lige samleje(kontordamen måtte havde haft nogle sjove tanker i hovedet, mon ikke der skulle havde stået sameje) disse bygninger med mur- og nagelfaste appertinenter, derunder kakkelovne, komfur og grubekedel, og iøvrigt lovligt og retligt tilbehør, så og besætning, avl og afgrøde, udbo og inventarium, gødning og brændsel og al anden interesse,- alt således som overtage- lse finder sted samtidig med underskriften heraf.

Købesummen for disse ting er bestemt til 5200 kr., hvilke fem tusinde og to hundre kroner berigtiges derved at køberen overtager at tilsvare de ved tinglæste skadesløsbreve sikrede gældspos- ter på 2400 kr. til C.Kjelgaard og G.Riber og 2000 kr. til Sæby Trælasthan- del, medens de berigtiger de 800 kr. på aftalt måde, og da dette alt er sket, skal det solgte herefter tilhøre køber- ne i samleje(her er hun igen) med samme ret, hvormed jeg hidtil har været ejer.

De medfulgte løsøregenstande har en særskilt værdi af 900 kroner.
Køberne afholder alene samtlige omkostninger ved de stedfundne
overdragelser, derunder tinglæsning af nærværende skøde.

Til bekræftelse med vore egenhændige underskrifter vidnefast.

p.t. Sæby den 28 januar 1909

Christen Hansen

Martin Nielsen

Sæby Trælasthan del

Som kurator for Martin Nielsen

Leonor Pedersen

Niels Kr. Andersen

Til vitterlighed om samtlige underskrifter:

Alving

Secher-Jensen

Påtegnes til tinglæsning. Vurderingssum 8000 kr. Der påhviler
ejendommen skatterestance 18 kr. 41 øre for oktober termin 1908.

Hjørring amtstue 1 feb. 1909 Maes.

Anmærkning: Ved panteobligation tinglæst 21 januar 1909, har
Martin Nielsen pantsat matr.nr. 19b med bygninger og inventarium
m.v. til Kreditforeningen af Jydske Landejendomsbesiddere for
6300 kr.

Aflyst skadesløsbrev af 13 maj 1908, læst 21 s.m. fra murer Mar-
tin Nielsen af Kyllingborg til Købmand Carl Kjelgaard og Sagfø-
rer Gustav Riber af Sæby for 2400 kr.

Kvitteres til udslettelse af pantebogen.

Sæby den 29de januar 1909

Carl Kjelgaard

Gustav Riber

Aflyst panteobligation af 14 januar 1909, læst 21 s.m. fra hus-
ejer og murer Martin Nielsen til Kreditforeningen af Jydske Land-
ejendomsbesiddere for 6300 kr.

Da lånet efter denne obligation ikke er effektueret kan obliga-
tionen udslettes af Pantebogen.

Kreditforeningen af Jydske Landejendomsbs.
Viborg den 28 april 1909

H. Nyholm, medlem af bestyrelsen C. Cludm, kasserer

Aflyst skadesløsbrev af 24 juli 1908, læst 30 s.m. fra murer Mar-
tin Nielsen af Karup til A/S Sæby Trælasthan del, Sæby for 2000 kr
Nærværende skadesløsbrev kvitteres herved til udslettelse af pan-
tebogen.

Sæby den 24 maj 1909

for A/S Sæby Trælasthan del

Leonor Pedersen

143

Hermed var Martin Nielsens rolle i Elmelund udspillet. Hans videre skæbne er ukendt. Den 27 maj 1909 udstedte de to ejere følgende panteobligation, hvorefter kreditforeningslånet kunne udbetales.

Panteobligation.

Underskrevne gårdejer Christen Hansen, Kyllingborg, og Aktieselskabet " Sæby Trælasthan del " ved administrerende direktør, købmand Leonor Pedersen af Sæby tilstår herved at være med den os tilhørende ejendom " Elmelund " beliggende i Vester Karup by, Karup sogn, Dronninglund herred, Hjørring amt, således som denne nærmere nedenfor findes betegnet og er beskrevet i den under 23 november 1908 af foreningens vurderingsmænd afholdte vurderingsforretning, indtrådt som interessent i Kreditforeningen af Jydsk e Landejendomsbesiddere dens 6te serie for den sum 6300 kr., skriver sex tusinde tre hundre kroner, hvilket beløb vi af bemeldte kreditforenings direktion have modtaget til lån, og forbinde vi derfor os jeg Christen Hansen, tillige mine arvinger, en for alle og alle for en, ej blot at tilbagebetale kreditforeningen den nævnte kapital med renter 4 er fire pct. pro anno o.s.v. Bestemmelser: Som følge heraf ere vi navnlig pligtige at betale til kreditforeningen fra 11te december 1908 at regne, sålænge indtil ovennævnte vor gæld til samme er afgjort, i renter, kapitalafdrag samt bidrag til administrationsfonden årlig 4½ pct. er fire og en halv procent af det ovennævntes til stående låns oprindelige beløb o.s.v.

Og ligeledes ere vi pligtig at erlægge de yderligere bidrag som i medhold af statutterne måtte blive medlemmerne af foreningens 6.serie pålignede, samt som bidrag til reservefonden 2 pct. af ovennævnte lån, der betales i hver af de fire nærmeste efter 11te december termin 1908 følgende halvårs terminer med en fjerdedel hver gang.

Til skadesløs sikkerhed for det ovennævnte os tilstånde lån såvelsom for opfyldelsen af de os som interessenter i kreditforeningens 6te serie o.s.v., deriblandt de ovenfor særlige nævnte, der efter bemeldte statutter kunne afkræves os, giver vi herved kreditforeningen første prioritets panteret i den nedennævnte os jeg Christen Hansen og Aktieselskabet " Sæby Trælasthan del " efter adkomster tinglæste 25 juni 1891 og 4 februar 1909, først-

nævnte adkomst sammenholdt med landbrugsministeriets skrivelse af 20 juni 1908, i sameje med lige andele, tilhørende ejendom i Vester Karup by, Karup sogn, Dronninglund herred, Hjørring amt, ansat under

Matr.nr.	Ager og Engs hartkorn
19b	o td. 3 skp. 3 fjk. 2 $\frac{3}{4}$ alb.
med alle o.s.v.	se samme nr. assurancesummer.

Det bemærkes at der af ejendommen udredes tiendevederlag og at der ved førstnævnte adkomstdokument er taget forbehold af forrige ejer den vederlagsfri ret til tørvegravning samt vejret.

Skulde kapitalen o.s.v., eller opfylder vi iøvrigt ikke de os efter statutter påhvilende forpligtelser o.s.v.

Denne vor gæld, der er uopsigelig fra foreningens side, sålænge vi nøje efterkommer alle de os påhvilende forpligtelser, men i modsat fald, som anført strax uden opsigelse er forfalden til skadesløs betaling, jfr. statutternes paragraf 23, ere vi berettigede til at opsiges og indbetale til foreningen på den ved statutterne bestemte måde og under de der fastsatte betingelser, hvoraf følger, at når den hele kapital eller nogen del deraf tilbagebetales med kreditforeningens obligationer, kan dette kun ske med de til kreditforeningens 6te serie hørende 4 pct. obligationer, eventuelt med obligationer af den serie og rentefod, hvortil lånet i medfør af statutterne måtte blive overført.

Iøvrigt tilstå vi, at vi ere bekendte med de af indenrigsministeriet sanktionerede statutter for foreningen, og erkender, at disse og de forandringer i eller tillæg til samme, som på statutmæssig måde ere eller måtte blive vedtagne, skulle være reglen for vore forpligtelser og rettigheder som debitor til kreditforeningen og interessenter i samme, hvorfor denne obligation bliver at tinglæse som behæftende vor ovennævnte ejendom, ej blot med det af os lånte beløb, men også med alle de øvrige os efter kreditforeningens statutter påhvilende forpligtelser.

Endvidere underkaster vi os, at i ethvert søgsmålstilfælde den ved frd. 25de januar 1828 hjemlede hurtige retsforfølgning bringes i anvendelse, og bekræfter den obligation med vore underskrifter.

Et eksemplar af aktieselskabets love samt ekstrakt udskrift af selskabets forhandlingsprotokol, der udviser hjemmelen til optagelse

af lånet og bemyndigelsen for mig købmand Leonor Pedersen af Sæby til at underskrive nærværende obligation på selskabets vegne, vedhæftes.

Christen Hansen
f.t. Sæby den 24 maj 1909
for A/S Sæby Trælasthan-
del
Leonor Pedersen

Det attesteres, at debitor gårdejer Christen Hansen er fuldmyn- dig og os personlig bekendt, at købmand Leonor Pedersen er os personlig bekendt, samt at de begge i vor overværelse den foran- nævnte dato have underskrevet foranstående panteobligation.

J. Jacobsen
Kontorist i Sæby

Alving
Sagfører i Sæby

Vedhæftet sålydende:

Extrakt-udskrift af Sæby Trælasthan- dels forhandlingsprotokol.

Aar 1909 den 10 marts afholdtes generalforsamling.

Generalforsamlingen bemyndigede den adm. direktør til at under- skrive på alt vedrørende overtagelse af Elmehuset, derunder even- tuelt salg, underskrifter på lån, ect.

Generalforsamlingen hævet.

(sig) Chr. Møller (sig) Chr. Pedersen (sig) Carl Møller (sig) Leo- nor Pedersen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Sæby den 17 april 1909
Aktieselskabet Sæby Trælasthan- del
Leonor Pedersen

Udskrift af forhandlingsprotokollen for Aktieselskabet Sæby Træ- lasthandel.

Aar 1909 den 22 maj afholdtes ekstraordinær generalforsamling. Samtlige aktionære var mødte.

Til behandling forelå -

Protokoltilførslen af den på sidste generalforsamling den 10 marts behandlede sag om købet af halvdelen af ejendommen " Elmelund " matr.nr.19b Vester Karup(i protokoltilførslen den 10 marts fejl- agtig benævnet Elmehuset), hvilken protokoltilførsel kreditfor- eningen ikke har fundet tilstrækkelig oplysende.

Det vedtages at tilføre protokollen til oplysning herom " at det på generalforsamlingen den 10 marts blev vedtaget, at anerkende købet af halvdelen af matr.nr.19b Vester Karup og at der gives den administrerende direktør Leonor Pedersen bemyndigelse til på aktieselskabets vegne og med bindende virkning for dette at underskrive på alt dette køb vedrørende så og at underskrive ethvert dokument der vedrører optagelse af lån i den samlede ejendom med tilbehør sammen med medejeren herr gårdejer Christen Hansen af Kyllingborg ".

Det tilføjes at vi undertegnede bestyrelse tilsammen repræsenterer og den 10 marts repræsenterede den fulde aktiekapital.

Generalforsamlingen hævet.

(sig) Carl Møller. (sig) Chr.Pedersen. (sig) Chr.Møller. (sig) Leonor Pedersen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Sæby den 22 maj 1909

Aktieselskabet Sæby Trælasthan

Leonor Pedersen

Først hen på efteråret lykkedes det at finde en køber til ejendommen og den 7 oktober 1909 udstedtes følgende skøde:

Skøde.

Underskrevne gårdejer Chr.Hansen af Kyllingborg og Aktieselskabet Sæby Trælasthan af Sæby sælger, skøder og endelig overdrager herved til Jens Jacob Hansen af Volstrup den os ifølge skøder tinglyst 25 juni 1891, 4 februar 1909 og 4 februar 1909 i lige sameje tilhørende ejendom matr.nr.19b af Vester Karup i Karup sogn, af hartkorn 3 skp. 3 fjk. $2\frac{3}{4}$ alb., med påstående bygninger med mur- og naglefaste appertinenter, derunder kakkelovne, komfur og grubekedel, og øvrigt lovligt tilbehør, så og besætning, avl og afgrøde, avls- og mejeriredskaber og inventarium og gødning.

Overtagelsen er sket, og det solgte står derfor fremtidig for køberens regning og risiko i enhver henseende, i ildsvådestilfælde mod regres til assurancesummerne. Skatter og afgifter, som forfalder fra og med 1-7 d.å. udredes af køberen.

Købesummen er bestemt til 9000 kr., hvilke ni tusinde kroner berigtiges derved, at køberen overtager og tilsvare eller indfrier, som han derom med vedkommende kan forenes, den i ejendommen med

solidarisk ansvar og statutmæssige forpligtelser indestående gæld til Landkreditforeningen i Viborg til beløb	6300 kr.
medens han på aftalt måde berigtiger	<u>2700 "</u>
	<u>9000 kr.</u>

Prioritetsgælden forrentes og afdrager køberen fra 11 juni termin d.å. han erholder reservefondsandelen mod at afholde resterende indskud i fonden. Det medfulgte løsøre har en værdi af 1000 kr., således at værdien af den faste ejendom alene bliver 8000 kr.

Og da køberen har opfyldt eller ved sin underskrift forbinder sig til at opfylde handelsvilkårene, så skal den solgte ejendom herefter tilhøre ham med de samme rettigheder og byrder, hvor med vi hidtil har været ejere, under hjemmelsansvar efter loven.

Omkostningerne ved nærværende skøde med tinglæsning deles mellem parterne.

Køberen må respektere, at sælgeren Chr.Hansen og efterfølgende ejere af matr.nr.19a Vester Karup har ret til at grave tørv i den solgte ejendoms østre del liggende tørvelod med ret til tørveplads og adgangsvej.

Til bekræftelse vidnefast underskrevet.

f.t Sæby den 30 september 1909

Christen Hansen

A/S Sæby Trælasthan, Leonor Pedersen

Jens Jacob Hansen

Til vitterlighed for alle underskrifter.

M.Hansen

Alving

Vurderingssum 8000 kr.

Ingen skatterestance.

Hjørring amtstue. 5 okt. 1909 Maes.

Jens Jacob Hansen havde været landpost i Hørby, men havde den 22 december 1904 købt Risgård Mølle i Hørby, som han den 7 januar 1909 mageskiftede med Søren Peter Sørensen, der havde en lille ejendom på Volstrup hede.

Den flere gange omtalte tørvemose blev udgravet i løbet af få år og opfyldt med fyld fra en lige nord for værende bakke, men arealet vedblev at være for lavt og har, og giver stadig problemer med afvandingen.

Jens Jacob Hansen flyttede ikke til Elmelund, men mageskiftede med det samme med Søren Peter Sørensen, Risgård Mølle.

Mageskifteskøde.

Jeg underskrevne Jens Jacob Hansen mageskifter og endelig overdrager herved til Søren Peter Sørensen af Risgård Mølle den mig ifølge skøde, som samtidig hermed tinglases, tilhørende ejendom matr.nr.19b i Vester Karup, Karup sogn, skyldsæt for hartkorn 3 skp. 3 fjk. $2\frac{3}{4}$ alb. med påstående bygninger og deriværende mur- og sømfaste gjenstande, avl, afgrøde, besætning, inventarium og avlsredskaber, alt således som det er Søren Peter Sørensen påvist og af ham straks tages i besiddelse og brug.

Som vederlag for denne ejendom med tilbehør, der ansættes til værdi 9000 kr., hvoraf 1000 kr. regnes for løsøret, er jeg fyldestgjort ved, at Søren Peter Sørensen dags dato har meddelt mig mageskiftebrev på Risgård Mølle matr.nr.12 o i Hørby sogns sydlige del med tilbehør, ansat til værdi 8000 kr., hvoraf 500 kr. for løsøret, og ved at han overtager til indfrielse og forrentning den ejendommen påhvilende prioritetsgæld til Kreditforeningen af Jydske Landejendomsbesiddere 6300 kr., der hæfter med solidarisk ansvar og statumæssige forpligtelser, og har udstedt panteobligation til mig for 1100 kr., medens jeg på Risgård Mølle overtager prioritetsgæld 6825 kr. og har betalt ham kontant 450 kr.

I henhold hertil skal førnævnte ejendom matr.nr.19b i Vester Karup, Karup sogn, herefter tilhøre Søren Peter Sørensen med fuldkommen ejendomsret og med de samme rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed den hidtil har tilhørt mig.

Omkostningerne ved dette mageskifteskødes udstedelse, stempeling og tinglæsning betales af parterne med halvdelen hver.

Til bekræftelse med min underskrift.

p.t. Sæby den 29 september 1909

Jens J. Hansen

Til vitterlighed: P. Hellum

Povl Christian Christensen

Vurderingssum 8000 kr.

Ingen skatteresance

Hjørring Amtstue 1 okt. 1909

Maes.

Søren Peter Sørensen var født den 25 januar 1857 i Volstrup, søn af gårdfæster Søren Christian Pedersen og dennes hustru Christiane Sørensdatter og gift med Karen Marie Louise Christine Poulsen, der var datter af Poul Christian Nielsen og var formentlig født i Gærum, men familien boede senere i Troldal i Understed sogn.

Søren Peter Sørensen fik efter han blev gift nogle udmærkslodder på Volstrup hede fra sin fødegård. Her opførte han en ejendom lige vest for Volstrup Teglværk, som han drev indtil han som tidligere omtalt, mageskiftede med Risgård Mølle. Han kom efterhånden i økonomiske vanskeligheder og den 16 marts 1911 blev der gjort udlæg i Elmelund. Udlæg er altid for vedkommende en kedelig affære, men for efterslægten et værdifuldt supplement i efterforskning af prisforhold m.m.

Udskrift

af Dronninglund Herreds Fogedprotokol.

Aar 1911 den 9 marts eftermiddag kl. 2 indfandt Herredsfogden i Dronninglund herrede sig i sit embedsforfald ved fuldmægtig Frederiksen med medtegnede vidner på Søren Peter Sørensens bopæl Elmelund i Karup hvor da foretoges:

Udpantning hos nævnte Sørensen efter begæring af sagfører Larsen, Sæby.

Rekvirente mødte og fremlagde den udpantningskendelse af 21 novb. f.å., forkyndt den 23 s.m., en kendelse af 7 ds. og 4 kendelser af g.d., de sidstenævnte fem kendelser er ikke forkyndte.

I henhold hertil begærede han rekvisitus affordret og i mangel af betaling udlæg foretaget for:

1. Kendelsernes samlede pålydende	465 kr. 45 øre
2. Rente af beløbet efter ældste kendelse til d.	4 - 00 -
3. Forkyndelse af samme	0 - 66 -
4. Befordringsudgift	4 - 00 -
5. Gebyr for forretningen	13 - 00 -
	<hr/>
	487 kr. 13 øre

Rekvisitus blev personlig antruffen, han frafaldt forkyndelse og varsel for de 4 ikke forkyndte kendelser. Han blev afkrævet det opgjordte beløb, som han erklærede sig ude af stand til at betale.

Derefter blev registreret:

Den Rekvisitus tilhørende ejendom matr.nr. 19b af V.Karup i Karup sogn af hartkorn 3 skp. 3 fjk. 2 $\frac{3}{4}$ alb. med påstående bygninger, disses mur- og søfaste tilbehør, derunder 2 kakkelovne, 1 komfur og 1 grubekedel, samt avl, afgrøde og gødning, hvilket alt af vidnerne vurderedes til 10.000 kroner

1 gammel brun hoppe	50 -
1 rød russisk hest, ca. 6 år gl.	200 -
1 sæt seletøj	20 -
1 gammel sortbroget ko	40 -
1 sortbroget ko, ca. 6-7 år	100 -
1 sort ko 6-7 år	70 -
1 sortbroget ko 7-7 år	70 -
2 sortbrogede kviekalve	40 -
3 smågrise	30 -
1 griseso	50 -
1 hakkelsmaskine	30 -
1 slibesten	2 -
1 arbejdsvoan	40 -
1 engelsk harve	4 -
1 plov, 1 grisekasse	16 -

I det således registrerede og vurderede, den faste ejendom med tilbehør og løsøreeffekterne samt eventuelle assurancesummer, dekretede fogden udpantningen at være sket til fyldestgørelse for det opgjordte beløb med videre påløbende renter og omkostninger, trediemands bedre ret dog forbeholden.

Rekvisitus, der erklærede sig fyldestgjort efter konkurslovens paragraf 160, blev underrettet om dekretet og dets retsvirkninger.

Det tilførte oplæst.

Forretningen udsat.

Fogedretten hævet:

H. Frederiksen, fm. Johan Peter Holst-Pedersen

Udskriftens rigtighed bekræftes.

By- og Herredsfogedkontoret i Sæby den 14 marts 1911.

Jacobæus.

Bedes tinglæst og noteret som hæftelse på den udpantede ejendom med tilbehør. Retsanmærkning frafaldes.

Sæby den 15 marts 1911

Larsen

Ved sønnerne Jens og Johans hjælp lykkedes Søren Peter Sørensen at få gårdspladsen brolagt og engene drænet, men økonomien var stadig meget anstrengt og den 17 april 1913 solgte han til sønnen Jens Christian Sørensen ved følgende skøde:

Skøde.

Undertegnede husejer Søren Peter Sørensen af Elmelund sælger, skøder og endelig overdrager herved til min søn Jens Christian Sørensen, ibd., den mig ifølge tinglæst adkomst tilhørende ejendom matr.nr.19b af Vester Karup, Karup sogn, af hartkorn 3 skp. 3 fjk. $2\frac{3}{4}$ alb. med påstående bygninger og disses mur- og sømfasteste tilbehør, derunder kakkelovne, komfurer og grubekedeler, besætning, avl, afgrøde og gødning, avls- og mejeriredskaber, alt således som det er køberen påvist og af ham taget i besiddelse.

Handlen er indgået på følgende nærmere vilkår:

1.

Ejendommen overtages straks og den står fra dato for køberens regning og risiko i enhver henseende, så at han svarer skatter og afgifter der for fremtiden forfalde heraf.

2.

Omkostningerne ved handlen deles lig mellem parterne.

3.

Købesummen er fastsat til 10.000 kr., skriver ti tusinde kroner, og den berigtiges på følgende måde:

a. Køberen overtager til forrentning og indfrielse den i ejendommen indestående gæld til kreditforeningen med statutmæssigt solidarisk ansvar, hvoraf det amortiserede og reservefondsanden kommer ham tilgode, stor oprindelig	6.300 kr.
b. Gæld til A/S Sæby bank, Sæby stor ifølge 2de skadesløsbreve	3.400 -
c. Gæld til sagfører Larsen til rest	126 -
d. For retsen	174 -
er jeg fyldestgjordt	<hr style="width: 100px; margin-left: auto; margin-right: 0;"/> 10.000 kr.

Da nu købesummen således er berigtiget skal den solgte ejendom herefter tilhøre køberen med de samme almindelige herligheder og retigheder, byrder og forpligtelser, hvormed jeg har besiddet den og med fuld ejendomsret.

Til bekræftelse med vore underskrifter vidnefast.

p.t.Sæby den 31 marts 1913

Som køber:

Jens Christian Sørensen

Som sælger:

Søren P. Sørensen

Som kurator for Jens Christian Sørensen:

Peter Sørensen.

Til vitterlighed:

J.O. Bøving

Larsen

Løbe nr.170 sidste alm. vurdering. Vurderingssum til ejendomsskyld
8000 kr. Ingen restancer af Amstueskatter.

Hjørring Amtstue den 4 april 1913

Maes.

Jens Sørensen var født på Volstrup hede den 5 januar 1890 og gift
den 2 maj 1919 med Ottilier Sørensen, der var født den 21 juni
1896 på gården Gryd ved Øster Vrå, dat.af gårdejer Anton Sørensen
og dennes hustru Jensine Jensen. Ægteparret fik følgende børn:

Louise Elmelund Sørensen født 18 januar 1920

Peter Elmelund Sørensen født 7 februar 1922

Søren Elmelund Sørensen født 31 marts 1924

Karen Elmelund Sørensen født 14 april 1927

Margrethe Elmelund Sørensen født 8 juli 1928

Inga Elmelund Sørensen født 18 maj 1933

Ella Elmelund Sørensen født 18 maj 1933

Kamma Elmelund Sørensen født 30 november 1935

Jens Sørensen var medlem af Understed-Karup sogneråd fra 1921 til
1929 og den 15 marts 1937 blev han valgt som formand for Under-
sted-Karup Sygekasse, en post han beholdte til kommunesammen-
lægningen i 1970.

Jens Sørensen købte den 25 august 1919 ejendommen Kildal i Karup
sogn og havde vistnok planer om at flytte dertil, men opgav tan-
ken og denne ejendom blev solgt igen 3 måneder senere.

Under første verdenskrig blev Hjørring Amts Andelskartoffelmels-
fabrik i Hjørring oprettet og her tegnede Jens Sørensen sig for
et forholdsvis stort antal tønner kartofler at levere, men for
dårlig planlægning og ledelse og ikke mindst matrialemangel gjor-
de at fabrikken først kom i drift efter krigens afslutning og da
var prisen på kartoffelmel faldet så meget at selskabet kort tid

efter måtte gå i likvidation og medlemmerne betale underskuddet i forhold til det antal tønder kartofler vedkommende havde tegnet sig for. For Elmelunds vedkommenden beløb det sig til 2500 kr. Der i datidén med efterkrigsårenes faldende priser var et næsten uoverkommeligt beløb. Beløbet blev tinglæst som hæftelse på ejendommen i 1922.

Da den verdensomfattende depression tog sin begyndelse i 1929 var der nogle få år hvor kornet faldt mere en flæsket. Denne mulighed udnyttede Jens Sørensen ved at udvide svineproduktionen meget kraftig og byggede en del, gennemgående af dårlig kvalitet og langtfra forskønnende på ejendommen.

Den 29 januar 1970 solgte Jens Sørensen største parten af jorden fra, men beholdte det resterende med 7092 m² til sin død i 1972, ialt 59 år, det længste åremål en mand har haft skøde på en ejendom i Karup sogn.

Efter Jens Sørensens død fik enken Ottilier Sørensen adkomst til ejendommen, som hun den 17 januar 1975 solgte til svigersønnen Leif Merrild, der revet de gamle bygninger ned og bygget det hele op fra bunden af. Elmelund består idag af, foruden de rummelige lokaler hvorfra Kjølegården drives, en herskabelig lejlighed.

Ottilier og Jens Sørensens yngste datter Kamma Merrild har siden 1975 drevet en omfattende kjøleforretning fra ejendommen, der nu kun bliver omtalt som Kjølegården - og navnet Elmelund vil formentlig ad åre gå i glemsel.

K O K K E N B O R G

matr.nr.20a mfl.

Kokkenborg blev ved opmålingen til den såkaldte landmålermatrikel i 1682 omtalt som - Kochenborig - og sat i hartkorn til 3 td. 7 skp. 2 fjk. o alb. og det dyrkede areal var opgivet til 26.6 tønder land. Det samlede areal formodes at havde været det samme som ved opmålingen til den nye matrikel og da 85 tønder land.

Efter 1844 matikelen blev Kokkenborg sat i hartkorn til 3 td. o skp. o fjk. $2\frac{1}{4}$ alb. og gammel skatten var (efter udstykningen) 17 rd. 3 sk. Fra midten af forrige århundre blev gården udstykket og den oprindelige arealler er nu fordelt således:

Matr.nr.20a	Kokkenborg	23.1864 m ²
- - 2ob	V.Kokkenborg	9.5332 -
- - 2oc	- -	1.2989 -
- - 2od	Mosem	10.5500 -
- - 2oe	-	1.9200 -
- - 2of	-	2200 -
- - 2og	V.Kokkenborg	1550 -
- - 2oh	Stinesminde	1020 -
		<hr/>
		46.9655 m ² = 84 $\frac{1}{2}$ tdl.

Kokkenborg var fæstegård under Hørbylund Hovedgård og blev fra senest 1757 fæstet af Hans Christensen, der omkring 1770 blev afløst af Rasmus Pedersen, der var gift med Else Pedersdatter, der døde den 6 maj 1787, 55 år gammel og Rasmus Pedersen døde den 20 juni 1790, 58 år gammel.

Sønne Peder Rasmussen overtog derefter fæstet og blev gift med Maren Olesdatter. Han døde den 20 maj 1797, 30 år gammel og enke Maren Olesdatter blev den 11 september s.å. trolovet og den 29 november s.å. gift med Peder Sørensen fra Kvesel.

Kokkenborg blev købt til selveje i 1805 af Niels Christensen, der var gift med Anna Larsdatter, der døde den 26 april 1826, 63 år gammel og Niels Christensen døde den 7 august 1827, 67 år gammel.

Deres datter Johanne Marie Nielsdatter blev den 23 marts 1828 gift med ungkarl Christen Sørensen fra Krogdall i Hellavas sogn, der overtog gården og kort tid efter blev han valgt til skolepatron. Han solgte i 1840 til Jens Christensen, Lille Toftelund i Volstrup sogn og flyttede til Hørby.

Jens Christensen, der var gift med Maren Christensdatter, døde den 11 september 1848 og enkemænd drev derefter gården i nogle år. Maren Christensdatter solgte i 1852 den af gårdens jord der lå længst imod vest til til datteren Christine Jensdatter og hendes mand Niels Chr. Hansen til oprettelse af ejendommen Vester Kokkenborg. Niels Chr. Hansen tjente i Kokkenborg og blev den 30 december 1851 gift med Christine. Det drejede sig om parcellerne matr.nr. 20b 20c. Udstykningen blev approberet den 4 september 1852 og den 12 maj 1853 solgte Maren Christensdatter gården til sønnen Hans Christian Jensen.

Hans Christian Jensen var født den 17 november 1821 i Lille Tof-telund og blev gift, vistnok i 1848, med Johanne Nielsdatter fra Øster Sveje i Hørby. Johanne Nielsdatter var født den 16 februar 1816, datter af selvejergårdmand Niels Larsen og dennes hustru Karen Larsdatter i Ø. Sveje.

Hans Christian Jensen var medlem af sogneforstanderskabet fra 1856 til 1861. Johanne Nielsdatter døde den 17 maj 1856 og den 13 april 1859 giftede Hans Chr. Jensen sig med sin 19 årige tjenestepige Ane Nielsdatter og den 25 september 1861 solgte han til Mads Christian Christensen for 1650 rd.

Mads Chr. Christensen var født på Karupgård den 11 maj 1823, søn af daværende sognefoged Christen Christensen og Ane Madsdatter. Forældrene købte siden Ledet og efter deres død arvede Mads Christian, ligesom sine brødre, 50 rd.

Mads Chr. Christensen søgte straks efter overtagelsen stamhuset Sæbygård om et lån på 600 rd., men inden lånet kunne bevilges lod stamhuset sognefogerne Daniel Johansen, Odden og Jens Larsen, Damsgård foretage en vurderingsforretning til prioritetsefterretning, se afl. 13 juli 1882, der lød som følgende:

Aar 1862, torsdag den 26 marts, mødte undertegnede gårdejere og sognefogeder, Daniel Johansen til Odden og Jens Larsen til Damsgård i gården Kokkenborg, Karup sogn, for, ifølge deres udmeldelse af 16 januar dette år, at taxere denne ejendom med til- og underliggende, til prioritetsefterretning for et lån af stamhuset Sæbygårds midler.

Tilstede var ejeren, Mads Christian Christensen, der fremviste sit skøde af 25 september 1861, hvorefter han har købt gården

156

Kokkenborg i Karup sogn, der står for hartkorn 1 tønne 5 skæpper 1 fjk. $\frac{3}{4}$ album, foruden en parcel beliggende i Volstrup sogn, af hartkorn 1 skp. o fjk. 1 alb., med samlet gammelskat 17 rd. 2 sk under matr.nr.20a i Karup, og matr.nr.7 i Volstrup, for 1650 rd.

Vi besigtede først gården'bygninger, der består af:

A af Våningshuset, der ligger syd i gården

B af Aftægtshuset, der ligger vest i gården, og

C Laden, der ligger nord i gården.

Våningshuset: der er stråtagt, er $27\frac{1}{2}$ alen langt og 9 alen bredt (98 m^2), med et 6 alen langt udskud i vestre ende, der i denne giver bygningen 1 alen større bredde.

Det er indrettet til beboelse, køkken og bageovn, og opført af fyrre-bindingsværk, dels med murede, dels med klinede vægge. Det er godt vedligeholdt.

Aftægtshuset: der ligeledes er stråtagt, er $11\frac{1}{2}$ alen langt og 6 alen bredt (27 m^2), det er indrettet til beboelse, køkken, samt tørverum og opført af fyrrebindingsværk, dels med murede, dels med klinede vægge. Huset er næsten nyt og meget godt vedligeholdt

Laden: der også er stråtagt, er 39 alen lang og $12\frac{1}{2}$ alen bred = (193 m^2). Den er indrettet til tærskelo, hestestald, kostald, fåresti og vognport, og opført af blandingstømmer, dels med murede, dels med klinede vægge. Bygningen trænger til reparation på tømmeret.

Disse således oven beskrevne bygninger ligger isolerede, og er i brandkassen taxerede:

A for	160 rd.
B for	intet
C for	176 rd.

Fremdeles som vi besigtede jorderne og fandt, at disse udgjorde et areal af ca. 50 tønner land, geometriske mål, hvoraf ca. 30 tønner land er indtagen til agerland, ca. 10 er eng og resten lynghed og kjær.

Jorderne er for størstedelen sandmuldede, resten lermuldede.

I ejendommen findes 3 mergelgrave med let tilgængelig og god mergel, og engen har overflødig af tørveskær.

Efter den drift, hvori denne ejendom nu er, befindes i jorderne

nedlagt 4 tønnder rug, og vil der i dette foraar kunne såes 4 tøn-
der byg og 12 td. havre.

Når vi ansætter rugen til 8 fold a. 5 rd. pr. tønnde, bliver her-
med en indtægt af 150 rd.

byggen til 7 fold a. 4 rd. pr. tønnde 112 -

havren til 8 fold a. 2½ - - - 240 -

Vi antager, at da ejeren agter at nedlægge 3 tønnder
kartofler i fin jord, kan påregnes en indtægt af 15
tønnder kartofler a. 2 rd. 30 -

Ved ejendommen holdes fortiden 6 køer, 1 unghøvde, 2
heste og 7 får.

Vi antager, at kørerne, foruden at afgive det fornødne
til husholdningen, ville kunne forskaffe ejeren en
ren indtægt af 60 -

60 -

602 rd.

Forøvrigt må vi bemærke, at avlen ved denne ejendom, der nu agtes
sat i en regelmæssig drift, vil betydelig kunne forøges, navnlig
forestår ejendommens forbedring ved mergling, i hvilken anledning
ejeren, siden han ifjor tiltrådte Kokkenborg, allerede har påkørt
jorderne ca. 1600 læs.

Engen er af en god kvalitet og afgiver årlig ca. 30 læs fortrin-
lig hø.

Udgifter:

Udgifter til sæde- og foderkorn, 14 td. rug a. 5 rd. 70 rd.

- - - - 12 - byg - 4 - 48 -

- - - - 60 - havre 2½ 150 -

kongelige og kommunale skatter og tiende 52 -

folkeløn og daglejer 50 -

vedligeholdelse af bygningerne 10 -

- - - avlredskaberne 10 -

købmandsregning 30 -

420 rd.

Overskud: 182 rd.

Vi vurderer gården til i handel og vandel at kunne koste 1800
rd. rigsmønt.

Torsdag den 26 marts 1862.

Daniel Johansen

Odden

Jens Larsen

Damsgård

Hans Chr.Jensen havde inden han solgte til Mads Chr. Christensen, solgt ca.19 tønder land fra, matr.nr.2od, til oprettelse af gården Mosen, se denne.

Mads Chr.Christensen var gift med Maren Christine Christensdatter, men ægteskabet var ikke lykkeligt og efter de obligatoriske mæglingforsøg var endt uden resolutat, fik de den 27 juni 1874 bevilget skilsmisse. Herefter kunne ingen af parterne ifølge loven gifte sig igen inden 3 år. Så da Mads Chr.Christensen' husholderske Inger Johanne Sørensen den 20 august 1876 nedkom med en dreng, blev Mads udlagt som barnefader, men drengen fik navnet Bernhard Sørensen. skilsmisse se 20.8.1874-12

Mads Chr.Christensen blev den 17 april 1878 gift med Inger Johanne Sørensen, han var da 56 år gl. og hun 34, men her var han tilsyneladen heller ikke ovenud tilfreds, for det fortælles, at han engang snakkede med en nabo om at han egentlig manglede nyt tag på stuehuset, og Mads skulle da have sagt " det eneste sted a int bryder mig om det regner ned, er over min seng og mit bord, ja bordet er det nu ikke så galt med, for der er aldrig noget der på".

Ved juletid 1881 havde Karup kirkes ejere, overlære ved Rønne Realskole Richard Theodor Hoff og Dorthea Marie Elisabeth Åabel, f. Theilmann, adviseret igennem sagfører Kjelgård, Sæby, at kirken var til salg.

Beboerne i Karup bestemte dem for at købe kirken i fælleskab og sendte Mads Christensen, Kokkenborg og Niels Christensen, Mosen til Sæby for at ordne handlen, men på den aftalte dag var manden i Mosen gået i seng syg og Mads Christensen tog afsted alene og i strid mod alle aftaler købte han kirken til sig selv for 5.400 kr. kontant. Han optog et lån på 4.000 kr. for at gennemføre handlen, dels med pant i Kokkenborg og dels med 1. prioritets pant i kirken.

Karup Kirke var ejet af godsforvalter på Sæbygård, Hans Peter Theilmann, der døde den 24 november 1854 og enken Dorthea Theilmann, født Overgård, overdrog den 21 august 1856 Karup kirke til svigersønnen cand.phil. konst. adjunkt ved Rønne Realskole, Richard Theodor Hoff, der var gift med hendes datter Martine Christine og datteren Dorthea Marie Elisabeth, der var gift med møllebygger Frederik Vilh. Åbel. I anledning af handlen blev følgende dokumenter tinglæst den 19 januar 1882:

KJØBEKONTRAKT.

Kjøbekontrakt oprettet imellem overlærer R.T.Hoff af Rønne og Dorthea Marie Elicabeth Aabel, født Theilmann af København og gårdmand Mads Chr. Christensen af Kokkenborg i Karup sogn.

Vi R.T.Hoff og D.M.E. Aabel sælger og overdrager herved til for-nævnte M.C. Christensen den os ifølge adkomst, som tinglyses sam-tidig hermed, tilhørende Karup Kirke i Dronninglund Herred, Hjør-ring amt, med sammes rette til forente herunder kirke- korn og kvægtiende af konstaterede hartkorn 48 td. 1 skp. o fjk. $2\frac{3}{4}$ alb., hvilken tiende ifølge ifølge tiendeforening af 6 juli 1846, ting-læst 5 november s.å. årlig ydes med 15 td. $\frac{3}{4}$ skp. rug, 15 td. $\frac{1}{4}$ skp. byg og 15 td. 1 skp. havre, at betale efter kapiteltakstem. Forening om kvægtiende og smårente er tinglæst. Køberen overtager den på tienden hvilende $1/6$ bankhæftelse.

Købesummen er bestemt til 5400 kroner, skriver fem tusinde fire hundre kroner, hvoraf 1400 kr. er betalt. Resten af købesummen 4000 kr. betales kontant inden 1 februar 1882, uden renter og når købesummen overenstemmende hermed er berigtiget meddeles køberen lovligt skøde på det solgte.

Tiendeafgiften for afgrøden 1881 som forfalder til betaling i fe-året 1882 tilfalder køberen, som selv besørger opkrævningen.

Køberen overtager kirken med tilbehør således som denne nu befin-des og kirken med tilbehør står fra dato for køberens regning og risiko mod at han i ildsvådetilfælde hæver assurancesummen.

Sælgeren udreder skatter og afgifter af kirken for året 1881, samt bekoster udgifterne af de ved synet 1881 indførte mangler. For fremtiden udreder derimod køberen renter og afgifter af kir-ken, samt overdrages vedligeholdelse af kirken med tilbehør uden ansvar for sælgeren.

Enhver betaling efter denne kontrakt skal ske skadesløst i enhver henseende til sælgeren befuldmægtigede i Sæby.

Omkostningerne ved kontrakten, samt skødet udstedelse og tinglæs-ning m.m. udredes af kontrahenterne hver med det halve.

I søgsmålstilfælde gælder bestemmelsen i ford. 25 januar 1828 om den hurtige retsforfølgning.

160

Således kontraheret bekræftes med vore underskrifter i vidners overværelse.

Rønne, København og Sæby den 10 januar 1882.

R.T.Hoff	D.E.M.Aabel	M.Chr.Christensen
Til vitterlighed	Til vitterlighed	Til vitterlighed
M.Christensen	Lærer Hansen	J.C.Andersen
John. Hentz	Carl Lasrøe	Chr.Andersen

SKJØDE.

Da køberen formeldte Mads Chr.Christensen af Kokken borg nu har berigtiget købesummen efter foranstående købekontrakt og dennes bestemmelser og der forøvrigt er opfyldte, meddeler jeg herved på sælgernes vegne i henhold til medbragte fuldmagt, lovligt skøde på ejendommen til køberen Mads Chr. Christensen af Kokkenborg, der hjemles det solgte på lovlige måde overenstemmende med købekontraktens bestemmelser.

Til bekræftelse med min underskrift.

Sæby den 17 januar 1882

Til vitterlighed:

E.Kjelgård

J.C.Andersen Chr.A.Andersen

Fuldmagt.

Da vi ved hoslagte købekontrakt af 10 januar 1882 har solgt den os tilhørende Karup Kirke i Dronninglund Herred, Hjørring amt, med tilhørende kirke, korn og kvægtiende og dette køb herefter berigtiges i Sæby i løbet af januar måned 1882, hvor vi ikke er, eller kommer til stede, så bemyndiges herved prokurator Kjelgård i Sæby til, i overensstemmelse med købekontrakten at udstede skøde skøde på vore vegne til køberen Mads Chr. Christensen af Kokkenborg, når købet er berigtiget fra køberens side, hvoraf følger, at prokurator Kjelgård også har bemyndigelse til at modtage og kvittere for købesummen.

Til bekræftelse med vore underskrifter. Rønne og København den 10 januar 1882.

R.T.Hoff	D.E.M.Aabel
Til vitterlighed	Til vitterlighed
M.Christensen	Lærer Hansen
John. Hentz	Carl Lasrøe

Kort tid efter meddelte Mads Chr. Christensen i en annøce i avisen, at kirketiende fra nu af skulle betales til ham, men han fortrød vistnok senere handlen, for han skulle have udtalt " at troede det var en god malkeko a havde købt, men det viste sig at være en dårlig stud ".

At det at være kirkeejer skulle vise sig at være en dårlig forretning er forståelig, for som vi ser i købekontrakten, bestod kirketiendet, der var kirkens indtægter, af et vist antal tønder korn, som beboerne skulle betale i rede penge i forhold til deres hartkorn, efter kapiteltaksten og da Mads Kokkenborg købte kirken i 1882, kunne en tønde rug koste 13.50 - 14 kr., men så kom prisfaldet på korn, efter at det billige korn fra nordamerika var begyndt at strømme til landet og i 1887 kunne en tønde rug kun koste 8 kr., men udgifterne til kirken, det være præsteløn, vedligeholdelse, altervin m.m. forblev uforandret og et direkte deficit har muligvis opstået og heri ligger nok også forklaringen på hvor for kirkens vedligeholdelse var så dårlig i disse åre.

Derimod er det vanskeligt at se hvilken fordel Mads Chr. Christensen kunne have af at overdrage den dødssejler, som kirken var, til sine 2 mindreårige børn, men det var hvad der skete den 12 juni 1890.

GAVEBREV.

Jeg underskrevne gårdmand Mads Chr. Christensen af Kokkenborg i Karup sogn overdrager herved som gave til min datter Caroline Christine Christensen, 11 år gammel og til Bernhard Sørensen, min hustrus serkulebarn, 13 år gammel, den mig ifølge skøde af 14 januar 1882, tinglæst 19 s.m. tilhørende Karup Kirke, Karup sogn, Dronninglund Herred, med sammes rette tilhørende, derunder kirke-korn, og kvægtiende af tiendeydende hartkorn 48 td. 1 skp. o fjk. $2\frac{3}{4}$ alb., hvilke tiende ifølge konfirmeret tiendeforening af 6 juli 1846, tinglæst 5 november s.å., årlig ydes med 15 td. $\frac{3}{4}$ skp. rug, 15 td. $1\frac{1}{4}$ skp. byg, og 15 td. 1 skp. havre, at betale efter kapitetaxt.

Bemeldte kirke og tiende skal således fra nu af fremtidig tilhøre ovennævnte Caroline Christine Christensen og Bernhard Sørensen i lige forhold med fuldstændig ejendomsret og med de samme rettigheder, almindelige byrder og forpligtelser hvormed samme har tilhørt mig, derunder at gavemodtagerne svarer skatter og afgifter.

Kirken står for fremtiden for Caroline Christine Christensen og Bernhard Sørensens regning og risiko imod ret til assurancesummen i ildsvådetilfælde.

Under gavemodtagernes umyndighed bestyre det dem herved overdragne udelukkende af den for dem udnævnte værge.

Af hensyn til forbrug af stemplet papir ansættes værdien af genstanden for dette gavebrev til 4000 kr. skriver fire tusinde kroner.

Det bemærkes at forening og kvægtienden og smårenten er tinglæst og at der foruden hviler 1/6 bankhæftelse.

Til bekræftelse med min underskrift i 2 vitterlighedsvidners overværelse.

p.t. Sæby den 16 maj 1890
Mads Chr. Christensen

Til vitterlighed:

N.K.Kristiansen C.M.Filben

Som beskikket værge for Caroline Christine Christensen og Bernhard Sørensen modtager jeg på disses vegne det foranførte gavebrev.

Sæby den 11 juni 1890
Ernst Lassen

Til Dronninglund Herred.

Da jeg undertegnede gårdmand Mads Chr. Christensen af Kokkenborg i Karup sogn agter at give en gave af fast ejendom til min datter Caroline Christine Christensen født den 6 oktober 1879 og til min hustrus sechuldbarn Bernhard Sørensen født den 20 august 1876 begge opholdende sig hos mig i Kokkenborg, Karup sogn, andrager herved ærbødigst om, at der i denne anledning må blive blive beskikket en for de 2 nævnte børn og foreslår jeg hertil købmand Ernst Lassen i Sæby.

p.t. Sæby den 16 maj 1890
Mads Christian Christensen

Jeg er villig til at overtage ovennævnte værgemål.

Sæby den 16 maj 1890
Ernst Lassen

I henhold til foranstående bliver købmand Ernst Lassen af Sæby herved beskikket til værge for de umyndige

1) Caroline Christine Christensen født i Kokkenborg den 6 oktober 1879 og

2) Bernhard Sørensen født samme sted den 20 august 1876

og har han disse værgemål at forestå overensstemmende med lov og anordninger og således som han kan til og forsvare.

Herredskontoret i Sæby den 24 maj 1890.

Chr. Ravnkilde

Når man ser det foranstående gavebrev, kunne man få det indtryk at Mads Kokkenborg havde vanskeligheder ved at anerkende Bernhard Sørensen som sin søn og omtaler ham som min hustrus sekulebarn, men da han den 5 marts 1896 solgte gården til den kun 19 årige Bernhard Sørensen, skriver han godt nok min søn.

SKJØDE.

Underskrevne gårdejer Mads Christian Christensen sælger, ligesom jeg herved skjøder til fuldkommen ejendom og overdrager til min søn Bernhard Sørensen den mig ifølge skøder, tinglæst lo juli 1862 og 4 juli 1872 tilhørende gård Kokkenborg kaldet med tilhørende og tilliggende, skyldsats således:

				gl. skat
matr.nr. 20a	V. Karup	hartk. 1 td. 5 skp. 1 fjk. $\frac{3}{4}$ alb.	17.0	
- -	7 Volstrup, nordl. del	1 - 0 -	1 -	
- -	2b Krættrupgårde	2 - $\frac{1}{2}$ -	44	

Med i overdragelsen følger ejendommens besætning, avl og afgrøde, avls- og mejeriredskaber, ind- og udbo, ene med undtagelse af de indbosgenstande, som jeg og min hustru ved indflyttelsen i vor aftægtsbolig ønske at udtage til brug i samme, således som disse findes specificeret og betegnede i den af køberen under dags dato til mig og hustru udstedte aftægtskontrakt.

Ejendommen er overtaget af køberen og den overdrages ham med de samme rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed jeg har ejet og besiddet samme og i henhold til mine adkomstdokumenter.

Det bemærkes, at der er tinglæst forening hvorved præste- konge- og kvægtienden og småretsel er bestemt til en fast årlig afgift, samt at præstetienden og kongetienden til Sæby præsteembede er konstateret liste. Køberen udreder alle af ejendommen gående skatter og afgifter for 1. halvår 1896 og fremdeles.

164

Kjøbesummen 14.500 kr., nævnes fjorten tusinde fem hundre kroner, er i det hele berigtiget for 7300 kr. vedkommende derved, at køberem overtager; forrenter og indfrier den ejendommen påhvilende gæld til den danske Landmandsbank, stor 6500 kr., med rente fra 18 januar d.å., og til købmand Ernst Lassen i Sæby 800 kr., med rente fra 11 december f.å.

Af købesummen regnes 4000 kr. for det i handlen medfulgte løsøre. Køberen har endnu ikke udstedt nye obligationer for den overtagne gæld.

Køberen har derhos ved særskildt kontrakt af dags dato forpligtet sig til yde mig og min hustru Inger Johanne Sørensen aftægt af kapitalværdi 2500 kr., så den samlede købesum ialt bliver 17000 kr.

Til bekræftelse med min underskrift vidnefast.

p.t.Sæby den 25 februar 1896

Mads Chr. Christensen

Til vitterlighed:

E. Kjelgård R. Møller

AFTÆGTSKONTRAKT.

Underskrevne gårdejer Bernhard Sørensen med kurator forpligter herved mig og efterfølgende ejere af den nedenfor pantsatte ejendom til at svare mine forældre Mads Christian Christensen og hustru Inger Johanne Sørensen for deres livstid følgende aftægt:

Til østre ende af gårdens våningshus opføres af bindingsværk en tilbygning, 8 alen lang og af samme bredde som våningshuset. Denne tilbygning er jeg pligtig til efter aftægtsfolkernes anvisning at indrette til en hyggelig og bekvem aftægtsbolig bestående af forstue med indgang fra gården, 2 stuer med brædegulv, køkken og spisekammer, samt loftsrummet over lejligheden.

Bemeldte aftægtsbolig, der af mig bliver at forsyne med to kakkelovne og et komfur, samt fornødne hylder og rækker, er jeg og efterfølgende ejere af gården pligtig til forsvarlig at vedligeholde såvel udvendig som indvendig, samt at den stedse holdes i god og forsvarlig stand.

Til brug og benyttelse erholder aftægtsfolkene af den ved gården værende have det stykke som ligger syd for aftægtsboligen og som støder op mod denne.

Gårdens ejer leverer den til jordstykkets dyrkning fornødne gødning.

Aftægtsfolkene erholder derhos med afbenyttelse af gårdens brønd og øvrige udenoms bekvemligheder, og lige som de have fri og uhindret færdsel til og fra aftægtsboligen for sig selv og andre, således have de også ret til at færdes på gårdens ejendomme hvor de ville. Aftægtsfolkene har ret til at tage tilhus hos sig hvem de vil.

Når mine forældre flytte ud i aftægtsboligen, der skal være færdig til indflytning senest den 1 oktober d.å., er de berettigede til til brug i samme at udtage blandt gårdens bohav og inventarium følgende genstande, som de beholder som deres ejendom, nemlig:

en væv med tilbehør, 1 spinderok, et par karter, 1 dragkiste, et klædeskab, et madskab, en sofa, sex stole, 2 borde, 2 sengesteder og 2 sengsklæder, samt endelig de gangklæder og linned som aftægtsfolkene er i besiddelse af.

Til underhold svarer jeg og efterfølgende ejere af gården mine forældre årlig 400 kr., nævner fire hundre kroner, der erlægges skadesløst på aftægtsfolkenes bopæl eller hvilket andet sted inden riget de måtte forlange det, med 100 kr. hver 1 januar, 1 april, 1 juli og 1 oktober, stedse forud, dog således at den første præstation først betales d. 1 oktober d.å.

Til ildebrændsel leveres aftægtsfolkene årlige 10.000 stk. tørv. Tørvene, der skulle være af almindelig størrelse og god beskaffethed, skulle af aftægtsyderen hjemkøres og henstilles på aftægtsfolkenes loft i tør og velbehandlet tilstand i rette tørvebjergningstid og senest 1 september.

Når den ene af aftægtsfolkene afgår ved døden bortfalder halvdel af pengeydelsen, så der til den længstlevende kun skal udredes 200 kr. årlig.

Hvis aftægtsfolkene eller den længstlevende af disse forlanger dette, er jeg og efterfølgende ejere pligtig til at levere til aftægtsfolkene på deres boplæ på gården hver morgen en potte ny-malket uforfalsket mælk, der tages af den samlede mælk af gårdens køer, mod at aftægtsfolkene som vederlag herfor betaler 8 øre pr. potte, som afdrages i kvartalsbetalingerne til aftægtsfolkene.

Dersom aftægtsfolkene eller dem længstlevende af disse skulle fraflytte aftægtsboligen og tage ophold andetsteds da bortfalder tørveleverancen, idet der da som vederlag her for årlig skal betales 50 kr., der erlægges med $\frac{1}{4}$ eller 12 kr. 50 øre hver 1 januar, 1 april, 1 juli og 1 oktober.

Når mine forældre afgår ved døden er aftægtsyderen pligtig til at bekoste deres hæderlige og anstændige begravelse overensstemmende med egnens skik.

Til sikkerhed for skadesløs opfyldelse af den således betingede aftægt, der af hensyn til stemplede papir kapitaliseres således:

De årlige ydelser	450 kr. x 5 =	2250 kr.
Aftægtsboligens indretning		150 -
To begravelser		<u>100 -</u>
		2500 kr.

pantsætter jeg herved med oprykkende prioritet næstefter 9000 kr. der kunne være kreditforenings eller andre midler og til højere rente end lovbestemt den mig tilhørende ejendom Kokkenborg i Karup sogn, skyldsæt således:

	hartkorn	gl. skat
Matr.nr. 20a V. Karup	1 td. 5 skp. 1 fjk. $\frac{3}{4}$ alb.	17 rd. 02
- - 7 Volstrup, nordl.	1 - 0 - 1 -	00 - 00
- - 2b Krættrupgårde	2 - $\frac{1}{2}$ -	44

med bygninger, disses mur- og nagelfaste ting, derunder kakkellovne, komfurer, samt indmurede kedler eller gryder, besætning og inventarium, avl, afgrøde og gødning, al af ejendommen gående leje og interesse samt assurance.

Det bemærkes, at der er tinglæst en forening om afgift og præste, konge og kvægtiende samt småredsel, og at præstetienden samt kongetienden til Sæby præsteembede er konstateret ved tinglæst liste. Bekræftes med vore underskrifter vidnefast, idet jeg Mads Chr. Christensen vedtager denne kontrakt.

p.t. Sæby den 25 februar 1896

Mads Chr. Christensen Bernhard Sørensen

Til vitterlighed om samtlige underskrifter.

E. Kjølgaard R. Møller

Havde faderen været en kontroversiel personlighed, var sønnen ikke mindre. Her stod han som ejer af kirken og ikke desto mindre tillod han egnens ungdom at spille fodbold på Kokkenborgs marker. Fodbold blev af mange i datiden anset for at have både moralsk og fysisk nedbrydende virkning på unge mennesker.

Mads Christian Christensen døde den 23 februar 1906 og den 2 april 1914 mageskiftede Bernhard Sørensen med Jens Nielsen, Egeborg, men om Bernhard Sørensen bosatte sig i Egeborg er tvilsomt, for samtidig købte han en slagterforretning i Hørby. Det var den ejendom hvor Samuel Thomsem driver radioforretning fra. Egeborg solgte han året efter og moderen flyttede med til Hørby, men i 1918 blev ejendommen stillet til tvangsauktion og Bernhard Sørensen flyttede til Søby, hvor han igennem flere år kørte en varebil for købmand Schou.

Jens Nielsen var født den 13 februar 1873 i Albæk sogn, søn af gårdejer Simon Nielsen og Mariane Jensen, Pilværn og gift med Ane Marthine Christensen, datter af Anders Chr. Christensen, Egeborg. Ane Marthine Nielsen, født Christensen døde den 12 december 1931.

Jens Nielsen købte den 22 august 1918, sammen med sin broder Niels Chr. Nielsen, Mosen, hovedparcellen af den under udstykning Vester Kvesel i Understed sogn og den 1 juli 1920 solgte han små 2 ha. matr.nr.20e til Mosen for 3.000 kr.

Jens Nielsen solgte i 1953 til Chr. P. Thomsen fra Vrangbæk og den 8 april s.å. solgte han V.Kvesel, som han da ejede sammen med brodersønnen Herman Nielsen, Mosen.

Chr.P. Thomsen solgte den 3 april 1968 til Chr. Larsen.

V E S T E R K O K K E N B O R G

matr.nr.20b mfl.

Vester Kokkenborg eller Kokkenborghus, som ejendommen tidligere blev kaldt, er udstykket fra Kokkenborg. Udstykningen blev approberet den 4 september 1852 og omfattede parcellerne matr.nr.20b og 20c, matr.nr.20g stammer fra en skelregulering i 1922, der er i nyere tid købt jord til fra Egeborg, hvoraf en del tidligere havde hørt til Elmelund.

V.Kokkenborgs første ejer Niels Chr.Hansen var kommet til Kokkenborg som tjenestekarl og blev den 30 december 1851 gift med datteren der, Christine Jensdatter. De fik dels ved arv og dels ved køb ca. 19 tønder land af gårdens vestligste liggende jord og opførte ejendommen.

Niels Chr.Hansen solgte i 1859 til lærer ved Karup skole, Peder Hansen Holst, der var kommet til Karup skole fra Vrå(nu Øster Vrå) skole i 1855 og tog sin afsked fra skolen i 1859 som 56 årig og begyndte som landmand.

Peder Hansen Holst var den 28 december 1849 bleven gift for 3. gang, med Inger Marie Nielsdatter. Han solgte den 18 april 1872 til sønnen Frits Ferdinand Holst, der skulde overtage en gældspost på 450 rd. til Jacob Nielsen, Sveje og udrede en aftagt til sælgeren og dennes hustru, der blev kapitaliseret til 648 rd. 12 mark og en panteobligation til sælgeren på 100 rd., samt at betale til sine brødre

Johan Chr.Conrad Holst	100 rd.
Hans Peter Magnus Holst	100 rd.
Thomas Andreas Einar Holst	100 rd.

Kapitalen henstår mod prioritet i ejendommen, rentefrit indtil et år efter Peder Hansen Holst død og skal derefter forrentes med 4 %.

Peder Hansen Holst døde den 19 februar 1883 og Inger Marie Holst den 13 november 1897.

Frits Ferdinand Holst var født den 29 november 1842, søn af skolelærer Peder Hansen Holst og Johanne Marie Christensdatter og gift i Sæby Kirke den 22 maj 1874 med Nocoline Christine Holm, der var født i Sæby den 26 september 1853, datter af fisker Jens Hansen Severinsen Holm og dennes hustru Ane Marie Thomasdatter. Nocoline Christine Holst, født Holm, døde den 24 oktober 1885, 32 år gammel.

Efter Jens Hansen Severinsen Holms død solgte enken Ane Marie Thomasdatter den 6 september 1893 deres ejendom i Sæby til svigersønnen Christen Nielsen, der bla. skulde udrede 700 kr. til hendes børnebørn i Vester Kokkenborg og følgende pantebrev blev udstedt:

Panteobligation.

Jeg underskrevne Christen Nielsen af Sæby erkender herved, at jeg ved overtagelsen af den nedenfor pantsatte ejendom er bleven skyldig til efterværende børn af Frit Ferdinand Holst og hustru Nicoline, født Holm, den kapital 700 kr., skriver syv hundrede kroner, nemlig til:

Johan Peter Holst, født 9 marts 1876 233 kr. 33 1/3 øre

Ingerline Jensine Holst, født 9 juli 1879
233 kr. 33 1/3 øre

Inger Marie Johanne Holst, f. 18.2.1881 233 kr. 33 1/3 øre

som jeg forpligter mig til at betale til hver især af dem skadesløst i den juni eller december termin som indtræffer efter de er fyldt 25 år. Sålange kapitalen hos mig indestår forrenter jeg den, regnet fra december termin 1893 med 4 % årlig. Renten erlægges med halvdelen hver juni og december termin. Indtil lodtagerne 18ne år betales renterne til deres fader, men efter den tid dem selv.

Til sikkerhed for skadesløs betaling af kapital, renter og alle i tilfælde af søgsmål eller inddrivelse pågående omkostninger, pantsætter jeg hermed med prioritet næstefter 300 kr., det mig ifølge adkomst, som samtidig hermed tinglæses, tilhørende sted nr. 18 på Strandgaden søndre del i Sæby købstad, med tilhørende grund, bygrundshartkorn 3 fjk., samt efternævnte lodder af Sæby købstads markjorder:

matr.nr. 51b	Lille Strandhave, hartk. 3 fjk.	1 1/4 alb.	gl. skat 1 rd.	60 sk.
- - 166	søndre udmark	1 -	2 -	uden
- - 249	vestlige tørveskifter	0 -	3/4 -	uden

under pantsætningem er indbefattet bygninger med mur- og sømfaste genstande, samt avl og afgrøde.

Dersom jeg nogensinde udebliver med renter 14 over forfaldstid, er kapitalen straks uden opsigelse forfalden til betaling uden hensyn til hvad der ovenfor er bestemt om forfaldstiden.

I tilfælde af søgsmål underkaster jeg mig den hurtige retsforfølgning efter frd. 25 januar 1828, og vedtoges det derhos, at der skal kunne foretages udlæg i pantet uden forugående lovmål og dom i henhold til lov 29 marts 1873.

Til bekræftelse med min underskrift vidnefast.

Sæby den 2 september 1893.

Til vitterlighed:

C.Nielsen

ulæselig underskrift.

Frits Ferdinand Holst solgte den 12 december 1907 til sønnen Johan Peter Holst ved følgende sålydende skøde:

Skøde.

Jeg underskrevne Frits Ferdinand Holst af Karup sælger, skøder og herved overdrager til min søn Johan Peter Holst den mig ifølge skøde tinglæst 18 april 1872 tilhørende ejendom "Kokkenborghus" i Karup sogn, skyldsats således:

Matr.nr.20b hartkorn 3 skp. 2 fjk. $2\frac{1}{2}$ alb.

- - 20c - 0 - 3 - $\frac{3}{4}$ -

tilligemed bygninger, mur- og sømfast tilbehør, avl, afgrøde og gødning, besætning og inventarium, ind- og udbo, dog at jeg forbeholder mig: en væv med tilbehør, en chiffonier, et grønmalet klæskab, et sengested med sengeklæder og 2 par lagener, 2 stole, 1 bord og et hængeskab.

Endvidere overdrager jeg herved til bemeldte Johan Peter Holst, den mig ifølge lejekontrakt af 30 juli 1871, tinglæst 3 august s.å. tilhørende lejeret med ret til skøde til at stykke jord af matr.nr.41 i Vester Karup, angående hvilken lejeret retsanmærkning frafalder.

Købesummen er akkorderet således:

1. overtager køberen til forrentning og indfrielse den på ejendommen hæftende prioritetsgæld til Husmandskreditforeningen 2000 kr. med solidarisk ansvar og statutmæssige forpligtelser, således at den amortiserede del og andel i reservefonden kommer køberen tilgode.
2. udreder han livsvarigt aftægt til mig ifølge derom d.d. oprettet aftægtskontrakt, stemplet 1. klasse, kapitaliseret til 1760 kr.

3. udreder han til mine andre børn Ingerline Jensine Andrea Sørensen, født Holst og Inger Marie Johanne Hansen, født Holst, ifølge aftægtskontrakten 1000 kr. til hver for hvilket beløb aftægtskontrakten tillige er pantebrev 2000 kr.
er 5760 kr.

afrundet til værdi 6000 kr., skriver sex tusinde kroner, hvoraf 1500 kr. regnes for løsøret.

Og da jeg hermed er for ejendommen fyldestgjordt, og køberen selv har at ordne sig med kreditforeningen i henseende til prioritetsgældens overtagelse, skal den solgte ejendom matr.nr. 2ob og 2oc, som køberen har taget i besiddelse og hvoraf han fremtidig svarer skatter og afgifter, nu tilhøre ham med fuld ejendomsret og med de samme rettigheder og almindelige byrder og forpligtelser, hvormed den har tilhørt mig, og hjemler jeg ejendommen ved lovligt skøde.

Køberen respekterer den under 2 marts 1899 tinglæste lejekontrakt med Maren Kirstine Madsen for livstid på et jordstykke af matr.nr. 2ob. Der er tinglæst forening om kvægtienden og smårenten og konstatering af præstetienden og konge- og korntienden.

Der henstår udslettet i pantebogen en på ejendommen hæftende panteobligation af 21 maj 1874, tinglæst 11 juni s.å. for restbeløbet 200 kr. Ved optagelse af det ovennævnte lån i kreditforeningen blev tilbageholdt af lånet 200 kr., indtil denne obligation kan blive udslettet. Forsåvidt det skulde lykkes at få denne obligation, der i virkeligheden er indfriet, udslettet, medens jeg Frits Ferdinand Holst lever, da forbeholder jeg mig det tilbageholdte beløb 200 kr., med renter, hvorimod, hvis det først kommer til udbetaling efter min død, køberen er berettiget til beløbet med renter.

Således udstedes dette skøde til bekræftelse med underskrifter af sælger og køber i overværelse af 2 vitterlighedsvidner. Det ovenmeldte forbeholdte løsøre er kun til sælgerens brug for livstid, så at dette ved hans død tilfalder køberen.

p.t. Sæby den 6 december 1907.

Som sælger:

Som køber:

Frits Holst

Johan Peter Holst

Til vitterlighed:

Blegvad

N.K.Kristiansen

Aftægtskontrakt.

I anledning af, at jeg underskrevne Johan Peter Holst af Karup under dags dato af min fader Frits Ferdinand Holst har erholdt tilskødet den nedenfor pantsatte ejendom, forpligter jeg mig herved til at yde bemeldte min fader sålænge han lever følgende aftægt:

1.

Fri bolig i et værelse i stuehuset, forsynet med kakkelovn, fri færdsel og uhindret adgang til og afbenyttelse afstedets brønd. Værelset holder jeg forsvarligt vedlige.

2.

Fuld forplejning af kost, opvartning og pleje, vask, lys og ret til i den til ejendommen hørende tørvejord, på hvilket sted min fader ønsker, at lade skære årlig 4000 knoptørve med fornøden sætteplads til disse. Tørvene skal jeg besørge hjemkørt i rette tørvebjergningstid og indsat i hus således, at aftægtstageren dertil har bekvem og fri adgang. Endvidere betaler jeg min fader i rede penge 2 kr. månedlig og leverer ham hvert års efterår inden 1 november 2 pund uld.

3.

Skulde min fader finde sig misfornøjet med det ophold han nyder hos mig, da er jeg eller anden ejer af ejendommen forpligtet til årlig, sålænge han lever istedetfor at betale ham den sum 300 kr., skriver tre hundrede kroner, at erlægge skadesløst til ham på hans bopæl inden riget med en fjerdepart hvert års 1 januar, 1 april, 1 juli og 1 oktober, stedse forud. Desuden vedbliver leveringen af de 2 pund uld årlig og retten til at skære tørvene med sætteplads. Tørvene er jeg forpligtet til i rette tørvebjergningstid at køre hjem til min faders bopæl, når denne ikke er i længere afstand end een mil. Er hans bopæl i længere afstand, har han selv at besørge kørselen, men har da fri vejfart over min ejendom til nærmeste vej. Videre forpligter jeg mig til, sålænge min fader har bopæl hos mig, at give ham befordring med kusk til 2 rejser årlig, hver indtil 2 miles afstand fra ejendommen.

4.

I tilfælde af, at min fader fraflytter ejendommen på kortere eller længere tid har han ret til at flytte tilbage igen og nyde ophold som forhen.

5.

Min faders begravelse er jeg forpligtet til at besørge og bekoste på hæderlig måde.

6.

Af hensyn til forbrug af stemplet papir kapitaliseres aftægten således:

Bolig og ophold eller eventuelt vederlag derfor	300 kr.
2 pund uld	3 -
Kontant årlig	24 -
Retten til at skære tørv	8 -
2 rejser årlig	5 -
	<hr/>
	340 kr.

som 5 gange taget er	1700 kr.		
Begravelse	<u>60 -</u>		
	1760 kr.	<u>ialt</u>	<u>1760 kr.</u>

7.

Endvidere forpligter jeg Johan Peter Holst mig herved til at udbetale til min søskende:

Ingerline Jensine Andrea Holst, gift med Ole Chr. Sørensen i Amerika 1000 kr.

og Inger Marie Johanne Holst, gift med Jens Andreas Hansen, Gærum 1000 kr.

Disse beløb udbetales i den første juni eller december termin, der indtræffer et år efter min faders død, og henstår indtil dette tidspunkt rentefri og uopsigelige.

8.

Den foranførte aftagt og de 2000 kr. efter post 7 skal til skadesløs udredelse hæfte på den mig ifølge skøde, der tinglæses samtidig hermed tilhørende ejendom, Kokkenborghus i Karup sogn, skyldsat således: matr.nr. ect.

I anledning af denne pantsætning bedes denne kontrakt tinglæst som pantebrev. Tillige pantsætter jeg den i mit skøde ommeldte lejere til et stykke jord ect.

9.

Det bemærkes, at ved lejekontrakt tinglæst 2 marts 1899 ect. og en på ejendommen hæftende panteobligation af 21 maj 1874 ect. stor til rest 200 kr., henstår uudslettet i pantebogen.

p.t. Sæby den 6 december 1907

Johan Peter Holst Frits Holst

Til vitterlighed:

Blegvad N.K.Kristiansen / 7 4

Den omtalte panteobligation på 200 kr. som henstår uudslettet i pantebogen og som ikke kan slettes, er Thomas Andreas Ejnar Holsts arv efter sin fader skolelærer Peder Hansen Holst, som tilsyneladende har fået arven udbetalt, uden at kvittere behørigt derfor og så siden er forsvunden.

Hans Peter Magnus Holsts enke, Ane Margrethe Ottesen, Try mark i Dronninglud sogn, kvitterede for arven den 10 april 1884 og Johan Chr. Conrad Holst kvitterede for sin arv den 12 juni 1900. Sidst nævnte købte i 1882 gården Fladkær i Skæve sogn. Han var samme år som 48 årig bleven gift med den 42 årige Petrine Kristiane Kristensen fra Fjeldgårdsodde i Torslev sogn og solgte Fladkær i 1906. Han købte derefter den mindre ejendom Guldbæk i Skæve sogn, hvor han døde som enkemand den 18 november 1911. Der var ingen børn i ægteskabet, men en plejesøn Georg Gottlieb Christensen.

Frits Ferdinand Holst døde den 17 februar 1924 og arven til døtrene Inger Marie Johanne Holst, der den 21 november 1902 blev gift i Karup Kirke med snedker Jens Andreas Hansen fra Gærum og Ingerline Jensine Andrea Holst, der blev gift med Ole Chr. Sørensen fra Tronhaven og rejste til Minnesota i U.S.A., faldt promte og den 2 oktober 1924 gav sidst nævnte sagfører C. Nielsen i Sæby fuldmagt til at kvittere for arven.

Fuldmagt.

Underskrevne Ingerline Jensine Andrea, født Holst, med ægtemand Chr. Sørensen, Minnesota, bemyndiger herved sagfører C. Nielsen, Sæby, til på mine vegne og med fuldt forbindende retsvirkning, at kvittere til udslettelse af pantebogen en den 12 december 1907 tinglæst aftægtskontrakt fra Johan Peter Holst til Frits Ferdinand Holst i egenskab af pantebrev til mig og min søster Inger Marie Johanne Holst for 2000 kr., med pant i ejendommen matr.nr. 20b mfl. Vester Karup, Karup sogn.

Ingerline Jensine Andrea Sørensen, født Holst
Christian Sørensen

Signed, sealed and delivered in the presence of

Zilma Fuglie

State of Minnesota
County of Clay

On this 27th day of August A.D. 1924, personally appeared Ingerline Jensine Andrea Sørensen, født Holst and Christian Sørensen to me known to be the persons described in and who executed the foregoing instrument, and acknowledged that they executed the same as their free act and deed.

Alb. Skrien.
Notary public, Clay County, Minn. My commission expires
Juli 29 1925

175

7

Peter Holst solgte i 1940 til svigersønnen Ingemann Andersen, der i 1944 solgte til svogeren Frede Holst, der den 3 marts 1971 solgte til Hans Christiansen.

Frede Holst flyttede derefter til Øster Vraa, hvor hans oldefar var kommet fra - 116 år tidligere. De fire generationer af Holster, med deres stilfærdige og retskafne væsen, nød stor anseelse i Karup sogn.

Med overtågelse pr. 1. oktober 1987 solgte Hans Christiansen ejendommen til Else Kristensen, Hjørringvej 126, Frederikshavn, for kr. 1.030.000, heri indbefattet driftsmateriel, besætning og beholdninger, sat til i alt 222.800 kr. Ejendommen var i Hans Christensens tid forøget ved tilkøb af det meste af Egeborgs jord, matr. 41c, som udgjorde 4.175m² (heraf vej 320m²). Den oprindelige ejendom, matr. 20b, udgjorde ved ejerskiftet i 1987 20 ha, 3.099 m², idet der var tilkøbt jord fra Elmelund. Hans Christiansen byggede ny svinestald på gården til 500.000.

M O S E N

matr.nr.20d mfl.

Mosen er udstykket fra Kokkenborg og er således ikke nogen gammel gård. Hans Chr. Jensen, Kokkenborg solgte i 1856 ca. 19 tøn-der land, matr.nr.20d til Christen Hansen, der formentlig straks gik igang med at bygge, men fik først tinglyst skøde på gården den 29 juli 1858. Christen Hansen solgte den 26 maj 1867, skødet tinglyst den 7 maj 1868 til staldkarl på Sæbygård, Niels Chri-stian Christensen ved følgende dokumenter:

KJØBECONTRAKT.

Jeg underskrevne Christen Hansen sælger hermed til staldkarl Niels Christian Christensen af Sæbygård den mig efter skøde af 18 juli 1858, tinglæst 29 s.m. tilhørende ejendom " Mosen " kal- det i Karup sogn, med bygninger og tilliggende jorder, som under matr.nr.20d står for hartkorn 4 skp. 1 fjk. $2\frac{3}{4}$ alb. og gammel skat 4 rd. 88 sk., tilligemed andel i matr.nr.41, på følgende vilkår:

1.

Ejendommen tiltrædes af køberen den 1 april 1868, men den står fra idag af for hans egen regning og risiko i enhver henseende. I tilfælde af ildsvåde hæver han selvfølgelig assurancesummen.

Køberen besørger selv rugsæden nedlagt til efteråret. Halm og fourage må ikke forinden tiltrædelsen bortføres fra stedet, men jeg er forpligtet til at lade alt der fortære for såmeget som muligt at forøge gødningsmassen.

2.

Indtil tiltrædelsen svarer jeg alle skatter og afgifter af ejen- dommen, ligesom og tiende for 1867 års afgrøde, men køberen sva- rer skatter og afgifter til stat og kommune for 1 halvår 1868 og fremdeles.

3.

Købesummen er akkorderet til 1500 rd. R.M. skriver et tusinde fem hundre Rigsdaler Rigsmønt, der berigtiges således

a) inden 1 september betales 100 rd. skriver et hundre rigsdaler

177

b) ved tiltrædelsen den 1 april 1868 - 800 rd. skriver otte hundrede rigsdaler.

c) overtager køberen til forrentning og udbetaling i sin tid den i ejendommen indestående første prioritetsgæld 600 rd. til Dronninglund Herreds Overformynderi, og som han selv desangående at arrangere sig med Overformynderiet. Renten af denne gæld til 11 december termin d.å. betales af mig.

4.

Når køberen som ommeldt i post 3 har berigtiget købesummen, vil skøde blive ham meddelt.

5.

Alle omkostninger i anledning af denne handel, såsom stempletpapir, dokumenternes udfærdigelse og tinglysning m.m. betales af sælger og køber med halvdelen hver.

6.

I tilfælde af søgsmål er den ved ford. af 25 januar 1828 hjemlede hurtige retsforfølgning anvendelig.

Jeg Niels Christian Christensen tilstår at have afkøbt Christen Hansen den forannævnte ejendom for den købesum og på de vilkår, som ommeldt i denne kontrakt, hvilken jeg forpligter mig til i et og alt at opfylde.

Til bekræftelse under vore hænder i tvende vidners overværelse.

Skrevet på Sæbygård den 26 mai 1867
Christen Hansen N.C. Christensen

Til vitterlighed.

C.W. Kragh Lars Larsson

På kjøbesummen er afbetalt 25 rd. skriver fem og tyve rigsdaler hvorfor kvitteres.

D.u.f. Christen Hansen

Betalt 25 rd. den 19 juni, ialt 50 rd. hvorfor kvitteres.

Christen Hansen

Endvidere er der den 19 juni 1867 afbetalt på købesummen 30, skriver tredive rigsdaler hvorfor kvitteres.

Christen Hansen

Fremdeles er på købesummen afbetalt 20 rd., skriver tyve rigsdaler rigsmønt, hvorfor qvitteres.

Christen Hansen.

Ligeledes er på købesummen afbetalt 80 rd., skriver firsindstyve rigsdaler, hvorfor qvitteres.

p.t. Sæbygård den 2 januar 1868

Christen Hansen

På købesummen er indvidere afbetalt 720 rd., ere syv hundrede og tyve rigsdaler, hvorfor hermed qvitteres.

p.t. Sæby den 6 april 1868

Christen Hansen

SKJØDE.

Da køberen Niels Christian Christensen nu i det hele har berigtiget købesummen 1500 rd., skriver et tusinde fem hundrede rigsdaler rigsmønt for den i den foranstående købekontrakt ommeldte ejendom " Mosen " kaldet i Karup sogn, som under matr.nr.20d står for hartkorn 4 skp. 1 fjk. $2\frac{3}{4}$ alb. og gammelskat 4 rd. 88 sk., tilligemed andel i matr.nr.41, så tilskøder jeg hermed fornævnte Niels Christian Christensen bemeldte ejendom, der herefter skal tilhøre ham med fuld ejendomsret, - alt i overensstemmelse med købekontraktens indhold.

Præstekorntienden er konstateret ved tinglæst liste.

Til bekræftelse under min hånd i tvende vidners overværelse.

p.t. Sæby den 30 april 1868

Christen Hansen

Til vitterlighed.

C. W. Kragh

Niels C. Christensen

Til de fattiges kasse betalt 1 mark.

Jens Larsen

p.t. formand

Så langt tilbage i tiden som vor historiske viden rækker har ejendommene i Karup sogn været enestegårde, uden anden jordfællesskab en overdrevsgræsning på hederne. Det være sig Tornshede, Stendalhede og Storheden. Efter eller samtidig med gårdene blev købt til selveje fra Hørbylund Hovedgård i 1805, fik gårdene i den nordvestlige del af sognet tildelt selvstændige umatrikulerede parceller på Tornshede og de midterste det samme på Stendalhede, hvorimod de østlige gårde, Kokkenborg, Fladholt, Kyllingborg og Egeborg fik tildelt den ikke umatrikulerede parcel matr. nr. 41 i fællesskab, der selv om en senere opmåling foretaget af landinspektør Salmon i Sæby, viste at arealet udgjorde 80.160 kvadr. alen, der svarer til ca. 5.7 tønde land, var hartkornet kun sat til $\frac{1}{4}$ alb.

Parcellen lå nord for det sted hvor Mosen senere blev opført og græssede ejerne af de 4 nævnte ejendomme deres ungkreaturer og får, og som navnet antyder gravede de også lyngtørv.

Da Fladholt i 1844 blev udstykket, kom gårdens andel i mosen med til Vester Fladholt og Kokkenborgs andel var i 1856 kommet med til den frastykkede ejendom Kokkenborg mark (Mosen). Den 24 januar 1871, skødet tinglyst 9 februar s.å. udkøbte Niels Chr. Christensen, Mosen sine medejere for 100 rd., ved et sålydende skøde.

SKJØDE.

Vi underskrevne Christian Peter Christensen, af Vester Fladholt i Karup sogn, Christen Christensen af Kyllingborg og Anders Christian Christensen af Egeborg i samme sogn, tilskøder hermed Niels Christian Christensen af Kokkenborg hus i bemeldte Karup sogn til forening med hans ejendoms jorder matr. nr. 20d, de os efter vore tinglæste adkomster tilhørende andele i hedelodden matr. nr. 41 i Karup sogn, hvilken hedelod i forening med køberens egen andel i samme, for harkorn $\frac{1}{4}$ alb. og efter den under 14 september 1870 approberede fordeling af gammelskatter på disse og køberens ejendom, var tildelt gammelskat 3 sk.

For den betingede købesum 100 rd. rmb. skriver et hundre rigdaler rigsmønt, er vi fyldestgjorte, hvorfor forannævnte vore andele i matr. nr. 41, som køberen allerede har taget i besiddelse og brug og hvoraf han for fremtiden svarer alle skatter og afgifter, hvorefter skulle tilhøre ham med fuldkommen ejendomsret og med de

rettigheder og byrder, som retteligen tilkommer eller påløber samme.

Køberen er vidende om, at de solgte andele er indbefattede under pantehæftelser med vore øvrige ejendomme, dels for gæld og dels for aftægt.

Til bekræftelse som vi underskriver dette skøde i overvarelse af tvende vitterlighedsvidner.

p.t. Sæby den 24 januar 1871.

Christian P. Christensen Anders C. Christensen
Christen Christensen

Til vitterlighed:

P.A. Christensen Chr. Sørensen

Påtegnet til tinglæsning.

Hjørring amt den 31 januar 1871

Wedell-Wedellsborg

Betalt til de fattiges kasse 8 sk.

Niels Christian Christensen døde den 26 maj 1885 og enken Ane Pedersdatter fik adkomst til gården den 15 juni 1888 og solgte den 25 oktober s.å. til sønnen Christian Peter Christensen for 9600 kr., heri var medregnet aftægten og 2500 kr. som skulle tilfalde en anden søn Niels Chr. Christensen.

Christian Peter Christensens hustru Elsine Johanne Christensen døde den 24 september 1902 og den 21 april 1904 skiftede han med ægteparrets 5 børn, der hver fik 621 kr. 04 øre i arv efter deres moder. Børnene var:

- 1) Agnes Nielsine Christensen født 17 oktober 1890
- 2) Helga Cathrine Christine Christensen født 29 februar 1892
- 3) Frode Magnus Alexander Christensen født 5 november 1893
- 4) Ragnhild Camille Ottilie Christensen født 3 februar 1896
- 5) Niels Peter Reinholt Christensen født 18 oktober 1898

Den 4 februar 1909 købte Christian Peter Christensen parcellen matr.nr. 1h sydvestlige del Understed sogn fra Understed præstegård for 2550 kr. og fra den 12 august s.å. har vi en oversigt over gårdens besætning og inventarium ved følgende dokument:

UDSKRIFT

af Dronninglund Herreds Fogedprotokol.

Aar 1909 den 26 juli fm. kl. 8 blev Dronninglund Herreds Fogedret sat på P. Christensens bopæl " Mosen " i Karup sogn i den ordinære fogeds embedsforfald admistreret af hans fm. cand. jur. A. Madsen med undertegnede vidner hvor da foretoges udpantningsforretning hos P. Christensen for hans skyld for varer købte på auktion efter begæring af Herredsfuldmægtig Larsen, Sæby.

Der fremlagdes udpantningskendelse af 24/11 1908 forkyndt 25 s.m. Reqvisitus blev antruffet og affordret

1. Kendelsens pålydende	250 kr. 80 øre
2. Renter	10 - 00 -
3. Befordring	4 - 00 -
4. Forkyndelse	<u>0 - 66 -</u>
	275 kr. 46 øre
5. Forretningens bekostning= 7.00 + 1.40 + 1.32	<u>9 - 72 -</u>
	285 kr. 18 øre

hvilket beløb han erklærede sig ude af stand til at betale.

Fogden gav derefter forretningen fremme og blev registreret og af vidnerne vurderet.

Den reqvisitus tilhørende faste ejendom " Mosen " i Karup:

matr.nr.20d V. Karup skyldsat for hartkorn	4 skp.	1 fjk.	2 $\frac{3}{4}$ alb.
- - 41 - - - - -	0 -	0 -	$\frac{1}{4}$ -
- - 2d Krættrupgårde i Volstrup	3 -	2 -	1 $\frac{1}{2}$ -

med påstående bygninger, disses mur- og sømfaste tilbehør, avl, afgrøde, gødning og inventarium samt bygningernes assurancesum-
mer

1 sortbroget ko	3 år	150 -
1 sortbroget -	3 -	150 -
1 sort	- 3 -	100 -
1 sortbroget -	3 -	125 -
1 hvid	- 8 -	110 -
1 sortbroget -	3 -	110 -
1 sortbroget kvie	2 år	100 -
4 kalve		50 -
1 brun hesteplag	1 $\frac{1}{2}$ år	300 -
1 brun hest	7 år	400 -

1 hakkelsmaskine		50 kr.
1 hestegang		20 -
1 kageknuser		10 -
andel i en hesterive		30 -
1 plov		10 -
2 trillebøre		4 -
1 lille kalv		10 -
2 arbejdsvogne		100 -
1 gammel arbejdsvogn		15 -
3 fjedervogne		200 -
1 rød fynsk ko ca. 6 år		125 -
1 hvid ko	- 6 -	125 -
1 sorthjelmet kø	12 -	75 -
1 sort	- 6 -	125 -
1 sortbroget	- 9 -	100 -
1 sortbroget	10 -	100 -
1 gråbroget og 3 sortbrogede kvier		200 -
1 rød hoppe	10 år	400 -
1 brun ældre hest		200 -
4 får og 3 lam		90 -
1 tærskemaskine		30 -
1 rensemaskine		10 -
1 slåmaskine		100 -
1 ringtromle		10 -
3 jernharver og 1 træharve		25 -
1 slibesten		2 -
4 grisepolde		40 -
2 større grisepolde		40 -
4 mejerispande		15 -

I det således registrerede og vurderede dekretede fogden derefter udpantning at være sket til sikkerhed for den opgjordte fordring med videre påløbende renter og omkostninger. Trediemands bedre ret dog forbeholden.

Reqvisitus blev underrettet om dekretet og dets retsvirkning.

Forretningen sluttet. Fogedretten hævet.

A. Madsen fm.

Vidner:

M. Petersen

J. Frederiksen

Chr. Peter Christensen mageskiftede den 15 april 1915 med Niels Chr. Nielsen, Harborg, men beholdte jorden der var købt fra Understed præstegård, der i 1918 blev solgt til Bispehuset(Heden).

Niels Chr. Nielsen købte den 22 august 1918, sammen med broderen Jens Nielsen, Kokkenborg, hovedparcellen fra den under udstykning værende Vester Kvesel i Understed sogn og den 1 juli 1920 købte han små 2 ha. fra Kokkenborg for 3.000 kr. I 1922 blev der foretaget lidt skelregulering med Vester Kokkenborg.

Niels Chr. Nielsen døde den 2 juli 1921 og enken Ane Johanne Nielsen, født Nielsen fik adkomst til gården den 4 august s.å., som hun derefter drev med sønnerne som bestyre indtil hun i 1939 solgte til sønnen Herman August Nielsen.

Herman Nielsen solgte den 8 april 1953 Vester Kvesel, som han ejede i sameje med farbroderen Jens Nielsen, Kokkenborg, til landbrugsministeriet og den 25 april 1966 solgte han Mosen til Villy Poulsen og flyttede til Sæby.

S T I N E S M I N D E

matr.nr.20h

Stinesminde, der oprindeligt blev kaldt Kokkenborghus, blev opført af Maren Kirstine Madsen på en parcel hun den 2 marts 1899 lejede fra V.Kokkenborg, for livstid, ved følgende lejekontrakt:

Lejekontrakt.

Undertegnede Frits Ferdinand Holst overdrager herved til Maren Kirstine Madsen, f.t. Bangsbostrand, for hendes livstid brugen af et af hende påvist, indhegnet stykke jord af min ejendom matr.nr.20b af V.Karup i Karup sogn, imod at hun inden den 15 maj dette år på dette jordstykke lader opføre et til beboelse indrettet hus, som ved hendes død tilfalder mig uden vederlag.

Jeg giver hende derhos ret til, såsnart huset er opført, og så længe hun lever, at lade grave til hendes eget brug i huset, årlig 5000 stk. knoptørv i den til min ejendom hørende mose, imod at hun betaler disse tørv med den på egnen gangbare pris.

I tilfælde af søgsmål denne kontrakt vedrørende anvendes den hurtige retsforfølgning efter frd. 25 januar 1828.

For stemplingens skyld bemærkes, at brugen af det ovenmeldte jordstykke anslås at have en værdi af 7 kr. årlig, at huset som skal opføres på samme, vil have en værdi af 1000 kr, og at 5000 knoptørv (ugravede) efter den for tiden gangbare pris have en værdi af ialt 6 kr. Denne kontrakt bedes tinglæst som hæftelse på min fornævnte ejendom, idet retsanmærkninger om allerede tinglæste hæftelser af enhver art frafalder.

Jeg Maren Kirstine Madsen tiltræder denne kontrakt.

Til bekræftelse med vore underskrifter i vitterlighedsvidners overværelse.

Bangsbostrand den 21 februar 1899.

Frits Ferdinand Holst

Maren Kirstine Madsen

Til vitterlighed:

A.C.Madsen

C.Nielsen

Maren Kirstine Madsen døde den 19 august 1918, men huset tilfaldt ikke Frits Ferdinand Holst, men dennes søn Johan Peter Holst, der havde overtaget V.Kokkenborg i 1907. Peter Holst solgte den 3 januar 1924 til Frederikke Jensen ved følgende sålydende købekontrakt:

Købekontrakt.

Underskrevne Johan Peter Holst af "Kokkenborghus" i Karup, sælger og overdrager herved til

Enke Frederikke Jensen af Karup
en parcel af den mig ifølge skøde tinglæst 12 december 1907, tilhørende ejendom matr.nr.20b af Vester Karup, nemlig det jordstykke, der tidligere har været udlejet i henhold til lejekontrakt, tinglæst 2 marts 1899, til Maren Kirstine Madsen.

Under overdragelsen er indbefattet de på det solgte værende bygninger med mur- og nagelfaste genstande, derunder kakkelovne, kofururer og indmurede kedler og iøvrigt rette tilliggende og tilhørende.

De nærmere vilkår ere:

1.

Købesummen er fastsat til 1500 kr. skriver et tusinde fem hundrede kroner, der betales kontant og skadesløst, men uden renter, såsnart parcellem er frastykket, og lovligt skøde kan udstedes.

2.

Overtagelsen er sket, og køberinden svarer alle fremtidige skatter og afgifter af parcellem.

3.

Samtidig med at købesummen i overensstemmelse med post 1 betales, meddeles der køberinden rent og anmærkningsfrit skøde på det solgte, fri for præjudicerende hæftelser, hvorved bemærkes, at der under 27 november 1862 er tinglæst forening om kvægtiende og smårente.

4.

Omkostningerne ved nærværende købekontrakt såvel som ved skødet bæres af parterne, hver med halvdelen, hvorimod sælgeren alene betaler udstykningen og det solgtes befrielse for pantegæld.

Jeg, enke Frederikke Jensen, tiltræder herved som køberinde nærværende kontrakt og forpligter mig i overensstemmelse med dens indhold.

I søgsmålstilfælde vedtages den hurtige retsforfølgning efter retsplejelovens kapitel 41.

186

På tro og love ansætter vi parcellens værdi lig købesummen, altså til 1500 kr.

Jeg, Frederikke Jensen, deklarerer derhos, at jeg tillægger ejendommen navnet

Stinesminde

hvilket ved tinglåsningen bedes noteret på ejendommens folio i pantebøgerne.

Til bekræftelse med vore underskrifter.

Karup den 24 januar 1923

Johan Peter Holst

Frederikke Jensen

Transport.

Ved landbrugsministeriets approbation af 18 april d.å. er den solgte parcel udstykket og under matr.nr.20h Karupgårde, Karup sogn, skyldsæt for hartkorn o alb.

Underskrevne enke Frederikke Jensen transporterer og endelig overdrager herved fra mig og arvinger til

Lars Chr.Sørensen af Karup

den mig ifølge foranstående kontrakt tilkommende ret til at erholde skøde på den formævnte parcel med derpå værende bygninger og tilbehør.

For denne overdragelse er jeg fyldestgjort derved, at køberen forpligter sig til i rette forfaldstid at erlægge den i kontrakten stipulerede købesum 1500 kr. skriver et tusinde fem hundrede kroner, til sælgeren Johan Peter Holst, ligesom han forpligter sig til iøvrigt at opfylde kontraktens bestemmelser.

På tro og love opgiver vi værdien lig købesummen 1500 kr.

Omkostningerne ved nærværende transport bæres af køberen alene, ligesom denne udreder den mig ifølge kontrakten påhvilende andel af omkostningerne ved handlen med Johan Peter Holst.

I overenstemmelse hermed skal køberen Lars Chr.Sørensen være berettiget tilmod opfyldelse af kontraktens bestemmelser at kræve sig meddelt lovligt skøde på ejendommen uden erhvervelse af videre samtykke fra min side.

Til bekræftelse med vore underskrifter vidnefast.

p.t. Sæby den 21 september 1923

Frederikke Jensen

Lars Chr.Sørensen

Til vitterlighed:

Peter Holst

J.A.Bo

187

Skøde.

Da den akkorderede købesum 1500 kr. nu på kontraktmæssig måde er berigtiget, og de vedtagne vilkår iøvrigt er opfyldte, så skøder og endelig overdrager jeg herved fra mig og arvinger til transporthaveren ifølge foranstående transport, Lars Chr.Sørensen, den solgte ejendom og i transporten betegnede parcel matr.nr.20h Vester Karup, Karup sogn. Hvilken således fra nu af skal tilhøre ham som hans rette og lovlige ejendom med de samme herligheder og rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed jeg hidtil har ejet den, og hjemler jeg ham det solgte på lovlig måde i overenstemmelse med kontrakten.

p.t. Sæby den 20 december 1923

Johán Peter Holst

Til vitterlighed:

P.K.Jensen J.A.Bo.

Christian Sørensen solgte den 1 november 1932 til sin søstersøn Poul Christian Henry Rasmussen og købte derefter en mindre ejendom på Snedkergårdens mark i Hørby.

Stinesminde var igennem mange år beboet af Henry Rasmussens forældre, Dagmar og Vilhelm Rasmussen.

Ungkarl Lars Christian Sørensen af Understed, født 10 november 1886 og pige Anne Petrine Andersen af Nr.Skjortholt, født 29 juni 1882, gift i Åsted Kirke 26 november 1909.

E G E B O R G

matr.nr.21a

Skønt Egeborg idag er hvad man kalder et nedlagt landbrug, med et jordtilliggende på 1.0024 m², husker jeg det tidligere som en skøn lille velarronderet ejendom på ca. 12 tønder land. Men det har det ikke altid været.

Ser vi på de ældste bevarede matrikelkort, ligner Egeborg nærmest en deformeret søstjerne og var uden tvivl den dårligste udlagte ejendom i Karup sogn. Både Kokkenborg, Kyllingborg og Fladholt havde lange strimler af jord ind i Egeborgs jord og Kyllingborgs skel lå midtvejs længere mod øst en det senere gjorde. En granbevokset gravhøj på Egeborgs jord, der blev sløjfet omkring 1930, lå oprindeligt på Kyllingborgs jord.

Der blev i begyndelsen af dette århundre foretaget en højt påtrængt skelregulering og for Kyllingborgs vedkommende var der enda tale om mageskifte. Dog uden at der blev nogen nævneværdig forandring i arealerne. Fraset landbrugsministeriets godkendelses skrivelse fra 1915, foreligger der ikke noget nævneværdigt om selve skelreguleringen. Men det skete engang imellem 1909 og 1915.

I gammel hartkorn var Egeborg sat til 6 skp., der efter 1844 matrikelen blev sat til 3 skp. 1 fjk. 2 $\frac{3}{4}$ alb. og gammelskatten var 5 rd. 12 sk. Desuden havde ejendommen andel i en ikke umatrikuleret hedelod der lå nord for gården Mosen og blev i 1871 solgt dertil. Der blev i 1970 købt jord til fra Elmelund, der senere sammen med det meste af ejendommens jord blev lagt til Vester Kokkenborg.

Egeborg har været fæsteejendom under Hørbylund Hovedgård og var efter midten af 1700 tallet fæste af Johannes Jensen, der døde den 2. søndag før påske 1788 og var da ifølge kirkebogen 80 år gammel, men ifølge folketællingen fra året før var han kun 70 år. Hans efterladte enke af 2. ægteskab Johanne Pedersdatter, der da var 51 år gammel, giftede sig allerede den 11 juli s.å. med den 27 årige Christen Christensen, der overtog fæstet af Egeborg som han købte til selveje i 1805.

Om Christen Christensen havde haft planer om at få en ung kone i huset med tiden, blev han skuffet. Johanne Pedersdatter døde først den 29 marts 1823, som 86 årig og selv døde han den 22 fe-

bruar 1824, 63 år gammel. Den næste ejer hed Christen Hansen, der efter kort tid solgte til Peder Mortensen.

Peder Mortensen, der var gift med Karen Madsdatter havde i 1813 købt Karupgård til en ret høj pris, men det store prisfald efter statsbankerotten på ejendomme og ikke mindst det landbruget havde at sælge, gjorde at han i 1822 måtte sælge Karupgård og flyttede derefter til Frederikshavn, men var altså lidt senere i stand til at købe Egeborg.

Peder Mortensen solgte i 1846 til sønnen Peder Pedersen og døde som aftægtsmand i Egeborg den 6 december 1847, 67 år gammel.

Peder Pedersen var født i Karupgård den 4 november 1821 og blev gift med Maren Olesdatter. Han solgte i 1851 til Svend Sørensen, der i 1853 solgte til Søren Christian Christensen, der den 3 juli 1856 solgte til murer Christen Madsen fra Hørby. Fra samme dato omtales et arvefæstebrev vedrørende en englod på $\frac{3}{4}$ tønne land, der lå i hvad man dengang kaldte Kæret krog (den østlige ende af Højens eng), den årlige afgift heraf var 2 mark. Arvefæstebrevet skulle løbe over en periode af 35 år, men blev handlet med selvstændigt, helt op til 25 rd. og fik som sådan ingen betydning for Egeborg

Christen Madsen solgte i 1861 til Thomas Båre, der dog først fik tinglyst skøde på ejendommen den 25 oktober 1866. Christen Madsen flyttede i 1861 til Gærum, men synes på et senere tidspunkt at være kommet tilbage.

Thomas Båre solgte den 12 januar 1871 til Anders Christian Christensen ved følgende:

Kjøbecontrakt

oprettet imellem Thomas Båre af Egeborg og Anders Chr. Christensen.

1

Jeg Th. Båre sælger og overdrager hermed til Anders Chr. Christensen den mig efter skøde af 8 januar 1866, tinglæst 25 oktober s. å. tilhørende ejendom Egeborg kaldet i Karup af hartkorn under:

Matr.nr.21	3 skp.	1 fjk.	2 $\frac{3}{4}$ alb.	gl. skat	5 rd.	12 sk.
" "	41	" "	" "	" "	" "	" "

med bygning, dens mur og naglefaste ting (dog ikke kakkelovnen), avl, afgrøde og gødning. Så følger i købet 4 td. havre, $\frac{1}{2}$ td. byg og $\frac{1}{2}$ td. kartofler.

Så følger og i kjøbet den mig efter adkomst af 28 juni 1866 tilhørende arvefæsteejendom af matr.nr.16 i Karup på de i mit arvefæstebrev ovenmeldte vilkår i 35 år fra 1 januar 1866 stk.engen. Afgiften er årlig 2 mark.

2.

Kjøberen tiltræder ejendommen den 1 april d.å. og står den fra dato for hans regning og risiko mod at han hæver ausurancen i ildsvådetilfælde. Forurage og gjødning må ej føres fra ejendommen.

Sælgeren forbeholder fri bopæl i sovekammeret og spisekammeret indtil 1 november d.å., i hvilken tid han har fri adgang til køkkenet.

3.

Kjøbesummen er bestemt til 800 rd. skriver otte hundrede rigsdaler rm., som betales således:

300 rd. betales i 11 december termin d.å. med renter 4 % pro anno fra juni at regne. For resten af kjøbesummen overtager kjøberen den på ejendommen hvilende gjæld:

300 rd. til Sæby Sparrekasse som han forrenter fra den 15 d.m.

100 rd. til Ole Larsen som han forrenter fra juni termin d.å. samt udsteder obligation til mig for

100 rd. hvilken kapital, der forrentes med 4 % pro anno fra juni d.å. at nogen bliver indestående for køberen uopsagt 1 år fra 11 december d.å. at regne. Denne kapital sikres med pant i ejendommen med besætning ect. efter 400 rd.

Når kjøbesummen overensstemmende hermed er berigtiget meddeles kjøberen lovligt skjøde på ejendommen fri for præjudricerende retsanmærkning, dog bemærkes at fororning om kvægtienden og smårenten samt constateret liste for præstetiende er tinglæst.

4.

Kjøberen udreder skatter og afgifter fra 1 april d.å. således at sælgeren betaler for 1. kvartal d.å. Omkostningerne ved denne kontrakt og skjødets udstedelse og tinglæsning m.m. udredes af intresenterne hver med det halve.

Der tilståes sælgeren ret til i den solgte ejendom at nedlægge kartofler i en halv ager som er påvist.

I søgsmålstilfælde gjælder bestemmelsen i frdg. 25 januar 1828.
Således contraceret bekræftes med vore underskrifter.

p.t. Sæby den 2 april 1868

T. Båre Å. Christensen

Til vitterlighed.

E. Kjølgaard S.C. Pedersen

Skjøde

Da kjøbereren formelst Anders Chr. Christensen nu har berigtiget den i foranstående kjøbekontrakt betingede kjøbesum og som forøvrigt har opfyldt kontraktens bestemmelse så meddeles ham hermed lovligt skjøde på indbemeldte ejendom således som denne samstedes er betinget og giver jeg det solgte med lovligt skjøde fri for præjudricerende retsanmækninger. kvægtiendefororning er tinglæst.

p.t. Sæby den 10 januar 1871

T. Baare

Til vitterlighed.

E. Kjølgaard Ole Chr. Larsen

Anders Christian Christensen var født den 12 marts 1831 i Kneverhede, søn af Christen Christensen og Else Marie Andersdatter og gift den 30 december 1859 med Mariane Christensdatter, der var født den 17 december 1833 i Gunggård i Understed, datter af selvejergårdmand Christen Nielsen og Mette Christensdatter. Efter giftemålet boede ægteparret først til leje i Pilgårdhus i Understed, men flyttede senere til Kneverhede.

I Egeborg opvoksede en udsædvanlig dygtig børneflokk på fem.

Niels Christian Christensen født 13 marts 1860, senere smedemester

August Christensen født 3 august 1863, senere snedkermester

Marie Christensen født 12 maj 1865, forblev ugift

Ane Marthine Christensen født 7 marts 1871

Christian Peter Christensen født 25 juni 1875, senere cykelhandl.

Anders Chr. Christensen blev i daglig tale kaldt - Ajjes Egeborg og alle børnene med undtagelse af Ane Marthine, der allerede da var gift med Jens Nielsen, fik den 20 oktober 1905 tilladelse til at føre navnet Egeborg som slægtsnavn.

Den af børnene der blev mest kendt på lokal plan var den yngste Peter Egeborg, der igennem mange år drev en stor cykelhandler forretning på hjørnet af Ålborgvej og Slagterivej i Sæby.

Peter Egeborg havde efter at have været beskæftiget med cykler flere steder her i landet, startet sin egen fabrik i Korsør, hvor han fremstillede cyklen " Egeborg Magnet ", men følte senere trang til at komme på de hjemlige strøge.

Anders Chr. Christensen var en stræbsom mand, der foruden at drive ejendommen også var tækkemand og det skulle blive hans skæbne, at han den 23 oktober 1896 tækkede på gården Ottestrup. Her styrtede han ned fra taget og slog sig så alvorlig at han døde samme aften i hjemmet. Han blev 65 år gammel.

Efter mandens død sad enken Mariane Christensen i uskiftet bo indtil hun den 20 marts 1902 solgte til svigersønnen Jens Nielsen for 2400 kr. Det før omtalte stykke fæstejord af matr.nr.16 hørte stadig til.

Jens Nielsen var født den 13 februar 1873 i Albæk sogn, søn af gårdejer Simon Nielsen og Mariane Jensen, Pylværn og gift med Ane Marthine Christensen i Egeborg. Jens Nielsen var uddannet skrædder og drev i årene i Egeborg også skrædderforretning foruden at drive ejendommen.

Jens Nielsen mageskiftede den 2 april 1914 med Bernhard Sørensen, Kokkenborg. Ane Marthine Nielsen, f. Christensen døde i Kokkenborg den 12 december 1931.

Bernhard Sørensen solgte den 18 marts 1915 til Vilhelm Rasmussen og flyttede derefter til Hørby, hvor han nedsatte sig som slagter, men flyttede senere til Sæby, hvor han igennem flere år kørte en varebil for købmand Schou.

Vilhelm Rasmussen solgte den 9 december 1926 til Arthur Harrig.

Skøde.

Underskrevne husejer Carl Vilhelm Rasmussen af Egeborg i Karup sælger, skøder og endelig overdrager herved fra mig og arvinger til

Arthur Christian Harrig af Gjørum

den mig ifølge skøder, tinglæst 8 marts 1915 og 1 maj 1919, til hørende ejendom " Egeborg " i Karup sogn, betegnet og skyldsatt således:

Matr.nr.	21a	Vester Karup,	hartkorn	3	skp.	o	fjk.	2 $\frac{1}{4}$	alb.
"	"	21b	"	"	"	o	"	1	" $\frac{1}{2}$ "
"	"	19c	"	"	"	1	"	1	" $\frac{1}{4}$ "

Under overdragelsen er indbefattet de på ejendommen værende bygninger og disses mur- og naglefaste genstande, hvorunder kakkellovne, komfurer og indmurede kedler, besætning, af fjærkræ 30 hørs, inventarium, avlsredskaber og maskiner, derunder anpart i 1 ajletønne, samt avl, afgrøde, gødning og ildebrændsel.

Endvidere medfølger sælgerens andele i Karup andelsmejeri og i Østvendssyssel andelssvineslagteri, medens sælgeren forbeholder sig overskud til dato begge steder.

Købesummen er aftalt til 16.000 kr., skriver seksten tusinde kroner, der berigtiges dels ved, at køberen overtager til forrentning fra 11 juni d.å. at regne og indfrielse den i ejendommen til forhøjet rente indestående, med solidarisk ansvar og statutmæssig forpligtelser hæftende gæld til husmandskreditforeningen 8000 kr. og til husmandshypotekforeningen 2500 kr., hvoraf det afbetalte og reservefondsandelene kommer køberen tilgode, medens restkøbesummen 5500 kr. er betalt kontant, og den solgte ejendom som køberen overtager og tiltræder den 1 november d.a., men som med tilbehør fra nu af henligger for hans regning og risiko i enhver henseende, i ildebrandstilfælde mod regres til assurancesummerne, skal således fra nu af tilhøre ham som hans rette og lovlige ejendom med de samme herligheder og rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed den hidtil har tilhørt mig, og hjemler jeg ham det solgte på lovlig måde, hvorved bemærkes, at køberen er bekendt med og respekterer, at forening om kvægtiende og smårenter er tingløst, og at jeg i det ene af mine førnævnte adkomst dokumenter kun er benævnt Vilhelm Rasmussen.

Køberen udreder kgl. skatter samt brandkontigent af ejendommen for oktober termin d.å. og fremtidig og kommuneafgifter af samme fra og med 1 oktober d.å. at regne.

Omkostningerne ved nærværende skøde bæres af parterne hver med halvdelen, medens sælgeren allene bekoster erhvervelsen af en dispensation fra lov 3 april 1925 paragraf 32.

På tro og love opgiver vi værdien af den faste ejendom til 10.600 kr. og af det medfulgte løsøre til 5400 kr.

Til bekræftelse med vore underskrifter vidnefast, idet sælgerens hustru, Dagmar Marie, født Sørensen, med sin underskrift tiltræder den stedfundne overdragelse.

p.t. Sæby den 29 oktober 1926

Som sælger:

Wilhelm Rasmussen Dagmar Rasmussen

Som køber:

Arthur Chr. Harrig

Til vitterlighed:

Peter Holst J.A. Bo

Reg.nr.149 ved 5.alm. vurdering. Vurderingssum til ejendomsskyld 12.100 kr. for 21a og 19c i forbindelse med 1p sydvestlige del Volstrup sogn ved 4. almindelige vurd. ansat til ejendomsskyld i forbindelse med samme matr.nr. Ved 4. og 5. almindelige vurdering var 21b ansat i forbindelse m. 19a. 19d V.Karup(salgstilladelse 20/12-1922). Vurderingssum v/ 5 alm. vurd. 25.000 kr. Ingen restancer af amtstueskatter.

Hjørring Amtstue d. 23 oktober 1926

N.E.O. Poulsen

Landbrugsministeriets salgstilladelse forevist.

Efter at havde drevet ejendommen igennem mange år solgte Arthur Harrig til Jens Jensen og flyttede til Flauenskjold.

Jens Jensen solgte den 11 november 1966 til Ingemann Andersen, der den 29 januar 1970 købte en del jord til fra Elmelund, men senere da helbredet svigtede solgte han denne jord og største parten af Egeborgs jord til Vester Kokkenborg og den 29 maj 1980 solgte han til bankassistent Lars Vinther.

Thomas Andreas Baare var døbt i Hjørring den 29 november 1805 og blev som enkemand gift den 5 februar 1858 med Ane Marie Rasmusdatter af Lyngsåskov og boede da i Lille Klarup i Tårs sogn.

196

Øster Fladholt

matr.nr.22a mfl.

Fladholt var i sen-middelalderen en fæstegård under Stenshede (det nuværende Ottestrup), der ved opmålingen til den såkaldte landmåler matrikel i 1682 blev sat i hartkorn til 6 td. o skp. o fjk. 2 alb. og havde et dyrket areal på 63.3 td.land.

I 1568 stod Vogn Godskesen, Ottestrup som ejer. Han ejede uden Fladholt også et boel og et gadehus i Karup. I 1636 blev hans sønnesøn oberst Vogn Vognsen ejer af Ottestrup med underliggende bøndergods, deriblandt de omtalte ejendomme i Karup sogn.

Vogn Vognsen skænkede i 1638 Fladholt til sin frille(elskerinde) Sidsel Jacobsdatter og deres datter Kirsten Vognsen. Overdragelsen skete ved, at et af ham udfærdiget skøde dateret 23 okt.1637, blev forkyndt på Viborg landsting den 31 januar 1638. Ifølge Trap Danmark 4. udgave skulle det være Fladholt i Understed det drejede sig om, men det er forkert, der står klart og tydeligt i skødet „ min gård Flaaholt i Karup sogn ”.

Sidsel Jacobsdatter var en kvinde Vogn Vognsen havde stiftet bekendskab med i København. Hun kom tilsyneladen ud af en god familie, men da hun ikke var adelig var ægteskab jo udelukket.

Vogn Vognsen, der tilhørte een i Vendsyssel udbredt adelsslægt, var efter det lille vi ved om ham, en human, men ikke særlig dygtig godsejer. Han var en kriger og da krigen mod Sverig brød ud, kom han i sit rette element. Efter at havde deltaget i krigen både til lands og til vands, lykkedes det for ham i 1644 at samle en hær af guerilla krigere, der hovedsagelig bestod af frivillige bønder og med dem bogstavelig talt at fordrive svenskerne fra Vendsyssel.

Krigen sluttede som bekendt med freden i Bremsebro i 1645, men kort tid efter begyndte krigen om Fladholt.

Det startede med at Vogn Vognsen i 1647 giftede sig med adelsdamen Christense Rodsten. Om en kone i Ottestrup og en elskerinde i Fladholt blev for meget for den ikke længere helt unge oberst, ved vi ikke, men han døde 3 år senere. Derefter lagde Christense Rodsten sag imod Sidsel Jacobsdatter og forlangte at få Fladholt udleveret som sin ejendom. Sidsel Jacobsdatter havde efter hendes mening kun været en slags hjemmegående luder, der ikke havde nogen ret til gården -, uanset skødet.

Men Sidsel Jacobsdatter bed fra sig. Knap var Vogn Vognsen død før hun gifter sig med en mand der hed Peder Christensen. Juridisk bistand fik hun af sin broder Christen Jacobsen Bunde, der var prokurator i København.

Der faldt dom i sagen ved Børglum herredsting den 7 decb.1652, men tingbogen er ikke bevaret, så dommen kendes ikke --, desværre. Det dog muligt at denne har haft et forligagtig præg, for visse ting tyder på at det i første omgang ikke var almindelige fæstebønder der beboede gården.

Dommens udfald fik heller ikke nogen betydning for Christense Rodsten, for kort tid efter Vogn Vognsens død satte hans familie hende fra Ottestrup. Hun havde ingen sønner med Vognsen og var således ikke arveberettig.

Da Ottestrup i 1673 kom under Sæbygård fulgte Fladholt med, som almindelig fæstegård og i 1726 gjorde godsejer Lava Arenfeldt, Sæbygård udlæg hos fæstebonden Knud Christensen og dennes søn Mads Knudsen i Fladholt og fik dem fradømt fæstet. Det ses i den forbindelse at Knud Christensens indbo var ret så værdifulgt, men om det betyder at han var af enten Sidsel Jacobsdatter eller Kirsten Vognsdatter ^{sløst} råder sig aldrig opklare, da kirkebogen for Understed-Karup som bekendt brændte i 1752 --, sammen med præstegården.

Efter at Hørbylund Hovedgård blev adskilt fra Sæbygård i 1740 fulgte Fladholt med dertil --, ligesom de øvrige ejendomme i Karup sogn. Fæsteprotokollen fra Hørbylund er ikke opbevaret, men fra sognets ældste kirkebog kendes navnene på nogle fæstere, men ingen synes at forblive i Karup.

En Anders Svendsen, der var gift med Inger Nielsdatter var fæster i sidste halvdel af 1700 tallet, men i folketællingslisten fra 1787 står Inger Nielsdatter som enke og indsidderske og den 40 årige ugifte Mads Lauridsen var avlskarl på den øde gård.

Anders Svendsen er ikke at finde hverken som død eller begravet i Karup. Ægteparret fik i 1779 sønnen Peder Andersen, der siden opholdte sig i Hørby og her blev hans datter Maren Pedersdatter den 26 decb.1835 gift med grd.Jens Jørgensen, Lille Tamstrup i Torslev sogn og denne gård er stadig i slægtens eje. Peder Andersen flyttede siden til Ll.Tamstrup, hvor han døde den 11 august 1867, 88 år gammel.

I 1801 stod den 60 årige Bertel Christensen, der var gift med Maren Svendsen omtalt som fæster, men selv om det er forbundet med en vis usikkerhed, må det anses for mest sandsynlig at det var Anthoni Jacobsen der købte Fladholt til selveje fra Hørbylund Hovedgård i 1805.

Anthoni Jacobsen var født i 1779 i gården Over Vestergård i Skibbved i Understed sogn, søn af fæstegårdmand Jacob Peter Antoni Snebang og Maren Sørensdatter. Han havde søsteren Else Margrethe Jacobsdatter hos sig i Fladholt, der selv om hun var svagelig, formentlig havde været en slags husbestyreinde for ham i begyndelsen. Hun døde den 19 august 1814 i Fladholt og var da omtalt som almisselem.

Anthoni Jacobsen blev den 19 novb. 1815 gift i Karup kirke med Maren Jensdatter fra Sønderbakken. Maren Jensdatter var født i 1779 i Karupgård, datter af fæstegårdmand Jens Christensen og Maren Axelsdatter, men familien flyttede til Sønderbakken inden århundreskiftet.

Anthoni Jacobsen og Maren Jensdatter fik sønnerne Jens Anthonisen født den 21 januar 1816 og Jacob Peter Anthonisen født den 30 april 1818.

Den 12 marts 1830, tinglyst 10 juni s.å. udstedte Anthoni Jacobsen at arvefæstebrev til ejeren af Stidsborg Rasmus Olesen på ca. 8 td. land (senere matr.nr. 22c) af det af Fladholt's jord der lå længst imod vest. Ejendommen eller huset der siden blev opført der blev kaldt Stidsborghus, se denne. Arvefæstebrevet var i sin udformning et tåbeligt dokument, idet det ikke var tidsbestemt. Arvefæste gav brugsretten til jorden, men ikke ejendomsretten, men når brevet ikke var tidsbestemt blev resultatet det samme.

Anthoni Jacobsen står i 1834 omtalt som skoleforstander for Karup skole, en post der betød at han havde et vist opsyn med skolegangen og vi kan formode at han var en mand med nogen boglig viden.

I 1844 blev Fladholt udstykket. Anthoni Jacobsens ældste søn Jens Anthonisen fik hovedparcellen matr.nr. 22a, der herefter blev kaldt Øster Fladholt og Jacob Peter Anthonisen fik parcellen matr.nr. 22b og opførte gården Vester Fladholt, se denne og selv beholdte Anthoni Jacobsen en parcel matr.nr. 22d og opførte en lille ejendom der blev kaldt Løgtenshus eller Fladholthus, se denne, som aftægtsbolig for sig selv og Maren Jensdatter.

Anthoni Jacobsen døde i Løgtenshus den 11 okt. 1857 og Maren Jensdatter samme sted den 12 januar 1858.

Jens Anthonisen, Øster Fladholt blev den 4 januar 1846 gift med Christine Nielsdatter fra Sønder Krattet i Understed.

Christine Nielsdatter var født den 27 juni 1819 i Sønder Krattet, datter af ugifte Mariane Olesdatter. Som barnefader blev udlagt ungkarl Niels Christensen, en søn fra Sønder Knuden, der var dannebrogsmænd og senere ejer af Sønder Klattrup i Understed sogn og i daglig tale kaldt - Søjje Niels. Han er så vidt det kan skønnes den første dannebrogsmænd i Understed sogn, formentlig en påskønnelse for en indsats han har ydet under krigen mod England.

Christine Nielsdatters forældre blev begge gift 2 gange, men aldrig med hinanden. Da Christine blev konfirmeret i 1834 var moderen stadig ugift, men 3 år senere gifter hun sig med Peder Madsen, der blev fæster af Sønder Krattet og efter hans død gifter hun sig med Søren Christensen, også fæster af Sønder Krattet og forlover ved Christines bryllup med Jens Anthonisen.

Jens Anthonisen og Christine Nielsdatter fik den 15 sept. 1849 sønnen Niels Christian Jensen og ved dåben var Christine fader Niels Christensen fadder, en ting som i dag ville være den naturligste ting i verden, men utænkkelig for bare 30 år siden, måske er vor tids frie syn på ugifte forældre bare en renæssance af noget der tidligere har været. Datteren Johanne Marie Jensen blev født den 1 juli 1853.

Jens Anthonisen døde den 3 juli 1858 og enken Christine Nielsdatter gifter sig den 20 april 1859 med ungkarl Christen Larsen fra Vester Kvesel, der den 9 februar 1860 fik vielsesattesten tinglyst som adkomst til gården.

Christen Larsen var født på gården Vester Kvesel i Understed i 1831, søn af gårdfæster Lars Larsen og Ane Christensdatter. Han var lidt i en klemme, han havde et forhold med datteren i Stidsborg Inger Marie Madsdatter, et forhold der havde fået følger og den 25 januar 1859 nedkom hun med en datter som han var fader til, men Christine Nielsdatter gik altså af med sejren. Den 28 marts 1860 nedkom Christine Nielsdatter med en dødfødt datter og den 2 april 1861 fødtes sønnen Jens Anders Larsen, men heller ikke han levede længe.

Christen Larsen døde den 2 maj 1877, men havde forinden da oprettet testamente:

Testamente

Som min sidste vilje bestemmer jeg underskrevne gårdejer Christen Larsen af Øster Fladholt i Karup sogn, at alt hvad jeg ved min dødelige afgang måtte efterlade mig, være sig fast ejendom, løsøre, contanter eller udstående fordringer, intet i nogen måde undtagen, skal tilfalde min kone Christine Nielsdatter såfremt hun overlever mig.

Værdien af det borttestamenterede ansættes efter bedste overbevisning og på tro og love til 15 rdl. Rm. Jeg har ingen livs arvinger.

Til bekræftelse med min underskrift
p.t. Sæby den 28 april 1870

Christen Larsen

m.f.p.

Aar 1870 den 28 april har gårdejer Christen Larsen af Øster Fladholt, hvis idenditet godtgjordes af notarialvidner fuldmægtig Christiansen og exam. juris. Hellum og som skønnes at være ved sin fornufts fulde brug, i min og vidners overværelse med påholden pen underskrevet dette testamente, efter alt for ham var oplæst og af ham ratifabent.

Dette bliver herved notarialt attesteret.

Dronninglund herredskontor, Sæby den 29 april 1870

A. Moltke

Notarialvidner

Notariuspublicus

N.K.Kristiansen P. Hellum

Gebyr	1 rdl. 5 mark 6 sk.
20 %	<u>2 " 4 "</u>
	2 rdl. 1 mark 10 sk.

Underskrevne Christine Nielsdatter, der som eneste og myndig arving i henhold til nærværende testamente har overtaget boet efter min under 2.maj d.å. afdøde mand Christen Larsen, angiver herved på tro og love hele boet værdi til	6000 kr.
Når herfra drages min boeslod	3000 kr.
og den 1/3 som ifølge loven tilfalder mig som arv	1000 kr.
	<u>4000 kr.</u>
bliver herefter igen som arv efter testamente	2000 kr.

Efter hvilken testamentet således i henhold til stempelovens paragraf 25 bliver at stemple.

p.t. Sæby den 4 decb.1877

Til vitterlighed

Christine Nielsen

P. Hellum

C.W.Kragh

Nærværende testamente bedes tinglyst som adkomst for mig på formelds min afdøde mands ejendom Øster Fladholt, Karup sogn af hartkorn:

Matr.nr.22a 1 td. 1 skp. 2 fjk. $\frac{3}{4}$ alb. gl. skat 19 rd. 9 sk.

" " 22c 1 " 0 " 2 " " " 2 " 31 "

med bygninger ect. Min afdøde mands adkomst er tinglyst den 9 februar 1860.

Det bemærkes at forordning om præste- konge- og kvægtiende og smårente er tinglyst ect., at en arv til Maren Pedersdatter stor 40 rdl. står uuslettet i pantebogen.

Ejendommen værdi uden besætning og inventarium m.m. ansættes til 4000 kr. og tinglysning er kun for dennes vedkommende.

Et stykke jord af ejendommen er bortarvefæstet.

p.t. Sæby den 10 december 1879

Christine Nielsen

m.f.p.

Lyst på Dronninglund herredsting den 18 decb.1879 og indført i pantebogen litr. a.a. folie 333

Nærværende attest bedes indvidere tinglæst som adkomst for Christien Nielsdatter på den hendes afdøde mand ifølge skøde af 24 juni 1871, tinglæst 29 s.m. tilhørende ejendom matr.nr.22d i Karup sogn, af hartkorn 1 skp. 0 fjk. $2\frac{3}{4}$ alb. gammel skat 2 rd. 44 sk. Sidste købesum 1000 kr.

Sæby den 30 decb.1879

P. Hellum

Ejendommen matr.nr.22d er Lygtenshus, der hidtil har været en separat ejendom, men efter at Christine Nielsdatter den 31 decb. 1879, skødet tinglyst 8 januar 1880, solgte til sønnen Niels Christian Jensen, blev Løgtenshus nedreven og jorden hører igen under Øster Fladholt. Skødet lød som følgende:

Skøde

Jeg underskrevne Christine Nielsdatter, enke efter Christen Larsen af Fladholt, skøder og overdrager herved til min søn Niels Christian Jensen den mig ifølge adkomst, som dels tinglyst den 18 dennes og dels vil blive tinglyst samtidig hermed, tilhørende ejendom „ Fladholt ” kaldet i Torslev sogn (noget vås, men sådan står der i tingbogen), skyldsats således:

Matr.nr.22a	hartk.	1	td.	1	skp.	2	fjk.	$\frac{3}{4}$	alb.	gl.skat	19	rd.	09	9
"	"	22c	"	1	"	0	2	"	"	"	2	"	31	
"	"	22d	"	1	"	0	$2\frac{3}{4}$	"	"	"	2	"	44	

med avl, afgrøde, ildebrændsel, bygninger med disses mur- og naglefaste ting, besætning, inventarium, ind- og udbo, dog med undtagelse af min dragkiste, som efter min død tilfalder min datter Johanne Marie Jensen.

Ejendommen tiltrædes straks af køberen, der udreder alle fremtidige skatter og afgifter.

Som vederlag for denne overdragelse har køberen påtaget sig

1. at forrente og indfri den på ejendommen værende prioritetsgæld ifølge obligation tinglyst 18 decb. d.å. 2000 kr.
2. at udbetale til sin søster Johanne Marie Jensen 2000 "
og levere hende varer, der ansættes til 180 "
3. at udrede til mig en livsvarig aftægt, der i den dags dato oprettede aftægtskontrakt, der vil blive stemplet efter 1 kl. takst, kapitaliseret til 1900 "
så at købesummen i det hele bliver 6080 kr.

hvoraf 2080 kr. regnes for det overdragne løse.

Bemeldte ejendom skal således herefter tilhøre min søn Niels Christian Jensen med de samme rettigheder og forpligtelser, hvormed den har tilhørt min afdøde mand Christen Larsen, i hvilken henseende navnlig bemærkes, at matr.nr.22c ved arvefæstebrev af 12 marts, tinglyst 10 juni s.å. er bortarvefæstet til ejeren af Stidsborg mod en årlig afgift af 7 kr.

Til bekræftelse med min underskrifts vidnefast.

p.t. Sæby den 30 decb. 1879

Christine Nielsdatter

m.f.p.

Til vitterlighed

P. Hllum

Ole Christian Jensen

Aftægtskontrakt

oprettet mellem Niels Christian Jensen som køber af ejendommen Fladholt i Karup sogn og Christine Nielsdatter som sælger af samme ejendom. Aftagt til hans moder Christine Nielsdatter, betinget ved skødets udstedelse.

Jeg Niels Christian Jensen forpligter mig herved til at give min moder Christine Nielsdatter en livsvarig aftagt, hvorom nærmere bestemmes som følger:

1.

Så længe min moder finder sig tilfreds dermed, nyder hun sammen med mig og familien sin fuldstændige underholdning af føde og klæder i enhver henseende, opvartning og pleje, årlig 20 kr. i penge, som betales med en fjerdedel hver 1 januar, 1 april, 1 juli og 1 oktober, samt et får med lam græsset og fodret sammen med mine egne får, der overlades hende til brug og afbenyttelse det kammer som er beliggende øst for dagligstuen, med seng, kakkelovn, borde, stole og som der videre forefindes og behøves samt adgang til køkken og bryggers uden indskrænkning.

Er min moder enten straks eller senere hen, når som helst hun finder for godt, imidlertidig uvillig til at tage sit livsophold på anførte måde, er jeg forpligtet til, efter først et halvt års forugående varsel, hvilket hus skal opføre af grundmur i det mindste på 4 fag, og indrettes til en stue på 2 fag, et sovekammer, køkken med skorsten og komfur, bageovn og ildebrændselsrum, samt forsynet med loft og gulve af brædder, døre og vinduer og kakkelovn, alt på forsvarlig måde, og skal jeg stedse holde denne bolig i forsvarlig stand.

Derhos indrømmes min moder fri og uhindret afbenyttelse af brønden og ret til at færdes i og omkring gården, samt til i haven at tage de fornødne grøntsager til sit behov.

Til brug i sin livstid i bemeldte aftægtsbolig er min moder berettiget til af mit bohav at udtage de fornødne køkkenredskaber, sengeklæder og lagener til sin seng og andre indbøgenstande, som hun anser fornødent.

Det er en selvfølge, at aftægtstagerinden har ret til at modtage besøg af fremmede og hvem hun i det hele vil tiltænke adgang til sig.

På bemeldte bolig er jeg pligtig til at levere min moder sålænge hun lever, følgende årlige ydelser i gode og forsvarlige varer og med forsvarlig mål og vægt: 3 tre tønner rug, 1 eem tønne byg, 1 eem tønne malt, 16 sexten pund smør, 16 sexten pund ost og 20 kroner i penge, alt med fjerdele hver 1 januar, 1 april, 1 juli og 1 oktober, 16 sexten pund talg, 40 fyretyve pund flæsk, 2 fede lam med ulden på, alt til den sædvanlige slagtetid om efteråret, 6000 sex tusinde stykker knoptørve af almindelig størrelse og i soltørret tilstand, sidste leveres i rette tørvebjergnings-tid og indstables i aftægtstegerens ildebrændselsrum. 1 tønne kartofler, der leveres i oktober måned, daglig 3 potter nymalket mælk i tidsrummet fra 1 maj til 1 november og den øvrige tid af året 2 potter nymalket mælk daglig.

Jeg er pligtig at besørge på anfordring min moders korn til og fra mølle og til at give hende befordring til og fra kirke, når hun forlangør det, dog ikke i sædetiden eller høsttiden.

I sygdomstilfælde yder jeg min moder fornøden opvartning og pleje, henter præst og læge til hende, og ved hendes dødelige afgang lader jeg hende forsvarlig begrave mod at beholde hendes efterladenskaber, dog med undtagelse af hendes gangklæder, som efter hendes død skulle deles imellem samtlige hendes arvinger, og bemærkes det, ifølge mit skøde skal aftægtstagerindens dragkiste tilfalde min søster Johanne Marie Jensen.

Foruden den anførte aftægt til min moder er jeg Niels Christian Jensen pligtig til efter $\frac{1}{2}$ års forugående varsel at udbetale til min søster Johanne Marie Jensen i en juni eller december termin 2000 kr. to tusinde kroner, der såfremt de ikke forinden er udbetalte, fra 1 juni termin 1881 forrentes med 4 pro cent pro anno, at erlægge med halvdelen i hver af de anførte terminer.

Desuden bekoster jeg min søsters bryllup, der ansættes til 40 kroner, og leverer hende når hun er bleven gift, en god ko, der ansættes til 100 kr., og foruden fyld til 2 sengs klæder. Værdi 40 kroner.

Den fastsatte aftægt, der for stempelberegningens skyld kapitaliseres således:

3 tønder rug	a 12 kr.	36 kr.	00 øre
1 td. byg		12 "	00 "
1 " malt		16 "	00 "
16 pund smør	a 60 øre	9 "	60 "
16 " ost	a 16 "	2 "	56 "
16 " talg	a 30 "	4 "	80 "
40 " flæsk	a 33 "	13 "	20 "
2 lam	a 12 kr.	24 "	00 "
1 tønne kartofler		4 "	00 "
913 pottes mælk	a 8 øre	73 "	04 "
contante penge		20 "	00 "
aftægtsboligens vedligeholdelse		3 "	00 "
befordring		8 "	00 "
opvarmning og pleje		10 "	00 "
6000 stk. knoptørsv	a 2 kr.	12 "	00 "
		<hr/>	
		248 kr.	20 øre
5 gange udgør		1241 kr.	00 øre
hertil for aftægtsboligen at opføre		400 "	00 "
og til begravelse		30 "	00 "
		<hr/>	
	ialt	1671 kr.	00 øre

Skal til udredelse af mig Niels Christian Jensen og efterfølgende ejer hæfte på den mig tilskødede ejendom Fladholt i Karup sogn, skyldsats således:

matr.nr. 22a	hartk.	1 td.	1 skp.	2 fjk.	$\frac{3}{4}$ alb.	gl. skat	19 rd.	09 sk
" "	22c	"	1 "	0 "	2 "	" "	2 "	31 "
" "	22d	"	1 "	0 "	$2\frac{3}{4}$ "	" "	2 "	44 "

med bygninger, assurance, avl, afgrøde, bygningerne mur og naglefaste tilbehør. Besætning og inventarium med prioritet efter 4000 kr., der kan forrentes med 5 procent, eller være lån af kreditforeningen eller andet lignende pengeinstitut.

De 2000 kr. som ifølge punkt 4 skulle udbetales til Johanne Marie Jensen skulle hæfte på samme ejendom og ejendele med prioritet efter 2000 kr. til 5 procent rente. Nærværende kontrakt vil således være at tinglyse som pantebrev foran for nævnte udbetalings sum for aftægten.

Såfremt jeg Niels Christian Jensen måtte afgå ved døden førend min moder eller dersom ejendommen på anden måde medens hun lever måtte komme i andens eje eller besiddelse, er hun berettiget til at fraflytte aftægtsboligen og i stedet for den anførte aftægt at fordre en årlig udbetaling af 360 kr.

Som da betales til hende på hendes bopæl her i riget med en fjerdedel hver 1 januar, 1 april, 1 juli og 1 oktober. I alle tilfælde bortfalder begravelsen og selvfølgelig også den blandt naturellyatationerne anførte contante udbetaling af 20 kroner årlig.

7.

I tilfælde af søgsmål betaler jeg skadesløst omkostninger og er underkastet den hurtige retsforfølgning efter frnd. 25 januar 1828, forsåvidt angår de i nærværende kontrakt ovenmeldte contante udbetaling, udtages kaution i pantet uden forugående lovmål og dom i henhold til lov af 29 marts 1873.

8.

Jeg Christine Nielsdatter tiltræder i et og alt denne kontrakt. Det bemærkes at matr.nr.22c ved arvefæste af 12 marts 1830, tinglæst 10 juni s.å. er bortarvefæstet til ejeren af Stidsborg med en årlig arvefæsteafgift af 7 kr.

Endelig tilføjes, at aftægten skal hæfte på ejendommen for den kapitalværdi som udkommer når aftægtstagerinden i henhold til post 6 fordrer en årlig udbetaling af 380 kroner, som altså udgjør 1900 kr.

Til bekræftelse med vor underskrifter.

p.t. Sæby den 30 december 1879

Christine Nielsdatter Niels Chr. Jensen
m.f.p.

Til vitterlighed om ægte underskrifter og rigtig dato, samt om oplæsning har fundet sted før underskrifter.

P. Hellum Ole Christian Jensen

Niels Christian Jensen var født den 15 september 1849 og blev den 22 februar 1884 gift med Ane Marie Pedersen fra Nørgård i Højstrup, født den 26 november 1855, datter af Peder Jensen og Karen Marie Andersen.

Johanne Marie Jensen blev den 2 december 1892 gift i Karup kirke med enkemand og teglbrønder Carl August Lubbert, Kraglund i Volstrup sogn, der den 8 juni 1895 kvitterede for de varer som ifølge aftægtskontrakten tilfaldt hans hustru. Ægteparret drev fra 1912 til 1920 ejendommen Stokbrolund på Havens mark.

Niels Chr. Jensen var medlem af Understed-Karup sogneråd fra 1895 til 1901 og var med til at starte andelsmejeriet " Odin " i Understed i 1888 og forblev der til 1915 og var således den eneste i Karup sogn der ikke var med fra starten af da Andelsmejeriet blev oprettet der i 1905.

Den 4 novb. 1909 købte Niels Jensen en tørveparcel matr.nr.9y Hørby sogns sydlige del, fra gården Faurholt for 400 kr.

Det før omtalte arvefæstebrev på ejendommen Stidsborghus matr.nr 22c, der blev udstedt i 1830 til ejeren af Stidsborg mod en årlig afgift på 7 kr., var efterhånden blevet et økonomisk problem. Som vi ser fra skødet fra 1880, var gl. skatten alene på matr.nr. 22c, 4 kr. 62 øre og hertil kom så de almindelige hartkornsskatter og da benævnte arvefæstebrev som også nævnt tidligere, ikke var tidsbestemt, var der ingen lysning forude, så en dårlig løsning var næsten at foretrække frem for ingen løsning.

Da Niels Thomsen, Stidsborg i 1910 solgte gården til sønnen Alfred Thomsen, beholdte han arvefæstebrevet på Stidsborghus og i 1912 købte han ejendommen af Niels Jensen.

Det var vist nok Niels Jensens mening at forløbet af denne handel skulle være en velbevaret hemlighed, men jeg har set en afskrift af skødet, der blev udstedt den 5 december 1912, hvori der bla. står. " Og da købesummen nu er berigtiget, skal den solgte ejendom herefter tilhøre Niels Thomsen med de samme rettigheder og forpligtelser hvormed jeg har ejet den ", men ingen købesum er omtalt, hvorimod af hensyn til stempelafgiften blev værdien sat til 400 kr. Niels Thomsen udstedte senere et pantebrev til Niels Jensen på 100 kr., men om det var vederlag for ejendommen fremgår ikke.

Niels Jensen købte den 21 september 1916 parcellerne matr.nr.22f og matr.nr.1s Understed sogn sydvestlige del af J. Buksti, Vester Fladholt for 3914 kr. J. Buksti solgte samtidig gården til Jens Peter Christensen og den 14 september s.å. tinglystes der følgende på begge ejendomme:

DEKLARATION.

Mellem underskrevne gårdejer Jens Peter Christensen, Vester Fladholt og gårdejer Niels Jensen, Øster Fladholt - er det vedtaget

at der fremtidig, hvor de to ejendomme støder sammen, skal være en 6 alen bred fælles vej, beliggende med 3 alen af bredden på hver ejendom og førende mod syd til Karupvejen.

Den fælles grænsevej vil være at vedligeholde af hver part for den dels vedkommende der løber over hans ejendom.

Til bekræftelse under vore hænder vidnefast, idet bemærkes, at nærværende deklaration ikke præjudicerer samtlig læste kreditforeningslån for 23.000 kr.

f.t. Sæby den 13 sept. 1916

Jens Peter Christensen Niels Jensen

Niels Christian Jensen fik den 14 marts 1917 ved øvrighedsbevis tilladelse til at tilføje navnet Snebang for sig og familien og den 17 juli 1924 solgte han gården til sønnen Valdemar Snebang for 60.000 kr. Ejendomsskyld 26.800 kr. Købesummen berigtiges således:

Kreditforeningen i Viborg	20.500 kr.
Kontant udbetaling	19.500 -
Sælgerpantebrev	<u>20.000 -</u>
	60.000 kr.

Niels Snebang købte derefter et hus i Stenhøj af en anden søn, Alfred Snebang.

Valdemar Snebang var født den 20 februar 1896 og blev gift med Anne Sørensen, der var født den 4 august 1892, datter af Kristian Sørensen, St. Rønholt i Volstrup sogn.

Da Valdemar Snebang overtog gården var der en besætning på 4 heste, 12 køer, 6 ungkreaturer, 10 svin og 5 får, men i løbet af relativ få år var der en besætning på 7 heste, 22 køer, 20 ungkreaturer, 35 svin og 4 får.

Valdemar Snebang blev foruden en dygtig landmand også stærkt engageret i det kommunal politiske arbejde. Han blev valgt ind i sognerådet i 1933 og forblev der i 37 år. Fra 1954 til 1970, da Understed-Karup kommune blev underlagt Sæby storkommune, var han sognerådsformand, men her var han ikke - trods mange opfordringer, til at overtale til at lade sig opstille til byrådsvalget.

Anne og Valdemar Snebang fik 3 døtre. Karen, gift med Jens Jensen, Søndergård i Understed, Elva, gift med Hans Jørgensen, Vester Kvesel, Understed og Marie(Søster), gift med Gunnar Jelsbak Jensen, Øster Fladholt.

Valdemar Snebang solgte den 10 marts 1977 til svigersønnen Gunnar Jelsbak Jensen og kom på aftægt på gården og døde i 1983.

Vester Fladholt

matr.nr.22b mfl.

Vester Fladholt er udstykket fra Fladholt i 1844, da Anthoni Jacobsen delte gårdens jorder imellem sønnerne Jens^{eg} Joacob. Jacob Peter Anthonisen fik Vester Fladholt, der i hartkorn blev sat til 1 td. o skp. 2 fjk. 1 $\frac{1}{4}$ alb. og gammel skatten var 17 rd. 24 sk. Han fik også gårdens andel i en hedelod matr.nr.41, som nu hører til gården Mosen.

Jacob Peter Anthonisen blev født den 30 april 1818, søn af Anthoni Jacobsen og Maren Jensdatter, Fladholt og gift den 28 december 1845 med Ane Christensdatter fra Øster Rugtved, der var født den 3 september 1822, datter af gårdfæster Christen Jensen og Karen Sørensdatter, Øster Rugtved i Understed.

Jacob Peter Anthonisen mageskiftede i 1849 med Øster Rugtved, der stadig var fæstegård under Sæbygård og fæstet af hans svigermøder Karen Sørensdatter og hendes mand af 2. ægteskab Svend Sørensen. Jacob Peter Anthonisen købte Øster Rugtved til selveje i 1861 og døde der den 20 juli 1872.

Svend Sørensen solgte den 10 januar 1856 til Christian Peter Christensen, Faurholt i Hørby, der var gift med Petrine Thomasdatter. Petrine Thomasdatter var født på gården Faurholt i Hørby den 19 december 1825, datter af Thomas Jensen og Kirsten Marie Jensdatter. Efter faderens død i 1843, blev hendes 8 år ældre søster Stine Thomasdatter gift med Peder Larsen Maaen, der fik skøde på gården og svigermøder og svigerinden på aftægt, men Stine døde allerede den 22 juni 1846 af tuberkulose og 4 marts 1847 giftede Petrine Thomasdatter sig med sin svoger, der døde den 27 april 1853, også af tuberkulose.

Petrine Thomasdatter ansatte derefter Christian Peter Christensen som bestyre, der i løbet af forbavsende kort tid fik hende gjort gradvid, men ægteskab blev det nu ikke til før den 14 februar 1854. Christian Peter Christensen fik derefter vielsesattesten tinglyst som adkomst til Faurholt, som han solgte den 28 december 1855, skødet tinglyst 10 januar 1856, samme dag som han fik skøde på Vester Fladholt. Petrine Thomasdatter døde allerede den 16 maj samme år og Christian Peter Christensen, der da var 36 år gammel, gifter sig den 14 november samme år med Ane Martine Christensdatter fra Korsager.

Ane Marthine Christensdatter var født den 3 august 1833 i Korsager i Hørby sogn, datter af gårdejer Christen Christensen og Kirsten Olesdatter. Christian Peter Christensen solgte den 7 marts 1889 til sønnen Jens Peter Christensen.

Skøde.

Underskrevne Christian Peter Christensen sælger, skøder og endelig overdrager herved til min søn Jens Peter Christensen, dem mig tilhørende ejendom Vester Fladholt kaldet, skyldsat under matr.nr.22b i Karup sogn af hartkorn 1 td. o skp. 2 fjk. 1 alb. og af gammelskat 17 rd. 24 sk., med påstående bygninger og derivarende mur- og sømfaste genstande, samt avl, afgrøde og gødning, besætning, inventarium, ind og udbo, alt således som det af købereren allerede er taget i besiddelse.

For den overdragelse er jeg fyldestgjort ved, at købereren har

1. påtaget sig at indfri og for fremtiden at forrente den ejendommen påhvilende prioritetsgæld til Frederikshavn og omegns sparrekasse 450 kr.
2. ved aftægtskontrakt af dags dato påtaget sig at udrede en livsvarig aftægt til mig og hustru kapitaliseret til 3200 kr.
3. ved samme kontrakt forpligter sig til at udrede til sine søskende 3000 kr.

så at købesummen udgør 6650 kr.

skriver sex tusinde sex hundre femti kroner

Af hensyn til brugen af stempelpapir ansættes efter bedste skøn den faste ejendom til værdi 8000 kr. og løsøret til 2100 kr.

I henhold til foranstående skal den ovennævnte ejendom med tilbehør herefter tilhøre min søn Jens Peter Christensen med de samme rettigheder, byrder og forpligtelser hvormed den hidtil har tilhørt mig i hvilken henseende bemærkes, at Niels Nielsens ret til at have et stykke jord i brug for livstid skal respekteres, uagtet der ikke er oprettet skriftlig kontrakt.

Til bekræftelse med min underskrift vidnefast.

udstedt i Sæby den 2 marts 1889

Christian Peter Christensen

Til vitterlighed.

Hellum

Jørgen Jensen

Aftægtskontrakt.

I anledning af at jeg underskrevne Jens Peter Christensen dags dato af min fader Christian Peter Christensen har erholdt tilskødet og overdraget den nedenfor pantsatte ejendom forpligter jeg mig herved og efterfølgende ejere af denne til at yde mine forældre Christian Peter Christensen og hustru Ane Marthine Christensen en livsvarig aftægt, der bestemmes således:

1. Det værelse i gården, nemlig sovekammeret som mine forældre nu benytter beholder de til deres udelukkende afbenyttelse, tilligemed de genstande som nu deri forefindes og skulde have fri og uhindret adgang til dette værelse, samt køkken, bryggers og brønden, samt ret til at færdes, hvor de ville i huset og på ejendommen.

Aftægtsværelset er jeg pligtig at holde i forsvarlig stand vedlige. Aftægtsfolkene have ret til at tage af gårdens ildebrændsel, hvad de skønnes at have brug for.

I sygdomstilfælde yder jeg mine forældre fornøden opvartning og pleje. Aftægtsfolkenes begravelse bekoster jeg på hæderlig måde efter egnens skik og brug.

2. Årlig udbetaler jeg til aftægtsfolkene 600 kroner, skriver sex hundre kroner, som betales med halvdelen hver 1 maj og 1 november, stedse forud for et $\frac{1}{2}$ år, skadesløst. Når den ene af aftægtsfolkene er afgang ved døden, udredes der kun til længstlevende 300 kr. skriver tre hundrede kroner årlig, som erlægges med halvdelen hver 1 maj og 1 november.

3. Aftægtstagerne ere berettigede til, når de ville, at fraflytte gården og skal aftægtsyderen da præstere denne post 2 ommeldte udbetaling på det sted hvor de tager bopæl.

Når aftægtsfolkene således flytte, bortfalder selvfølgelig ildebrændsel og opvartning og pleje, men aftægtsfolkene er berettigede til at medtage til deres nye bolig, de effekter, de have til brug i deres aftægtstue, hvilke imidlertid falde tilbage til aftægtsyderen, når begge aftægtsfolkene er afgang ved døden.

Dersom aftægtstagerne ved deres dødelige afgang ikke have bopæl på aftægtsgården, er aftægtsyderen ikke pligtig at bekoste deres begravelse.

4. Aftægten kapitaliseres således:	contant	600 kr.
Bopæl, ildebrændsel, opvartning m.m.		30 kr.
		<u>630 kr.</u>
som 5 gange taget udgør	3150 kr.	
begravelsen anslåes til	<u>50 kr.</u>	
således at aftægten s kapitalværdi er	3200 kr.	

5. Envidere erkender jeg Jens Peter Christensen at være pligtig til at udbetale til mine sødskende følgende beløb, når begged aftægtsfolkene er afgang ved døden, nemlig

Petrine Kirstine Christensen	2000 kr.
Christian Peter Christensen	<u>1000 kr.</u>
ialt	3000 kr.

skriver tre tusinde kroner, dog er jeg pligtig til dersom Petrine Kirstine Marie Christensen måtte blive gift forinden begge hendes forældre ere døde på anfordring at udbetale hende eller hendes mand 1000 kr. skriver et tusinde kroner af det anførte beløb.

6. Til sikkerhed for skadesløs udredelse og betaling af aftægten og underholdningsbeløbene til aftægtstagerne pantsætter jeg Jens Peter Christensen herved med prioritet næst efter 450 kr. den mig ifølge skøde, som samtidig hermed tinglæses, tilhørende ejendom Vester Fladholt kaldet matr.nr.22b i Karup sogn. Som skyldsat for hartkorn 1 td. o skp. 2 fjk. 1½ alb. og gammelskat 17 rd. 24 sk. med påstående bygninger og deriværende mur- og sømfaste genstande samt avl, afgrøde, besætning og inventarium og til sikkerhed for skadesløs betaling af den i post 5 ommeldte udbetalinger pantsætter jeg samme ejendom og ejendele med prioritet efter 450 kr. og aftægten bliver i anledning at disse pantsættelser nærværende dokument at tinglæse som pantebrev.

7. I tilfælde af søgsmål er aftægtsyderen underkastet den hurtige retsforfølgning efter frdn. 25 januar 1828 og pligtig at udrede skadesløse omkostninger.

8. Jeg Christian Peter Christensen tiltræder foranstående kontrakt og erklærer mig med samme tilfreds. Det bemærkes at Niels Nielsen har brugsret for livstid til et stykke jord af ejendommen uden skriftlig kontrakt.

Til bekræftelse med vore underskrifter i det gårdejer Jørgen Sørensen af Kvesselt tilligemed medunderskriver som beskikket kurator for Jens Peter Christensen.

p.t. Sæby den 2 marts 1889

Jens Peter Christensen Christian Peter Christensen
Jørgen Sørensen

Til vitterlighed

Hellum Jørgen Jensen

Kuratorbeskikkelse.

Efter derom fremkommen begæring bliver gårdejer Jørgen Sørensen af Kvesselt i Understed sogn herved beskikket til kurator for Jens Peter Christensen af Vester Fladholt i Karup sogn, født den 23 november 1869, og har han dette kuratel at forestå overensstemmende med lov og anordninger også således som han kan forsvare.

Herredsfogedkontoret i Sæby den 2 marts 1889.

Chr. Ravnkilde

Christian Peter Christensen døde i Vester Fladholt den 18 maj 1904 og Ane Martine Christensen døde samme sted den 4 marts 1912.

Jens Peter Christensen købte den 24 december 1908 et anseligt stykke jord matr.nr.1g syd-vestlig del Understed sogn, fra Understed præstegård for 9.000 kr. og solgte den 11 november 1915 til forpagter J. Buksti, Bakkegården ved Ålborg for 69.500 kr.

Jens Peter Christensen garanterede for at arealet var på 90 tønder land, hvad der manglede deri skulle han erstatte med 500 kr. pr tønde land. Der blev skreven at Larsine Jespersen ejede et hus der stod på ejendommen og havde ret til at have det stående så længe hun levede. Jens Peter Christensen købte derefter Axelholm ved Hjørring, som han ejede til 1928.

J. Buksti solgte den 21 september 1916 en del af præstegårdsjorden matr.nr.1r s.v. til Martin Sørensen, Understed gl. Præstegård for 3.400 kr. og samme dag solgte han parcellerne 22f og 1s til Niels Christian Jensen, Øster Fladholt for 3.914 kr.

J. Buksti solgte den 14 september 1916 til Jens Peter Christensen, Toftkær i Understed. Prisen er lidt slørede, da det nærmest var en byttehandel, idet en af 1. verdenskrigsårens mest notoriske ejendomsspekulanter landbrugskandidat J. Jespersen, Århus var med i handlen og overtog i denne forbindelse Toftkær.

Landbrugskandidat J. Jespersen har formentlig haft en købekontrakt på Vester Fladholt, men der er intet tinglyst, hvad der var meget typisk for denne herre. Så sparede han stempelpengene.

Samme dag som Jens Peter Christensen overtog Vester Fladholt blev der tinglyst følgende deklARATION på begge Fladholtgårdene:

Deklaration

Mellem underskrevne gårdejer Jens Peter Christensen, Vester Fladholt og gårdejer Niels Jensen, Øster Fladholt, er det vedtaget at der fremtidig, hvor de to ejendomme støder sammen, skal være en 6 alen bred fællesvej, beliggende med 3 alen af bredden på hver ejendom og førende mod syd til Karup-vejen.

Den fælles grænsevej vil være at vedligeholde af hver parts for den dels vedkommende der løber over hans ejendom.

Til bekræftelse under vore hænder vidnefast, idet bemærkes, at nærværende deklARATION ikke præjudicerer samtlige læst kreditforiningslån for 23.000 kr.

f.t. Sæby den 13 september 1916

Jens Peter Christensen

Niels Jensen

Jens Peter Christensen solgte den 21 august 1917 til Jens Peter Højbjerg fra Eget i Skærum sogn for 50.000 kr., der den 17 januar 1918 retransporterede skødet til Peter Olsen fra Sveje i Gærum sogn for 58.000 kr.

Peter Olsen var født i Sveje den 12 juni 1890, søn af Thomas Olsen, Sveje og gift med Karen Kirstine Andersen-Skovsgård, der var født den 30 august 1890 i gården Vester Skovsgård i Volstrup, datter af Th. Skovsgård. Inden ægteskabets indgåelse blev der oprettet ægtepagt parterne imellem, der lød således:

Ægtepagt.

1.

Mit Karen Kirstine Andersen-Skovsgård udstyr, hvilket er de i nærværende ægtepagt specificerede genstande, skal være mit særeje og min udelukkende rådighed undergivet, hvoraf altså også følger, at der ikke deri kan søges fyldestgørelse for nogen min mand eller fællesboet påhvilende forpligtelser.

Hvad der senere skulde blive anskaffet til erstatning for eller suppleret af mit på specifakationen nævnte udstyr, skal ligeledes være mit særeje, hvilket også gælder om alle de genstande, som måtte blive os foræret til vort bryllup, såvel som effekter til mit eget personlige brug som klæder, smykker, protiosa og lignede.

Det skal i hvert tilfælde være fuldt bevis for, at en efter ægteskabets indgåelse anskaffet ting er mit, Karen Kirstine Andersen-Skovsgårds særeje, at den findes opført på omstående fortegnelse, men beviset kan naturligvis også føres på anden måde.

2.

Iøvrigt skal der være almindeligt formuefællesskab mellem os.

Denne Ægtepagt vil være at tinglyse ved Dronninglund Herreds Ret m.v., der er vort værneting.

Til bekræftelse med vore underskrifter.

p.t.Frederikshavn, Volstrup den 20 okt
1921

Karen Andersen-Skovsgård Niels Peter Olsen

Til vitterlighed
Helle Donbæk Harald Alster

Læst tilligemed vedhæftede specification.

Ægtepagten er modtaget til tinglysning den 24 oktober 1921, klokken 9.45 formiddag.

Specifikation
over

Mit, Karen Kirstine Andersen-Skovsgårds udstyr m.v., der er mit særeje.

Et egetræs spisestuemøblement bestående af:

1 skænk
1 dækketøjsskab
1 anretterbord
1 firkantet bord
12 stole

Et soveværelsesmøblement af mahogni nemlig:

2 senge med madratter
1 skab med spejl
1 toiletmøbel
1 servante
1 håndklædestativ
1 natbord
2 stole

Endvidere:

1 mahogni sybord
1 klaver - tysk fabrikat - og nodestol
1 kommode, mahognifineret
1 kommode, malet
1 skab
2 kurveborde, et rundt og et aflangt
1 egetræsbord med klapper
1 divan med gammelt fransk tæppe
1 chaiselongue, grønt plyds
1 klædekiste

217.

.1 malede seng med madrats
 1 jernseng " "
 1 Singer trødemaskine
 2 servanter(1 mahognimalet og 1 egetræsmalet)
 1 komplet spisestel(Rosenthal) til 12 personer
 1 gulvtæppe
 5 broderede gulvtæpper
 20 større billeder i ramme
 20 mindre " "
 Forskellige bøger hvoriblandt Holbergs komedier
 3 messingstager
 2 messingstålampen
 1 messinghængelampe
 2 sølvvaser og 2 opsatser
 1 sølv toiletgarniture
 4 krystalskåle
 14 sølv theskeer
 6 " spiseskeer
 6 " gafler
 6 " dessertskeer
 2 " sauseskeer
 4 " pålægsgafler
 1 " stor kageske
 2 " grødskeer
 6 " forskellige kompotskeer
 2 store porcellanskrukker
 4 mindre "
 1 petroleumskakkelovn
 5 kobberbakker
 1 messingkaffekande
 forskellige figurer
 4 servantestel
 8 overdyner
 8 underdyner
 8 mellempuder
 8 hovedpuder
 3 vatterede tæpper
 50 lagner
 35 pudevår
 90 håndklæder
 10 dynebetæk
 15 duge(4 store)
 40 servietter
 8 sengetæpper
 12 lyseduge
 1 kaffedug(broderet)
 15 broderede servietter
 6 sofapuder
 2 fodpuder
 1 slumretæppe
 3 rejseplaider
 40 viskestykker
 3 fag hvide gardine
 5 " kulørte "
 3 " hvide "
 2 " " "
 3 " " "
 1 kørepels
 gardinstænger til hele stuehuset
 25 henkogningsglas
 4 gratinfade
 12 gryder med låg
 2 pander

1 dagligstuemøblement, der endnu ikke er endelig bestemt eller anskaffet, og som derfor senere vil være at påføre specifaktio-
nen.

Til bekræftelse vidnefast.

p.t. Frederikshavn, Volstrup den 22 oktober 1921

Karen Andersen-Skovsgård Niels Peter Olsen

Til vitterlighed

Harald Alster Hella Donbæk

Da Peter Olsen overtog Vester Fladholt var der kun en besætning på 3 heste, 2 køer og 4 svin, men i 1945 var der en besætning på 7 heste, 22 køer, 22 ungkreaturer, 50 svin og 2 får.

I 1927 nedbrændte de af Jacob Peter Anthonisen opførte avlsbyg-
ninger, der så vidt jeg husker hovedsagelig var opført af kamp-
sten.

Karen og Peter Olsen havde to sønner, Poul Erik Olsen, Vester
Fladholt og Alfred Olsen, Mosen i Hørby.

Efter Peter Olsens død solgte enken Karen Olsen, f. Skovsgård den
19 december 1962 til sønnen Poul Erik Olsen.

Løgtenshus
matr.nr.22d

Lygtenshus, der også blev kaldt Fladholtus blev opført i 1844 som aftægtebolig for Anthoni Jacobsen og hustruen Maren Jensdatter, Fladholt. Ejendommen blev skyldsæt under matr.nr.22d og i hartkorn sat til:

1 skp. o fjk. $2\frac{3}{4}$ alb. og gammel skatten var 2 rd. 44 sk.

Efter Maren Jensdatter og Anthone Jacobsens død kom ejendommen tilbage til Øster Fladholt og gårdens daværende ejer Christen Larsen solgte i 1861 ejendommen til Niels Jensen, der skrev sig som husmand og smed, men denne handel måtte være gået tilbage, for den 10 juli 1862 solgte Christen Larsen Lygtenshus til Aksel Christensen fra Øster Flade for 700 rd. og den 29 juni 1871 købte han ejendommen tilbage for 1000 kr.

Da Niels Christian Jensen overtog Øster Fladholt den 8 januar 1880 fulgte Lygtenshus med og bygningerne blev herefter nedreven. Der er nu ingen spor af ejendommen, der lå lige nord for gården.

S T I D S B O R G H U S

matr.nr.22c

Anthoni Jacobsen, Fladholt overdrog den 12 marts 1830, tinglyst lo juni s.å. ved arvefæstebrev ca. 8 tønder land(4.5300 m²) af det af Fladholt's jord der lå længst imod vest, til ejeren af Stidsborg Rasmus Olesen.

Parcellen, der efter udskiftningen fik matr.nr.22c blev sat i hartkorn til:

1 skp. o fjk. 2 alb. og gammel skatten var 2 rd. 31 sk.

Årsagen til udstedelsen af arvefæstebrevet er ikke kendt, men havde formentlig været en kontant sum af en eller anden størrelse evt. som lån. Stidsborgs ejer skulle herefter svare en årlig afgift på 3 rd. 3 mark til ejeren af Fladholt.

Udstedelse af arvefæstebreve var i datiden ikke noget særsyn. Jeg har set adskillige(dog ikke i Karup)), der som reglen havde en løbetid på 200 år(hvoraf ingen dog kom til udløb)), men dette her var et tåbeligt og ubetænksomt opstillet dokument -, idet det ikke var tidsbestemt.

Arvefæste gav brugsretten, men ikke ejerskab af jorden og var således ikke stempelpligtig og det var nok den væsentligste årsag til at man i enkelte tilfælde foretrak denne form for jordoverdragelse, fremfor salg, men når arvefæstebrevet ikke var tidsbestemt blev resolutatet det samme.

Der blev opført et hus på stedet, der lå øst for den nuværende Harborgvej, hvor vejen drejer fra til Løvenholm.

Da Rasmus Olesen solgte Stidsborg den 15 juni 1837, skødet tinglyst 29 s.m. blev arvefæstebrevet pantsat for aftægtsforpligtelsen til ham og hustruen Maren Olesdatter. Hvorefter de fik bolig i Stidsborghus og det er mest sandsynlig at det var første da huset blev opført.

Rasmus Olesen døde den 2 maj 1840, 74 år gammel og enken Maren Olesdatter, der var født i Tolne, gifter sig den 14 december 1841 som 53 årig med den 22 årig Jens Andersen fra Kvissel, der ifølge folketællingen fra 1845 var i garnisionstjeneste i København.

Forøvrigt et mærkeligt ægteskab -, ikke så meget på grund af den store aldersforskel, det var såmænd ret almindeligt i datiden,

men når helt unge mænd giftede sig med en ældre kvinde, som i det her tilfælde, der aldersmæssig kunne være hans bedstemoder, var det som reglen for at blive ejer af hendes ejendom.

I det her tilfælde var der ikke noget at blive ejer af, for ejendommen tilbagefaldte til Stidsborg ved Maren Olesdatters død og måske var Jens Andersen for sent bleven klar over sagens rette sammenhæng, for allerede ved næste folketælling i 1850 ser vi at parret var bleven skiltdt. Maren Olesdatter døde den 4 august 1862.

I 1862 lånte den daværende ejer af Stidsborg Mads Christensen 250 rd. af Niels Andersen, Klinghus til den gængse rent 4 % og som yderligere kompensation fik Niels Andersen brugsretten til Stidsborghus og en tørvemose for 50 år. Kontrakten blev skreven den 27 juni 1862, tinglyst 3 juli s.å.

Den 5 marts 1885 overdrog Niels Andersen sin brugsrettighed til datteren Ane Marie Nielsen og følgende dokument blev oprettet:

Overdragelsesdokument.

Underskrevne Niels Andersen af Stidsborghus overdrager herved til min datter Ane Marie Nielsen de mig ifølge kontrakt af 27 juni 1862, tinglyst 3 juli s.å. tilhørende brugsrettigheder for et tidsrum af 50 år fra nævnte 27 juni 1862 at regne, nemlig:

- a. Arvefæsterettigheden ifølge arvefæstebrev af 12 marts 1830 til et stykke jord af gården Fladholt's ejendom i Karup sogn med den på jordstykket værende bygning.
- b. til et stykke tørvejord i sydosthjørnet af Stidsborg ejendom af størrelse 24 favne langt og 6 favne bredt med fornøden vej til og fra samme.

Med de samme rettigheder og forpligtelser hvorved nævnte brugsrettigheder tilhører mig, derunder at hun svarer den årlige afgift til grundejerne af henholdsvis 7 kr. og 20 kr..

For overdragelsen er jeg fyldesgjort derved, at førnævnte min datter herved forpligter sig til at give mig, sålænge jeg lever, et i enhver henseende forsvarlig ophold i huset hos sig, bestående af kost ved hendes eget bord, husly, varme og andre fornødenheder, samt efter kin død lader mig hæderlig begrave.

Anførte aftægtsforpligtelse, der anslåes til værdi 60 kr. og begravelsen til 25 kr., skal hæfte som første prioritet på brugsrettighederne og den aftægtsyderen tilhørende besætning og inventarium, i hvilken henseende dette dokument tillige bedes tinglæst som pantebrev.

Det overdragne modtages straks af Ane Marie Nielsen til fri rådighed i overensstemmelse med oven citerede min kontrakt, hvis indhold er hende tilfulde bekjendt, hvorfor retsanmærkning derom og om de på Fladholt og Stidsborg hvilende tinglæste hæftelser frafalder.

Under overdragelsen og vederlag er indbefattet en ko og to får.

Jeg Ane Marie Nielsen tiltræder herved dette dokument og forpligter mig i overensstemmelse med sammes indhold. Den hurtige retsforfølgning efter frdn. af 25 januar 1828 vedtages i søgsmålstilfælde.

Til bekræftelse med vore underskrifter vidnefast.

f.t. Sæby den 4 marts 1885

Niels Andersen Ane Marie Nielsen
m.f.p.

Til vitterlighed tillige om oplæsning.

N.K.Kristiansen C.Hansen

Det var en hæderlig, men yderst beskeden aftægt Niels Andersen fik, men der var heller ikke blevet sunget ved hans vugge at han skulle nøjes med en aftægt i Stidsbørghus på 60 kr. om året.

Hans forældre Anders Jensen og Anna Sørensdatter, der begge stammede fra Albæk sogn, kom i 1799 efter giftemålet til Karupgård som gårdfæstere og købte gården til selveje i 1805. Her blev Niels Andersen født den 27 september 1812.

Anders Jensen solgte Karupgård under højkonjunkturerne i 1813, ganske vist efter at statsbankerotten var proklameret, men inden dens uhyggelige efterdønninger var sat ind, med en særdeles god fortjeneste og købte derefter Tveden.

Her sad han så med sognets største gård under den værste økonomiske krise landet har oplevet i historisk tid og var nærmest ruineret da han døde den 9 maj 1825. Enken Anna Sørensdatter fik dog solgt Tveden og kunne købe Klinghus, der dengang var på $7\frac{1}{2}$ tønne land, hvor hun døde som aftægtskone den 9 marts 1853.

Niels Andersen blev den 22 december 1840 gift med Christine Christensdatter fra Lille Nedergård i Torslev sogn, der var født den 22 september 1818, datter af fæstegårdmand Christen Larsen, Lille Nedergård i Try (der døde inden datteren var født) og dennes hustru Anne Pedersdatter.

Niels Andersen overtog Klinghus samtidig hermed og her blev datteren Ane Marie Nielsen født den 3 december 1842. Niels Andersen ernærede sig som træskomand, foruden at drive jordlodden og solgte Klinghus samtidig med at han overtog brugsretten til Stidsborghus.

Da Stidsborgs daværende ejer Niels Peter Thomsen den 24 november 1910 solgte gården til sønnen Alfred Thomsen, beholdte han arvefæstebrevet på Stidsborghus og efter at førømtalte lejekontrakt var udløbet den 27 juni 1912, flyttede han og hustruen Johanne Karoline Thomsen, f. Jørgensen ind i huset.

For ejeren af jorden, Niels Jensen Snebang, Øster Fladholt havde Stidsborghus længe været en økonomisk belastning. De 7 kr. i årlig afgift kunne ikke engang betale skatterne. Som vi har set var gammel skatten allene 4 kr. 62 øre, hertil kom så de almindelige hartkornsskatter, plus vejarbejde, snerydning og hvad nu der i de dage var pålagt en ejendom.

Da arvefæstebrevet som tidligere nævnt ikke var tidsbestemt, var der ingen lysning forude, så en dårlig løsning var næsten at foretrække frem for ingen løsning. I 1912 købte Niels Peter Thomsen ejendommen. Det var vistnok Niels Snebangs mening at forløbet af den handel skulle være en velbevaret hemlighed, men jeg har set en afskrift af skødet, der blev udstedt den 5 december 1912 og lød således:

Læst skøde påtegnet arvefæstebrev af 12 marts 1830, læst 10 juni s.å. fra Anthoni Jacobsen, ejer af gården Fladholt i Karup sogn til Rasmus Olesen af Stidsborg. Arvefæstebrevet er tillige aflyst, men ikke udslettet af pantebogen, da arvefæsteretten ved skøde af 15 juni 1837, læst 29 s.m. er pantsat for aftægtsforpligtelse til Rasmus Olesen og hustru capitaliseret til 180 kr. Tillige er læst på arvefæsteejendommen lejekontrakt af 27 juni 1862, læst 13 juli s.å. fra Mads Christensen til Niels Andersen på 50 år.

Lejeretten er overdraget Ane Marie Nielsen ved dokument, læst 5 marts 1885 og hun har pantsat den for aftægt til Niels Andersen, capitaliseret til 325 kr.

Skøde.

Undertegnede gårdejer Niels Christian Jensen, der er ejer af gården " Fladholt " skøder og endelig overdrager herved til Niels Peter Thomsen, den tidligere ejer af " Stidsborg ", det i ovenstående arvefæstebrev ommeldte stykke jord, der nu er udstykket og under matr.nr.22v Vester Karup skyldsats for hartkorn 1 skp. o fjk. 2 alb. Det bemærkes, at Niels Thomsen ved salget af " Stidsborg " til sin søn Alfred Thomsen har fobeholdt sig retten efter omstående arvefæstebrev til at få skøde på matr.nr.22c.

Og da købesummen nu er berigtiget skal den solgte ejendom herefter tilhøre Niels Thomsen med de samme almindelige herligheder og rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed jeg har ejet den i hvilken henseende bemærkes, at der er tinglyst forening om kvægtiende og smårente.

Af hensyn til stempel erklære vi på tro og love at den solgte ejendom har en værdi af 400 kr.

Til bekræftelse med vore underskrifter vidnefast.

Arvefæstebrevet bedes udslettet.

p.t. Sæby den 21 november 1912.

Niels Chr. Jensen

Niels Peter Thomsen

Til vitterlighed:

J.O. Bøving

Larsen

Herved attesteres: Skyldsætningens rigtighed og at parcellen i forbindelse m.fl. matr.nr. er vurderet til ejendomsskyld til 14.000 kr.

Ingen restancer af amtstueskatter.

Hjørring Amtstue d. 29 november 1912

Maes.

Jeg husker huset fra min tidlige barndom, men har aldrig været indendørs. Det var en ubeskrivelig elendig hytte, med græstørv på taget og pap i de fleste af vinduerne, men da var Niels Peter Thomsen også allene og fik vistnok sin middagsmad i Stidsborg.

225

Det er forståelig at Niels Jensen Snebang ikke var stolt af den handel, for som vi ser af skødet var der ingen købesum omtalt. Selv om huset var af ringe værdi, skulle jorden allene efter daltidens priser havde haft en værdi af ca. 2500 kr. Niels Thomsen udstedte senere et pantebrev på 100 kr. til Niels Jensen Snebang, men om det var som vederlag for ejendommen fremgik ikke.

Niels Thomsen var een af de sidste virkelige originaler der har boet i Karup, der til trods alle de ulemper der var med ham, var med til at præge det ellers noget ensformige dagligliv.

Efter Niels Thomsens død overtog børnene Elisa Thomsen og Jørgen Peter Thomsen ejendommen og opførte et solidt hus på grunden.

Efter Peter Thomsens død solgte Elisa Thomsen det meste af jorden til Oskar Olesen, Harborg. Huset der herefter havde et jordtil- ligende på 1715 m², blev skyldsat under matr.nr.22g

Efter Elisa Thomsens død solgte hendes dødsbo huset til Søren Sø- rensen, Tronhaven, der den 24 april 1956 solgte til Osvald Bur- skov, efter hvis død enken Karen Ruth E. Burskov, f. Hansen fik ad- komst ved skifteretsattest den 16 februar 1977 og noteret særeje den 23 oktober 1981.

H A R B O R G

matr.nr.23 mfl.

Harborg var oprindelig en ejendom på 22 tønder land, der i den gamle matrikel var sat i hartkorn til 1 td. o skp. 2 fjk. 2 alb. og efter 1844 matrikelen var hartkornet sat til 5 skp. o fjk. 2½ alb. og gammel skatten var 7 rd. 39 sk. Som matrikelnumret, der er uden bogstav, antyder har der aldrig været solgt jord fra, men der er i nyere tid lagt små 8 tønder land til, som oprindeligt havde hørt til Øster Fladholt. Ejendommen har i nyere tid fået navneforandring til LØVENHOLM.

Harborg var fæstegård under Hørbylund Hovedgård og var efter midtem af 1700 tallet fæstet af Otto Jensen, der foruden at være landmand også var slagter. Han var gift med Karen Thomasdatter og blev afløst af Jens Christensen, der var gift Else Larsdatter, der efter mandens død i 1799 giftede sig med Jens Jensen, men allerede året efter blev fæstet overtaget af Anders Nielsen.

Anders Nielsen, der var gift med Dorthe Olesdatter, købte ejendommen til selveje i 1805, men solgte kort tid efter til Jens Pedersen, der i 1821 solgte til garver Christen Nielsen fra Hørme-sted.

Christen Nielsen var gift med Christiane Olesdatter, der var født i Tolne sogn. Den 20 januar 1822 fødtes sønnen Niels Chr. Christensen, der efter han blev gift med Else Marie Poulsdatter, vist nok i 1847, opførte et lille hus på Harborgs jord, der blev kaldt Harborghus, men står i folketællingslisten fra 1850 omtalt som Korsvadhus. Huset blev aldrig selvstændig matrikuleret og fik kun en kort levetid. Jeg har ingen kendskab til hvor det lå.

Christen Nielsen solgte i 1852 til Svend Mortensen fra Volstrup og kom på aftægt på gården, hvor han døde den 31 marts 1854, 70 år gammel.

Svend Mortensen solgte i 1860 til Ditlev Frederik Langbeen fra Frederikshavn, der den 16 marts 1865 solgte til Christen Jensen.

Christen Jensen mageskiftede allerede den 22 november s.å. med Lars Chr. Hansen, Trinkjær i Skibtved og solgte kort tid efter Trinkjær til Over Vestergård og Trinkjær ophørte med at være en selvstændig ejendom. I forbindelse med mageskiftet blev der oprettet følgende dokument:

2.27

MAGESKIFTEBREV.

Underskrevne husmand Chr. Jensen af Harborg erkender hermed uden foregående skriftlig kontrakts oprettelse at have mageskiftet og afstået, ligesom jeg herved mageskifter og overdrager til Lars Chr. Hansen af Trindkjær den mig efter adkomst tinglæst 16 marts 1865 tilhørende ejendom Harborg eller Haarborg kaldet i Karup sogn, som under matr.nr. 23 står for hartkorn 5 skp. o fjk. 2½ album, gl. skat 7 rd. 39 sk., med bygninger, mur og nagelfaste ting, avl og afgrøde.

Og da nu Lars Chr. Hansen, som vederlag for denne ejendom, der hermed anslåes til en værdi af 500 rd., skriver fem hundrede rigsdaler Rm., dags dato har meddelt mig mageskiftebrev på hans ejendom Trindkjær i Understed sogn af værdi 650 rd., skal ovennævnte ejendom Harborg som er tiltrådt af Lars Chr. Hansen og fra tiltrædelsen står for hans regning og risiko i alle tilfælde, herefter med de almindelige byrder og forpligtelser hvormed jeg har ejet den, tilhøre ham og hjemler jeg ham det solgte med lovligt og anmærkningsfrit mageskiftebrev.

Lars Chr. Hansen overtager og forrenter den på Harborg hvilende gæld 300 rd., medens jeg overtager den på Trindkjær hvilende gæld og aftægt, tilsammen 450 rd. Så betaler L.C. Hansen og den af ejendommen gående skat og andre udgifter fra dato. Kvægtienden er afløst med tinglæst forening.

Til bekræftelse med min underskrift,

p.t. Sæby den 22 november 1865.

Christen Jensen m.f.p.

Til vitterlighed:

E. Kjelogård Peder Jensen

Konstateret liste for præstetienden er tinglæst.

Chr. Jensen

Til Karup sogns fattigvæsen er betalt 1 mark, tilståes.

Jens Larsen p.t. formand

Lars Chr. Hansen solgte den 4 februar 1866, skødet tinglæst 28 juni s.å. til skomager Severin Beik fra Sæby ved følgende dokumenter:

KJØBECONTRACT.

oprettet imellem Lars Chr. Hansen af Harborg og skomager Severin Beik af Sæby.

1.

Jeg Lars Chr. Hansen af Harborg sælger og overdrager herved til hr. S. Beik den mig efter mageskiftebrev af 22 november 1865 tilhørende ejendom Harborg kaldet i Karup sogn, som under matr.nr. 23 står for hartkorn 5 skp. o fjk. $2\frac{1}{2}$ alb., gl. skat 7 rd. 39 sk., med bygninger, disses mur og nagelfaste ting, samt avl, afgrøde samt ildebrændsel.

I købet følger en gråringet tyr, 4 år gl., 1 rød ko, 1 vogn med skoder og 1 får, samt en hakkelskiste med kniv. Kakkellovnen følger ikke i købet.

2.

Ejendommen som tiltrædes af kjøberens den 1 april d.å., holder sælgeren i forsvarlig stand vedlige indtil tiltrædelsen.

I ildsvådetilfælde står ejendommen for køberens regning og risiko imod at han hæver assurancen.

3.

Kjøbesummen er bestemt til 600 rd. skriver sex hundrede rigsdaler rigsmønt, som berigtiges således:

500 rd. betales contant i juni termin d.å. uden renter og resten 100 rd. bliver indstående som 2. prioritet i ejendommen med pant efter 200 rd., uopsigelig i 4 år fra juni termin d.å. at regne. For beløbet giver kjøberem panteopbligation på sedvanlige betingelser.

4.

Skatter og afgifter af ejendommen udreder kjøberens fra dato. Af tienden for forrige år udreder kjøberens halvdelen.

Omkostningerne ved denne contract og sjødet udstedelse og tinglæsning udreder contrahenterne hver med det halve.

5.

Når kjøbesummen overensstemmede hermed er berigtiget, meddeles kjøberens lovligt og anmærkningsfrit skjøde på ejendommen.

Dog bemærkes at forening om kvægtienden og smårenten er læst og at constateret liste over præstetienden er læst.

Jeg S. Beik erkjender hermed på anførte betingelser at have afkjøbt Lars Chr. Hansen ovenmeldte ejendom.

Til bekræftelse med vore underskrifter.

p.t. Sæby den 4 februar 1866

Lars Chr. Hansen m.f.p. Severin Beik

Til vitterlighed:

E. Kjelogård S. Sørensen Jens Larsen

SKJØDE

Da kjøberens Severin Beck nu har berigtiget kjøbesummen overensstemmende med foranstående kjøbecontract og som forøvrigt har opfyldt contractens bestemmelser, så meddeles ham hermed lovligt skjøde på indbemeldte ejendom matr.nr.23 af hartkorn 5 skp. o fjk $2\frac{1}{2}$ alb. gl. skat 7 rd. 39 sk., således som den i contracten er betinget og ommeldt.

Det solgte hjemler jeg med lovligt og anmærkningsfrit skjøde.

Til bekræftelse med min underskrift.

p.t. Sæby den 21 juni 1866

Lars Chr. Hansen m.f.p.

Til vitterlighed:

E. Kjelogård Jens Larsen

Til fattigkassen betalt 8 sk.

Jens Larsen, fattigforstander

Severin Beck, der var gift med Dorteia Marie Beck, født Andersen, solgte den 17 september 1903, skødet tinglyst den 26 maj 1904, til Niels Christian Nielsen fra Sæby ved følgende dokumenter og flyttede derefter til Volstrup.

KØBEKONTRAKT.

Underskrevne Severin Beck af Karup sælger herved til Niels Christian Nielsen af Sæby den mig ifølge skøde af 21 juni 1866, tinglæst 28 juni s.å. tilhørende ejendom " Haarborg " kaldet, beliggende i Karup sogn, betegnet og skyldsatt under matr.nr.23 til hartkorn 5 skp. o fjk. $2\frac{1}{2}$ alb. gl. skat 14 kr. 81 øre, med de på

ejendommen værende bygninger med mur og nagelfaste genstande, besætning bestående af 4 køer, 1 kvie, 1 kalv, 4 får og grise, alle avlsredskaber og navnlig inventarium, avl, afgrøde og gødning samt ildebrændsel.

Handlen er iøvrigt indgået på følgende vilkår:

1.

Ejendommen overtager køberen den 1 november d.å. og henstår det solgte fra denne dato for hans og risiko, hvorfor han også hæver assurance*m* i ildebrandstilfælde.

2.

Alle af ejendommen efter tiltrædelsesdagen forfaldne skatter og afgifter betales af køberen alene, hvorimod amtstueskatten for oktober termin d.å. betales med halvdelen af hver af parterne.

3.

Købesummen er fastsat til 4400 kr. skriver fire tusinde fire hundrede kroner, hvoraf 1100 kr. regnes som vederlag for det medfulgte løssøre.

Af den nævnte købesum betaler køberen kontant og skadesløst til sælgeren 1000 kr. ved tiltrædelsen den 1 november d.å., medens restkøbesummen 3400 kr. med rente $4\frac{1}{2}$ % p.a. fra 1 november d.å. at regne afgøres i 11 juni 1904 derved, at køberen i den nævnte i Kreditforeningen af Ejere af mindre ejendommen på Landet i Jylland optager et lån så stort som muligt med 1.prioritet i den oven beskrevne ejendom, hvilket låns nettoprovenu udbetales til sælgeren og derved at han for det beløb der herefter måtte være til rest af købesummen til sælgeren udsteder en obligation med prioritet i ejendommen næstefter det nysnævnte kreditforeningslån.

Obligationen der stipuleres som obligation for umyndiges midler forrentes med $4\frac{1}{2}$ % p.a. og henstår indenfor de sædvanlige misligholdesestilfælde uopsigelig i 5 år fra 11 juni termin 1904.

Vi med undertegne gårdejer Jens Peter Jensen af Gadensgård og husejer Jens Chr. Nielsen af Egeborg forpligter os herved til at underskrive denne obligation som selvskyldner kautionister, en for begge og begge for en.

4.

Når købesummen er berigtiget er sælgeren pligtig at meddele og køberen at modtage lovligt og anmærkningsfrit skøde på ejendommen, hvorved bemærkes, at der er tinglæst forening om kvægtiende og smårenten og konstatering af præste og konge korntienderne.

5.

Omkostningerne ved oprettelsen og stemplingen af nærværende købekontrakt og ved senere oprettelse og tinglæsning af skøde betales med halvdelen af hver af kontrahenterne, hvorimod køberen alene betaler omkostningerne ved udstedelse, stempling og tinglæsning af obligationen til sælgeren.

Jeg Niels Christian Nielsen tiltræder herved som køber denne kontrakt, hvis bestemmelser jeg forpligter mig til skadesløst at opfylde, og underkaster jeg mig derhos i søgsmåltilfælde den hurtige retsforfølgning efter frd. 25 januar 1828.

Således udstedt vidnefast.

p.t. Sæby den 17 september 1903

Som sælger
Severin Beck

Som køber
Niels Christian Nielsen
Jens Chr. Nielsen
Jens P. Jensen

Til vitterlighed:

A. Nørby N.K. Kristiansen

SKØDE.

Da den ved foranstående købekontrakt betingede købesum nu i overensstemmelse med kontrakten er berigtiget, skøde og overdrager jeg underskrevne Severin Beck herved til køberen Niels Christian Nielsen den ham ved kontrakten solgte i samme betegnede og af ham i besiddelse tagne ejendom, hvilken herefter skal tilhøre ham med fuld ejendomsret og med de samme rettigheder og almindelige byrder hvormed den har tilhørt mig, samt iøvrigt i overensstemmelse med købekontrakten indhold.

Jeg hjemler ejendommen ved lovligt og anmærkningsfrit skøde.

Til bekræftelse med min underskrift vidnefast.

p.t. Sæby den 21 maj 1904

Til vitterlighed:

N.K. Kristiansen J.P. Jensen

Den 6 april 1915, skødet tinglæst den 22 april s.å. mageskiftede Niels Christian Nielsen med Christian Peter Christensen, Mosen, men som det efterfølgende skøde viser, blev de 2 handler papirmæssigt holdt adskildt.

SKØDE.

Underskrevne husejer Niels Christian Nielsen af " Haarborg " sælger, skøder og endelig overdrager herved fra mig og arvinger til
Christian Peter Christensen af Mosen

den mig ifølge skøde, tinglæst 26 maj 1904, tilhørende ejendom " Haarborg " i Karup sogn, betegnet og skyldsatsat under matr.nr. 23 af Vester Karup for hartkorn 5 skp. o fjk. 2½ alb.

Under pantsætningen er indbefattet de på ejendommen værende bygninger og disses mur- og nagelfaste genstande, herunder kakkelovne, komfurer og indmurede kedler, besætning, inventarium - derunder bord i dagligstuen - avl, afgrøde og gødning - dog at sælgeren fra handlen undtager 2 heste, 1 sæt seletøj og 1 kalv.

I overdragelsen medfølger hele sælgerens andele i Karup Andelsmejeri og Østvendsyssel Andelssvineslagteri og overskud fra og med 1 ds. at regne.

Købesummen er aftalt til 12.000 kr., skriver tolv tusinde kroner, der er berigtiget, dels ved, at køberem overtager til forrentning fra 11 decb. f.å. at regne og indfrielse den på ejendommen hæftede gæld til Kreditforeningen i Viborg stor 5700 kr., hvilken gæld hæfter med solidarisk ansvar og statutmæssige forpligtelser, og hvoraf det afbetalte og reservefondsandelen kommer køberen til gode, - medens restkøbesummen 6300 kr. på anden måde er berigtiget, og den solgte ejendom skal derfor fra nua af tilhøre køberem som hans rette og lovlige ejendom med de samme herligheder og rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed den hidtil har tilhørt mig, og hjemler jeg det solgte på lovlig måde.

Køberem overtager og tiltræder ejendommen den 10 ds., fra hvilket tidspunkt det solgte henligger for hans regning og risiko, i ildbrandstilfælde henligger det solgte allerede fra nua af for køberens risiko mod at han i påkommende tilfælde oppebærer assurancesummerne til statutmæssig anvendelse.

Skatter og afgifter af ejendommen udreder køberem fra og med 1 april d.å. at regne.

233

Omkostningerne ved nærværende skøde med stempelpapir og tinglæsning bæres af parterne hver med halvdelen.

Det tilføjes endelig, at der ved overdragelsen yderligere er undtaget sælgerens ildebrændsel og fjerkræet.

Til bekræftelse med vore underskrifter vidnefast.

p.t. Sæby den 6 april 1915

Som sælger:

Niels C. Nielsen

Som køber:

Kri. Peter Christensen

Til vitterlighed:

C. Nielsen J.A. Bo

Peter Christensen havde den 4 februar 1909 købt parcellen matr. nr. 1h sydvestlige del Understed sogn fra Understed præstegård og denne parcel beholdte han ved mageskiftet, men solgte den 17 januar 1918 parcellen til Bispehuset(Heden).

Peter Christensen vedblev i nogle år at blive kaldt Peter Mosen, men jeg husker ham dog kun omtalt som Peter Haarborg. Han solgte i 1935 til Oskar Olesen fra Nørgård i Skibtved.

Oskar Olesen købte jorden fra Stidsborghus matr.nr.22c, 4.3585 m² og solgte formentlig til Isabella Harritsø Sørensen, der den 4 december 1970 solgte til Palle Nielsen.

N Ø R B A K K E N

matr.nr.24 mfl.

Nørbakken blev ved opmålingen til den såkaldte landmålermatrikel i 1682 sat i hartkorn til 3 skp. 1 fjk. 1 alb. og det dyrkede areal var opgivet til 3.1 tønne land. Ejendommen var oprindeligt på 14½ tønne land og der er intet solgt fra. I 1912 blev der købt ca. 4 tønner land til fra Odden, matr.nr.25c, og som matrikelnummeret viser havde denne jord oprindeligt hørt til Ledet.

Nørbakken har været fæsteejendom under Hørbylund Hovedgård og var fra senest 1753 fæstet af Thomas Christensen, der var gift med Malene Olufsdatter. Han døde i 1768, hvorefter Niels Andersen overtog fæstet. Han var først gift med Maren Jensdatter og efter hendes død med Maren Sørensdatter, der døde i 1789 og selv døde han i 1790. Derefter var ejendommen fæste af Niels Sørensen, der købte ejendommen til selveje i 1805 og solgte i 1828 til Jens Jacobsen fra Hørby, der var 76 år gammel og gift med Cathrine Nielsdatter. Han solgte i 1836 til smed Peter Chr.Henriksem fra Elling og købte derefter Stidsborg.

Peter Chr.Henriksen medbragte både kone og forældre, men konen Maren Christensdatter døde kort tid efter og han giftede sig derefter med Margrethe Larsdatter. Peter Chr.Henriksen mageskiftede den 11 juni 1855 med Niels Larsen, den nuværende ejers oldefar, men hvad de mageskiftede med, har jeg ikke på nuværende tidspunkt rede på.

Niels Larsen var født på gården Holtet i Understed den 31 juli 1825, søn af gårdfæster Lars Christensen og dennes hustru Maren Pedersdatter, og blev gift med Inger Christensdatter, der døde den 8 november 1879, 54 år gammel, og den 3 juni 1880 solgte Niels Larsen til sønnen Lars Chr.Nielsen, ved følgende skøde:

Skøde.

Underskrevne husmand Niels Larsen af Nørbakken i Karup sogn tilstår herved at have solgt og nu herved skøder og overdrager til min søn Lars Christian Nielsen den mig efter mageskifteskøde tinglæst 11 januar 1855 tilhørende ejendom Nørbakken kaldet i Karup sogn, under matrikelnummer 24 ansat for hartkorn 5 skp. 2 fjk. 1 alb., gammelskat 2 rd. 61 sk., tilligemed påstående bygninger, avl og afgrøde, besætning og ind- og udbo.

Købesummen er akkorderet til 1400 kr., foruden livsvarig aftægt til mig, kapitaliseret til 1400 kr.

Og da køberen forsåvidt angår 800 kr. af den kontante købesum overtager til forrentning den på ejendommen hæftende prioritetsgæld af sådan størrelse og som for resten 600 kr. har udstedt forskrivning til min svigersøn Niels Christian Jensen, som da der om aftægtens dags dato er oprettet behørig aftægtskontrakt på stemplet papir efter aftægtens kapitalværdi, skal den ovenanførte ejendom, som køberem nu i besiddelse og brug og hvoraf han for fremtiden sårer alle skatter og afgifter, fra nu af tilhøre ham med fuld- stendig ejendomsret og med de samme rettigheder og almindelige byr- der, hvormed den har tilhørt mig. Jeg hjemler ejendommen efter loven.

Den solgte ejendom ansættes til værdi 2800 kr. skriver otte og ty- ve hundrede kroner. Løsøret ansættes til værdi 700 kr., det bemær- kes at forening om kvægtiende og smårenten, samt konstatering af præste korntiende er tingløst, ligesom også konstatering af Sæby præsteembedes andel af kongetiende.

Til vitterlighed for tillige om oplæsning:

Jens Larsen Christen Christensen

Nørbakken den 1 marts 1880

Niels Larsen
m.f.p.

Lars Christian Nielsen udstedte 2 panteobligationer til sine søstre:

Maren Nielsen, gift med smed Niels Chr.Jensen i Ørvad	300 kr.
Mette Marie Nielsen, 17 år gl.	<u>300 -</u>
tilsammen	600 kr.

Niels Larsen døde den 7 december 1889, 64 år gammel, efter flere års tiltagende svaghed.

Lars Christian Nielsen var født den 26 juni 1855 og blev den 14 maj 1880 gift med Johanne Caroline Nielsen, der var 21 år gammel.

Lars Nielsen, eller Lars Bak, som han i daglig tale blev kaldt, havde som ung lært snedker- og tømrefaget hos Andreas Jacobsen i Under- sted. Han blev efterhånden kendt som tømremester langt uden for sog- nets grænser, og beskæftigede mange mænd, heraf flere som lærlinge. Han byggede bla. skolerne i Understed og Karup, og mejerierne i Ka- rup og Hørbylund.

Lars Chr.Nielsen købte den 22 februar 1912 af Frits Chr.Pedersen, Odden, i henhold til landbrugsministeriets approbation af 10 juni 1911, den frastykkede parcel matr.nr.25c for 2305 kr.87 øre, og i forbindelse med planen om at oprette en jernbane fra Øster-Vrå til Frederikshavn, der skulde havde gået et sted nord for Nørbakken, stillede Lars Chr.Nielsen en garanti på 100 kr., der blev tinglyst på ejendommen den 12 april 1917, den 6 december 1917 solgte han til sønnen Jens Peter Nielsen for 16.000 kr.:

Skøde.

Underskrevne husejer Lars Christian Nielsen af Nørbakken i Karup sælger, skøde og endelig overdrager herved fra mig og arvinger til min søn

Jens Peter Nielsen

den mig ifølge skøder, tinglæst 3 juni 1880 og 22 februar 1912 tilhørende ejendom "Nørbakken" kaldet , beliggende i Karup Sogm, betegnet og skyldsats således:

Matr.nr.24 Vester Karup, hartkorn o td. 5 skp. 2 fjk. 1 alb.
- - 25c - - - - 0 - 1 - 0 - 2 $\frac{1}{2}$ -

med påståede bygninger, disses mur-og nagelfaste genstande, besætning, inventarium, avl, afgrøde og gødning, ildebrændsel og indbo som aftalt.

De nærmere vilkår ere:

1. Købesummen er fastsat til 16.000 kr., skriver seksten tusinde kroner, der er afgjort således:

a. Køberen overtager at forrente fra 11 decb. d.å. at regne og at indfri den på ejendommen til forhøjet rente hvilende pantegæld, nemlig til Frederikshavn Sparekasse 8.500 kr.
Volstrup Sparekasse 2.000 -

b. Derhos har køberen meddelt sælgeren obligation for restkøbesummen

5.500 -
ialt 16.000 kr.

2. Overtagelsen sker straks, og det solgte står således fra nu af for køberens regning og risiko i enhver henseende, i ildebrandstilfælde mod regres til assurancesummen.

3. Køberen udreder skatter og afgifter af ejendommen fra 1 oktober d.å. at regne.

4. Omkostningerne ved nærværende skøde betaler parterne, hver med halvdelen, hvorimod køberen alene bekoste obligationen.

I henhold hertil skal den fornævnte ejendom med anførte tilbehør således fra nu af tilhøre køberen Jens Peter Nielsen som dennes lovlige ejendom med de samme almindelige herligheder og rettighe-der, byrder og forpligtelser, hvormed jeg hidtil har ejet samme, herved bemærkes, at køberen er bekendt med og respekterer, at der under 12 april d.å. er tinglæst garantidokument til Understed-Karup sogneråd for 100 kr., og at der er læst forening om kvægti-ende og smårente. Ejendommens skyldværdi er 11.800 kr.

Til bekræftelse vidnefast.

p.t. Sæby den 29 november 1917.

Som sælger:

Lars Chr. Nielsen

Som køber:

Jens Peter Nielsen

Til vitterlighed:

A.Nielsen

C.Nielsen

Lars Chr.Nielsen(Bak) købte derefter villa "Lykkebo" i Karup by af en af sine gamle lærlinge, Anton Snebang, og døde der lige ef-ter nytår 1947, 91½ år gammel og aktiv lige til det sidste.

Jens Peter Nielsen var født den 1 januar 1891 og blev gift med Ka-roline Kristiane Nielsen, født Christensen, født i Åsted sogn den 29 maj 1889, datter af Lars Chr.Christensen.

Jens Peter Nielsen solgte i 1954 til sønnen Kaj Nørbak Nielsen og byggede derefter et hus i Karup by.

L E D E T

matr.nr.25a mfl.

Ved opmålingen til den såkaldte landmåler matrikel i 1682 blev Ledet omtalt som - Wed Ledet - og var kun et boelsted, eller som det står, et hus med jord. Det samlede areal kendes ikke, men det dyrkede areal er opgivet til 3.8 tønder land og hartkornet var kun sat til godt en $\frac{1}{2}$ td.

Ejendommen lå tæt op ad den ældgamle kirke- og møllevej, men om man kan tillægge navnet Wed Ledet nogen forbindelse med vejen og evt. den tidligere meget besøgte hellige kilde - Hellig Øbben -, er en nærliggende tanke, der trænger til en nærmere undersøgelse.

Senere, formentlig i første halvdel af 1700 tallet, blev der lagt et betydeligt areal til gården. Da den gamle gård OVNSTRUP blev nedlagt og jorden fordelt mellem Ledet og Rølborg, blev Ledets hartkorn, altså stadig i den gamle matrikel, sat til 3 td. 4 skp. 2 fjk. 1 alb. Efter den nye matrikel fra 1844 blev hartkornet sat til 2 td. 3 skp. 3 fjk. 1 alb. og gammel skatten var 24 rd. 40 sk. Gårdens areal var da $57\frac{1}{2}$ tønde land, men heraf er ca. halvdelen siden solgt fra til omkringliggende ejendomme, men da der er købt jord til fra Rølborg og Karupgård, er gårdens areal stort set uforandret, ca. 56 tønder land. Gårdens samlede areal efter 1844 matrikelen er fordelt således:

Matr.nr.25a	16.2933 m ²	Ledet
- - 25b	12.3610 -	Odden
- - 25c	2.2300 -	Nørbakken
- - 25d	820 -	Kildal
- - 25e	1.0830 -	Ø.Bolle

Ledet var fæstegård under Hørbylund Hovedgård og var fra senest 1752 fæstet af Niels Stepfensen, der var gift med Lisbeth Jensdatter, en datter af fæstebonden Jens Hansen, Kæret. Niels Stepfensen døde den 9 februar 1783, 70 år gammel og enken giftede sig den 7 september s.å. med Niels Hansen.

Lisbeth Jensdatter døde den 23 juni 1799, 66 år gammel og Niels Hansen giftede sig derefter med Mette Nielsdatter, der var 36 år gammel. Hun fødte ham tvillinger i 1803, der ganske vist var dødfødte, men alligevel godt skuldret af den gamle dreng, der da var 68 år gammel.

Om Niels Hansen nåede at købe gården til selveje og at skulde være den Niels Nielsen der døde i Ledet i 1804 er usikkert, det var ikke altid præsterne tog det så nøje med navnet, men sikkert er det, at Mette Nielsdatter forblev i Ledet og døde der den 27 marts 1830 som aftægtskone, 65 år gammel.

Den 20 juni 1819 døde, gårdmand i Ledet Thomas Madsen, 37 år gammel og den 14 oktober 1824 blev gårdejer i Ledet, Søren Nielsen, der var 33 år gl. gift med Kirsten Madsdatter fra Mølfælden i Torslev sogn. Han solgte så vidt det kan skønnes i 1827 til Niels Chr. Nielsen, der var gift med Mette Christensdatter og kom fra Bannerslund, der i 1828 solgte til Lars Sørensen, der var 47 år og kom fra Elling med sin kone Ane Marie Christensdatter, der var 27 år gl.

Ane Marie Christensdatter døde nogle få år efter ankomsten til Karup, men er ikke begravet der og senest 1833 giftede Lars Sørensen sig med Mariane Christensdatter.

Lars Sørensen døde den 8 november 1839, 68 år gammel. Mariane Christensdatter sad nu tilbage med 2 af mandens børn af det tidligere ægteskab og 2 af deres fællesbørn og selv om hun var bleven 50 år gammel og som sådan skulle være uden for fareconen, blev hun alligevel gradvid med en Anders Sørensen, der vist var en slags bestyre for hende. Sidst på året 1840 blev der lyst til ægteskab for dem og her ser vi at Anders Sørensen kom fra Åsted og var 37 år gammel, men i kirkebogen er indført følgende bemærkning " bryllup eller vielsen ikke fuldbyrdet ", så da Mariane Christensdatter den 14 januar 1841 nedkom med en søn, fik han navnet Søren Peter Andersen, men blev betegnet som uægte.

Enken Mariane Christensdatter havde forinden forsøgt at afhænde gården og den 1 august 1840 solgte hun til Lars Johansen Hamborg, der fik en købekontrakt tinglyst, men handlen blev ikke til noget og den 27 juni 1841, tinglæst den 26 august s.å. mageskiftede hun med Christen Christensen.

Christen Christensen, der stammede fra Understed, se Karupgård, var efter sit giftemål med Ane Madsdatter fra Kvesel den 16 november 1817, fæster af en gård i Kiis i Understed og købte i 1822 Karupgård, som han solgte i 1840, men hvor han opholdte sig det mellemliggende år og hvad han mageskiftede med, har jeg hidtil ikke rede på.

Christen Christensen havde medens han ejede Karupgård været sognefoged og en overgang også skolepatron. Han optog den 1 december 1844 et lån på 300 rbd. i Dronninglund Herreds Overformynderi og den 22 juli 1846 lånte han 100 rigsbankdaler sølv af Søren Jensen enke Kirsten Pedersdatter i Store Langheden til 4 % rente og den 3 juli 1847 lånte han yderligere 100 rbd. af Kirsten Pedersdatter i St. Langheden, disse blev udbetalt og slettet af pantebogen den 6 november 1853 og de førstnævnte 300 rbd. blev slettet den 11 november 1853, men da havde sønnen overtaget gården. Christen Christensen solgte den 20 oktober 1851, skødet tinglyst 23 s.m. til sønnen Christen Christensen ved følgende skøde:

SKJØDE.

Jeg underskrevne Christen Christensen sælger, skøder og overdrager herved til min søn Christen Christensen, den mig efter mageskiftebrev af 27 juni 1841, tinglyst 26 august s.å. tilhørende i Karup sogn beliggende gård, LEDET kaldet, med påstående bygninger og tilliggende jordiendomme, hvilket i den gamle matrikel har været matrikuleret for hartkorn 3 td. 4 skp. 2 fjk. 1 alb., men ved den nye matrikel under matrikel nr.25 i bemeldte sogn, er ansatte for hartkorn 2 td. 3 skp. 3 fjk. 1 alb. og gammelskat 24 rd. 40 sk., såvel alt mit ind- og udbo, besætning, kreaturer, gård- og avlsredskaber, avl, afgrøde og sæd, på følgende vilkår: at køberen, bemeldte min søn og efterkommende ejere af det herved solgte, forsyner mig og min hustru i vor livstid i ovennævnte gård, med alle vore livsfornødenheder, skaffer os behørig opvartning og pleje i sygdomstilfælde og svaglighedstilfælde, samt efter vor død giver hver af os en anstændig begravelse efter egnens skik og brug

og dersom en af os, enten min hustru eller jeg, ikke måtte finde os tilfredse med forsyngelsen eller ophold hos køberen, eller efterkommende ejer, da er gårdens ejer forpligtet til, få måneder efter at det bliver fordret, at indrette for os en passende beboelseslejlighed af en stue med sengelejlighed, pigekammer, køkken med skorsten og ovnsted og i stuen en kakkelovn, hvilken beboelse gårdens ejer i vor livstid fornødtligem vedligeholder i alle måder,

og yder os idette tilfælde årligen 2 tønder rug, 2 tønder byg, 1 ko og 2 får med lam, som vi udtager af gårdens besætning og søn

forsvarligen fodres og græsses så godt som ejerens egen heste og kreaturer, 5 læs skudtørv og 5 læs overtørv, som bringes os i hus af gårdens ejer.

1 lispund flæsk, 2 lispund tørt fisk, 1 skæppe salt, 1 skæppe ærter, 100 grønkål, hvilke varer leveres i god og forsvarlig kvalitet, kornet kvartalitre med en fjerdedel af hver slags hver 1 januar, 1 april, 1 juli og 1 oktober og altid et kvartal forud, tørvene hver Sankt Hansdag, kålene hver Mikkelsdag, hensatte i haven og det øvrige nemlig flæsk, fisk. salt og ærter hver Mortensdag.

Når en af aftægtstagerne ved døden afgår, bortfalder 1 tønne rug og 1 tønne byg årlig af foranførte aftægt, og aftægtsyderen afgiver på forlangende, uden nogen som helst udgift for aftægtstageren, et tjenestetyende til deres opvartning, eller i tilfælde disse ikke er tilfredse med tyendet, udbetales dem i stedet derfor årlig 15 rd., nemlig 7 rd. 3 mark hver 1 maj og 7 rd. 3 mark hver 1 november.

For denne aftægt, der på anordnet måde er kapitaliseret til 250 rd., skal jeg og hustrue, til udredelse af køberen og efterkommende ejer, være panteberettiget i den herved bortskødte ejendom m.m., med panteret næstefter 500 rd. og i hvilken henseende dette skøde tillige bliver at tinglæse som pantebrev.

Dernæst er køberen pligtig til at udbetale sine søskende, nemlig Mads Christian 50 rd., Jens 50 rd., Christian 50 rd., Rasmus 50 rd. og Johanne 25 rd., hvilken udbetaling sker med halvdelen når een af os, jeg eller min hustru, ved døden er afgået, og den anden halvdel når den længstlevende af os er død, dog således, at der kan foregå fra en juni eller december termin hele 1 års opsigelse til sidste udbetaling og inden min eller hustruens død bliver ingen renter at udrede af de nævnte summer, men for disse bliver at tinglæse som prioritetsgivende i det solgte næstefter 500 rd. og den betingede aftægtskontrakt.

Og da køberen ved overtagelsen af foranførte forpligtelser påhviler det solgte overdrages ham, og ved at have fyldstgjort mig for 500 rd., har tilfredsstillet mig for den akkorderede købesum 975 rd. skriver ni hundre halvfjersindstyve og fem rigsbankdaler, så skal den herved solgte gård m.m. herefter tilhøre ham med de

herligheder og rettigheder, forpligtelser og byrder, hvormed samme af mig ejet vært efter fornævnte mit adkomstbrev og til hvilket jeg hjelper det herved solgte efter loven.

Dog forbeholder jeg mig at udtage af det solgte indbo til brug og afbenyttelse så længe jeg og hustru lever, hvad vi måtte behøve til vor livsfornødenhed som aftægtsfolk.

Det bemærkes, at en købekontrakt af 1 august 1840 med Lars Johansen Hamborg om gården Ledet ikke er slettet i retten og at der på denne gård hæfter pantegæld 300 rbd. til Dronninglund Herreds Overformynderi og 200 rbd. til Søren Jensens enke i Store Langheden.

Skrevet på Sæbygård den 20 oktober 1851
Christen Christensen

Til vitterlighed:

Theilmann Christen Peder Sen
Rølborg

Læst under Dronninglund Herreds Ret den 23 oktober 1851
Gad

Det blev ikke længe af aftægtsfolkene fik lov at nyde deres otium. Christen Christensen døde den 2 december 1852 og Ane Madsdatter den 26 december 1853.

Christen Christensen var født i Karupgård den 27 november 1825 og blev den 29 december 1851 gift med Helene Marie Larsdatter, der var født den 28 maj 1831 i Odden, datter af Lars Madsen og Maren Madsdatter. Hendes forældre købte efter salget af Oddem i 1836 Mosen, eller Mosehuset, som det dengang blev kaldt, i Højstrup i Torslev sogn.

Christen Christensen solgte den 13 august 1857 ca. 26 tønder land matr.nr.25b til dannebrogsmænd Peder Pedersen til oprettelse af ejendommen Østmark, der forlængst er nedlagt og jorden hører hovedsagelig til Odden, men en mindre del, matr.nr.25c, se foran, er siden kommet til Nørbakken og købte den 9 juni 1859 ca. 16½ tønde land fra Rølborg matr.nr.28b. Der var et hus på parcellen der oprindeligt blev kaldt Rølborghus, men nu blev det til Ledets hus og var beboet af Rølborgs tidligere ejer Christen Pedersen og hans hustru Mariane Christensdatter og aftægten til dem, som Christen Christensen overtog, var en væsentlig del af handlen med jorden.

Christen Christensen solgte den 26 februar 1867, skødet tinglyst den 16 januar 1868 til den nuværende ejers oldefar Thomas Christian Jensen, Store Endel i Lyngså og gården har siden været i slægtens eje i direkte agnatisk linie. I forbindelse med handlen blev oprettet følgende købekontrakt og skøde:

KJØBECONTRAKT.

oprettet imellem Chr.Christensen af Ledet og Thomas Chr. Jensen.

1.

Jeg Chr.Christensen sælger og overdrager hermed til Th. C. Jensen den mig efter skøder tinglæste 9 juni 1859 og 9 juli 1857 tilhørende gård kaldet Ledet i Karup af hartkorn under:

Matr.nr.25a	1 td.	7 skp.	o fjk.	$\frac{1}{2}$ alb.	gl. skat	18 rd.	49 sk.
- - 28b	1 -	o -	2 -	- -	1 -	55 -	

med bygninger, disses mur- og nagelfaste ting med undtagelse af grubekedelen og kakkelovnen i sovekammeret.

Så følger og i købet ejendommen avl, afgrøde, gødning, ildebrændsel, 1 brun hoppe, 6 køer, 4 får, 2 arbejdsvogne, 2 harver, 1 plov, 1 mogbåre, 1 sengsklæder, 1 sæt hestetøj, 19 td. havre og 5 td. byg, 1 bord med bænke.

2.

Køberen tiltræder ejendommen den 1 april d.å. og står den for kørens regning og risiko fra dato imod at han hæver assurancen. Sægeren holder bygningerne vedlige indtil 1 april d.å.

3.

Købesummen er bestemt til 2300 rd. skriver to tusinde tre hundre rigsdaler, foruden aftægt til Christen Pedersen anslået til 400 rd. og til Mariane Christensdatter anslået til 500 rd. som køberen udreder efter en derom oprettet kontrakt.

Den kontante købesum betales med 600 rd. i juni termin d.å. uden renter og for resten 1700 rd. overtager køberen den på ejendommen hvilende gæld.

Når købesummen overensstemmende hermed er berigtiget meddeles køberen lovligt skøde på ejendommen som jeg hjemler ham med de samme rettigheder, almindelige byrder og forpligtelser, hvormed den har tilhørt mig, fri for præjudricerende retsanmærkning, hvorved

dog bemærkes, at forening om kvægtiende og smårenten samt konstateret liste for præstetienden er tinglæst.

4.

Køberen betaler skatter og afgifter af ejendommen for første halvår d.å. og fremdeles, hvorimod sælgeren betaler tiende for 1866.

Til omkostningerne ved denne kontrakt og skødets udstedelse og tinglæsning m.m. udreder sælgeren 8 rd. og køberen hvad omkostningerne måtte overstige dette beløb.

Jeg Thomas Chr. Jensen erkender herved med Chr. Christensen at have afsluttet denne kontrakt, som jeg forpligter mig til nøje at efterkomme.

I søgsmålstilfælde gjælder bestemmelsen i frdn. 25 januar 1828 om den hurtige retsforfølgning.

p.t. Sæby den 26 februar 1867

Thomas Chr. Jensen Chr. Christensen

Til vitterlighed:

E. Kjelgård

Jens Larsen

SKJØDE.

Da køberen Thomas Chr. Jensen nu har berigtiget købesummen efter foranstående købekontrakt og han forøvrigt har opfyldt kontraktens bestemmelser, så meddeles han herved lovligt skøde på indbemeldte ejendom på de i kontrakten bestemte vilkår og således som ejendommen fremdeles er betegnet. Det solgte hjemler jeg fri for præjudicerende retsanmækning.

Til bekræftelse med min underskrift.

p.t. Sæby den 10 januar 1868

Chr. Christensen

Til vitterlighed:

E. Kjelgård

Christen Larsen

Til fattigkassen betalt 16 skilling.

Jens Larsen

I forbindelse med handlen udstedte Thomas Christian Jensen et arvefæstebrev og et skadesløsbrev, der lød som følgende:

ARVEFÆSTEBREV.

Jeg underskrevne gårdejer Thomas Chr. Jensen af Ledet i Karup sælger og bortarvefæster hermed til Chr. Christensen, sammesteds, for et tidsrum af 50 år fra 1 januar 1868 at regne, den sydøstlige del af min mark, hvilket bortarvefæstede stykke mark grænser mod øst til Kjærets ejendom, mod syd til Kirkehusets ejendom og forøvrigt støder op mod ejerens ejendom matr.nr.25a i Karup, hvø fra det er tydeligt afmærket. Det bortlejede anslås til ca. 5 tønder land.

Arvefæsteren har ret til at sælge og pansætte det arvefæstede, dog at ejeren er forbeholdt forkøbsret såfremt han indgår på de samme betingelser som en anden køber.

Ejendommen må brugeren benytte efter forgodtbefindende og udreder en årlig afgift af samme 8 rd. som betales hvert års juni og december termin på gården Ledet til sammes ejer.

Forening om kvægtienden og smårenten er tinglæst, så er og konstanteret liste for præstetienden tinglæst.

Ejendommen er med gården Ledet indbefattet under pantet for gæld 1400 rd. og aftægter anslående til 900 rd.

Til bekræftelse med vore underskrifter.

p.t. Sæby den 10 januar 1868.

Thomas Chr. Jensen

Chr. Christensen

Til vitterlighed:

E. Kjelgård Christen Larsen

SKADESLØSBREV.

Jeg underskrevne Thomas Chr. Jensen af Ledet i Karup som ved skøde af dags dato, der tinglæses samtidig hermed, er bleven ejer af parcellen matr.nr.28b i Karup og ved nævnte skøde har forpligtet mig til at overtage og udrede den på parcellen hvilende aftægt anslået til 400 rd. efter derom tidligere tinglæst kontrakt, giver hermed ommeldte aftægtsmand Christen Pedersen for hans aftægt, første prioritet panteret i nævnte parcel matr.nr.28b i Karup af hartkorn 1 skp. o fjk. 2 alb. gl. skat 1 rd. 55 sk., med avl og afgrøde.

Denne yderligere panteret gjælder selvfølgelig for alle de aftægtsmanden efter hans kontrakt tilkommende rettigheder.

Forening om kvægtiende og smårenten, samt konstateret liste for præstetienden er tinglæst.

Til bekræftelse med min underskrift.

p.t. Sæby den 10 januar 1868

Thomas Chr. Jensen

Til vitterlighed:

E. Kjelgård H.C. Sørensen

Den i arvefæstebrevet omtalte Christen Christensen er ikke sælgeren af Ledet, men den tidligere ejer af Rølborg, altså søn af den omtalte aftægtsmand Christen Pedersen. Han købte året efter Kæret og det var sikkert med henblik herpå han sikrede sig brugsretten på det omtalte stykke jord.

Christen Christensen og Helene Marie Larsdatter måtte efter salget af Ledet flytte til den ikke særlige eftertragte adresse aftægtshuset Klokkedal (som det så diplomatisk står i kirkebogen) og i kirkebogen står Christen Christensen omtalt som fattiglem.

Thomas Christian Jensen var født den 26 december 1825 i Vangen skole, søn af lærer Jens Sørensen Vognsbæk og dennes hustru Inger Kirstine Pedersdatter. Han købte den 14 juni 1855 gården Store Endel i Lyngså og den 19 august s.å. blev han gift med Johanne Marie Jensdatter fra Neder Vestergård i Skibtved, der var født den 27 december 1830, datter af Jens Chr. Olesen og Maren Thomasdatter.

Lærer Jens Sørensen Vognsbæk blev pensioneret i 1855 og tog derefter ophold hos sønnen i Lyngså og flyttede også med til Ledet, men det aldrende ægtepar tålte tilsyneladende ikke flytningen for lærer Vognsbæk døde den 7 maj 1868, 86 år gammel og Inger Kirstine Pedersdatter døde den 18 maj s.å. De blev begravet på Understed kirkegård. Inger Kirstine Pedersdatter blev 83 år gammel. Det var ikke noget særsyn i forrige århundre at se, når et ægtepar havde levet et langt liv sammen og den ene døde, så døde den anden meget kort tid efter. Jeg har endda set tilfælde hvor de nåede at blive begravet i samme grav.

Thomas Christian Jensen var medlem af sognerådet fra 1871 til 1877. Han havde som vi ser droppet navnet Vognsbæk, men en søn Thomas Peter Jensen, tog den 14 juli 1914 navnet, enda med W til slægtsnavn. Han solgte den 11 juli 1901 gården til sønnen Marinus Jensen og gik på aftægt.

SKØDE.

Jeg underskrevne Thomas Christian Jensen af Ledet sælger, skøder og endelig overdrager herved til min søn Marinus Jensen den mig ifølge skøde af 10 januar 1868, tinglæst 16 s.m. tilhørende ejendom " Ledet " kaldet i Vester Karup, Karup sogn, Skyldsats således

Matr.nr.25a	hartkorn 1 td.	7 skp.	o fjk.	½ alb.	gl. skat	18 rd	Ø
- - 28b -	1 -	o -	2 -	- -	1 -	55	

med påstående bygninger og tilhørende mur- og sømfaste genstande, samt avl, afgrøde, besætning og inventarium, samt de inbogenstande som jeg ikke har forbeholdt mig, alt således som det er køberen min nævnte søn påvist og af ham straks tages i besiddelse og brug og fra nu af er for hans regning og risiko i enhver henseende, imod at han i ildebrandstilfælde oppebære assuranceerstatningen.

For denne overdragelse er jeg fyldestgjort ved, at køberen Marinus Jensen overtager til indfrielse og forrentning den ejendommen påhvilende gæld til Kreditforeningen af Jydske Landejendomsbesiddere ifølge panteobligation af 26 november 1890, læst 27 s.m.

der hæfter med solidarisk ansvar og statutmæssige forpligtelser. Den amortiserede del af glkden og reservefondsbidraget kommer køberen til gode	6600 kr.
---	----------

2. har ved aftægtskontrakt af dags dato forpligtet sig til at udbetale en livsvarig til mig og hustru kapitaliseret til	2100 kr.
---	----------

3. har ved samme kontrakt forpligtet sig til at udbetale til 4 af sine søskende	<u>1000 kr.</u>
ialt	9700 kr.

Af hensyn til brugen af stempelpapir ansættes ejendommen med tilbehør med den anførte aftægtsbyrde til værdi	9000 kr.
hertil lægges aftægtens kapitalværdi	<u>2100 -</u>
	11.100 kr.

hvoraf 3000 kr. regnes for det medfulgte løsøre, altså 8100 kr. for fast ejendom. Køberen udreder alle fremtidige skatter og afgifter.

I henhold til foranførte skal den anførte ejendom med tilbehør herefter tilhøre min søn Marinus Jensen med fuldkommen ejendomsret og med de samme rettigheder, byrder og forpligtelser hvormed den hidtil har tilhørt mig, i hvilken henseende bemærkes, at ved arvefæstebrev af 10 januar 1868, tinglæst 16 s.m. er et jordstykke af matr.nr.25a, ca. 5 tønder land bortstykket for et tidsrum af 50 år fra 1 januar 1868, hvilken kontrakt køberen, der herefter oppebære den betingede årlige afgift, respekterer.

Til bekræftelse med min underskrift.

p.t. Sæby den 7 juli 1901.

Thomas Chr. Jensen

Til vitterlighed:

P. Hellum Th. P. Christiansen

AFTÆGTSKONTRAKT.

I anledning af at jeg underskrevne Marinus Jensen af Ledet dags dato af min fader Thomas Christian Jensen har erholdt tilskødet og overdraget den nedenfor pantsatte ejendom, forpligter jeg her ved mig og efterfølgende ejere af denne til, at yde min nævnte fader og min moder Johanne Marie Jensdatter en livsvarig aftægt, der bestemmes således:

1.

Så længe mine forældre er tilfredse dermed nyde de sammen med mig og familie deres fuldstændige livsophold, bestående af husly, føde, klæder, vask og renlighed, lys og varme, opvartning og pleje, navnlig også i sygdomstilfælde, da er jeg derfor pligtig at hente læge og præst til dem og til at betale medicin.

Aftægtsfolkene skulle få til deres udelukkende afbenyttelse det i våningshuset værende sovekammer, hvorfor de have ret til at benytte forstuen til de indbogensstande, som de ikke have i sovekammeret og til at færdes i huset og på ejendommen hvor de ville.

Hver af aftægtstagerne skal jeg betale kontant 20 kroner, skriver tyve kroner, som erlægges med halvdelen i hver juni og december termin.

2.

Dersom aftægtsfolkene eller den længstlevende af dem bliver utilfredse med at nyde deres aftægt på stedet er de eller den længstlevende berettiget til at flytte andetsteds hen, og er aftægtsyderen da pligtig at betale dem årlig, i stedet for de i post 1 ommeldte ydelser - 400 kr. skriver fire hundrede kroner, sålænge de begge er i live, og når den ene af dem er død, til den længstlevende 300 kr. skriver tre hundre kroner. Disse panteydelser betales med en fjederdel hver 1. januar, 1. april, 1. juli og 1 oktober, stedse forud for $\frac{1}{4}$ år på aftægtstagerens bopæl.

3.

Ved aftægtsfolkenes dødelige afgang bekoster aftægtsyderen deres hæderlige begravelse, ansættes til 50 kr. for hver eller ialt 100 kr.

4.

Endvidere forpligter jeg Marinus Jensen mig til - i den juni eller december termin, som indtræffer $\frac{1}{2}$ år efter at den længstlevende af aftægtstagerne er afgået ved døden - at udbetale til mine efternævnte søskende:

- a. Thomas Peter Jensen
- b. Christian Jørgen Jensen
- c. Inger Christine Marie Jensen, gift med Niels Larsen af Bjergene i Højstrup
- d. Caroline Elise Malia Jensen, gift med Hans Christian Hansens af Bisphuset.

den sum 1000 kr. skriver et tusinde kroner til lige deling imellem dem.

5.

Til skadesløs sikkerhed for, at den ovenanførte aftægt, der har en kapitalværdi af 2100 kr., skal blive promte og uopsigelig præsteret, pantsætter jeg Marinus Jensen med prioritet næstefter 6000 kr. der skyldes til Kreditforeningen af jydsk Landejendomsbesiddere med solidarisk ansvar og statutmæssige forpligtelser, den mig ifølge skøde af dags dato, som læses samtidig hermed, tilhørende ejendom " Ledet " kaldet i Vester Karup, Karup sogn skyldsat således:

Matr.nr.25a	1 td.	7 skp.	o fjk.	$\frac{1}{2}$ alb.	gl.skat	18 rd.	49 sk.
- - 28b	1 -	o -	2 -	- -	1 -	55 -	

250

med påstående bygninger og tilhørende mur- og sømfast genstande samt avl, afgrøde, gødning, besætning og inventarium og til sikkerhed for skadesløs betaling af de i post 4 ommeldte 1000 kr. pantsætter jeg herved samme ejendom og ejendele med prioritet efter bemeldte kreditforeningsgæld og aftægten.

6.

I søgsmålstilfælde er aftægtsyderen underkastet den hurtige retsforfølgning efter fdn. 25 januar 1828, jeg vedtages det derhos at der for pengeydelse skal kunne foretages udlæg i pantet uden foregående lovmål eller dom i henhold til lov 29 marts 1873 paragraf 15.

Jeg Thomas Christian Jensen tiltræder som aftægtstager foranstående kontrakt og erklære mig med samme tilfreds, det bemærkes at et jordstykke af matr.nr.25a ved arvefæstebrev af 10 januar 1868, læst 16 s.m. er bortlejet for et tidsrum af 50 år.

Således indgået bekræftes med vore underskrifter i overværelse af 2 vitterligheds vidnere.

p.t. Sæby den 7 juli 1901.

Thomas Chr. Jensen

Marinus Jensen

Til vitterlighed om ægte underskrift den 7 juli 1901.

P. Hellum

J.P. Christensen

Thomas Christian Jensen døde den 16 november 1904 og Johanne Marie Jensen døde den 16 juni 1917.

Marinus Jensen blev sognefoged i 1906 og ombyggede efterhånden alle gårdens bygninger. Han solgte den 21 marts 1918 parcellen matr.nr.25d til Kildal(820 m²) for 300 kr. Da der var planer om at føre en jernbane fra Frederikshavn til Øster Vrå, stillede Marinus Jensen en garanti på 300 kr. der blev tinglyst som hæftelse på gården den 12 april 1917.

Marinus Jensen kunne stå som indbegrebet af den stilfærdige og stovte bonde, men stil var der over ham, når han kørte til byen i sin blankpolerede fjedervogn, med navnet LEDET malet på siden.

Marinus Jensen solgte den 17 april 1940 til sønnen Thomas Jensen, Nr. Folsted i Lendum sogn og flyttede derefter til Lendum og døde så vidt jeg husker i 1953.

251

Thomas Jensen tog aldrig ophold i Ledet, men drev gården med forpagtere indtil han solgte til sønnen Børge Jensen, der fik endelig skøde på gården den 24 januar 1976.

253

K I R K E H U S E T

matr.nr.26a

Ifølge P.M. Rørsigs værk :Degne og Skoleholdere i Vendsyssel: skulle der havde været holdt skole i Kirkehuset i sidste halvdel af 1700 tallet og at læreren igennem 40 år, Christen Christensen - stadig ifølge P.M. Rørsig - hverken kunne skrive eller regne, kommer egentlig ikke Kirkehuset ved, men hører under skolen.

Christen Christensen var gift med Ane Pedersdatter, der ved folketællingen i 1801 står omtalt som inteript skoleholder i Karup, men Christen Christensen synes ikke at være begravet i Karup.

Kirkehuset blev tilsyneladen købt til selveje fra Hørbylund Hovedgård i 1805 af Jens Nielsen, der i 1821 solgte til Anders Christen Jensen fra Vrejlev, der året efter solgte til Peder Pedersen.

Peder Pedersen var født i 1778 i Tronhaven, søn af gårdfæster Peder Pedersen og Johanne Andersdatter og gift med Magdalene Jensdatter, der var født i Brørup sogn i Ribe amt. Han solgte i 1844 til Christen Poulsen (der vistnok var hans brodersøn) og købte derefter Stidsborg, hvor han døde som aftægtsmand den 24 februar 1855 og Magdalene Jensdatter døde samme sted den 1 februar 1862.

Christen Poulsen var født den 25 oktober 1812 i Volstrup sogn, søn af Poul Pedersen Tronhaven og Maren Nielsdatter og gift med Johanne Christine Larsdatter, der var født i Sæby i 1812.

Christen Poulsen solgte i 1861 til murer Johan Joachim Daniel Frederik Wulff, Helledi i Hørby sogn.

Murer og husmand Johan Joachim Daniel Frederik Wulff, Helledi i Hørby blev den 27 november 1860 som 34 årig gift med Ingeborg Olesdatter i Østergård i Skibtved, der var 30 år gammel og datter af Ole Jensen, Østergård i Skibtved. Ingeborg Olesdatter døde den 15 maj 1862 og den 26 oktober samme år gifte Wulff sig med den 21 årige Ane Martine Christensdatter, datter af aftægtsmand Christen Pedersen, Ledetshus.

Ane Martine Christensdatter var født den 28 maj 1841 i Rølborg, datter af Christen Pedersen og Mariane Christensdatter i Rølborg, der i 1854 solgte gården til sønnen og kom på aftægt i Ledet, hvor datteren opholdte sig ved giftemålet.

Johan Joachim Daniel Frederik Wulff og Ane Martine Christensdatter fik senere datteren Engelke Leonhardine Wulff (se Odden) der efter sit giftemål med theaterdirektør Poul Friis blev en af tidens kendteste skuespillerinder under navnet Engelke Leonanda Angelika Friis.

Wulff mageskiftede den 6 april 1864, skødet tinglyst den 14 april s.å. med sognefoged Daniel Johansen, Odden, dog forståes på den måde at det blev sognefogdens søn Thomas Chr. Johansen der fik skødet på Kirkehuset.

Thomas Chr. Johansen var født den 2 juli 1842 i Odden, søn af Daniel Johansen og Christine Thomasdatter. Han søgte i 1872 om et lån på 500 rd. af Stamhuset Sæbygårds Fideikommiskapital og i den anledning måtte der foretages en vurdering af ejendommen der lød således:

Taxationsforretning.

Aar 1872 den 16 maj indfandt vi undertegne vurderingsmænd os på Kirkehuset i Karup sogn, Dronninglund herred, Hjørring amt, for ifølge øvrighedsmeddelse af 24 april d.å. at vurdere bemeldte ejendom i overensstemmelse med lov af 19 marts 1869.

Den af ejeren indgivne begæring om udmeldelse fremlagdes under nr. 1, ledsaget af følgende dokumenter.

- a. Skøde på ejendommen
- b. Pantebogsattest
- c. Skattekviterringsbog og attest om de ejendommen påhvilende kommunalafgifter.
- d. Brandforsikringsattest for bygningerne.
- e. Forsikringsattest for besætning og avl m.m.
- f. Forsikringspolice for indbo.

Ejeren Thomas Chr. Johansen var tilstede, for under forretningen at meddele os de nødvendige oplysninger.

Vi bemærker udtrykkeligt at årstiden ikke har været til hinder for omhyggelig at undersøge og bedømme jordmoment, såvel overfladen som underlagets beskaffenhed.

Ovennævnte ejendom med de påhvilende byrder beskriver vi således:

Huset Kirkehuset er beliggende i Hjørring amt, Dronninglund herred, Karup sogn, består matr.nr.26, har for hartkorn 5 skp. o fjk. $2\frac{3}{4}$ alb. gammel skat 2 rs. 6l sk.

Afstanden fra nærmest købstad Sæby er $1\frac{1}{4}$ mil og til Frederikshavns jernbanestation $1\frac{3}{4}$ mil.

Bygningerne består af 2 huse, hvoraf det vester er indrettet til lade, lo, vognrumshus, ko og hestestald, samt fåresti, er $29\frac{1}{2}$ alen langt og 10 alen bred(ca. 120 m^2), består af 9 fag muret af kampesten og stråtægt.

Det øster hus våningshuset, er $22\frac{1}{2}$ alen lang, $8\frac{1}{2}$ alen bred(ca. 70 m^2), i sønder side er grundmur af brændte sten og ligeledes vester ende og nordre side, øster ende derimod er bindingsværk med murede vægge, i den vester stue og et kammer er brædegulv.

Bygningerne ligger ikke ubelejligt for ejendommen og ere godt vedligeholdte.

Til huset hører et areal af 12 tønder land(i forrige århundre kendte man sjældent flademålet, der var kun 4.6882 m^2 ca. $8\frac{1}{2}$ td. land), hvoraf $\frac{2}{3}$ er god sandmuldet jord, det øvrige lermuldet. Til ejendommen hører en arvefæstet tørvemoselod 14 favn bred og 200 favn lang, beliggende i Gundestrup mose ca. $\frac{1}{4}$ mil fra ejendommen, hvorfra der årlig sælges ca. 50.000 stk. tørv, som efter fradrag af 2 mark pr. 1000 at grave og røgte giver en indtægt af 30 rd. at afhænde på pladsen.

Det kan tilføjes at omtalte mose tilhørte Gundenstruphus og arvefæstebrevet lød på 50 år, men fra hvornår ved jeg ikke. Den årlige afgift var 3 mark, senere omskrevet til 99 øre.(4.4.1861-4a

Endvidere er ved ejendommen et ubetydeligt stykke eng, hvorpå der avles et lille læs hø.

Jorden er indrettede i 8 marker af ca. $1\frac{1}{2}$ tønde land og drives således:

Brak, rug, byg, kartofler, havre, havre, tre marker ligger ud til græsning.

Denne driftsmåde anser vi for hensigtsmæssig. Jorden er merglede.

Mergel og fornødent vand findes bekvemt ved stedet.

Beregningen over indtægter og udgifter af ejendommen opgør vi som følger:

Indtægter:

a. Kornproduktion 15 td. rug, 10 td. byg, 30 td. havre, 10 td. kartofler	231 rd. 4 mark 0 sk
b. Indtægter af kvægbesætningen, som består af 1 hest, 2 køer, 1 kvie med kalv 2 får med lam. Denne besætning anser vi for passende for ejendommen, og kan holdes ved foder der avles på denne.	102 " 1 " 5 "
c. Indtægter fra tørvemosen	20 " 0 " 0 "
ialt indtægt	353 rd. 5 mark 5 sk

Udgifter:

a. Skatter og afgifter til stat og kommune	20 rd. 0 mark 0 sk
b. Tiendevederlag 5 skp. 1 fjk. rug, 5 skp. 1 fjk. byg, 1 skp. 9 fjk. havre, samt smårente og kvægtiende	7 " 0 " 7 "
c. Brandforsikringspræmie af bygninger, besætning, inventarium, avl og afgrøde	3 " 8 "
d. Driftsudgifter til sædekorn	28 " 4 " 8 "
til kløver og græsfrø	5 " 0 " 0 "
til fødekorn til husholdning og besætning	94 " 0 " 0 "
til vedligeholdelse af besætning og inventarium	16 " 0 " 0 "
til udgifter ved husholdningen	20 " 0 " 0 "
e. 6 % af besætningens og inventariets værdi 240 rd.	14 " 4 " 0 "
f. 10 % af driftsomkostningen	24 " 0 " 0 "
ialt udgift	230 rd. 0 mark 7 sk

Når udgiftssummen fradrages indtægterne udkommer som overskud

122 rd. 4 mark 14 sk

Ejendommens værdi i handel og vandel ansætter vi efter bedste overbevisning til 2000 rd.

Foranskrevne forretning er udført i henhold til den af os under 4 juli 1869 indgivne skriftlige vedlige forsikring om efter bedste evne og samvittighedsfuldt at ville røgte det os betroede hverv, dette, således som ingen af os ere beslægtede eller besvogerede med ejeren af den vurderede ejendom i op eller nedstiggende linier,

eller i første eller anden sidelinie, bevidner vi hermed med vore underskrifter.

Kirkehuset den 16 maj 1872

A.F. Brendstrup Niels Andersen

At jeg efter bedste overbevisning har meddelt de af vurderingsmændene forlangte oplysninger til brug ved forretningen bevidner jeg herved.

T.C. Johansen

I diæter tilkommer os 4 rd.

Afskriftens rigtighed bekræfter By og Herredsfogedkontoret i Sæby den 11 juni 1872. I Kammerjunker Moltkes fravær.

N.R. Kristiansen

Det kan tilføjes at vurderingsmændene var Andreas Faurskov Brendstrup, Vangkær i Torslev sogn, der både var sognefoged og sognerådsformand i Torslev sogn. Niels Andersen er formentlig, Skølstrup i Volstrup sogn. se 20.6.1872-24.

Thomas Chr. Johansen solgte den 31 januar 1884 til Niels Peter Madsen fra Skærum for 5.500 kr., der berigtiges ved at køberen overtog gælden til Sæbygård på 1000 kr., 3000 kr. er betalt, pr. først kommende juni termin betales kontant 1000 kr. og resten 500 kr. betales kontant pr. december termin. At 3000 kr. er betalt, skal sikkert forståes sådan, at sælgeren overtog køberens ejendom i Skærum.

Af løsøre medfulgte 4 køer, 2 får, 1 gris, en gammel arbejdsvogn, 1 plov, 2 harver og 1 hakkelsmaskine. Sælgeren beholdte kakkelovnen i soveværelset og grubekedlen og et læs rugtag.

Niels Peter Madsen købte den 24 december 1896 parcellen 1c fra Karupgård og solgte den 7 november 1901 til svigersønnen Niels Christian Gotfred Andersen af Hørbylunds hus for 7.000 kr., hvoraf de 1.000 kr. skulle betales til sælgerens datter Ane Marie Madsen, der foreløbig fik et pantebrev til 4 % rente. Restkøbesummen 6.000 kr. blev berigtiget ved et sælgerpantebrev, men køberen forpligtede sig til at søge størst mulig kreditforeningslån.

Niels Peter Madsen forbeholdte sig vederlagsfri bopæl i Kirkehuset for livstid, men den 3 juli 1902 købte han en byggegrund i Hørby og flyttede senere til Tårs, men den 5 august 1909 lejede han Kærhuset af sønnen Martin Nielsen, Kæret og følgende lejekontrakt blev oprettet:

LEJEKONTRAKT.

Undertegnede gårdejer Martin Christian Nielsen af Kæret i Karup sogn bortlejer herved til Niels Peter Madsen for tiden af Tårs og dennes datter Ane Marie Madsen ligeledes af Tårs et hus med tilhørende grund og have beliggende ved Kirkevejen på sydlige del af den mig ifølge tinglyst adkomst tilhørende ejendom " Kæret " i Karup sogn matr.nr.15a af V.Karup.

De nærmere vilkår ere:

1.

Lejemålet tager sin begyndelse den 1 november d.å. og vedvarer sålænge nogen af lejerne er i live, således at brugsretten efter den først afgåendes død altså tilkommer den længstlevende allene.

2.

I vederlag for brugsretten har lejerne en gang for alle betalt 500 kr., skriver fem hundre kroner.

3.

Inden lejemålets tiltrædelse sætter udlejeren huset i forsvarlig stand såvel indvendig som udvendig. Derefter påhviler vedligeholdelsen - såvel den indvendige som den udvendige - lejerne.

4.

Lejerne have ikke ret til fremleje.

5.

Omkostningerne ved stempel, tinglæsning og udfærdigelse af nærværende kontrakt bærer parterne hver med halvdelen.

Ved tinglæsning fráfaldes retsanmærkning.

Vi Niels Peter Madsen og Ane Marie Madsen tiltræder herved som lejere denne kontrakt.

p.t. Tårs den 27 juli 1909.

Som ejer:

Martin Chr.Nielsen.

Som lejere:

Niels Peter Madsen Ane Marie Madsen

Niels Peter Madsen døde i Kirkehuset den 11 juni 1919 og såvel lejekontrakten på Kærhuset som boligretten i Kirkehuset blev aflyst den 10 juli s.å.

Den før omtalte parcel matr.nr.1c(4.3208 m²), der var købt til i 1896, blev siden solgt til Ledet.

Gotfred Andersen opførte nyt stuehus i 1912 og solgte i 1938 til sønnen Jens Martin Andersen og flyttede til Hørby. Jens Martin Andersen solgte den 10 juli 1944 til Julius Johan Christensen.

Julius Johan Christensen var født den 24 december 1919 i Volstrup sogn, søn af Johan Christensen, gift med Erna Vilhelmine Knudsen, født i Karup den 9 december 1921, datter af Karl Knudsen, Klinghus. Ved overtagelsen medfulgte en besætning på 2 heste, 4 køer, og 8 svin.

Julius Johan Christensen solgte den 11 april 1959 til Gustav Christensen og udvandrede derefter med familien til Canada.

Gustav Christensen solgte den 5 juli 1973 til Poul Lundby Johansen.

skifte 17.7.1919-1100

Kirkehuset og Helledi mageskiftet 4.4.1861. lyst 13.2.1862

259

R E N D B O R G

matr.nr.27a mfl.

Rendborg er omtalt i vor første matrikel fra 1662 som -Reinborre og var i landgildeydelse sat til 2 skp. Efter opmålingen til den såkaldte landmålermatrikel fra 1682 blev ejendommen sat i hartkorn til 1 skp. o fjk. 1 alb. og havde et dyrket areal på 0.8 tønder land og var da ejet af Jytte Banner. Senere -, men stadig under den gamle matrikel, blev hartkornet forhøjet til 4 skp. 2 fjk. 1 alb. Årsagen til forhøjelsen er forsåvidt ukendt, men skyldtes formentlig at jorden hvorpå senere ejendommen Ståten er oprettet, blev lagt til Rendborg.

Fra midten af 1700-tallet boede Ludvig Natmand i Rendborg og ifølge lærer Anton Gaardboe, Hørnsted, der i året 1900 udgav bogen : De sidste Natmandsfolk i Vendsyssel :, kunne man få det indtryk, at der havde været en natmand i Rendborg før Rakker Ludvig Anton Gaardboe, der døde den 22 februar 1908, havde af forståelige årsager måttet basere sine fortællinger på anden- og trediehåndsberetninger fortalt af ældre folk på egnen og her er det lille han havde at skrive om Karup:

Karup sogns natmandsfolk.

Hos Dyrlund omtales s. 114, at en soldat 1739 havde begivet sig af kongens tjeneste til natmanden i Karup.

De ældste folk på egnen kunne ikke mindes boligen, som er forsvunden ved århundredets begyndelse, men en næsten 90 år gammel mand, som er født og opvokset i Krættrup i nabosognet Volstrup, har hørt af sine forældre, at huset skal have ligget på stedet Rendborgs ejendom i nærheden af bivejen, der fører sønden om Karup kirke til Sæbygård, hvilket også stemmer med den eneste oplysning, sognets ældste kirkebog indeholder herom, og hvoraf det fremgår, at i året 1791 den første søndag i fasten blev "Ludvig Natmand"(det vides at han hed Ludvig Larsen) af Rendborg begravet 74 år gammel.

Han, der vistnok ikke havde været gift, skal have været hvad man her ville kalde en slem børste både til at svire og slåa. Man fortæller om ham, at han roste sig af det udmærkede øl, han havde brygget, det "ruste og bruste" i den grad, at det nær havde løftet taget af hans usle rønne, fortalte han, men det var da også lavet på en skp.hvede, en skp. byg og en skp. havre.

Men man fristes til at tro, at hans hukommelse har spillet ham et puds, thi det var hans sædvane, når han blev krævet for penge, at han svarede, at han først måtte have til sin egen "nød-tørft": 2 skill. til malt, 2 til salt og 2 til en kælling for at vaske hans skjorte, og kunne der da blive noget tilovers, skulle vedkommende nok få sit tilgodehavende.

Hans dødsfjende var Vindepind i Lendum, som havde den slemme vane at ville overskride Ludvigs formentlige distrikt, og med hvem han derfor også ofte, når han var fuld, i tankerne tog sig en ordentlig dyst: "Jeg skal guddødemig stikke dig ihjel, din kæltring," sagde han og fægtede samtidig i luften med sin pigkæp. I virkeligheden har dog Vindepind alligevel nok været hans bussemand, thi Ludvig kom engang løbende hæsblæsende og i strømpefødder hen over marken til en plovmand i Ørtoft og råbte: "Vil I forsvare mig?" "Ja, for hvem?" spurgte manden. "For Vindepind, for Vindepind," fremstammede han.

Engang havde Ludvig stukket 13 gamle heste ved Sæbygård, hvor bønderne på oberst Arenfeldts befaling skulle møde med hestene, for at de efter hudens aftagning kunne slæbes ud i den såkaldte "Kødhavn" til føde for oberstens hunde. Da dyrene var dræbte, mente rakkeren, at han ville pausere lidt og gå over til Øxenheide for at få sig noget brændevin og så dagen efter tage fat på flåningen. Men obersten, som tilfældig traf ham i Øxenheide, befalede ham i en meget bydende tone:

"Gå hjem knægt og pas det embede." Havde han ikke sagt embede" sagde Ludvig, da han siden fortalte herom, "skulle han have fået knubs, for min kæp er sejere end hans."

Det fortælles også, at da præstekonen i Understed ofrede ved en barnedåb i Karup kirke, kom en velklædt mand ud fra et af stolestaderne og ville følge med hende op til alteret, efter endt offergang fulgte han hende helt ind i hendes stol og bukkede, men da han vendte hende ryggen, slog han armene ud til siderne, idet han sagde: "Hut, så han så, sa' han Ludvig". Først da kunne fruene forstå, at hun havde ofret sammen med stedets rakker.

På et punkt tog Anton Gårdboe fejl. Ludvig Natmand havde været gift. I sognets ældste kirkebog står at den 19 oktober 1766 døde Ludvig Natmands hustru, 67 år gammel. Men uden at omtale hende ved navn.

Hvad var så en Natmand? Natmandsfolket var først og fremmest et urent folkefærd, fordi de beskæftigede dem med flåning af selvdøde dyr, kastrere heste, grise, hunde og katte og i købstæderne feje skorstene og rense latriner. Ovennævnte arbejde havde i århundre, hvor uforståelig oprindelsen hertil have synes at være, været anset for urent arbejde. Og selv om fæstebønderne så sent som det her omtalte tidspunkt, sidst i 1700 tallet, både socialt og kulturelt var sunket ned på det laveste stade i historisk tid, kunne hverken lov, pisk eller penge få dem til at udføre sligt arbejde.

I året 1685 udsendte regeringen en forordning, hvori det forbydes at anse " Hestegildere, Svinnsnidere, Skorstensfejere, Natmænd og andre slige, som sådanne uomgiengelige gerninger bestille, for uærlige ". Men ligemeget hjalp det og det skal tilføjes, at da det i første halvdel af 1800 tallet stort set lykkedes at komme fordømmen til livs, så skyldtes det ikke mindst at de lærde og ansete i samfundet, godsejerne og præsterne, gik i spidsen og viste et godt eksempel.

De fastboende Natmænd havde deres egne distrikter og skulle som sådan ikke have nogle konkurrenter, men når Anton Gaardboe omtaler Vindepind fra Lendum som Ludvig Natmands dødsfjende, der havde den slemme vane at ville overskride Ludvigs formentlige distrikt, er forklaringen følgende:

Stridens æble var altid Tornshede distriktet, der dengang henlå som fælles overdrevsgræsgang for fæstebønderne i Karup, Hørby, Lendum og Gærum sogne og her havde natmanden i Lendum Niels Nielsen Vindepind jo ligeså stor ret til at færdes i embedets medfør som Ludvig, men der kunne opstå uenighed om hvem gadavret tilhørte og helt galt kunne det gå når også Rørdrengene fra Taars, der nærmest blev betragtet som omflakkende natmænd, indfandt sig på stedet og herom fortæller Anton Gaardboe:

En sønnesøn af Vindepind har fortalt følgende træk, der ikke alene giver et indblik i personers og tidens råhed, men også oplyser, at Vindepind ikke var til at spøge med: Da han engang i sine yngre dage havde været ude på håndværket i et nabosogn, blev han på hjemvejen overfaldet af en flok natmænd(Rørdrengene), som var skinsyg på ham, fordi de mente, at han gik dem i bedene i deres forretning.

Det kom til et kapløb mellem Vindepind og flokken, hvoraf den røp-
peste, Rør Niels, indhentede ham på Tornes Hede. Da Vindepind hav-
de sin forfølger lige bag ved sig med en lang kniv i hånden, svin-
gede han sig omkring og traf med sin stærke stok angriberen med
så velrettet et slag i hovedet, at denne faldt død til jorden,
hvorefter de øvrige tog flugten. En mand, der pløjede i nærheden
af drabsstedet, blev hans frelsende vidne i retten, idet denne
forklarede, at Vindepind havde handlet som sket var i nødværge.
Det er således forståelig at Ludvig var bange for Vindepind, der
allene havde klaret alle Rørdrengene.

Ludvig Natmand hed ganske rigtig ifølge folketællingslisten fra
1787, Ludvig Larsen. I kirkebogen står at den 13 marts 1791 døde
Ludvig Natmand af Weilhuset, eller Rendborg - 74 år gammel.

Herefter stod Rendborg, eller Weilhuset tilsyneladen tom i nog-
le år. På folketællingslisten fra 1801 er ingen beboer omtalt.

Rendborg har sansynligvis hørt under Hørbylund Hovedgård, men
hvornår den er købt til selveje er usikkert. Den første ejer jeg
ved af med sikkerhed er Peder Andersen, der overtog Weilhuset i
1814 og samtidig flyttede en Jens Jensen og hans kone Else Lars-
datter ind i Rendborg som lejefolk(indsidder).

Peder Andersen, der da boede i Svejehus i Hørby, blev i 1803 gift
med pigen Marie Jensdatter fra Vester Mølgård i Hørby. Han var,
selv om der er visse uoverensstemmelser imellem kirkebogen og
folketællingslisten, sandsynligvis født i Øster Fladholt i Karup,
søn af gårdfæster Anders Svendsen og dennes hustru Inger Niels-
datter.

Peder Andersen solgte den 31 marts 1840 til sønnen Anders Chri-
stian Pedersen, men handlen synes kun at have været rent for-
melt, for Anders Christian Pedersen tog så vidt det kan ses al-
drig ophold på stedet og forældrene fortsatte som hidtil.

Peder Andersens hustru Marie Jensdatter døde i Weilhuset den 29
september 1844, 70 år gammel og Peder Andersen rejste til Torslev
sogn d. 8 juni 1845.

Anders Christian Pedersen solgte den 23 april 1845, skødet ting-
lyst 22 januar 1846 til Anders Jensen, Stidsborg ved følgende kø-
bekontrakt:

Købekontrakt.

Jeg underskrevne Anders Christian Pedersen sælger og afhænder herved til Anders Jensen af Stidsborg det mig ifølge tinglæst skøde af 31 marts 1840 tilhørende i Karup sogn, Dronninglund herred beliggende husejendom Weilhuset kaldet, med påstående bygninger og tilliggende jorder, der har været matrikuleret for gammel hartkorn ager og eng, 4 skp. 2 fjk. 1 alb., men under matrikelnummer 27 i den nye matrikel for Karup sogn, er anført for nye matrikulerede hartkorn 1 skp. 2 skp. 2½ alb., med gammelskat 3 rd. 88 sk. og sælger bemeldte sted eller hus på følgende vilkår, nemlig:

1. Huset tages straks i besiddelse af køberen og står fra samme tid af i alle henseender for dennes regning og risiko, ligesom sig udreder og præsterer alle kongelige skatter, offentlige og kommunale afgifter, herunder alle også-formels svare af bemeldte hus og tilliggende, bankrenten indbefattet, fra indværende års begyndelse at regne og fremdeles.
2. I købet med huset følger den i jorden nedlagte rugsædekorn og kartofler og al den forurage som forefindes ved overtagelsen, men ellers intet uden.
3. Det lille hus og den norden derfor liggende hauged som Jens og Jensens enke Else Laursdatter for tiden bebor og afbenytter, tillades hende at hun fremdeles beholder så længe hun lever, uden nogen som helst afgift deraf at svare, og når hun er død, skal køberen fremdeles tåle, at min broder Jens Christian Pedersen ligeledes så længe han lever og uden afgift bebor og afbenytter bemeldte hus og hauged, men når han ved døden afgår tilhører huset køberen og tillige med hauged til dennes eller daværende ejers fri brug og besiddelse.
4. I købesum for det herved solgte hus med tilliggende, betaler køberen til mig i næstkommende juni termin 150, skriver et hundre og halvtresindstyve rigsbankdaler sølv, imod at jeg samtidig dermed meddeler ham lovligt og ubehæftet skøde på det herved solgte, men omkostningerne på dette, denne købekontrakt, samt tinglæsning, ½ % afgiften m.m., bliver i alle måder at udrede af køberen allene.

Jeg underskrevne Anders Jensen, tilstår herved at have afkøbt

264

Anders Christian Pedersen hans nedennævnte hus og tilliggende på de vilkår og for den købesum som meddeles i denne købekontrakt, hvilket jeg forbinder mig til nøjagtig og i alle måder at opfylde og efterkomme.

I tilfælde af søgsmål, skal såvel sælger som køber være underkastet den ved lov af 25 januar 1828 anordnede hurtige rettergangs-
måde.

Skrevet på Sæbygård den 23 april 1845.

Anders Christian Pedersen
med f. pen

Anders Jensen

Til vitterlighed.

Theilmann Chordsen

Til sognets fattigkasse er betalt 8 skilling.

Understed Præstegård den 15 januar 1846.

A.H.Nielsen

Sammenligner vi foranstående købekontrakt med folketællingslisten står det helt klart, at landejendommen blev kaldt Weilhuset og det lille hus som er beboet af Jens Jensens enke Else Larsdatter bliver kaldt Rendborg.

Jens Jensen var død den 6 februar 1815, 60 år gammel og Else Larsdatter døde den 11 januar 1848, 86 år gammel, men boede da i Hørbylundshus. Den før omtalte Jens Christian Pedersen, flyttede efter et kort ophold i Volstrup sogn, til Rendborg, men døde allerede den 22 maj 1849, kun 28 år gammel.

Anders Jensen solgte den 20 oktober 1853 til Andreas Christensen og han og hustruen Karen Olesdatter kom derefter på aftægt i Rendborg.

Andreas Christensens hustru Mette Marie Andersdatter døde den 6 maj 1860, 33 år gammel. Det blev oplyst at hun var født i Torslev sogn. Den 9 januar 1871, tinglæst 12 januar samme år, skifter Andreas Christensen med ægteparrets 4 børn:

Skifte.

Skifteslutningen den 9 januar 1871 efter den under 6 maj 1860 afdøde husmandskone Mette Marie Andersdatter af Rendborg.

Indtægt	500 rd. 0 mark 0 sk.
Udgift	480 - 1 - 8 -
Beholdning	19 rd. 4 mark 8 sk.

265

Fra beholdningen	19 rd. 4 mark 8 sk.
fragår: Enkemandens boedlod	9 - 5 - 4 -
og fra resten	9 - 5 - 4 -
st. papir til skiftebrevet	1 - 0 -
Igen til arv og deling	9 rd. 4 mark 4 sk.
der udloddes således:	

Enkemanden Andreas Christensen	1 rd. 5 mark 10 2/5 sk
Kirstine Caroline Andreassen 20 år	1 - 5 - 10 2/5 -
Sophie Andreassen 17 år	1 - 5 - 10 2/5 -
Anders Chr. Andreassen 16 år	1 - 5 - 10 2/5 -
Jens Andréasen 13 år	1 - 5 - 10 2/5 -
	9 rd. 4 mark 4 sk.

Enkemanden erkender derpå, at han forhøjer enhver af børnenes lodder til 10 rd.

På enkemandes begæring blev han derpå for hans boedlod og arv givet udlæg i boets samtlige ejendomme og ejendele imod at han tilsvarende gælden og arvebeløbene og i så henseende holder skifteretten anger og hæmmesløs.

Med hensyn til arvesummen ialt 40 rd. og af hvilke de umyndiges beløb ville være at bestyre af værgeren på anordningsmæssig måde, vedtages det, idet skifteretten og værgeren være enige i at anse enkemanden for mandhaftig og pålidelig, at bemeldte 40 rd. ville være at sikre med prioritet efter aftægt kapitaliseret til 237 rd. og gælden 200 rd. i den enkemanden tilhørende ejendom Rendborg, matr.nr.27 i Karup sogn af hartkorn 1 skp. 2 fjk. 2½ alb., gammelskat 3 rd. 88 sk., med avl og afgrøde, besætning, ind- og udbo og iøvrigt i boet samtlige ejendomme og ejendele, såvel løse som faste, i hvilken anledning en ekstrat af dette skifte bliver at tinglæse som pantebrev på enkemandens bekostning.

Det bemærkes at ifølge skødet har Else Larsdatter og Jens Christian Pedersen ret til for livstid at bruge et afbyggerhus.

Den mindreåriges arv forrentes med 4 % p.a. og er opsigelig med ½ års varsel til en juni eller december termin og de umyndiges arvesummer forrentes ligeledes med 4 % p.a. fra den tid af, de ikke nyder underholdning i hjemmet og udbetales først når de har fyldt 18 år, medmindre de betingelser ophører under hvilke udlæget og panteretten er givet i henhold til regler af 7. februar 1794 og 13 august 1823 thi i så fald ere beløbene straks til udbetaling forfalden, og en forpligtelse til betaling i et første fald skadesløs.

266

4 større hamre	10 kr.
3 mindre hamre	<u>5 -</u>
	225 kr.

Indbo.

2 dobbelte nødtræsmaledede sengesteder	30 kr.
2 gra uldne dyner til dobbelte senge	50 -
2 lange gråstribede uldne hovedpuder	25 -
2 lange hvidstribede uldne puder	25 -
2 dobbelte gråstribede dyner	60 -
2 firkantede blåstribede puder	20 -
20 lerredslagner til dobbelte senge	30 -
1 gråmalet bord	20 -
1 træmalet bord med sideklapper	10 -
1 træmalet bæk	6 -
2 grønmaledede stolè med træsæder	6 -
1 grønmalet fjederstol med gråt betræk	4 -
1 nøddetræsmalet bord	12 -
1 klædeskab $\frac{3}{4}$ nøddetræsmalet	30 -
1 nøddetræsmalet skab med dør og skuffe	30 -
1 ovalt maghognitræsmalet bord	25 -
4 maghognitræsmalet stole med amerikanske sæder	16 -
1 enkelt brunmalet sengested	15 -
2 enkelte blåstribede dyner	50 -
2 lange blåstribede puder	15 -
1 bredt brunmalet dagligstuebord	6 -
1 brunmalet klædekiste	20 -
1 rulle	25 -
1 sofa med gråt betræk	<u>20 -</u>
	550 kr.

Kort tid herefter gik Rendborg til tvangsaktion. Aktionen var begæret af købmand Wårst, Sæby, der selv bød ejendommen ind og den 17 marts 1904 solgte han til Lars Jensen, Stendal, der straks gik igang med at mageskifte det meste af jorden, med jord fra den såkaldte Stendal hede, der imod vest støtte til Rendborgs jord og imod nord støtte til Højens eng.

Rendborgs bygninger lå ganske vist som de gør idag, men jorden gik imod syd til Krætttrupvejen og derefter lidt imod øst strakte jorden sig som en enklave ind i Stendals jord. Der blev kun ca. $1\frac{1}{2}$ tønde land af den oprindelige jord tilbage til Rendborg og mageskiftet var tilsyneladende mest fordelagtig for Stendal.

Efter at have skænket parcellerne 9d 27d til Karup Andelsmejeri, se dette, og solgt parcellerne 9e 27e til smed Alfred Nielsen, se denne, solgte Lars Jensen den 28 september, skødet tinglæst 7 november 1907 Rendborg eller Weilhuset til Christen Andersen fra Skovsgård i Lendum ved følgende købekontrakt:

Købekontrakt

Undertegnede gårdejer Lars Jensen af Stendal i Karup sælger herved til Christen Andersen af Skovsgård i Lendum med kurator gård-ejer Thomas Christian Pedersen sammesteds boende en parcel af de mig tilhørende ejendomme " Stendal og Vejlhuset " i Karup sogn og delvis af den under Stendal hørende jordlod af " Krættrupgårde i Volstrup sogn.

Den solgte parcel er for tiden under udstykning og er de nærmere grænse fastslået ved landinspektørens opmåling. Parcellen, der har et areal af ca. 14 tønder land, grænser iøvrigt mod nord til landevejen og til ejendommen " Højem ", mod øst til " Mosen " og " Kokkenborghus ", mod syd til sælgerens øvrige ejendom og mod vest til en parcel, der samtidig hermed sælges til smed Alfred Nielsen.

I handlen medfølger den på parcellen stående vinkelbygning, der er indrettet til stuehus, stald, lade m.m., med mur-og nagelfaste genstande, avl og afgrøde i hus som på mark, samt besætning bestående af 3 køer og 1 kvie.

De nærmere vilkår ere:

1.

Købesummen er fastsat til 6400 kr., skriver seks tusinde fire hundre kroner, hvoraf 1200 kr. for det medfulgte løsøre.

Af købesummen betales idag 1400 kr., hvoraf sælgerens underskrift tillige tjener som kvittering. For resten 5000 kr. udsteder køberen samtidig med at sælgeren meddeler ham rent og anmærkningsfrit skøde, obligation til sælgeren, hvilken obligation klausuleres således, at kapitalen, for såvidt angår 3000 kr., forfalder til betaling 11 december termin 1911.

Kapitalen forrentes for såvidt angår 3000 kr. med 4 % p.a., og for såvidt angår de senest forfaldne 2000 kr. med 4½ % p.a. Kapitalen sikres ved 1. prioritet i ejendommen med bygninger, besætning, inventarium, avl, afgrøde og gødning, dog således at købe-

ren kan fordre, at kreditor, når de 3000 kr. er afbetalte, skal rykke tilbage i panteret for de 2000 kr., næst efter et så stort lån, som kan erholdes i kreditforeningen.

I tilfælde af ejerskifte såvel som ved udeblivelse med renter eller afdrag ud over rette forfaldstider forfalder kapitalen straks til udbetaling. Gælden forrentes fra 11 december termin d.å. og renten betales med halvdelen i hver 11 juni og 11 december termin for det forløbne halvår.

2.

Når udstykningen er tilendebragt, bliver parcellen snarest muligt at befri for pantegæld, hvorefter lovligt skøde udstedes, hvilket skal ske senest 11 juni termin 1907.

3.

Overtagelsen finder sted den 1 november d.å. og køberen udreder fra udstyknings dato at regne alle af ejendommens skatter og afgifter.

4.

Køberen skal tåle, at smed Alfred Nielsen skal have ret til at bebo den af ham for tiden benyttede beboelseslejlighed samt ret til hønserum til 1 juli 1907.

5.

Køberen og efterkommende ejere af ejendommen skal have fri og uhindret ret til enhver benyttelse af den langs parcellens sydside førende vej til engen, en ret der kan fordres tinglæst som servitut på sælgerens ejendom.

6.

Omkostningerne ved nærværende købekontrakt såvel som ved skødet bærer parterne hver med halvdelen, hvorimod det bliver sælgerens bekostning at befri parcellen for pantegæld, medens køberen betaler den førnævnte obligation. Udstykningen bærer sælgeren.

- - - - -

Jeg Christen Andersen med kurator Thomas Christian Pedersen tiltræder som køber denne kontrakt og forpligter mig i overensstemmelse med dens indhold.

I søgsmålstilfælde skal den hurtige retsforfølgning efter frda af 25 januar 1828 være anvendelig.

250

Til bekræftelse vidnefast.

p.t. Sæby den 28 september 1906

Som sælger:
Lars Jensen

Som køber:
Christen Andersen

Som kurator:
Thomas Kristjan Peter Pedersen

Til vitterlighed om samtlige 3 underskrifter.

C.Nielsen

Chr.Sørensen

Skøde.

Da købesummen nu er berigtiget således som i kontrakten anført, så skøder og endelig overdrager jeg Lars Jensen herved til køberen Christen Andersen den solgte ejendom, der nu ifølge landbrugsministeriets udstyknings skrivelse af 6 marts d.å. er frastykket og betegnet og skyldsats således:

Matr.nr.	af	Karupgårde m.m. i Karup sogn.	Hartkorn
			1 skp. 2 fjk. $2\frac{3}{4}$ alb.
27b	sammesteds	o -	o - $1\frac{1}{2}$ -
2e	Krættrupgårde i Volstrup s.	o -	1 - $1\frac{1}{4}$ -

Hvilken ejendom således fra nu af skal tilhøre køberen med fuld ejendomsret med de samme almindelige herligheder og rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed jeg hidtil har ejet samme og hjemler jeg ham ejendommen på lovlige måde i henhold til kontrakten, hvorved bemærkes, at køberen er bekendt med de på ejendommen hvilende tiendebyrder.

Til bekræftelse med min underskrift i vitterlighedsvidner overvær.

Dette skøde bliver tillige at tinglæse som servitut behæftende ejendom matr.nr. 2c Krættrupgårde m.m. i Volstrup sogn, skyldsats for hartkorn 2 skp. o fjk. o alb. med hensyn til den i købekontraktens post 5 omhandlende vejret.

p.t. Sæby den 24 oktober 1907

Lars Jensen

Til vitterlighed:

C.Nielsen

Johs.Johansen

Påtegning til tinglæsning.

Ingen skatterestancer.

Hjørring Amtstue den 25 oktober 1907.

Maes

Og hermed opstod det Rendborg som nulevende mennesker husker. Det er ellers almindelig praksis, parcellen bygningerne ligger på beholder hovedmatrikelnumret, der i dette tilfælde ville blive 27a, men her blev den frastykkede jord der blev lagt til Stendal skyldsatsat under matrikelnummer 27a og Rendborg under 27b mfl.

Da det i begyndelsen af dette århundrede var en kendsgerning, at der ville opstå en landsby i Karup - af en eller anden størrelse, blev der tilsyneladende gjort et forsøg på at kalde den Rendborg. I skolekommissionsprotokollen står smeden omtalt som "smed i Rendborg" og købmanden som "købmand i Rendborg", men forsøget mislykkedes altså.

Christen Andersen, der foruden at være landmand også var bødker, solgte den 22 december 1910 til Jens Chr. Thomsen for 8.400 kr.

Jens Chr. Thomsen var søn af Niels Peter Thomsen, Stidsborg og dennes hustru Johanne Karoline Thomsen, f. Jørgensen og gift med Sine Amalie Thomsen, f. Christensen.

Jens Chr. Thomsen mageskiftede den 4 maj 1916 med Hans Pedersen, Haverslev, eller Huggerhuset, som ejendommen oprindeligt blev kaldt, i Torslev sogn og her døde Sine Amalie Thomsen, f. Christensen den 31 maj 1924. Haverslev er stadig i slægtens eje.

Hans Pedersen solgte den 10 januar 1918 til Karl Pedersen, en søn fra Karup Mølle, ved følgende skøde:

Skøde.

Underskrevne husejer Hans Pedersen af Rendborg i Karup sælger, skøder og endelig overdrager herved fra mig og arvinger til Karl Pedersen af Karup den mig ifølge skøde, tinglæst 4 maj 1916, tilhørende ejendom "Vejlhuset" eller "Rendborg" kaldet, beliggende i Karup og Volstrup sogne og betegnet og skyldsats således:

Matr.nr. 11b Karupgårde, hartkorn	1 skp.	2 fjk.	2 $\frac{3}{4}$ alb.
27b sammesteds	0 -	0 -	1 $\frac{1}{2}$ -
2e Krættrupgårde	0 -	1 -	1 $\frac{1}{4}$ -

Under overdragelsen er indbefattet de på ejendommen værende bygninger og disses mur- og naglefaste genstande, herunder kakkellovne, komfurer og indmurede kedler, besætning, inventarium, avl, afgrøde, gødning og ildebrændsel. Sælgeren forbeholder sig dog en hest, en gig, et sæt seletøj, en gris, 10 høns, 2 tdr. kartofler, samt halvdelen af tørvne.

Købesummen er aftalt til 13.600 kr., skriver tretten tusinde seks hundre kroner, der er berigtiget, dels ved at køberen til forrentning fra 11 juni s.å. at regne og indfrielse den på ejendommen hæftende gæld til Kreditforeningen i Viborg stor 6.600 kr. til $4\frac{1}{2}$ % p.a., hvilken gæld hæfter med solidarisk ansvar og statutmæssige forpligtelser og hvoraf det afbetalte og reservefondsandelen (der endnu ikke er fuldt indbetalt) kommer køberem til gode.

<u>dels</u> ved kontant betaling af	3.000 -
og <u>dels</u> ved udstedelse af panteobligation til mig for	<u>4.000 -</u>
	<u>ialt: 13.600 kr.</u>

Køberen overtager og tiltræder straks den solgte ejendom, hvoraf han fra og med 1 januar 1918 udreder skatter og afgifter. Dog har sælgeren ret til med familie at blive boende på ejendommen i den ene halvdel af lejligheden til 1 marts 1918.

Omkostningerne ved nærværende skøde bæres af parterne hver med halvdelen, medens køberen allene alene bekoster panteobligationen til sælgeren.

Den solgte ejendom med tilbehør som foran beskrevet, skal således fra nu af tilhøre køberen Karl Pedersen som hans rette og lovlige ejendom med de samme herligheder og rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed den hidtil har tilhørt mig, og hjemler jeg ham det solgte på lovlig måde, hvorved bemærkes at ejendommen er tiendepligtig.

Ejendommens skyldværdi er 7500 kr.

Det tilføjes, at sælgerens andel og overskud til dato i Karup Andelsmejeri medfølger i overdragelsen.

Til bekræftelse med vore underskrifter vidnefast.

f.t. Sæby den 17 december 1917.

Som sælger:
Hans Pedersen.

Som køber:
Karl Pedersen.

Til vitterlighed:

C. Lønager J.A. Bo

Ingen restancer af amstueskatter.

Hjørring Amtstue den 19 december 1917.

Maes.

Karl Pedersen var født den 31 december 1889 i Volstrup fattiggård (Nr.Krætttrup), hvor hans forældre Rasmine og Niels Pedersen Bach var bestyre i en længere årrække. Han blev gift med Sørine Anine Pedersen, f. Sørensen, der var født på Volstrup hede, datter af Søren Peter Sørensen (senere Elmelund) og dennes hustru Karen Marie Louise Christine, f. Poulsen. Ægteparret fik børnene Nelly Pedersen, der blev gift med Kaj Jacobsen og sønnen Hardy Bach Pedersen, der senere overtog ejendommen.

Ved Karl Pedersens skøde er det sidste gang jeg har set navnet Vejlluset i forbindelse med Rendborg, men som vi har set af det foranstående var ejendommens igennem forrige århundre stavet Weilhuset og afbyggerhuset som flere gange er omtalt, blev kaldt Rendborg.

Navnet Vejlluset stammer antagelig fra dengang området nord-øst for ejendommen lå som en åben vejle og hvor den nuværende Karupvej -, der er ældgammel sogne- og kirkevej, på visse årstider kun var passabel med stor forsigtighed. Der blev her, vistnok i 1841, nedsat en såkaldt stenkiste i bækken, der så gjorde fyldes som bro indtil den 27 juli 1924, hvor det værste tordenvejr og regnskyld i historisk tid hjemsøgte landsdelen og skyllede hele vejen væk. Herefter blev de cementrør nedlagt, som er der idag.

Huset Rendborg blev formentlig nedlagt omkring 1880, efter Anders Jensen og hans hustru Karen Oledatter begge var afgået ved døden

Karl Pedersen spillede i sine unge dage en del til baller og private fester sammen med sin far Niels Pedersen Bach, der var den sidste møller i Karup. Ingen af dem havde lært at spille i ordets egentlige forstand, men var, ihvert tilfælde Karl var et medfødt musikalsk geni. Han har således fortalt mig, at når han synes deres repertoire trængte til fornyelse, tog han til bal i Sæby en lørdag aften. Kun for at sidde og lytte til musikken og dagen efter kunne han memorierer to og som oftest tre nye stykker. Han var på dette område vist hvad man med lidt god vilje kunne kalde en levende båndoptager.

Efter Karl Pedersens død solgte enken Sørine Anine Pedersen i 1965 ejendommen til sønnen Hardy Bach Pedersen, der den 29 januar 1970 købte 6.0348 m² jord fra Elmelund, der blev skyldsats unmatr.nr. 19f.

Hardy Bach Pedersen solgte den 31 oktober 1978 til Peter Kragkær, Kyllingborg, der den 30 juni 1984 solgte bygningerne med et jordtilliggende på 9600 m² tilbage til Hardy Bach Pedersen.

Det gamle Rendborg matr.nr.27 ser efter udstykningen således ud:

Matr.nr.27a	Stendal	2.7200 m ²
- - 27b	Rendborg	8572 -
- - 27c	Stendal	8306 -
- - 27d	Mejeriet	3649 -
- - 27e	Smeden	1786 -
- - 27f	Fredenslund	3519 -
- - 27g	Cykelhandleren	330 -
- - 27h	Vandværk	86 -
- - 27i	Sonja Boye Larsen	819 -
- - 27k	Christian Jørgensen	865 -
- - 27L	Karup Frostbox	57 -
- - 27m	Fredenslund	1372 -
		<hr/>
		5.6495 m ² = ca. 10 tønder land.

K A R U P A N D E L S M E J E R I

matr.nr.27d mfl.

Karup Andelsmejeri blev startet i 1905 og havde amtsrådsmedlem Jens Jensen, Skølstrup, som formand. Driften af mejeriet blev ledet af mejeribestyre Simonsen, der den 6 januar 1914 blev afløst af Jens Christensen.

Jens Christensen var født den 24 november 1885 i Testrup, søn af husmand Niels Christensen og blev den 21 april 1914 gift med Edel Vindum. Begyndte mejerifaget som elev på Aalestrup Andelsmejeri i 1904 og var på Ladelund mælkeriskole 1910-11. Han opsagde stillingen til den 1 april 1946 da han kunne få stillingen som direktør i Volstrup Sparekasse, og blev afløst af Svend Erik Pedersen.

Svend Erik Pedersen var født den 17 maj 1916 i Ajstrup, og gift den 21 april 1946 med Tonna Jepsen. Var på Dalum mejeriskole 1941-42.

Jens Jensen, Skølstrup blev i 1920 afløst som formand af broderen Lars Jensen, Stendal, der blev afløst af Søren Sørensen, Tronhaven, der den 1 oktober 1942 blev afløst af Jens Nielsen, Ottestrup.

Lars Jensen, Stendal, skænkede grunden mejeriet er bygget på, til formålet, men skødet blev først tinglyst den 18 september 1924, og det var med henblik på at optage et lån på 25.000 kr. i Frederikshavns og Omegns Sparekasse den 3 december 1925.

Skøde.

Underskrevne propritar Lars Jensen, Stendal, Karup, sælger, skøder og endelig overdrager herved til Karup Andelsmejeri den mig ifølge tinglyst adkomst tilhørende ejendom i Karup Sogn, skyldsat under: Matr.nr.9d Karupgårde, Vester Karup, for hartkorn $0\frac{1}{4}$ alb.

- - 27d - - - - - $1\frac{3}{4}$ -

Overtagelsen har forlængst fundet sted.

Omkostningerne ved nærværende handel betaler sælgeren alene.

Der ydes intet vederlag for overdragelsen, men på tro og love erklæres, at værdien andrager 500 kr.

For vanhjemmel indeståes, parcellerne overdrages iøvrigt med de samme rettigheder og forpligtelser hvormed jeg har været ejer, i hvilken henseende bemærkes, at tiende udredes.

Til bekræftelse under vore hænder vidnefast.

Karup den 28 juni 1924.

Som køber:

For interessentskabet Karup Mejeri:

Chr.Christensen L.Jensen Peter Holst

P.Olsen Arnold Grøntved J.C.Christensen

Som sælger:

Lars Jensen

Efter at driften af mejeriet blev indstillet, vistnok i 1966, blev bygningerne kort tid efter solgt til vognmand Knud Jørgensen.

K A R U P S M E D I E

matr.nr.27e mfl.

Smed Chr.Peter Christensen, der havde købt Rendborg den 14 januar 1897, opførte en lille smedie på ejendommens nord-vestligste hjørne, antagelig før århundre skiftet. Den 4 juni 1903 blev der gjort udlæg i hans smedeværktøj, der bestod af:

Smedeværktøj.

1 høvlebænk	25 kr.
1 blæsebælg	40 -
1 boremaskine	25 -
1 ambolt	35 -
2 skruestikker	50 -
3 snitklupper	30 -
1 forhammer	5 -
4 større hamre	10 -
3 mindre hamre	5 -
	<hr/>
	225 kr.

Kort tid efter kom Rendborg til tvangsaktion, begæret af købmand Wårst, Sæby, der selv bød ejendommen ind og den 17 marts 1904 solgte han til Lars Jensen, Stendal, der den 28 september 1906, skødet tinglyst 5 december 1907, solgte en parcel til smed Alfred Nielsen ved følgende købekontrakt:

Købekontrakt.

Undertegnede gårdejer Lars Jensen af Stendal i Karup sælger herved til smed Alfred Nielsen af Karup en parcel af den mig ifølge tinglæst adkomst tilhørende ejendom "Vejlhuset" i Karup sogn (Rendborg blev ofte tidligere omtalt som Vejlhuset, se denn), således som parcellen, der for tiden er under udstykning, er opmålt og afsat af landinspektøren. I handlen medfølger den på parcellen stående smedie.

De nærmere vilkår er:

1.

Købesummen er fastsat til 1000 kr., skriver et tusinde kroner, hvoraf 500 kr. betales i 11 december termin d.å., medens køberen for resten, samtidig med at skødet udstedes, meddeler sælgeren panteobligation med oprykkende prioritet næstefter et så stort lån, som kan erholdes i Husmandskreditforeningen.

272

Obligationen klausuleres således, at kapitalen forrentes med 4 % p.a. fra 11 juni d.å. og afdrages med 100 kr. årlig, der erlægges i hver 11 december termin, første gang 11 december termin 1907. I tilfælde af ejerskifte og ved sædvanlig misligholdelse forfalder kapitalen straks.

2.

Såsnart udstykningen er tilendebragt og parcellen befriet for pantegæld, senest 11 juni termin 1907, bliver anmærkningsfrit skøde at udstede.

3.

Køberen, der for tiden har den solgte ejendom i leje, overtager denne som ejer den 1 april 1907 og udreder fra den dato at regne alle af parcellen gånende skatter og afgifter.

4.

Omkostningerne ved nærværende købekontrakt og skødet bærer parterne hver med halvdelen, hvorimod sælgeren alene bekoster udstykningen og parcellen befrielse for pantegæld.

- - - - -

Jeg Alfred Nielsen tiltræder som køber denne kontrakt og forpligter mig i overensstemmelse med dens indhold.

I søgsmålstilfælde gælder den hurtige retsforfølgning efter frdn. 25 januar 1828.

Til bekræftelse med vore underskrifter.

p.t. Sæby den 28 sept. 1906

Som sælger:

Lars Jensen

Som køber:

Alfred Nielsen

Til vitterlighed:

C.Nielsen

Chr.Sørensen

Skøde.

Da køberen nu har berigtiget købesummen ved kontant betaling af 600 kr. og panteobligation for 400 kr., så skøder og endelig overdrager jeg herved til ham hvis fulde navn er Alfred Theodor Nielsen den solgte ejendom, der nu ifølge landbrugsministeriets udstykningsapprobation af 6 marts d.å. er betegnet og skyldsatt således:

Matr.nr.9e af Karupgårde m.m. i Karup sogn, hartkorn	$\frac{1}{4}$ alb.
- - 27e - sammesteds	- $\frac{1}{2}$ -

279

hvilken ejendom med det i kontrakten nævnte tilbehør således fra nu af skal tilhøre køberen med de samme almindelige herligheder og rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed jeg hidtil har ejet samme og hjemler jeg ham ejendommen på lovlig måde, idet bemærkes at der påhviler matr.nr.27e konstateret præste- og konge korntiende.

Til bekræftelse med min underskrift i vitterlighedsvidners overvær.

p.t. Sæby den 28 november 1907.

Lars Jensen

Til vitterlighed:

Blegvad C.Nielsen

Påtegning til tinglæsning. Ingen skatterestance:

Hjørring Amtstue den 29 november 1907. Maes.

Parcelkort vedlagt.

Alfred Nielsen boede i Rendborg medens han lod stuehuset opføre og optog efter endt byggeri et kreditforeningslån på 2300 kr. i " Kreditforeningen af ejere af mindre ejendomme på landet i Jylland " til 4 % rente. Han tillagde ejendommen navnet Granhøj.

Alfred Nielsen solgte den 3 marts 1927 den sydligste del af sin jord, parcellerne matr.nr.9f 27g til Cykel- og Træhandler Christen Peter Jensen, se denne og solgte vistnok i 1935 til Anskar Larsen, der var søn af hans hustru af 2. ægteskab. Smed Nielsen flyttede derefter til Vodskov, hvor han døde i en høj alder.

Anskar Larsen, der er død for flere år siden, solgte den 3 august 1938 til smed Jens Juul Larsen.

Cykle- og Træhandlerforretning

Smedemester Alfred Nielsen solgte den 18 oktober 1926, skødet tinglyst 3 marts 1927, parcellerne matr.nr.9f 27g til Christen Peter Jensen fra Øster Vrå ved følgende kontrakt:

Købekontrakt.

Underskrevne smed Alfred Theodor Nielsen af Karup sælger og overdrager herved til

Cycle- og Træhandler Christen Peter Jensen af Karup en parcel af den mig ifølge skøde, tinglyst 5 december 1907, tilhørende ejendom matr.nr.9e 27e Vester Karup, Karup sogn

Den solgte parcel, hvis størrelse anslåes til 1000 kvadratalen, er afsat i marken af landinspektøren, hvorved grænser og beliggenhed er nøje fästslået.

De nærmere vilkår ere:

1.

Købesummen er aftalt til 400 øre, skriver fireti øre, pr. kvadratalen af arealet, således som dette udfindes ved udstykningen. Den samlede købesum anslåes således til 400 kr.

Af købesummen er 214 kr. berigtiget. Et beløb af 100 kr. lader sælgeren henstå til 11 juni termin 1927, til hvilken tid det betales tillige med renter 5 % p.å. fra 1 maj d.å. at regne. Restkøbesummen berigtiges ved kontant og skadesløs betaling til sælgeren senst den 1 november d.å. uden renter ved rettidig betaling

2.

Overtagelsen har fundet sted og køberen udreder fra og med 1 oktober d.å. at regne skatter og afgifter af parcellen.

3.

I 11 juni termin 1927 meddeles der mod kontraktmæssig berigtigelse af købesummen køberen rent og anmækningfrit skøde på parcellen, fr for præjudicerende hæftelser.

4.

Omkostningerne ved nærværende købekontrakt og ved skødet, ved parcellens udstykning og befrielse for pantegæld bæres af parterne hver med halvdelen.

På tro og love opgiver vi værdien lig købesummen, der som anført anslås til 400 kr.

Medunderskrevne Christen Peter Jensen tiltræder herved som køber nærværende kontrakt og forpligter mig til prompte og skadesløst at opfylde den.

Til bekræftelse med vore underskrifter vidnefast, idet sælgeren på tro og love erklærer at være enkemand.

p.t. Sæby den 18 oktober 1926

Som sælger:
smed A.Nielsen

Som køber:
Chr.Jensen

Til vitterlighed: P.Jacobsen J.A.Bo

Skøde.

Ved landbrugsministeriets approbation af 19 oktober f.å. er den solgte parcel udstykket og herefter betegnet og skyldsats således.

Matr.nr. 9f Vester Karup hartkorn o alb.

- - 27g - - - o -

Da den akkorderede købesum efter det ved udstykningen udfundne areal 388 m² eller 985 kvadratalen har udgjort 394 kr., nu på kontraktmæssig måde er berigtiget, og de vedtagne vilkår iøvrigt er opfyldte, så skøder og endelig overdrager jeg herved fra mig og arvinger til køberen

Christen Peter Jensen

den fornævnte parcel, der således fra nu af skal tilhøre ham som hans rette og lovlige ejendom med de samme herligheder og rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed jeg hidtil har ejet samme, og hjemler jeg ham det solgte på lovlig måde i overenstemmelse med foranstående købekontrakt.

Til bekræftelse med min underskrift vidnefast, idet jeg jeg på tro og love erklærer at være enkemand.

p.t. Sæby den 19 februar 1927

smed A.Nielsen

Til vitterlighed: Langkilde Jensen J.A.Bo

Herved attesteres: Skyldsætningens rigtighed i henhold til landbrugsministeriets app. af 19 oktober 1926 og at parcellen i forbindelse med flere matr.nr. er vurderet til ejendomsskyld til 6100 kr. Ingen restancer af amtstueskatter.

Hjørring Amtstue d. 21/2- 1927

N.E.O.Poulsen

Parcelkort forevist

Christen Peter Jensen solgte efter forholdsvis kort tid til Jelle Nielsen, efter hvis død enken Magda Nielsen fik adkomst til ejendommen den 19 maj 1952 og solgte den 24 maj 1957 til Børge Jensen.

Ejendommen gik til tvangsaktion den 22 april 1958 og blev her ved fogedudlægsskøde overtaget af Magda Johanne Nielsen den 12 august 1958, der den 20 oktober s.å. solgte til Jens Chr. Madssen, der den 3 maj 1967 solgte til Ole Vagn Jensen, der den 10 september 1968 solgte til Frede Skytte Christensen.

Krætttrupvej 9

matr.nr.27i

Hans Jensen, Stendal solgte parcellem matr.nr.27i, der er på 960 m² til Jens Peter Nielsen, Nørbakken den 16 februar 1954. Bygningen blev opført i indeværende sommer.

Efter Jens Peter Nielsens død fik enken Caroline Christiane Nielsen adkomst den 31. maj 1968 og solgte til Bjarne Steffensen den 3 juli s.å., der den 29 august 1972 solgte til Elly Christensen, forhen den gamle skole i Karup.

Elly Christensen solgte den 23 juni 1980 til Sonja Albertsen og flyttede til Søby.

Sonja Albertsen er siden ved giftemål kommet til at hedde Sonja Boye Larsen.

Krættrupvej 11

matr.nr.27k

Hans Jensen, Stendal solgte den 16 februar 1954 parcellen matr. nr.27k, der efter et mindre jordkøb af den nuværende ejer, er på 1384 m², til Niels Christensen, Sønderbakken. Bygningen blev opført i indeværende sommer.

Efter Niels Christensens død fik enken Klara M. Christensen adgang den 29 december 1970 og solgte s.d. til Bent Uldbjerg, der den 23 juni 1972 solgte til Bent Jensen, der den 31 maj 1978 solgte til Christian Jørgensen.

R Ø L B O R G

matr.nr.28a

Rølborg er omtalt i 1662 matrikelens som Rolberig og igen i 1688 matrikelens, hvor gården blev sat i hartkorn til 1.57 td. og med et dyrket areal på 11.3 tønder land. Senere blev der lagt mere jord til, formentlig de 16.7 tønder land som lå øst for Ledet, og som igen blev lagt dertil i 1859, for senere - men stadig efter de gamle hartkornstakster - stod gården til 2 td. 5 skp. o fjk. 2 alb. Efter den nye matrikel fra 1844 blev hartkornet sat til 2 td. 1 skp. o fjk. 2 alb. og gammel skatten var 17 rd. 58 sk.

Rølborg var fæstegård under Hørbylund Hovedgård og var fra senest 1753 fæster af Anders Jensen, der var gift med Anna Christensdat.

Anders Jensen blev i 1777 afløst af Peder Christensen, der var gift med Maren Nielsdatter, der i 1798 blev afløst af Peder Olesen, der købte gården til selveje i 1805.

Peder Olesen var født i Tveden i 1777, søn af fæstegårdmand Ole Thomsen og Maren Lauridsdatter. Peder Olesen solgte den 7 juli 1830 til sønnen Christen Pedersen og kom på aftægt, senere i Ledets hus, hvor han døde den 20 maj 1854, 78 år gammel.

Christen Pedersen, der var gift med Mariane Christensdatter, solgte i 1854 til sønnen Christensen Christensen og kom på aftægt, først i Ledets hus og siden i Kæret, som sønnen købte og her døde Mariane Christensdatter den 8 oktober 1871, 58 år gammel og Christen Pedersen døde den 26 februar 1890, 83 år gammel.

I 1854 stævnedes købmand A.Lund i Sæby, Chr.Christensen for en regning på 67 rd. 3 mark 9 skilling. Sagen blev behandlet i Dronninglund Herreds forligelseskommission den 6 august 1854 og her blev Chr.Christensen dømt til at betale inden udgangen af året, hvilket også skete. Der blev i denne forbindelse oplyst at han havde en gæld på gården på 450 rd. = 900 kr.

Christen Christensen solgte den 23 juni 1859 til Svend Chr.Thomsen, der i 1857 var ankommen fra Gærum, sammen med Christine Amalie Pedersdatter, der kom fra Flade. Han står da omtalt som gårdmand i Rølborg og hun som hans forlovede.

Inden Svend Thomsen får skøde på gården, bliver der ifølge skøde udstedt den 9 januar 1859, solgt 16.7 tønder land, matr.nr.28b til Ledet.

Kort tid efter, og måske stadig inden overtagelsen, bliver der solgt noget jord til Lille Tvedem, matr.nr.28c og gården stod nu i hartkorn til 1 td. 2 skp. 3 fjk. $1\frac{3}{4}$ alb.

Svend Thomsen blev sognefoged i 1866, en post han beholdte til sin død i 1906. Han solgte den 12 august 1897 til svigersønnen Christian Peter Pedersen ved følgende sålydende skøde:

Skøde.

Jeg underskrevne gårdejer og sognefoged Svend Christian Thomsen sælger, skøder og endelig overdrager hermed til min svigersøn Christian Peter Pedersen den mig ifølge skøde af 10 juni 1859, tinglæst 23 s.m. tilhørende ejendomsgård "Rølborg" kaldet, skyldsat under matr.nr.28a i Vester Karup, Karup sogn, for hartkorn 1 td. 2 skp. 3 fjk. $1\frac{3}{4}$ alb. og gammelskat 14 rd. 58 sk., med underhørende jorder, påstående bygninger med mur- og sømfaste genstande, avl, afgrøde, gødning, besætning, inventarium, indbo og udbo, alt således som det er køberem, forment min svigersøn påvist og af ham straks tages i besiddelse og brug, dog er undtaget fra overdragelsen de indbo genstande og andet løsøre, som jeg udtager til eget brug og hvilke vedbliver at være mine ejendele. For den overdragelse er jeg fyldestgjort ved at køberem

1. overtager til indfrielse og forrentning den på ejendommen påhvilende prioritetsgæld	6.000 kr.
2. har i dag betalt mig kontant	2.500 -
3. har meddelt mig panteobligation for	1.500 -
4. ved sin medunderskrift herpå forpligtet sig til at yde mig fuldstændig livsophold anslået til	<u>250 -</u>
så at købesummen udgør	10.250 kr.

Af hensyn til bruegn af stempelpapir ansættes efter bedste skønne af den faste ejendom til 10.000 kr. og det medfulgte løsøre til 2000 kr.

Sælgeren forbeholder sig til sin udelukkende afbenyttelse for livstid det i våningshuset værende sovekammer som han hidtil har benyttet. Det ovennævnte livsophold skal ydes sælgerem for livstid, men dersom køberem måtte sælge eller på anden måde afhænde gården, er sælgerem berettiget til at flytte fra denne og den nye ejer er da pligtig i stedet for livsophold, at udbetale sælgeren årlig 50 kr.

skriver femti kroner, som betales med halvdelen hver 1 maj og 1 november til sælgeren på hans bopæl.

Jeg Christian Peter Pedersen erkender med min underskrift, at have påtaget mig den ommeldte aftægtsforpligtelse over for sælgeren, og til sikkerhed for, at denne skal blive efterkommet, giver jeg her ved sælgeren prioritet og pantet næstefter 7500 kr. i den ovennævnte mig tilskødede ejendom med bygninger, besætning, avl, afgrøde, inventarium og avlsredskaber, og begæres i denne anledning nærværende dokument tillige læst som pantebrev.

I henhold til foranstående erklærer jeg Svend Christian Thomsen, at fornævnte ejendom med tilbehør herefter skal tilhøre Christian Peter Pedersen med fuldkommen ejendomsret og med de samme rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed den hidtil har tilhørt mig. Køberen er bekendt med tiendebyrderne, navnlig med, at der er tinglæst konstateringer og præstetiendem og Sæby præsteembedes andel i korn-tiendem, samt forening om kvægtienden og smårenten.

Til bekræftelse med vore underskrifter vidnefast.

p.t. Sæby den 6 august 1897.

Svend Thomsen

Christian Peter Pedersen

Til vitterlighed:

P.Hellum B.Schou

Transport på forpagtningskontrakt af 12 juni 1876, læst 15 s.m. fra Niels Chr.Jensen til Svend Thomsen mfl. på et stykke tørvejord af Røgård i Torslev sogn.

Transport.

Den ret jeg underskrevne sognefoged Svend Thomsen af Rølborg ved foranstående kontrakt har erhvervet til tørvegravning i forening med Niels Olesen af Hestvang og Lars Christensen af Stendal i et stykke jord af ejendommen Røgård, matr.nr.6 og 22 i Torslev sogns nordøstlige del(Mellergård i Højstrup), transporterer og overdrager jeg for det tilbageværende tidsrum til min svigersøn Christian Peter Pedersen af Rølborg, der indtræder i alle mine rettigheder og forpligtelser efter kontrakten med hvis indhold han er bekendt. For overdragelsen er ikke ydet særskildt vederlag, men værdien af brugsretten ansættes til 100 kr., engang for alle.

Til bekræftelse med min uderskrift. Sæby den 6 august 1897.

Svend Thomsen

Til vitterlighed:

P.Hellum B.Schou

288

Christian Peter Pedersen, der var gift med Ane Thomine Mathilde, født Thomsem, solgte den 4 juli 1939 til sønnen Ingemann Chr. Pedersen, der var født på gården den 7 juni 1911.

Historisk Samfund for Hjørring Amt har rejst en lille sten på Rølborgs jord, for at vise hvor den hellige kilde - Hellig Øbben - engang har været.

Øster Bolle var oprindelig en ejendom på 15 tønder land, der i gammel hartkorn stod til 5 skp. 1 fjk. 1 alb. og i ny hartkorn til 2 skp. 3 fjk. $\frac{3}{4}$ alb. og gammelskatten var 4 rd. 53 sk. Der er lagt mindre arealer til fra Vester Bolle og Ledet. Der var tidligere en fælles lergrav på ejendommen.

Øster Bolle var fæsteejendom under Hørbylund Hovedgård og var fra omkring midten af 1700 tallet fæstet af Poul Nielsen, der døde i 1768. Fæstet blev med det samme overtaget af Laurits Nielsen, der var gift med Anne Christensdatter. I 1776 overtog Anders Jørgensen fæstet. Han var gift med Anna Hansdatter og havde tidligere været fæster af Annexgården.

Anders Jørgensen døde i 1804 og afløstes af Christen Jensen, der købte ejendommen til selveje i 1805, men døde kort tid efter, og enkem Dorthea Jensdatter gifter sig derefter med Anders Pedersen, der i 1814 solgte til Lars Jensen fra Gærum, der var gift med Maren Christensdatter, der døde den 24 marts 1850, 64 år gammel, og den 22 maj 1851 solgte Lars Jensen ejendommen til Anders Sørensen og kom på aftægt, hvor han døde den 9 januar 1864, 88 år gammel. Anders Sørensen og hans kone Johanne Nielsdatter fik ingen børn og den 22 november 1866 oprettede de følgende testamente:

Testamente.

Da vi underskrevne ægtefolk, jeg husmand Anders Sørensen og jeg Johanne Nielsdatter af Øster Bolle i Karup Sogn ikke have livsarvinger, så har vi hver af os af omsorg for den anden og formedelst vor høje alder og svaghed med fri villie og fuldt overlæg besluttet at indsætte, ligesom vi herved gensidigen indsætter den længstlevende af os til at være uindskrænket ejer uden deling af vort hele bo, være sig penge, effekter, faste ejendom eller udestående gæld, intet i nogen navnlig henseende undtaget, hvilket alt vi ansætter til en værdi af 700 rd., skriver syv hundrede rigsdaler rigsmønt.

Skulde den længstlevende siden efter blive tilsinde at indlade sig i nyt ægteskab så bliver den pligtig i stedet deling med den afdødes arvinger forinden. Ved da at udrede contant til pigen Kirstine Christensdatter, fortiden tjenende hos gårdmand Peder Hansen i

Rysholt i Hørby Sogn den sum 300 rd. skriver tre hundrede rigsdaler rigsmønt, men skulle derimod den længstlevende afgå ved døden i ugift stand, uden at have indladt sig i noget andet ægteskab, så tilfalder det uden undtagelse, hvad den måtte efterlade sig bemeldte Kirstine Christensdatter, der i mange år har plejet og understøttet os med penge, eleme imod at hun til Anders Sørensens søsterdatter, Gjertrud Marie Nielsdatter i ægteskab med Poul Chr. Thomsen i Strandby i Elling Sogn udreder 20 rd. skriver tyve rigsdaler.

Til vitterlighed, at vi frivilligen, og ved sund sands og samling have oprettet og underskrevet dette testamente have vi foretaget denne akt i overværelse af Notorius publikus.

p.t. Sæby den 22 november 1866.

Anders Sørensen

Johanne Nielsdatter
m.f.p.

Aar 1866 torsdag den 22 november have ægtefolkene Anders Sørensen og hustru Johanne Nielsdatter, hvis identitet godtgjordes ved murer Wulff og arbejdsmand Hans Meisig begge af Sæby, i min og fuldmægtig Mallings og fuldmægtig Kristiansens overværelse underskrevet foranstående testamente, efter at det for dem var opløst og i alle måder ratihaberet. Ægtefolkene skønnedes at være ved deres fulde sjælskræfter, hvilket herved notorialiter attesteres.

Dronninglund Herreds Notorialkontor i Sæby.

A. Molthe
Notorius publikus

Malling
N.K. Kristiansen
Notorialvidner

Anders Sørensen døde den 11 marts 1895, og enken Johanne Nielsdatter fik adkomst til ejendommen den 8 august s.å. og solgte i 1898 til Lars Jørgen Larsen, Nørreskovhus for 3250 kr., der i 1937 solgte til sønnen Vejle Karup Larsen, der var født den 14 april 1913, han solgte senere til broderen Harald Larsen, der i 1966 solgte til Martin Harlund, der den 2 oktober 1970 solgte til Knud Nielsen, der den 17 maj 1983 solgte til Axel Gjerulff.

V E S T E R B O L L E

matr.nr.30a

Vester Bolle var den midterste af de 3 Bolle ejendomme, som i 1682 er omtalte som Bolle huse. Ejendommens oprindelige navn var Melle Bolle og i 1682 sat i hartkorn til 1 skp. 2 fjk. 1 alb. og det dyrkede areal var 0.9 tønne land. Efter 1844 matrikelen blev hartkornet forhøjet til 1 skp. 3 fjk. $\frac{1}{4}$ alb. og gammel skatten var 1 rd. 27 sk. Arealet er ca. $3\frac{1}{2}$ tønne land.

Vester Bolle var fæstehus under Hørbylund Hovedgård og var fæstet og siden ejet af den samme familie i op imod 200 år, og det er et sjældent tilfælde af en ejendom af denne størrelse.

Den første fæster vi hører om er Jens Nielsen, der var født i 1690 og gift med Bente Pedersdatter. De døde begge i 1777. Han var da 87 år gammel og havde forlængst overdraget fæstet til svigersønnen Villads Hansen, der var gift med datteren Maren Jensdatter.

Villads Hansen købte ejendommen til selveje i 1805 og solgte i 1812 til svigersønnen Peder Olesen Qvist, der kom fra Volstrup og gift med Maren Villadsdatter. Villads Hansen døde den 20 januar 1819, 80 år gammel.

Peder Olesen, der ikke længere brugte navnet Qvist, solgte den 10 august 1856, skødet tinglyst 21 s.m. til sønnen Jens Pedersen og døde den 17 oktober 1866, 77 år gammel.

Jens Pedersen døde den 11 oktober 1884, 59 år gammel og enken Christiane Christensdatter solgte den 21 maj 1885 til sønnen Ole Christian Jensen ved følgende skøde:

Skjøde- og aftægtskontrakt.

Jeg underskrevne Christiane Christensen skøder og overdrager herved til min søn Ole Christian Jensen den min afdøde mand Jens Pedersen, ifølge skøde af 10 august 1856, tinglæst 21 s.m. og mig ifølge adkomst, som samtidig hermed tinglæses, tilhørende ejendom "Melle Bolle" kaldet i Karup Sogn, skyldsat under matr.nr.30 for hartkorn 1 skp. 3 fjk. $\frac{1}{4}$ alb., gammelskat 1 rd. 27 sk., med påstående bygninger med mur- og sømfast tilbehør, samt avl, afgrøde, besætning, ind- og udbo.

Den akkorderede købesum 400 kroner, skriver fire hundrede kroner er betalt. Derhos tilpligter køberem at underholde mig sålænge jeg

lever, idet jeg sammen med ham og familie skal have fuldstændig føde, klæder, husly, lys og varme samt opvartning og pleje, alt forsvareligt. Denne underholdning ansættes efter bedste skønnen til 120 kr. årlig, er for 5 år 600 kr.

Dersom køberen, min ovennævnte søn Ole Christian Jensen, måtte afgå ved døden førend jeg, da er stedets ejer pligtig istedet for at yde mig den anførte underholdning, at udbetale mig en gang for alle den sum 600 kr. skriver sex hundrede kroner, om jeg sådant forlanger og skal udbetalingen da ske i den juni eller december termin hvortil jeg med $\frac{1}{4}$ års forudgået varsel har tilkendegjortt ejeren at jeg forlanger nævnte sum istedetfor underholdningen.

Jeg Ole Christian Jensen erkender herved at have påtaget mig fornævnte forpligtelse og til skadesløs sikkerhed for aftægtens udredelse og den eventuelle udbetaling 600 kr., pantsætter jeg herved med første prioritet, ovennævnte mig tilskødede ejendom med bygninger, avl. afgrøde, besætning og inventarium, i hvilken henseende nærværende dokument også bedes tinglæst som pantebrev, og underkaster jeg mig og eventuelt efterfølgende ejere, i tilfælde af søgsmål, den hurtige retsforfølgning efter frdn. 25 januar 1828.

I henhold til foranstående, erklærer jeg Christiane Christensen, at den ovennævnte ejendom, som køberen strax tager i besiddelse og brug, herefter skal tilhøre ham med fuldkommen ejendomsret og med de samme rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed den har tilhørt mig og min afdøde mand.

Til bekræftelse med vore underskrifter, idet det endnu tilføjes, at såfremt Ole Christian Jensen, medens aftægtskonen lever, måtte sælge ejendommen og forlade landet, da kan hun også forlange sig udbetalt den ovenanførte sum af 600 kr., istedet for aftægten, efter varsel til ejeren som ovenanført.

Nærværende Sæby den 15 maj 1885.

Christiane Christensen Ole Christian Jensen
m.f.p.

Til vitterlighed:

P.Hellum J.Christensen

Ole Christian Jensen døde den 1 maj 1898 og ~~enken~~ Marie Christensdatter solgte den 15 april 1899 til Jens Martin Christensen fra Hørbylunds hus for 1800 kr., der den 6 februar 1902 transporterede skødet til Thomas Christian Jensen fra Enghuset i Gærum.

Thomas Chr.Jensen solgte i 1915 til ejendomshandler S.P. Pedersen, og købte derefter Skramhuset i Hørby Sogn. S.P.Pedersen solgte den 9 marts 1916 til Peter Larsen for 5000 kr., der den 2 oktober 1919 solgte til Aksel Christen Christensen, Vollerheden i Hørby for samme pris, ved følgende skøde:

Skøde.

Underskrevne husejer Peter Larsen, Bolle i Karup, skøder og endelig overdrager herved til husejer Axel Christen Christensen, Volleheden, den mig ifølge tinglæst adkomst tilhørende ejendom, skyldsats under matr.nr.30a Bollerhuse i Karup Sogn for hartkorn 1 skp. 2 fjk. $\frac{1}{2}$ alb. og er under overdragelsen indbefattet de på ejendommen værende bygninger med mur- og nagelfast tilbehør, derunder kakkelovne, komfurer og indmurede kedler og øvrigt lovligt og retligt tilbehør, så og 1 harve, 1 radrenser, 1 rensesmaskine, 2 roeraspere, 2 børe, enkelte småredskaber, 200 pund sædekorn og 2 tønder kartofler. Andelen i mejeri og slagteri medfølger.

Overtagelsen sker samtidig hermed, og står det solgte for fremtiden for køberens regning og risiko i enhver henseende, i ildsvådetilfælde med regres til forsikringssummerne til anordningsmæssig anvendelse. Sælgeren forbeholder sig vederlagsfri beboelse indtil 1 oktober d.å., ligesom sælgeren er bekendt med, at Jens Chr.Sørensen, Elmelund, har købt al på ejendommen værende avl og har ret til, at den må blive beroende på ejendommen indtil 1 november d.å.

Skatter og afgifter, der fra og med 1 oktober d.å. går af ejendommen, udreder køberen.

Omkostningerne ved nærværende handel udreder hver af parterne med halvdelen.

Købesummen, der er bestemt til 5000 kr., gentager fem tusinde kroner, er berigtiget på aftalt måde, derunder bla. ved, at køberen overtager og tilsvare samt fra 11 december d.å. forrenter og afdrager de i ejendommen til forhøjet rente indestående prioriteter, nemlig 2400 kr. til Frederikshavns Bank og 1000 kr., der med statutmæssige forpligtelser og solidarisk ansvar skyldes til Husmandshypotekforeningen.

294

På tro og love erklæres, at den faste ejendomsværdi andrager 4400 kr.

Og da køberen således har opfyldt handelsvilkårene, så skal den solgte ejendom herefter følge og tilhøre ham med de samme rettigheder og forpligtelser, hvor med jeg hidtil har været ejer, under sædvanligt hjemmelsansvar for mig og arvinger efter loven, i hvilken henseende bemærkes, at tiendevederlag udredes, at der er læst forening om kvægtiende og smårente, og at retsanmærkning frafalder om, at eventuelle afdrag på obligationerne ikke er aflæste i pantebogen.

Til bekræftelse under vore hænder vidnefast.

Sæby den 20 september 1919.

Som sælger:

Chr. Peter Larsen

Som køber:

Aksel Kristensen

Til vitterlighed:

Carl Rømer

Udskrift

af

Fogedbogen for retskreds nr. 70, Sæby Købstad og Dronninglund Herred.

Aar 1924 den 8 maj eftermiddag kl. 6 $\frac{1}{4}$ blev Sæby Købstads og Dronninglund Herreds Fogedret sat og holdt på husejer Axel Christensen bopæl V. Bolle i Karup beklædt i den ord. fogeds embedsforfald af hans cst. fuldmægtig Frederiksen med det tiltagne vidne kontorist A. Andersen, Sæby, der udmeldtes til at vurdere og på tro og love erklærede at ville vurdere efter bedste overbevisning, hvilket han ved sin underskrift på forretningen bekræfter, hvor der foretoges:

Udlæg efter begæring af Torslev Sogns Sparekasse.

For rekvirentem mødte sagfører Lønager for sagfører C. Nielsen der fremlagde forligsudskrift i henhold hvortil han bad rekvisitus af-fordret og i mangel af øjeblikkelig betaling udlæg foretaget for:

1. Det på udskriften opgjordte beløb	834 kr.75 øre
2. Forretningen bekostning	<u>16 - 00 -</u>
Ialt	850 kr.75 øre

med videre påløbende renter og omkostninger.

295

Rekvisitus Axel Christensen blev ej antruffen, derimod blev antruffen hans hustru, der blev afkrævet det opgjordte beløb, som hun erklærede sig ude af stand til at betale.

Derefter blev registreret og vurderet:

Den rekvisitus tilhørende faste ejendom matr.nr.30a Vester Karup,, Karup Sogn, af hartkorn 1 skp. 2 fjk. $\frac{1}{2}$ alb., med påstående bygninger, disses mur- og nagelfaste genstande, herunder kakkelovn, komfur og grubekedel, avl, afgrøde og gødning m.v. 6000 kr.

1 sortbrogetko	300 -
1 sortbroget kalv	50 -
1 sort får	40 -
1 slibesten	5 -
3 grisepolde(købt på auktion og ej betalt)	150 -
1 møgbør	8 -
1 ajlepumpe	20 -
forskellige håndredskaber	12 -

Efter rekvisiti begæring blev rekvisitus derhos ved sin hustru til-
sagt til møde på fogedkontoret den 13 ds. kl. 9 $\frac{1}{2}$ form., jfr. rets-
plejelovens paragraf 52o.

Forretningen sluttet. Fogedretten hævet.

Frederiksen
fm.

A.Andersen
vidne

Aksel Christensen solgte til Carl Christensen, der i 1946 solgte til Frits Oien, Odden, der benyttede ejendommen til arbejderbolig og solgte i 1972 til Frede Sølvmoose, der den 15 maj 1975 solgte til ejdh. Lind Simonsen, Gærum, der den 17 maj 1976 solgte til Poul Pedersen.

O D D E N

matr.nr.31a mfl.

Odden er omtalt i 1662 matrikelen som Refdalls Ode, der så senere blev til Rævdalsodde, der forsåvidt stadig er gårdens officielle navn, men i mere en 200 år har dette i mundtlig omtale været forkortet til Odden, der ifølge den lokale dialekt udtales Oien.

Odden, der oprindeligt var på 61 tønder land, blev efter opmålingen til den såkladte landmålermatrikel i 1682 sat i hartkorn til 3 td. 1 skp. 3 fjk. o alb. Det dyrkede areal var opgivet til 21.3 tønder land. Desuden var der et såkaldt hus med jord, der var sat i hartkorn til godt og vel en $\frac{1}{2}$ td. Efter 1844 matrikelen blev hartkornet sat til 1 td. 5 skp. o fjk. $2\frac{1}{2}$ alb. Gården er idag på ca. 128 tønder land.

Odden har været fæstegård under Hørbylund Hovedgård og var fra før midten af 1700 tallet fæstet af Jens Nielsen, hvis første kone Bente Andersdatter døde i 1757, hvorefter han i 1759 giftede sig med Anna Påskedatter. Jens Nielsen døde i 1761, 50 år gammel og enken giftede sig i 1762 med Mads Larsen, eller Lauridsen fra Ørvad, der efter konens død giftede sig med Kirsten Knudsdatter i 1798.

Gården blev købt til selveje i 1805 af Anders Nielsen, der også blev kaldt Ajjes Oien. Anders Nielsen døde den 20 september 1818, 63 år gammel og gården blev solgt til Mads Nielsen, der i 1824 solgte til svigersønnen Lars Madsen.

Lars Madsen var født den 17 maj 1795 i Kvesel, søn af Mads Pedersen og Helle Christensdatter og gift med Karen Madsdatter fra Odden. Han solgte i 1836 ca. 12 tønne land, der lå i nord-øst for gården til Jørgen Larsen til oprettelse af ejendommen Østergård og solgte s.å. gården til Thomas Christensen og købte derefter Mosen, eller Mosehuset som det dengang kaldtes, i Højstrup i Torslev sogn.

Thomas Christensen, der var gift med Marie Christensdatter, købte Østergård, der var skyldsat under matr.nr.31b, tilbage og der er nu ingen spor af denne ejendom.

Thomas Christensen døde den 15 august 1847, 64 år gammel og svigersønnen Daniel Johansen fik skøde på gården den 19 august 1847.

Daniel Johansen var født i 1815 i Sulsted sogn i Ålborg amt og gift med Thomas Christensens datter Christine Thomasdatter. Han blev sognefoged i 1852 og den 18 februar 1854 låner han 1000 rd. af Sæby købstads offentlige midler, der fik pant i både matr.nr. 31a og 31b, hvilket formentlig betyder at Østergård var nedlagt og jorden lagt til Odden. Daniel Johansen solgte den 13 februar 1859 ca. 10 tønder land, matr.nr.31c til dannebrogsmænd Peder Pedersen, Østmark.

I 1864 blev det før omtalte lån på 1000 rd. sagt op på grund af for sen indbetaling af renter. Det satte Daniels Johansen i en alvorlig knibe, men det lykkedes ham den 6 april 1864, skødet tinglyst den 14 s.m. at mageskifte med murermester Johan Joachim Daniel Frederich Wulff, Kirkehuset, dog således at forstå at det blev sønnen Thomas Christian Johansen der fik skødet på Kirkehuset. Thomas Christensens hustru Marie Christensdatter levede stadig og flyttede med til Kirkehuset, hvor hun døde den 7 november 1873, 83 år gammel. Daniel Johansen døde som aftægtsmand i Kirkehuset den 8 november 1881, 65 år gammel.

Mit kendskab til den nye ejers oprindelse er meget mangelfuld. Den 27 november 1860 blev den 34 årige murer og husmand Johan Joachim Daniel Frederich Wulff, Helledi i Hørby gift med den 30 år gammel Ingeborg Olesdatter i Østergård i Skibtved, datter af Ole Jensen. Den 4 april 1861, skødet tinglyst den 13 februar 1862 mageskiftede han med Kirkehuset (Helledi er forlængst nedlagt og jorden hører til Gundestrup), her døde Ingeborg Olesdatter den 15 maj 1862 og den 26 oktober s.å. giftede Wulff sig med den 21 årige Ane Martine Christensdatter, der var født den 28 maj 1841 i Rølborg, datter af Christen Pedersen og Mariane Christensdatter, der i 1854 havde solgt gården til sønnen og kom på aftægt i Ledetshus, hvor datteren opholdte sig ved giftemålet.

Johan Joachim Daniel Frederich Wulff solgte den 7 maj 1866, skødet skreven den 10 november s.å., men først tinglyst den 12 sept. 1867 til Jens Christensen, ved følgende sålydende dokumenter:

KØBEKONTRAKT.

oprettet imellem gårdejer J.D.F. Wulff af Rævdalsodde og Jens Christensen med kurator Johan Rudolph Petersen.

1.

Jeg Wulff sælger og overdrager hermed til Jens Christensen med kurator den mig efter skøde tinglæst 14 april 1864 tilhørende gård Rævdalsodde i Karup sogn, Hjørring amt, som står for hartkorn under

Matr.nr.31a 1 td. 1 skp. 1 fjk. $\frac{3}{4}$ alb. gl. skat 15 rd. 47 $\frac{1}{2}$ sk.

- - 31b 2 - 1 - $\frac{3}{4}$ - - - 3 - 81 -

med bygninger, disses mur- og nagelfaste ting, avl, afgrøde og gødning.

2.

Ejendommen er tiltrådt af køberem og står den fra dato for hans regning og risiko.

3.

Skatter og afgifter af ejendommen for 1. halvår d.å. og fremdeles udreder køberen. Omkostningerne ved denne kontrakt og skødets udstedelse og tinglæsning m.m. udreder kontrahenterne hver med det halve.

4.

Købesummen er akkorderet til 2800 rd. skriver to tusinde otte hundrede rigsdaler rm., som betigtiges således:

1000 rd. er betalt kontant, 800 rd. betales i 11 december termin d.å., med renter 4 % p.a. fra december f.å. at regne.

For resten af købesummen overtager køberen den på ejendommen hvilende første prioritetsgæld 1000 rd. til Sæby offentlige stiftelser, som køberen forrenter fra december f.å. ar regne.

Når købesummen overensstemmende hermed er berigtiget, udstedes køberen lovligt og anmærkningsfrit skøde på ejendommen.

Foranstående 3. post forandres således at omkostningerne med denne kontrakt og skødets udstedelse og tinglæsning udredes af køberen alene.

I søgsmålstilfælde gælder bestemmelserne i frd. 25 januar 1828.

Jeg Jens Christensen med min medunderskrevne kurator J.R. Petersen, erkender hermed med J.D.F. Wulff at have afsluttet denne kontrakt som jeg forpligter mig til nøje at efterkomme.

Forening om kvægtiende og konstateret liste for præstetiende er tinglæst.

Til bekræftelse med vore underskrifter.

p.t. Sæby den 7 maj 1866

J.D.F. Wulff

Jens Christensen

Som kurator.

J.R. Petersen

Til vitterlighed:

E. Kjelgård

Niels Nielsen

SKJØDE.

Da køberen Jens Christensen nu har berigtiget den i foranstående købekontrakt ommeldte købesum og som forøvrigt har opfyldt kontraktens bestemmelser, så meddeles ham herved skøde på den købte ejendom, således som denne i kontrakten er betegnet og forpligter jeg mig til at hjemle det solgte ved lovligt og anmærkningsfrit skøde, alt overensstemmende med kontrakten.

Præstens andel af kongetiende er konstateret ved tinglæst for-
ening.

p.t. Sæby den 10 novb. 1866

J.D.F. Wulff

Til vitterlighed:

E. Kjelgård

Niels Nielsen

Til fattigkassen betalt 2 mark.

Jens Larsen

Wulff, der efterhånden kun skrev sig som Frederik Wulff, slog sig efter salget af Odden ned som murermester i Sæby, men hvornår de flyttede til Sæby er lidt uklart. Den 26 januar 1867 fødtes ægteparrets eneste barn der levede, datteren Engelke Leonhardine Wulff, der blev døbt den 17 marts s.å. i Sæby kirke og forældrene boede ved dåben i Sæby, men gjorde de det også ved fødselen, eller var den senere berømte skuespillerinde og diplomatfrue født i Odden? Da Engelke Leonhardine Wulffs liv kom til at forme sig lidt anderledes en de fleste unge pigers gør, skal her kort fortælles:

Det fortælles, at Engelke som ung ikke brød sig synderlig om andre unges selskab, men var allerede dengang ensomhedens tilberinde og gerne søgte til Sæbys stille strand med broderi i hånden.

300

Den store norske digter Henrik Ibsen opholdte sig i sommeren 1887 i Sæby og når vejret tillod det gik han ture til havet. Her fik han en dag øje på Engelke, der som i drømme sad og stirrede ud over havet. Henrik Ibsen spurgte hende " Hvad spejder De efter min pige, har De en kæreste eller far ude på havet ". Der opstod et relativt nært forhold imellem den gamle digter og den sjælden smukke unge pige og for kyndige på området, er der ingen tvivl om at hun blev Ibsens model til den 14 årige Hilde Wangel i skuespillet " Fruen fra Havet " og senere model til Hilde i " Byggester Solness ".

Flere år senere da Engelke var bleven gift med Poul Friis og denne en tid havde lejet Tivoli-Theatret i Oslo, mødte hun en dag Henrik Ibsen på Carl Johan(hovedgaden i Oslo), der genkendte hende og hilste med ordene " Goddag min Hilde ".

Hvordan Engelke blev skuespiller er der flere versioner om, men den mest sandsynlige er den, at hun havde deltaget aktivt i borgerskabets store forlystelse, delettant theater og her vist store evner.

Da theaterdirektør Poul Friis et år kom til Sæby, lod han et ord falde om at han manglede en ung dame til sin forestilling og fru landinspektør Smith, Sæby, der var regnet for den kyndigste inden for det lokale delettant theater, anbefalede ham Engelke og på den måde blev hun skuespiller.

Engelke Leonhardine Wulff blev den 28 januar 1888 gift med theaterdirektør Poul Friis og optrådte derefter under navnet Engelke Leonanda Angelika Friis, f. Wulff. Hun rejste meget med sin mand i provinsen og kom senere til Dagmar Theateret hvor hun havde store roller, særlig huskes hun som primadonne i Kamiliadamen, hvilket stykke også blev opført på hotel Cimbrias scene i Frederikshavn.

Engelke og Poul Friis boede på Agerledet ved Sæby når de ikke var på turné og levede i fuldstændig formuefællesskab, men da Poul Friis havde meget svingende indtægter, besluttede de i 1897 at ophæve formuefællesskabet, skulle ophæves, forsåvidt angik hustruens garderobe og fik den 5 august 1897 kongelig bevilling til at indgå ægtepagt, således at Engelkes gaderobe forblev hendes sær-eje og følgende specification blev oprettet:

SPECIFICATION.

En hvid silkekjole	125 kr.
- grøn silkekjole	50 -
- silke peigvoir og slåbrok	100 -
- rød silkekjole	80 -
- plyds kåbe	75 -
- lilla silkekjole	75 -
- badedragt	55 -
- rosa kaschmirkjole	65 -
- sort allaskes toilette	100 -
- rød plydskjole	80 -
- gul silkekjole	50 -
- hvid kaschmirskjole	25 -
- kinafarvet silkekjole	120 -
- grøn silkeplydskjole	75 -
- lilla morgenkjole	25 -
- badekåbe	20 -
- kostume af fløjls m.guldbesætn.	75 -
- gul silkekjole	100 -
- sort fløjlskjole	50 -
- kåbe	75 -
- kaschmirsdragt	25 -
- kaschmirsdragt	25 -
- sort fløjlskjole	50 -
- kinafarvet silkekjole	45 -
- hvid silkekjole	60 -
- capé(pelsværk)	175 -
- mørkebrun silkekjole	25 -
- sort silkekjole	25 -
forskellige kostumer	150 -
6 par silkesko og støvler	100 -
handsker	30 -
En brillantring	265 -
- ring	85 -
- ring	45 -
- broche	85 -
- broche	50 -
Et armbånd	50 -
En uhrkæde	20 -

4 ringe	100 kr.
En broche	20 -
- blå kaschmirskjole	30 -
- hvid silkekjole	80 -
Et charsonitte-kostume	50 -
En lyseblå silkekjole	50 -
- ildrød silkekjole	60 -
- grøn uldenkjole	40 -
4 uldne kjoler	100 -
En mørkeblå fløjlskjole	110 -
- kåbe	25 -
4 babykjoler	80 -
Et overstykke	25 -
Kniplinger og blonder	200 -
Flere hatte	100 -
Undertøj	200 -
Et gulduhr	100 -
En ring	65 -
Ørenringe	225 -
En uhrkæde	90 -
Et armbånd	100 -
- armbånd	40 -
Flere brocher	100 -
Simili-smykker	<u>100 -</u>
ialt	4.820 kr.

Da Poul Friis døde efterlod han Engelke en gæld på 30.000 kr., som hun hurtigt tjente ind ved at synge og optræde i udlandet, hvorefter hun giftede sig med hofjægermester Harry Trechow, der i flere år var ambassadør i Egypten. Efter hans død ved et ulykkestilfælde, vistnok i 1929, levede hun et stille liv i en villa i Hellerup til hun døde i 1944 og blev begravet på Vestre kirkegård i stilhed. Der blev sagt at hun havde givet meget til velgørenhed, til syge og fattige, røde kors og dyrenes beskyttelse.

Engelke havde ingen børn i sine 2 ægteskaber, men det forlød at hun havde taget et plejebarn til sig, som hun havde fået af en kvinde i Sæby der blev kaldt "Maag-Mette".

Johan Joachim Daniel Frederich Wulff døde den 2 juni 1901 og var da ejer af matr.nr.111 Vestergade, Sæby, se 31.1.1907-22.

Engelke købte den 31 maj 1910 en parcel på Hans Åbelsvej i Sæby ad sagf. Jul. Mørck, hvor hun lod opføre et hus til moderen. Hun boede da på Jacobsen Alle 8, Hellerup.

Ane Martine Wulff, f. Christensdatter døde den 28 maj 1913, både hun og Frederik Wulff blev begravet på Sæby kirkegård.

Jens Christensen var født i Herfølge på Sjælland i 1844, søn af Frederikke Christensdatter, der senere blev gift med Johan Rudolf Petersen, der som vi ser stod som kurator for stedsønnen. Jens Christensen blev den 28 april 1867 gift med Maren Jeppesen fra Søndergård i Tamholt, datter af Jeppe Jensen.

Jens Christensen solgte den 11 marts 1872, skødet tinglyst den 21 november s.å. til Johan Rudolf Petersen for 2800 rd. og overtog derefter svigerfaderens gård Søndergård i Tamholt.

Johan Rudolf Petersen, der allerede den 11 januar 1872 havde købt ejendommen ØSTMARK, solgte den 30 november 1882-9 til sønnen Frits Christian Petersen (men på grund af et hul i realregistret på Byhistorisk Arkiv i Sæby, kan prisen ikke opgives), men det var kun Odden han solgte, Østmark beholdte han. Der blev oprettet en aftægtskontrakt til sælgeren og hans hustru, der blev kapitaliseret til 2300 kr. og tinglæst som pantebrev på matr.nr.31a 31b og afløst den 12.2.1914-2444.

Frits Christian Petersen, der da var 29 år gl., blev den 14 december 1888 gift med pige i Odden Karen Marie Pedersen, der var 23 år gl. og datter af den velhavende Peder Jensen, Nørgård i Højstrup i Torslev sogn og dennes hustru Karen Marie Andersen.

Johan Rudolf Petersen solgte den 19 maj 1891 ved købekontrakt ejendommen Østmark til sønnen Frits Christian Petersen, men inden der blev oprettet noget skøde, døde han den 9 juni s.å.

Købekontrakten, der tilsyneladende var skrevet af sognefoged Svend Thomsen, Rølborg, var ret så mangelfuld, bla. manglede dateringen og var nærmest at betragte som værdiløs, men skifteretten godkendte dokumentet og den 21 juni 1892, skødet tinglyst den 23 juni s.å. udstedte Herredsfoged Chr. Ravnkilde skødet på Østmark.

ejendomsbesiddere med statutmæssige forpligtelser og solidarisk ansvar	1500 kr.
2. Kjøberen har indbetalt contant i boet	100 -
3. Har udstedt de i kontrakten ommeldte 2 pantobligationer på henholdsvis 1600 kr. og 800 kr.	<u>2400 -</u> 4000 kr.

Bemeldte ejendom skal således herefter tilhøre Frits Christian Petersen med fuldkommen ejendomsret og med de samme rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed den tidligere har tilhørt Johan Rudolf Petersen ifølge skøde thinglæst 11 januar 1872.

Dronninglund Herreds Skifteret den 21 juni 1892.

Chr. Ravnkilde.

PANTEOBLIGATION.

Jeg underskrevne Frits Christian Petersen erkjender herved, at jeg ved købet af den nedenfor pantsatte ejendom er bleven skyldig til de af Peter Larsen Nielsen af Vester Kirkehus i Gjørum i ægteskab med Sofie Frederikke Christensen avlede børn den sum 1600 kr. skriver et tusinde sex hundre kroner, som jeg forpligter mig til at forrente med 3 procent årlig, renten erlægges med halvdel i hver juni og december termin til fornævnte Peter Larsen Nielsen på hans bopæl.

Kapitalen er fra kreditorernes side uopsigelig i 20 år, regnet fra juni termin 1891, men kan efter den tid af dem og til enhver tid af mig opsiges med $\frac{1}{2}$ års varsel til udbetaling i en juni eller december termin.

Medens renterne som anført tilkommer Peter Larsen Nielsen, skal kapitalen efter de 20 års forløb tilfalde deres fællesbørn til lige deling, så at der ikke tilkommer ham nogen disposition over kapitalen.

Til sikkerhed for skadesløs betaling af kapital, renter og i alle i tilfælde af opsigelse eller retsforfølgning pågående omkostninger pantsætter jeg herved med prioritet næstefter 1500 kroner, der skyldes til kreditforeningen med solidarisk ansvar og statutmæssige forpligtelser, den mig tilhørende ejendom i Karup sogn, skyldsats således:

306

Matr.nr.25b V.Karup hartk. 4 skp. 3 fjk. $\frac{1}{2}$ alb. gl.skat 5 rd. 87
- - 31c - - - 1 - 2 - 1 - - - 2 - 63

med påstående bygninger og deriværende mur- og sømfaste genstande, avl, afgrøde, besætning og inventarium, samt de pantsatte genstandes assurancesummer.

Dersom jeg udebliver med renter over forfaldstid eller dersom jeg væsentligt forringer pantet eller pådrager dette restance af skatter eller afgifter, da er kapitalen i et hvert sådant tilfælde som måtte indtræffe, straks uden opsigelse forfalden til betaling uden hensyn til hvad der ovenfor er bestemt.

I tilfælde af søgsmål underkaster jeg mig den hurtige retsforfølgning efter frdn. 25 januar 1828.og vedtages det derhos, at kreditor skal være berettiget til at foretage udlæg i pantet uden foregående lovmål og dom i henhold til lov 29 marts 1873 paragraf 15.

Til bekræftelse med min underskrift vidnefast.

Udstedt i Sæby den 21 juni 1892
Frits Petersen

Til vitterlighed:

P. Hellum Kristiansen

PANTEOBLIGATION.

Jeg underskrevne Frits Christian Petersen erkender herved, at jeg ved købet af den nedenfor pantsatte ejendom er bleven skyldig til gårdejer Jens Christensen af Tamholt den sum 800 kr., skriver otte hundrede kroner, som jeg forpligter mig til at betale i den første juni eller december termin, som indtræffer efter at kreditors moder, enke Frederikke Petersen, født Christensen, af Rævdalsodde i Karup sogn er afgået ved døden.

Kapitalen er jeg pligtig at forrente med 3 procent årlig, renten at erlægge med halvdelen i hver juni og december termin til fornavnte Frederikke Petersen, født Christensen, idet hun er berettiget til for livstid at oppebære renterne.

Til sikkerhed for skadesløs betaling af kapital, renter og alle i tilfælde af retsforfølgning pågående omkostninger, pantsætter jeg herved med prioritet næstefter 1500 kr., der skyldes til kreditforeningen med statutmæssige forpligtelser og solidarisk an-

307

svar, og 1600 kr., den mig ifølge adkomst, som tinglæses samtidig hermed, tilhørende ejendom i Karup sogn, skyldsat således:

Matr.nr.25b V.Karup, hartk. 4 skp. 3 fjk. $\frac{1}{2}$ alb. gl.skat 5 rd.87
- - 31c - - 1 - 2 - 1 - - - 2 - 63

med påstående bygninger og deri værende mur- og sømfaste genstande, avl, afgrøde, besætning og inventarium, samt de pantsatte genstandes assurancesummer.

Dersom jeg udebliver med renter over forfaldstid eller dersom jeg væsentlig forringer pantet eller pådrager dette restancer af skatter eller afgifter, da er kapitalen i et hvert sådant tilfælde som måtte indtræffe, straks uden opsigelse forfalden til betaling uden hensyn til hvad der ovenfor er bestemt.

I tilfælde af søgsmål underkaster jeg mig den hurtige retsforfølgning efter frdn. 25 januar 1828 og vedtages det derhos, at kreditor skal være berettiget til at foretage udlæg i pantet uden foregående lovmål og dom. i henhold til lov 29 marts 1873 paragraf 15.

Til bekræftelse med min underskrift vidnefast.

Udstedt i Sæby den 21 juni 1892
Frits Petersen

Til vitterlighed:

P. Hellum Kristiansen

Enken Frederikke Petersen, født Christensen døde den 31 maj 1895 og bygningerne der stod på Østermark blev formentlig nedreven kort tid efter og der er idag så godt som ingen spor af ejendommen.

Johan Rudolf Petersen og Frederikke Petersen, født Christensen fik ingen samavlede børn og der er grund til at antage at ægteskabet er indgået i en ret sen alder, men Frederikke havde foruden sønnen Jens Christensen også datteren Sofie Frederikke Christensen, der blev gift med Peter Larsen Nielsen, Vester Kirkehus i Gærum og det var deres børn der arvede de 1600 kr. som Frits Petersen udstedte panteobligation for ved overtagelsen af Østermark. I dette ægteskab blev der kun 2 børn:

Johan Rudolf Nielsen, født den 29 november 1888 og Maren Kirstine Frederikke Nielsen, født den 13 oktober 1891.

308

Peter Larsen Nielsen døde den 26 februar 1904 og enken Sofie Frederikke Christensen giftede sig derefter med gårdejer Peter Christiansen i Gærum, men forinden måtte hun skifte med sine 2 børn, hvilke skete den 11 november 1904 og herfra ser vi at familien havde levet under meget fattige forhold, for boets ejendele bestod af " det vestre fattighus ved Gærum kirke, med grund og have ", på hvilken ejendom, hvis matrikelnummer ikke kan opgives, afdøde havde utinglæst skøde af 6 september 1895.

Ejendommen med rette til- og underliggende, samt påstående bygninger, med mur- og sømfast tilbehør og det boet tilhørende indbo, ansattes til en værdi af 300 kr. Der blev ved skiftet 36 kr. 37 øre til hver af de 2 børn.

Maren Kirstine Frederikke Nielsen døde den 1 november 1908 og hendes andel i obligationen på 1600 kr. arvede moderen og broderem. Frits Christian Petersen udbetalt obligationen den 20 juli 1911, der derefter blev slettet af pantebogen.

Den 23 marts 1911 købte Frits Petersen et mindre skovareal matr. nr.34a, der havde hørt til ejendommen Lille Tveden, men da denne ejendoms ejer Ole Christian Nielsen solgte i 1905 og flyttede til Christiansminde ved Torslev kirke, beholdte han skoven, men efter hans død besluttede enken Ane Caroline Nielsen at sælge og følge de skøde blev oprettet:

SKØDE.

Jeg underskrevne Ane Caroline Nielsen, enke efter Ole Christian Nielsen af Christiansminde i Torslev sogn, efter hvem jeg hensidder i uskiftet bo, sælger, skøder og endelig overdrager herved til gårdejer Frits Christian Petersen af Rævdalsodde, den min afdøde mand ifølge skøde af 22 juni, 1876, tinglæst 29 s.m. og mig ifølge adkomst, som samtidig hermed tinglæses, tilhørende parcel matr.nr.34a af Vester Karup, Karup sogn, af hartkorn $\frac{1}{4}$ alb., med påstående træbevoksning af fyr og gran.

Parcellen er ifølge approbation af 25 maj 1904 frastykket matr. nr. 34 og grænserne mellem matr.nr.34 og 33 er ifølge denne approbation regulerede uden forandring i skyldsætningen.

I overdragelsen medfølger den ejeren af matr.nr.34a ifølge skøderne på matr.nr.34b tilkommende ret til vej på denne ejendom og til at henlægge graner.

309

Og da køberen har fyldestgjort mig for den accorderede købesum looo kroner, skriver et tusinde kroner, så skal bemeldte parcel matr.nr.34a med påstående træer, som han straks tager i besiddelse og brug, herefter tilhøre ham med fuldkommen ejendomsret og med de samme rettigheder og forpligtelser, hvormed den hidtil har tilhørt min afdøde mand og mig, i hvilken henseende bemærkes, at der den 12 november 1885 er tinglæst deklaration af 21 september s.å. om fredskovsforpligtelse.

Jeg betaler alle omkostninger i anledning af dette skødes udstedelse, stempling og tinglæsning.

Til bekræftelse med min underskrift vidnefast.

p.t. Sæby den 15 marts 1911
Ane Caroline Nielsen
m.f.p.

Til vitterlighed, også om oplæsning forinden underskriften.

P. Hellum Jens Ch. Nielsen

Da Jens Andreas Christensen, Nørre Kvesel i Understed sogn i 19-14 solgte ejendommen og flyttede til Flauenskjold, beholdte en del jord, parcellen matr.nr.13b, som han den 27 februar 1915, skødet tinglæst 4 marts s.å., solgte til Frits Petersen ved følgende skøde:

SKØDE:

Underskrevne Jens Andreas Christensen, Flauenskjold, sælger, skøder og endelig overdrager herved fra mig og arvinger til gård-ejer Frits Petersen, Odden i Karup, den mig ifølge skøde tinglæst 6 juni 1901, tilhørende parcel matr.nr.13b af Understed sogns sydvestlige del, for hartkorn 1 skp. 2 fjk. $1\frac{3}{4}$ alb., med rette tilliggende.

Overtagelsen sker samtidig hermed og det solgte står derfor fremtidig for køberens regning og risiko i enhver henseende. Skatter og afgifter udreder køberen fra 1 april d.å.

Købesummen er bestemt til 1575 kr. og da køberen kontant har betalt disse et tusinde fem hundre syvti fem kroner, skal det solgte herefter tilhøre ham, Frits Petersen, med de samme rettigheder og byrder, hvormed jeg hidtil har været ejer, under sædvanligt hjemmelsansvar.

310

Køberen er bekendt med og respekterer, at der er tinglæst forening om kvægtiende og smårentem, at der påhviler konge- og præstetiende, samt smårente til præsten, at en tidligere ejer har forbeholdt sig ret til tørvegravning og liggeplads til tørv, at der under 28 september 1905 er læst deklaration til nationalmu-seet angående fredning af 2 gravhøje.

Omkostningerne ved nærværende skøde med tinglæsning afholdes med halvdelen af hver af parterne.

Til bekræftelse vidnefast underskrevet, med bemærkning at købe- ren erholder den ved deklaration, tinglæst 8 januar f.å., stipu- lerede vejpligt og vejret med hensyn til em over matr.nr.13b og 13d førende vej.

Sæby den 27 februar 1915

Jens A. Christensen Frits Petersen

Til vitterlighed:

J. Lyngskov Alving

Frits Petersen købte den 29 november 1916, skødet tinglyst den 14 december s.å. parcellen matr.nr.13f fra den under udstykning væ- rende gård Vester Kvesel i Understed sogn, ved følgende skøde:

SKØDE.

Underskrevne Morten Larsen, Store Fjembe, sælger, skøder og ende- lig overdrager herved til gårdejer Frits Petersen, Oddem i Karup sogn, den mig tilhørende parcel i Understed sogn, hvilken parcel efter passeret udstykning er betegnet matr.nr.13f, for hartkorn 3 fjk., og da købesummen kr. 1200.00 skriver et tusinde to hundre kroner, er berigtiget ved kontant betaling, skal den nævnte par- cel tilhøre køberen med fuldkommen ejendomsret og med de samme almindelige og særlige rettigheder og forpligtelser, hvormed den har tilhørt mig, og hvorved bemærkes, at der på hovedejendommen matr.nr.13a Understed sogns sydvestlige del er tinglæst deklara- tion om fredning af en gravhøj og deklaration om, at der påhviler 11½ tønde land af ejendommen fredsskovsforpligtelse. Nævnte for- hæftelser må køberen respektere, forsåvidt de vedrører den over- dragne parcel.

Vilkårene for handlen er iøvrigt:

3 //

1.

Køberen betaler fremtidige skatter og afgifter.

2.

Omkostningerne ved nærværende skøde og ved udstykningen deles mellem parterne med halvdelen til hver.

3.

Sælgeren og efterfølgende ejere af den resterende del af matr.nr. 13a opr. for hartkorn 1 td. 7 skp. 3 fjk. $\frac{1}{2}$ alb. og parceller herfra har ret til at tage mergel i den mergelgrav som findes på den solgte parcel, og har fri og uhindret færdsel til den nævnte mergelgrav.

Nærværende skøde vil være at tingløse som servitutstiftende i så henseende.

4.

Vi erklærer på tro og love, at parcellens værdi i handel og vandel ikke overstiger 1200 kr.

I søgsmålstilfælde vedtages den hurtige retsforfølgning efter frd af 25 januar 1828 og forpligter den tabende sig til at betale skædesløse sagsomkostninger, uanset frd. af 6 august 1824, der udtrykkelig frafalder.

P.T. Musted den 29 november 1916

Frits Petersen Morten Larsen

Til vitterlighed:

Thomas Pedersen Morten Kristensen

Frits Petersen solgte den 22 februar 1912 i henhold til landbrugsministeriets approbation af 10 juni 1911, den frastykkede pæcel matr.nr. 25c (2.2300 m²) til Lars Christian Nielsen, Nørbakken for 2.305 kr. 87 øre.

Under første verdenskrig var der tanker fremme om, at den planlagte Vodskov-Øster Vrå jernbane skulle føres igennem til Frederikshavn. Ifølge planen skulle jernbanen gå over det nord-vestlige hjørne af Karup sogn og ind i Gærum, for derefter at føre over Vrangbæk til Frederikshavn.

Der var i kommunen, såvel i sognerådet som blandt beboerne ikke lige stor interesse for sagen og sognerådet stillede som en ufravigelige betingelse for at stille den forlangte garanti på 15.000

312

kroner, var at der blev etableret et stoppested ved Hestvang-Boel Mølle krydset, men da banen ifølge planen skulle gå ud af sognet ved Nr.Kvesel kunne det jo ikke lade sig gøre.

Herefter stillede nogle interesserede lodsejere, navnlig fra det nord-vestlige Karup og Vrangbæk, den forlangte garanti på 15.000 kr. og her stillede Frit Petersen garanti for 1000 kr. Garantien, der var uden solidarisk forpligtelse, blev tinglæst som hæftelse på Odden den 12 april 1917.

Plane blev aldrig ført ud i livet, til al held kan man vist sige, for Vodskov- Øster Vrå banen blev først startet i 1924, stærkt forsinket på grund af krigen, og blev som bekendt aldrig nogen økonomisk succes. Det sidste og vel også det eneste konkrete der kom ud af den sag var, at sognerådet under deres møde den 14 april 1920 behandlede følgende skrivelse:

" Udvalget for banen Øster-Vrå-Frederikshavn meddeler, at den foreløbig har indstillet sin virksomhed, samt anmoder om dækning for hafte udgifter, der for herværende kommune bliver 11 kr. 84 øre". Sognerådet besluttede at betale.

Frits Pedersen, der allerede i 1888 havde opført store grundmurede bygninger, var en dygtig og stræbsom mand, der forlangte meget, både af sig selv og sine folk. Sønnen Frits Oien har fortalt mig, at faderen lod store lyngbevoksede skråninger kulegrave og på den måde fremelskede god agerjord. Han var stærkt politisk interesseret og var initiativtageren til oprettelse af den første Venstre vælgerforening i Karup.

Den stiftende generalforsamling blev holdt i Odden, vistnok i 1918, på et forøvrigt psykologisk set uheldigt valg tidspunkt, for flere af de indbudte måtte sige nej tak, de havde aftenen i forvejen været med til at stifte en Radikale venstre vælgerforening i Kæret, under initiativ af Martin Nielsen, Kæret.

Frits Petersen solgte den 2 august 1930 gården til sønnen Frits Oien og købte derefter det hus i Nørregade i Hørby der bærer navnet Solvang og her døde han den 13 december 1938, dagen før han og Karen Marie kunne fejre deres guldbryllup.

Frits Oien var født den 25 maj 1903 og blev gift med Karle Marie Nielsen, der er født den 22 januar 1906, datter af smedemester Alfred Nielsen i Karup.

Frits Oien var som ung på Vrå Højskole og Malling Landbrugsskole og supplerede siden sin uddannelse med et ophold i Argentina. Hvornår Frits Pedersens sønner, Johan og Frits, tog navnet Oien som slægtsnavn har jeg ikke rede på, men da dyrlæge Johan Oien den 7 april 1921 købte dyrlæge Meyers praksis i Flauenskjold, skrev han sig som Johan Oien. Frits Petersen tog ikke navnet Oien, men blev i daglig tale aldrig kaldt andet.

Frits Oien måtte i 1945 opbygge kostalden og laden efter brand og da tiden var løben fra det store folkehold, købte han, vistnok i 1946, den lille ejendom Vester Bolle, for at have plads til en gift familie, men da tiden også løb for den slags arbejdskraft, solgte han ejendommen igen umiddelbart før han solgte gården til sønnen.

Frits Oien solgte den 1 februar 1972 til sønnen konsulent Frits Frits Oien, men blev boende på gården til sin død kort tid efter.

se 4.2.1909

314

Ø S T E R M A R K

matr.nr.25b mfl.

Østermark, der var på en 35-36 tønder land og lå syd-øst for Odden, blev en ejendom der kun fik en meget kort levetid.

Dannebrogsmand Peder Pedersen købte parcellen matr.nr.25b fra Leðst den 13 august 1857 og den 13 februar 1859 købte han parcellen matr.nr.31c fra Odden. Peder Pedersen opførte nogle bygninger, men fik efterhånden knas med konen og besluttede at leje ejendommen ud og flyttede til Øster Kvesel i Understed sogn som en slags aftægtsmand, efterladt konen i Østermark. Følgende lejekontrakt blev oprettet:

Lejekontrakt

oprettet imellem Dannebrogsmand Peder Pedersen af Østermark og Ole Larsen sammesteds.

Jeg P.Pedersen bortlejer for et tidsrum af 4 år fra 1 april d.å. at regne, til Ole Larsen det mig efter skøder tinglæste 13 august 1857 og 13 januar 1859 tilhørende sted i Karup sogn med sammes til- og underliggende, som står for hartkorn under

Matr.nr.25b 4 skp. 3 fjk. $\frac{1}{2}$ alb. gl. skat 5 rd. 87 sk.

- - 31c 1 - 2 - 1 - - - 2 - 68 -

de på ejendommen værende bygninger med mur og nagelfaste ting, samt nedennævnte besætnings genstande og avlsredskaber:

1.

Jorderne har lejereren ret til at drive efter eget forgoftbefindende imod at han kun tager 4 kærver efter gjøde, som stedse skal nedpløjes. Efter 4re kærve ligger jorden ud med kløver. I ejendommens mose må forpagteren grave til eget forbrug.

2.

Forurage og gødning må ej føres fra ejendommen. Lejereren er pligtig årlig at optække 2 læs tag på bygningerne.

3.

I årlig lejeafgift udreder lejereren til ejeren 150 rd., skriver et hundrede og halvtredssindstve rigsdaler rm., som stedse betales forud for $\frac{1}{4}$ år med en fjerdedel den 1 april, 1 juli, 1 oktober og 1 januar.

315

Udeblives med afgiften 14 dage over den fastsatte tid, da er ejeren berettiget til at fordre lejeforholdet ophævet straks og lejeren pligtig på anfordring at fraflytte ejendommen og aflevere denne m.m. efter kontrakten.

4.

Lejeren er pligtig at udrede alle naturael præstationer af ejendommen, såsom arbejde til kirken, skolen, snækastning og vejarbejde m.m. Ildebrændsel og forurage til skolen, hvorimod ejeren udreder alle skatter og afgifter af ejendommen samt tiender, dog skal lejeren udrede 5 skæpper tiende korn til Understed præst og $\frac{1}{2}$ skæppe fattigkorn.

5.

Bygningerne ere leverede lejeren i god stand og er han forpligtet til at vedligeholde disse forsvarligt såvel indvendigt som udvendigt, samt i sin tid at levere disse i samme gode stand som de de af ham ere modtaget.

I løbet af sommeren 1869 tilbygges våningshuset 2 fag, som indrettes til beboelse for ejeren og konen.

Ejeren leverer det fornødne matriale af tømmer, stem, fjel og lægter til denne bygning, samt betaler håndværkerne arbejds løn, hvorimod lejeren beforder matrialet til pladsen samt giver håndværkerne kosten under bygningen opførelse. Ejeren udtager selv det fornødne matriale til bygningen samt besørger arbejdet udført.

6.

Foruden formeldte afgift udreder lejeren til ejerens kone, når formeldte bygning tages i brug, årligen 6000 stk. knoptørv 6 rd. dagligt 1 potte nymalket mælk eller hvis mælk ikke haves, giver han hende forsvarlig middagsmad, årlig 22 rd. 4 mark 14 k
Førdrer og græsser et får med yngel for ejeren 2 - 2 - 00 -
Giver hende vask og renlighed 4 - 0 - 00 -
35 rd. 0 mark 14 k

7.

Ved ejendommen fratrædelse afleverer lejeren med den 6 tønder 2 radet byg og 10 tønder hvid havre, foruden den fornødne forurage til kreaturer nesindtil 1 juni.

3 / 6

Så afleverer lejereren og med ejendommen 5 travere skoftehavre, eller betaler samme med 8 rd. pr. trave. Den ved stedet værende fourage, må ikke bortføres, men forblive ved ejendommen uden godtgørelse, selv om der måtte være mere end der skønnes nødvendig til kreaturerne indtil 1ste juni.

8.

Med stedet overleverer ejeren til lejereren til brug i lejetiden

2 arbejdsheste af værdi	160 rd.
4 stk. køer til værdi	140 -
2 vogne med åssæt, 1 par hækker, 1 par skodder og 1 par møgfjel	50 -
1 ploug, 1 svensk harve og 1 reolharve	21 -
3 får med yngel	20 -
2 sæt hestetøj	10 -
1 hakkelskiste med kniv, 1 møgbøre	3 -
2 skovle, 1 greb, 1 spade	2 - 2 mark
1 jernstang, 1 lerhakke	3 - 4 -
2 hestedækkener, 1 leergreb	1 - 3 -
1 kakkelovn	13 -
1 bækar, 1 ny gryde	2 -

hvilke gensatnde lejereren holder i forsvarlig stand vedlige og i sin tid afleverer i samme gode stand, som de af ham modtagen. Den overleverede besætning og avlsredskaberne m.m. holder lejereren stedse brandforsikret.

Ved fratrædelsen skal der være nedlagt 2 tønder rug. Skulde der være nedlagt mere tilkommer lejereren erstatning for hvad rugen har kostet.

Med hensyn til det stemplede papir ansættes befordring af materialet til bygningen til 20 rd. og kosten til håndværkerne 10 -

På ejendommen hviler gæld 1200 rd. og en forening om kvægtiende og smårentem samt konstateret liste for præstetienden tinglæst.

Således kontraheret bekræftes med vore underskrifter. Føn. 25 januar 1828 gælder i søgsmålstilfælde. p.t. Sæby 13 mart 1868

Peder Pedersen

Ole Larsen

Til vitterlighed:

E.Kjelgård

C.Møller

Tinglæst 17 december 1868

317

Efter lejemålets udløb solgte Peder Pedersen den 5 januar 1873, skødet tinglyst den 11 s.m., til Johan Rudolf Petersen, Odden ved følgende dokumenter:

Kjøbekontrakt.

oprettet imellem Dannebrogsmænd Peder Pedersen af Østermark og J.R. Petersen af Rævdalsodde.

Jeg Peder Pedersen sælger og overdrager til hr. J.R. Petersen den mig tilhørende ejendom Østermark kaldet i Karup sogn af hartkorn under

Matr.nr.25b af Ledet 4 skp. 3 fjk. $\frac{1}{2}$ alb. gl.skat 5 rd. 87 sk.
- - 31c - Odden $\frac{1}{2}$ - 2 - 1 - - - 2 - 63 -

med disses bygninger og sammes mur- og nagelfaste ting, sæd, avl og afgrøde, samt gødning.

I købet følger 2 heste, 3 køer, 3 får, 2 vogne, 1 plov, 2 harver, 12 tønder hvid havre, 6 tønder byg, 1 sæt seletøj. Vilkårene ere:

1.

Køberen har overtaget ejendommen som står for hans regning og risiko fra dato.

Beboelseslejligheden i våningshuset er reserveret sælgeren til fri bopæl indtil 1 maj d.å.

2.

Købesummen er bestemt til 2400 rd., hvoraf 1800 rd. regnes for den faste ejendom og 600 rd. for de løse ejendele.

Af købesummen er betalt 1400 rd., i juni termin d.å. betales 200 rd. med 4 % pro anno fra 11 december 1871 at regne og for resten af købesummen overtager og forrenter køberen den på ejendommen hvilende gæld 800 rd. til kreditforeningen.

Når køberen overensstemmende hermed har berigtiget købesummen meddeles han lovligt skøde på ejendommen, som jeg hjemler ham fri for præjudicerende retsanmærkning, dog bemærkes at forening om præstetiende og smårenten er tinglæst.

3.

Køberen udreder skatter og afgifter af ejendommen fra dato. Omkostningerne ved denne kontrakt og skødets udstedelse og tinglæsning m.m. udredes af kontrahenterne hver med det halve.

I søgsmålstilfælde gælder bestemmelsen i frdn. 25 januar 1828.

Til bekræftelse med vore underskrifter.

p.t. Sæby den 5 januar 1872.

Peder Pedersen

m.f.p.

J.R. Petersen

m.f.p.

Til vitterlighed:

E.Kjelgård

A.Hansen

Skøde.

Da køberen formeldt J.R. Petersen nu har berigtiget foranstående købesum og som forøvrigt har opfyldt kontraktens bestemmelser, så meddeles han herved lovligt skøde på indbemeldte ejendom således som samme foran er betegnet og på de i kontrakten vedtagne vilkår.

Til bekræftelse med min underskrift.

p.t. Sæby den 5 januar 1872.

Peder Pedersen

m.f.p.

Efter Johan Rudolf Petersens død blev bygningerne nedreven og jorden lagt til Oddem. Oddens nuværende ejer Frits Oiem har fortalt mig, at hans far har påvist ham stedet hvor ejendommen lå, men der er idag ingen synlig spor tilbage.

Ø S T E R G Å R D

matr.nr.31b

Jørgen Larsen købte i 1836 ca. 12 tønder land fra Odden og opførte lidt bygninger og tillagde ejendommen navnet Østergård.

Hans kone Mette Thomasdatter døde i 1837 som 64 årig og samme år giftede han sig med den 22 årige Margrethe Pedersdatter fra Rølborg. Han opgav da sin alder til at være 35 år, men da han i 1841 solgte ejendommen tilbage til Odden igen og flyttede til Gærum opgav han alderen til 44 år. Ejendommen lå nordøst for Odden.

S T I D S B O R G

matr.nr.38 mfl.

Stidsborg er omtalt i 1682 som - Steisborg - og da sat i hartkorn til 1 td. 5 skp. 1 fjk. o alb., og det dyrkede areal var på 10 tønder land. Efter 1844 matrikelen blev hartkornet sat til 1 td. o skp. 3 fjk. $1\frac{3}{4}$ alb. og gammel skatten var 10 rd. 58 sk.

Stidsborg havde fra fæstetiden haft overdrevs græsningsret på Tornshede og fik ved udskiftningen af jordfælleskabet der tildelt parcelnummer 6, der ikke blev sat i hartkorn. Der blev opført et hus der, der blev bortlejet (med fremlejeret) for en periode af 50 år til en Chr. Andersen fra 1876. Kontrakten blev tinglyst den 5 juni 1888, og efter kontraktens udløb er huset sikkert solgt.

Stidsborghus, der blev selvstændig matrikuleret som nr. 38, var på ca. 3 tønder land og i hartkorn sat til 2 fjk. Denne ejendom har så vidt det kan ses, hørt til Stidsborg fra før midten af forrige århundre og blev ofte - også i kirkebogen - kaldt TROKKEN, og huset på Tornshede blev naturligt nok kaldt Stidsborghus.

Matr.nr.17 hed officielt - Kure af Tveden - og var på 2 tønder land. Hartkornstallene var her 1 fjk. $\frac{1}{4}$ alb., og hørte til Stidsborg til engang i slutningen af forrige århundrede, hvor det tilsyneladende blev nedlagt. En af de små ejendomme blev også kaldt -GILDEHUSET- hvilket tyder på at der har været en slags forsamlingshus der, men jeg kender kun navnet i forbindelse med nogle indsidere (lejefolk).

Ifølge et ikke tidsbestemt arvefaste skøde, dateret 12 marts 1830, hørte ca. 8 tønder land fra Øster Fladholt til Stidsborg, men dette er udførlig omtalt under Stidsborghus, matr.nr.22c, se dette.

Stidsborg var indtil 1805 fæstegård under Hørbylund Hovedgård, og var fra før midten af 1700 tallet fæstet af Thyge Axelsen, der døde i 1764, hvorefter hans søn Jens Thygesen, der var gift med Kirsten Johannesdatter, overtog fæstet, som i 1795 blev overdraget til Niels Nielsen.

Niels Nielsen, der var gift med Margrethe Larsdatter, købte gården til selveje i 1805, og sælger tilsyneladende til Rasmus Olesen, men hvornår er usikkert, dog var det før 12 marts 1830, for det er til Rasmus Olesen, det før omtalte arvefaste skøde fra Øster Fladholt blev udstedt til.

Rasmus Olesen solgte den 15 juni 1837, skødet tinglyst den 29 s.m. til Jens Jacobsen, Nørbakken, og fik arvefæstebrevet på matr.22c i pant for aftægten til ham og hustruen Maren Olesdatter. De flyttede derefter til Stidsborghus, og det er nok mest sandsynligt at det var ham der opførte den hytte der kom til at ligge på stedet de næst 100 år.

Rasmus Olesen døde den 2 maj 1840, 74 år gammel, og emken Maren Olesdatter, der var født i Tolne, gifter sig den 14 december 1841 som 53 årig med den 22 årige Jens Andersen fra Kvissel, der ifølge folketællingen fra 1845 var i garnisionstjenste i København, og ifølge folketællingen fra 1850 ser vi at parret var blevet skildt. Maren Olesdatter døde den 4 august 1862.

Jens Jacobsen, der var 84 år gammel, og hans kone Christine Nielsdatter var 51 år gammel da de kom til Stidsborg, som de samme år solgte til Anders Jensen fra Lendum.

Anders Jensen solgte i 1845 til Peder Pedersen, og den 23 april 1845, skødet tinglyst 22 januar 1846 købte Anders Jensen Rendborg, som han ejede til 1853, hvorefter han og hustruen Karen Olesdatter kom på aftægt, hvor han døde den 28 november 1865.

Peder Pedersen var født i 1778 i gården Tronhaven, søn af gårdfæster Peder Pedersen og dennes hustru Johanne Andersdatter, og gift med Magdalene Jensdatter, der var født i Brørup Sogn i Ribe Amt. Peder Pedersen solgte i 1853 til Christen Nielsen og kom på aftægt på gården, hvor han døde den 24 februar 1855, 77 år gammel og Magdalene Jensdatter døde den 1 februar 1862, 78 år gammel.

Christen Nielsen solgte den 6 november 1856 til Mads Christensen, der den 20 juli 1871 solgte til Niels Peter Thomsen fra Tårs, ved følgende skøde:

Skøde.

Jeg underskrevne gårdejer Mads Christensen af Stidsborg sælger og overdrager hermed til Niels Peter Thomsen af Tårs den mig tilhørende ejendom Stidsborg i Karup Sogn af hartkorn under gl. skat

matr.nr.32 Stidsborg	1 td.	o skp.	3 fjk.	1 $\frac{3}{4}$ alb.	10 rd.	58 sk.
- - 38 Stidsborghus	o	-	2	o	-	
- - 17 af V.Karup	o	-	1	$\frac{1}{4}$	-	63 -
- - 6 af Tornshede						

322

med sammes bygninger med mur- og nagelfaste ting og således som ejendommen er køberem overleveret. Så følger med i købet den mig tilhørende arvefæsteret til en jordlod af gården Fladholt, matr. nr.22a i V.Karup, hvilken lod med derpå værende hus er overdraget Niels Andersen i brug i 50 år efter tinglæst kontrakt. Denne kontrakt respekterer køberem, der hæver lejeafgiften.

Og da køberem har berigtiget den akkorderede købesum 1600 rd. skriver sexten hundrede rigsdaler rigsmønt, så skal ommeldte ejendom herefter tilhøre ham med de samme rettigheder, almindelige byrder og forpligtelser, hvormed den tilhørte mig og hjemler jeg det solgte fri for præjudicerende retsanmærkninger.

Forening om qvægtienden og smårentem er tinglæst. Arvefæstelodden er med gården Fladholt pantsat for aftægt anslået til 20 rd., men aftægtsfolkeme er afgang ved døden.

Under den afmeldte købesum er indbefattet den på ejendommen hvilende gæld til Niels Andersen, 250 rd. som køberem indfrier og forrenter fra juni d.å. at regne. Skatter og afgifter af ejendommen udreder køberem fra dato.

p.t. Sæby den 8 juli 1871.

Til vitterlighed:

Mads Christensen

E.Kjelgård Jems Olesen

Niels Peter Thomsen solgte den 2 november 1910, skødet tinglyst 24 s.m. til sønnen Niels Christian Alfred Thomsen, ved følgende skøde:

Skøde.

Undertegnede gårdejer Niels Peter Thomsen af Stidsborg i Karup, sælger, skøder og endelig overdrager herved til min søn Niels Christian Alfred Thomsen, sammesteds, den mig ifølge skøde tinglæst 20 juli 1871, tilhørende ejendom "Stidsborg" kaldet, beliggende i Karup Sogn, betegnet og skyldsats således:

matr.nr.32 Stidsborg hartkorn 1 td. o skp. 3 fjk. $1\frac{3}{4}$ alb.

- - 38 Stidsborghus - o - o - 2 - o -

- - 17 af V.Karup - o - o - 1 - $\frac{1}{4}$ -

- - 6 af Tornshede uden hartkorn

tillige med påstående bygninger, med mur- og sømfast tilbehør, avl, afgrøde og gødning, besætning og udvendig inventarium, samt avlsredskaber, dog undtaget 1 får, ligesom også indboet er undtaget.

Det i mit skøde ommeldte arvefæstehus, der har været overdraget Niels Andersen, matr.nr.22c undtages fra handlen.

Foruden nedennævnte aftagt til sælgeren Niels Peter Thomsen af Stidsborg og hustru Johanne Karoline, født Jørgensen, andrager købesummen 9000 kr., hvoraf 2000 kr. regnes for det medfulgte løsøre.

Anførte købesum 9000 kr., skriver ni tusinde kroner, berigtiger køberem således:

a) Han overtager til forrentning og indfrielse den på ejendommen hæftende første prioritetsgæld til Stamhuset Sæbygård	4700 kr.
b) Han indfrier gæld til Sæby Bank	400 -
c) Han betaler min gæld til købmand Kraglund, Sæby	240 -
d) Han har dags dato udstedt panteobligationer:	
Til min søn Jens Chr. Thomsen for	1000 -
Til min søn Jørgen Peter Thomsen for	1200 -
Til min datter Elisa Thomsen for	600 -
Til mig Niels Peter Thomsen for	<u>860 -</u>
	Ialt 9000 kr.

Som aftagt til sælgeren og hustru for livstid forpligter køberen sig til at udrede 100 kr., skriver et hundrede kroner, årligt, der betales skadesløst med $\frac{1}{4}$ i hver af årets sædvanlige kvartaler, første gang den 1 juli 1911 for et kvart år forud på deres bopæl. Desuden gives der aftagtstagerne ret til i gårdens tørvemose årligt at grave de fornødne tørv til eget brug med tørreplads og ret til færdsel til og fra mosen.

Den fornævnte aftagt, der kapitaliseres således:

Kontant	100 kr.
Ret til tørvegravning	10 kr.

som fem gange taget udgør ialt 550 kr., skal hæfte med prioritet næstefter de 4700 kr. til Sæbygård og de 3660 kr. til sælgeren og han øvrige børn på den ovennævnte køberem tilskødede ejendom med bygninger, avl, afgrøde og gødning, besætning og inventarium, bygningernes og løsørets assurancesummer, samt mur- og nagelfast tilbehør, i hvilken henseende dette skøde tillige bliver at tinglæse som pantebrev.

Når køberen til indfrielse af den forud hæftende gæld vil optage et kreditforeningslån i kreditforeningen i Viborg eller i et andet pengeinstitut, skal aftagtstagerne være forpligtet til at rykke

aftægten tilbage næstefter et så stort første prioritets lån i ejendommen med tilbehør, som da derpå kan erholdes, dette er således at forstå, at aftægten uden videre skal stå tilbage for et sådant lån, uden at der derom behøves fornyet tinglæsning.

I henhold til alt ovenanførte skal ovenbetegnede ejendom som køberen straks overtager, og hvoraf han fremtidig svarer skatter og afgifter, nu tilhøre køberen med fuld ejendomsret med de samme retigheder og almindelige byrder, hvormed den hidtil har tilhørt mig, og hjemler jeg ejendommen ved lovligt skøde. Køberen respekterer lejekontrakt af 27 juni 1862, tinglæst 3 juli samme år, med senere fremleje, deklaration tinglæst 19 april 1883 om ret til vej, og brugskontrakt tinglæst 5 juli 1888 til Chr.Andersen med senere fremleje, om hvilke hæftelser retsanmærkning frafalder. Der er tinglæst forening om kvægtiende og smårenten og konstatering af præste- og kongekorntiende. Matr.nr.32 38 og 6 er samlet ejendom.

Sælgerens andel i mejeri og slagteri, hvorpå ikke haves tinglæst adkomst, medfølger i overdragelsen.

Omkostningerne ved skødet, med stempling og tinglæsning betales af køberen. Obligationerne bekostes af de respektive kreditorer.

Undertegnede Niels Christian Alfred Thomsen tiltræder herved dette skøde og meddeler den betingede panteret, hvorhos jeg for de årlige pengeudbetalinger til aftægtstagerne underkaster mig udlæg uden foregående lovmål og dom i henhold til lov af 29 marts 1873 paragraf 15.

Den faste ejendom ansættes til værdi 8000 kr.

Til bekræftelse underskriver såvel køber som sælger i vitterlighedsvidners overvær.

p.t. Sæby den 2 november 1910.

N.P.Thomsen

Niels Christian Alfred Thomsen
m.f.p.

Til vitterlighed om underskriftens ægthed og datoene rigtighed samt om oplæsning.

N.K.Kristiansen

E.Hansen

Da der under 1ste verdenskrig var planer fremme om at føre en jernbane fra Frederikshavn til Øster Vrå, skulle den så vidt det kan skønnes, havde gået forbi Stidsborg og Alfred Thomsen stillede en garanti på 500 kr. Denne forpligtelse blev tinglyst på ejendommen den 12 april 1917.

315

Alfred Thomsen var gift med Oliva Thomsen, født Olsen, der døde på et ret tidligt tidspunkt og der var ingen børn i ægteskabet. Efter Alfred Thomsens død solgte arvingerne i 1945 til Thomas Richard Christensen. Der var ved overtagelsen en besætning på 5 heste, 11 køer, 3 unglykreaturer, 12 svin og 2 får.

Thomas Richard Christensen er født den 18 juli 1913 i Haven i Øksenhede, søn af Thomas Chr.Christensen, og gift med Karen Edel Christensen, født Olsen, født den 29 april 1920 i Skibbved, datter af Anthon Olsen.

Richard Christensen solgte i 1961 til Børge Sørensen, Karupgård, der i 1970 solgte til brødre Vang og Henning Præcius, der efter at have bygget en del på gården, den 14 februar 1973 solgte til direktør Niels Haugård Nielsen.

T V E D E N

matr.nr.33a V.Karup

Tveden er en meget gammel gård - så gammel at dens historie for-
taber sig i fortidens dunkle mørke. Ifølge : Danske Atlas : stød-
der, da dette værk blev skreven omkring 1750, ved Tveden rester
af 2 alen tykke mure, der dannede en firkant og skulle have været
grundvolden til et „ 6 loft højt hus ”.

Disse bygningsrester har givet anledning til sagn og gisninger
om både ridderborg og sørøverborg ect. - og navnlig har man hæf-
tet sig ved at en ridder Rådengod skulle havde boet der. Denne
formodning er dannet på et meget spinkelts grundlag og stammer
udelukkende fra kæmpevisen om Rådengod og ørnen, men lad os se
en beskrivelse af Karup sogn som sognepræsten Peder Hansen Mørch
i 1638 indleverede til til biskoppen. Det hedder her:

I sognet er en liden gammel adelsgård ved navn Tveden, den ligger
hen ved en halv fjerdingvej nordvest for kirken, og som nu en
bonde besidder(fæster). Hos samme gård skal betragtes, at ret i
østre side dog uden til gården findes en stor firkantet mur to
alen høj og to alen tyk, muret af svære kampesten og så stor som
stue eller sal, hvilken mur skal have været grundvolden til et
meget højt muret hus, seks lofter høj, hvorfra en fornem mand
ved navn Rådengod i gamle dage skal have holdt hus, og fra samme
hus over skoven haft udsigt mod øst over havet, og hvilken en
trofast gammel bonde ved navn Christen Nielsøn som for 20 år si-
den døde her i Karup, viste efter sin farfaders over 200 år gam-
mel beretning, hvilken han ved sin ed fortalte og holdt fast på
at være rigtig.

En agerlængde yderst i skoven lige sønden for Tveden findes en
høj, som kaldes Bedelundshøj, her vokser mange smukke og rette
bøgetræer, tillige berettes om, at der i gamle dage skal have
været en lund nordøst for gården ved navn Rosenlund, hvoraf stør-
ste del nu er øde, af hvilke berørte årsager her fuldkommen me-
nes, at den smukke kæmpevise skal været lavet og omhandler de
foranførte steder, sålydende:

Dette var rigen Rådengod,
han rider i Rosenlund,
der mødte hannem ørnen i Bedelund
udi så krank en stund.
Og nu gjalder ørnen i Bedelund så årle.

Shakespeare placerede prins Hamlet på Kronborg fordi det var det eneste slot han kendte navnet på i Danmark og det er nærliggende at antage, at hvem der nu har fundet på at placere Rådengod på Tveden, så skyldte det at vedkommende ikke havde haft kendskab til andre bedelunde og rosenlunde en dem i Tveden. Jeg har ikke tal på hvor mange bedelunde jeg er bleven anvist her i landet, men det er adskillige. Bedelunden var et sted folk samles før kirkernes tid og tilbad og vel også ofre til deres guder. Det som vi i dag kalder afguder. Og rosenlunden var heller ikke noget egenavn. Her kan henvises til visen om: :Konning Vollmer rider i Rosenlund: Konning Volmer var i dette tilfælde Valdemar Atterdag -, men lad os nu ikke også få ham placeret på Tveden.

Forøvrigt måtte den gode ridder Rådengod havde været en mand der kom vidt omkring, for i visen „ De syv og syvsindstyve, der drog ud fra Hald “, var han også med:

Der blev set det sekstende skjold,
en ravn med vinger så brune,
det førte rigen Rådengod,
som vel kunne digte og rime.

Og i visen „ Kongen råder for borgen “, nævnes han som kongens bannerfører:

Det var rigen Rådengod,
han var en kæmpe så stærk,
det var konning hr. Sigfred,
og han førte kongens mærke.

Der kan rejses berettiget tvivl -, ikke kun om Rådengod har boet på Tveden eller ej -, for det må anses for udelukket, men om han har eksisteret undtagen som sagnskikkelse i de middelalderlige kæmpeviser. Den mest kendte af disse brave, utrolige stærke gutter er Holger Danske.

Andet sagn vil fortælle at Tveden i fordumsdage havde været en sørøverborg og at man tidligere kunne sejle helt op til gården. Det er almindeligt kendt at havet tidligere gik nærmere ind imod morænebakkerne. Ikke så meget fordi vandstanden er sunken, men fordi landskabet har hævet sig, men selv med en landhævning på 3 mm om året, kommer vi så langt tilbage i tiden da sejllads var mulig, at der vist ikke var noget der hed sørøver.

Det mest nærliggende og realistiske ville være at antage et det omtalte stenhus er opført af een af den lange række små adelsmænd der ejede Tveden i sen-middelalderen.

Den første ejer af Tveden vi ved om med sikkerhed er væbner Niels Pallesen i 1407, men det er også tidligere en vi kender navnene på ejerne af både Sæbygård og Voergård. Efter Niels Pallesens død overtog hans enke Ingjerd Jepsdatter gården senest 1440. Deres søn Morten Nielsen omtales som ejer af Tveden i 1442 og havde tilsyneladen Ellinggård i forlening og blev senere ejer af Lengsholm. Det er ret sandsynlig at broderen Iver Nielsen var medejer af Tveden, for hans søn Niels Iversen, der var gift med Eline Jensdatter, var ejer af gården fra 1465.

Familien stammede fra Bratskov i Ø.Hanherred, der igennem mange år var ejet af familien Rotfeldt og Niels Iversen førte også det Rotfeldtske våben, som var et rødt skjold med 3 sølv-ibskaller og på hjælmem 2 røde vesselhorn, hver belagt med en sølv-ibskal.

Det var ret almindeligt at flere arvinger overtog en gård sammen og Niels Iversens sønner Iver Nielsen og Anderse Nielsen synes også at havde haft gården i sameje. Iver Nielsens datter Edel Iversdatter bragte gården til sin mand Niels Torlufsen(Basse) til Skavange, der nævnes fra 1525 og døde vistnok 1568 og hans søn Laurids Nielsen Basse overtog gården senest dette år.

Ifølge en præsteindberetning fra 1568 var Laurids Nielsen Basse ejer af foruden Tveden, 5 boel og 2 gadehuse i Karup. Det er umuligt at afgøre hvilken ejendomme der var tale om, lige så lidt kan vi afgøre hvad der på det tidspunkt blev betegnet som et boel. Efter 1688 forsøgte man at drage grænsen ved, at en ejendom med 1 tønne hartkorn og mere var en gård og hvad der var mindre var et boel - et begreb der forøvrigt aldrig er bleven meget benyttet i vendsyssel. Gadehuse var betjnelsen for huse uden eller med lidt jord.

På trods af kongelig forordning fra 1525 om at adelen skulle føre slægtsnavn, stod Laurids Nielsen Basse i ovennævnte præsteindberetning slet og ret omtalt som Las Nielsen. Hans søn Niels Basse overtog senere gården og døde i 1650 som sidste mand af den vendsysselske gren af Bassetlægten, men havde længe forinden solgt gården til Knud Rodsten til Lengsholm. Tveden blev herefter kun betragtet som en fæstegård, der i begyndelsen blev drven af 2 fæstebønder.

Knud Markvardsen Rodsteen, hvis våbenmærke var et sølvfarvet skjold, hvori fra venstre hjørne fandtes fire skrå trappevis lagte stene, og på hjælmem 2 rødklædte arme, som mellem hænderne

holdt et blått spejl med guld ramme, solgte i 1625 til fru. Margrethe Ottesdatter Rosenkrantz, enke efter rigsråden Hans Johansen Lindemov, Hundslund (nu Dronninglund), der døde i 1635 og Tveden kom herefter til Hans Bille til Jungetgård i Salling.

Ved den sidste justering af landgildeydelseerne inden den egentlige matrikel i 1662, fandt sted i 1638 og da var der stadig lidt skov til Tveden, der blev sat i skovskyld til „ 2 svins olden ” og i 1654 blev der stjålet nogle svin fra skoven der. Præsten efterlyste dem 2 søndage i træk, både i Understed og Karup kirker og udtalte håbet om at tyven ville blive fundet og straffet.

Efter Hans Billes død kom Tveden (formentlig ved arv) til amtmand, etatsråd Mogens Christensen Skeel, Foussingø ved Randers, der også ejede Odden i Bjergby. Han menes at være forfatter til „Grevens og Friherrens Komædie“, en anonym skreven dramatisk satire, rettet mod den nye adel under enevælden.

Mogens Skeels hustru Helle Helene Rosenkrantz var datter af Oluf Rosenkrantz, Gyldensten på Fyn, der var kendt som en af enevældens argeste modstandere. Den gamle danske adel blev jo som bekendt, ved enevældens indførelse frataget så godt som alle dens hævdvundne rettigheder. Af forståelige grunde til stor misfornøjelse for den såkaldte ur-adel, der havde værnet om deres ære og rettigheder i generationer og helt galt blev det efter forordningen af 25 maj 1671, der gav adgang til titlerne grever og baroner, -, uanset herkomst. 2500 td. hartkorn gav ret til en grevetittel og 1000 td. hartkorn og du var baron. Det var den såkaldte hofadel. Oluf Rosenkrantz skrev hvad han vel nok havde tænkt som et forsvarsskrift for den gamle danske adel, men samtidig et så skarpt angreb på enevælden, at den forfængelige og i bogelig henseende sløjt begavede konge Christian d. femte blev så fornærmet at han fradømte Oluf Rosenkrantz Gyldensten og samtidig idømte ham en kæmpebøde. Det var således ikke uden grund Mogens Skeel skrev satiren anonym.

Mogens Skeel ejede som nævnt også Odden i Bjergby og i 1686 solgte han Tveden til sin ridefoged der Eiler Eilersen Holm, der i disse år forsøgte at købe så meget bønderfæstegods at han kunne få sin gård Eskær ved Mosbjerg anerkendt som skattefri hovedgård.

For at blive annerkendt som en skattefri hovedgård skulle der 200 td. hartkorn bøndergods til, der lå inden for 2 mil fra hovedgården. Det lykkedes også for Holm at skaffe 203 td. hartkorn bøndergods, men det lå i 8 forskellige sogne og man kan da dårligt forestille sig at der ikke skulle være mere en 2 mil fra Tveden til Eskær. Så der har sikkert ikke været ydet hoveri i større udstrækning.

Tveden kom engang inden 1774 til at høre under Hørbylund Hovedgård, hvorfra den blev solgt til selveje i 1805 -, samtidig med de øvrige ejendomme i Karup. Der havde sålænge vor historiske viden rækker, været en vandmølle ved Tveden, men gården var ikke sat i mølleskyld, så der har kun været tale om en lille skvatmølle. Ved folketællingen i 1787 var den ene Tveden gård fæstet af Ole Thomsen, medens den anden var omtalt som det øde sted og kun beboet af 2 tjenestekarle.

Tveden blev efter vor første matrikel fra 1662 sat i hartkorn til 12 td. 4 skp. o fjk. o alb., der efter den såkaldte landmåler matrikel fra 1688 blev forhøjet til 14 td. 3 skp. 2 fjk. 2 alb. og havde da et dyrket areal på 90,8 td. land. Efter 1844 matrikelen blev hartkornet sat ned til 6 td. 3 skp. o fjk. 2½ alb. og gammel skatten var 68 rd. 46 sk. Den store nedsættelse af hartkornet skyldtes dels en generel nedsættelse af hartkornet i Karup sogn fra 72 td. til 48 td. og dels at inden den nye matrikel trådte i kraft i 1844 var der solgt ca. 15 td. land fra.

I 1804 købte et konsortium bestående af byfoged og justitsråd Michael Brandt, Hjørring, kammerråd Arent Hassel Rasmussen, Bratkov (med tilnavnet herredgårdsslagteren), overkrigskommisær Johs. Chr. Brønnum, Tidemandsholm og Niels Fr. Hillerup, Børglum Kloster Hørbylund Hovedgård med underliggende bønderfæstegods og gik med det samme igang med at bortsælge bøndergodset til selveje.

Den 6 juni 1805 solgte Arent Hassel Rasmussen på egne og medejeres vegne Tveden til Christen Løgtholt fra Løgtholt i Dorf for 1300 rdl. I handlen medfulgte foruden Tveden, der var på 185 td. land, over halvdelen af det areal som Karup sogn fik tildelt på Tornshede ved udskiftningen af jordfællesskabet som erstatning for tab af ret til overdrevsgræsning. Her blev oprettet 4 små ejendomme, der hørte til Tveden som fæsteejendomme indtil 1891. Tornshede havde indtil 1805 været benyttet som fælles overdrevsgræsgang for fæstebønderne i Karup, Hørby, Lendum og Gærum sogne.

Christen Løgtholt solgte til Arent Hassel Rasmussen, der også ejede hvad der var tilbage af Hørbylund Hovedgård, men boede i Tveden og fik i 1812 en søn døbt i Karup kirke. Han var den 20 febr. 1805 bleven gift med Johanne Marie Rafn, datter af provst Rafn, Volstrup og står i kirkebogen der betegnet som velædle og kystbestyrer, samt ejer af Abildgård i Jerslev sogn.

Arent Hassel Rasmussen er i anden forbindelse af flere historikere bla. i forstander J.J. Hansens fortrinlige værk :Større Danske Landbrug: fejlagtig anset for at være den samme Arent Hassel Rasmussen der i 1905 stod som medejer af Hørbylund Hovedgård og sælger af Tveden. Det lyder også næsten utroligt at 2 mænd, der tilmed var født det samme år - 1767 -, med det noget særprægede navn skulle fremkomme samtidig, men det var 2 forskellige personer, den ene født på Fyn og den anden i Frederikshavn.

Arent Hassel Rasmussen solgte til kaptajn Ernst Ludvig Gotlieb v. Høhling, der var gift med Karen Marie Christensdatter, der i 1814 solgte til Anders Jensen, der tidligere havde ejet Karupgård.

Anders Jensen døde den 9 maj 1825, 52 år gammel og enken Anna Sørensdatter solgte kort tid efter til løjtnant Frederik Henrich Burmister fra Holsten. Anders Jensen var nærmest ruineret under de fortvivlede økonomiske tider efter statsbankerotten i 1813, men Anna Sørensdatter var dog senere istand til at købe Klinghus.

Frederik Henrich Burmister var 47 år gammel og enkemand da han kom til Tveden, men giftede sig i 1837 med sin husbestyreinde Caroline Christine Frederikke Wulff. Han fik kort tid efter overtagelsen af Tveden af „ Det kongelige landhusholdningsselskab " overdraget en svingplov, en såkaldt Baileysk plov og blev således den første i hele østvendssyssel til at pløje med svingplov. Vi har set mange eksempler på at indvandrene fra hertugdømmerne kom med nye impulser og kan i samme forbindelse nævne at der i 1828 kun fandtes 11 svingplove i hele Hjørring amt, hvorimod den næsten var hver mands eje i Holsten. Burmister solgte i 1840 ca. 15 td. land matr.nr. 33b til Johan Andreas Penich, Karupgård. Jorden var ikke landfast med Tvedens øvrige jord, men lå særdeles godt for Karupgård. Jorden havde sansynligvis tidligere været landfast med Tvedens jord, idet der formentlig i forbindelse med salg til selveje blev lagt lidt jord til Ll. Tveden. Burmister solgte i 1843 til Søren Urban Pape.

Søren Urban Pape var født i 1812 på Qvistrup i Gimsing sogn, Ringkøbing amt, søn af godsejer Joh.B.Pape og gift med Conradine Mule Ortmann, der stammede fra Odense og blev omtalt som madam Pape. I Papes tid kom der uden tvivl en vis stil over tingene på Tveden, der var således både forvalter og husjomfru på gården. Søren Urban Pape var broder til Hans Chr.Pape, der var forpagter af Voergård og ejer af Hejselt, der blev stamfader til den nu i Vendsyssel ret udbredte Pape-slægt. Hvorimod har jeg ikke noget kendskab til Søren Urban Papes efterkommere. En søn Johan Christian Frederik Pape blev født i Tveden i 1847, men døde som ung i Bunkhule og resten var vist døde.

Søren Urban Pape solgte den 9 decb.1853 til Wilhelm Frederik Janssen og købte derefter Bunkhule i Hørby. Janssen var 48 år gammel da han kom til Tveden og gift med Louise Frederikke Dorteia Vierich. I ægteskabet var 2 sønner, Emil Peter Nicolaus Janssen, født 17.1.1844 og August Otto Janssen født 11.6.1845, begge konfirmeret i Karup kirke den 14 april 1860.

Wilhelm Frederik Janssen købte i 1854 også Karupgård, der efter 1844 matrikelen var sat i hartkorn til 5 td. 3 skp. 3 fjk. 2½ alb. og var således ejer af 2 af sognets største og bedste gårde og i 1855 ansatte han en huslære Niels Larsen Nielsen til at undervise drengene, men kom efterhånden i økonomiske vanskeligheder og i 1861 måtte han lade Aalborg sparrekasse overtage Karupgård og den 24 juli 1862 blev der gjort udlæg for 1238 rd. 4 mark 3 sk. i løsøret i Tveden, der bestod af følgende:

1 sort ko		40 rd. o mark
1 rød "		35 " o "
1 hvid "		30 " o "
1 hvid "		30 " o "
1 grå Qvie		30 " o "
1 gammel ko		20 " o "
1 sort "		20 " o "
1 sort "		20 " o "
1 sort "		20 " o "
1 sorthjelmet ko		20 " o "
1 rødhjelmet "		30 " o "
1 rød Qvie		30 " o "
1 grå ko		30 " o "
1 sort-grå "		30 " o "
1 sort Qvie		18 " o "
1 grå "		18 " o "
1 rød "		18 " o "
1 rød ringet "		18 " o "
1 rød kalv		10 " o "
1 hvid "		10 " o "
1 grå "		10 " o "
1 grå "		5 " o "
1 grå "		5 " o "

2 sorte heste, den ene med blis	40	rd.	o	mark
1 rød hest	20	"	o	"
1 hvid "	20	"	o	"
2 engelske plove med hamler	24	"	o	"
2 sæt seletøj	4	"	o	"
1 gammel træplov	4	"	o	"
3 jernbelagte vogne med skodder	70	"	o	"
1 gammel trævogn	5	"	o	"
2 plejlskafter med jernbeslag	5	"	o	"
2 høtyve	o	"	3	"
1 gammel stige	o	"	1	"
1 møgbøre	2	"	o	"
1 rejsevogn med sæde og agerstol	40	"	o	"
2 hakkelskister, den ene med kniv	2	"	o	"
1 gammel sæt hestetøj	2	"	o	"
1 gammel plov	2	"	o	"
1 lyngle	o	"	3	"
1 dusin høns	2	"	o	"
1 foust og 1 kar	2	"	o	"
2 harver	6	"	o	"
3 nye ris	o	"	3	"
64 mælkekar med tud	64	"	4	"
2 flødeforme	3	"	o	"
1 smørtrug med fod	1	"	o	"
1 jernbeslået tønne	2	"	3	"
1 lagekar	o	"	4	"
1 ostekar	4	"	o	"
1 mælkefad	3	"	o	"
1 kerne	6	"	o	"
3 kar	6	"	o	"
1 jerngryde	1	"	o	"
1 messingsi	1	"	o	"
7 mælkebøtter	4	"	o	"
1 åg, 1 saft- og 1 ostesi	1	"	o	"
1 deigntrug	2	"	o	"
1 brugt O dyne	6	"	o	"
1 brugt U dyne	4	"	o	"
1 par lagner og 1 pude	3	"	o	"
1 gammel rødtribet O dyne	3	"	o	"
2 rødtribede hovedpuder og 1 vår	3	"	o	"
1 sengs klæder	8	"	o	"
1 fyrretræskiste	6	"	o	"
1 stor rulle klæde	12	"	o	"
1 bilægger	8	"	o	"
1 træbænk	o	"	2	"
4 stole	1	"	2	"
2 stole med poleret rygstykke	3	"	4	"
1 ottedags ur med kasse	15	"	o	"
1 kakkelovn	20	"	o	

Mejeriet blev tilsyneladen oprettet af Frederik Henrich Burmister, der en overgang havde forpagtet det ud, jvnf. folketællings listen fra 1834, men først nu har vi en ide om hvor stort mejeriet havde været og med en kobesætning på 15 køer, der i datiden gav 50 til 60 kg smør om året og 64 mælkekar, er der ikke tvivl om at mejeriet var baseret på indkøb af mælk fra omliggende ejendomme og der er også vidnesbird på at der senere blev holdt mejerske på gården.

Wilhelm Frederik Janssen solgte den 18 sept.1862 til Lambert Daniel Bruun fra Ormholt for 12.500 rd. kontant og flyttede derefter til København med hustruen og de 2 halvvoxne sønner. Af besætning medfulgte 2 heste, 16 køer, 5 kvier og 7 kalve.

Lambert Daniel Bruun var født den 24 maj 1830, søn af proprietær Hans Chr.Bruun, Ormholt og Elicabeth Cathrine Benthe Rudolfine Bruun, f.Diechmann og gift med Marie Elicabeth Bruun, f. Åbel, født 28 marts 1842, datter af møllejer Christian Åbel, Sæby og Marie Åbel, f.Lund.

Lambert Daniel Bruun solgte den 15 sept.1872 pr. købekontrakt til forvalter på Knudseje Georg Ditlev Heironymus Busch for 24.500 rd., der skulle berigtiges ved at køberen overtog som 1.prioritet 6000 rd. til Aalborg stifts offentlige midler, betalte kontant 5000 rd. til decb. termin og yderligere 5000 rd. til juni termin. Restkøbesummen 8.500 rd. henstod som 2. prioritet, uopsigelig i 10 år, til 4 % rente de første 5 år og derefter 5 %. Pengene faldt promte og skødet kunne udstedes den 12 juni 1873.

Af besætning medfulgte 4 heste, 28 køer, 4 kvier, 4 kalve, 1 tyr 7 får med 6 lam, 1 vædder, 1 stort svin, 3 sogrise og 3 galtgrise. Indvidere medfulgte 5 folkesenge og de ved gården værende mursten og drænrør, derimod ikke teglstenene. Det ved gården værende gavntræ af eg og bøg medfulgte, men ikke fyrretræet. Det er nærliggende at antage at Bruun havde opbygget gården og det er forklaringen på den store prisstigning.

Lambert Daniel Bruun overtog derefter Ormholt, hvor han døde den 21 novb.1905 og enken Marie Elicabeth Bruun, f.Aabel døde den 13 april 1911.

Georg Ditlev Heironymus Busch var født i Sæby den 23 maj 1842, søn af kærner exam. jur. Christian Gotlieb Busch og Ane Marie Schunck, blev den 29 okt.1872 gift i Skæve kirke med Ane Dorthea Georgine Schunck, der var født i Sæby den 9 januar 1844, datter af Andreas Frederik Schunck og Marie Elise f. Ramlou.

Som før nævnt fik Tveden i 1805 tildelt over halvdelen af det areal på Tornshede som kom til at høre til Karup sogn og her oprettedes 4 små ejendomme, der blev fæstet bort, men om fæsterne gjorde arbejde på Tveden, eller betalte en fast afgift, har jeg ikke kendskab til. Arealet blev efter 1844 matrikelen skyldsats under matr.nr.1 Tornshede Karup sogn.

325

Georg Ditlev Heironymus Busch solgte den 8 januar 1891 i henhold til indenrigsmisteriets approbation af 9 august 1890 ejendommene til fæsterne, der alle havde ejendommene i fæste for egen og hustruen levetid. Køberne skulle optage størst mulig lån i Frederikshavn og omegns sparrekasse, der tilfaldt sælgeren og retskøbesummen lod Busch stå som 2. prioritet. Omkostningerne ved handlen blev betalt af sælgeren allene.

At salget skete efter pres fra øvrigheden - som er bleven antydet, ser jeg ikke nogen tegn på. Samtlige fire købere underskrev skøderne med ført pen. Det var ikke noget særsyn i forrige århundre at folk ikke kunne skrive deres navn, men det kan forbavse at så sent som 1891 var der 4 ud af 4 der ikke kunne. Måske har man på Tornshede taget lidt lempeligt på begrebet tvungen undervisningspligt? Tornshede området vedblev at tilhøre Karup sogn i kommunal henseende til langt ind i dette århundre. Køberaf ejendommene var følgende:

Tornshede Karup sogn.

matr.nr.1a

Svend Mogensen havde fæstebrev fra 1 maj 1859. Købte for 1200 kr. og lånte 1200 kr. i Frederikshavn og omegns sparrekasse.

matr.nr.1c

Christiane Andersen, enke efter Johan Henrik Jensen, havde fæstebrev fra 1 maj 1869. Købte for 1150 kr. og lånte 800 kr.

matr.nr.1d

Rasmus Pedersen havde fæstebrev fra 1 novb.1867. Købte for 1000 kr. og lånte 800 kr.

matr.nr.1e

Lars Christian Christensen havde fæstebrev fra 23 januar 1848 og 11 juni 1861. Købte for 2100 kr. og lånte 1500 kr. Ejerne af matr.nr.1a 1c 1d har ret og adgang til at tage mergel på 1e.

Den 12 novb.1885 blev der tinglyst fredskovspligt over 25 td. land.

Georg Busch solgte den 31 maj 1895 parcellen matr.nr.33c til gården Vester Hale i Hørby sogn, der den 2 okt.1924 solgte parcellen til Klinghus.

Den 19 juli 1900 blev der mellem underskrevne Georg Busch som ejer af gården Tveden, matr.nr.33a Karup sogn og underskrevne Claus Tommerup Busch som forpagter indgået følgende:

Kontrakt om forpagtning

af Tveden i ca. 8 år fra 1 juli 1900 til 1 maj 1909.

1. Al jorden med undtagelse af plantningen og den sydøst for haven liggende indhegnede husplads og have, overlades forpagteren ligesom samtlige gårdens bygninger.

Det forpagteren overladte areal er ca. 150 td. land med hartkorn 6 td. 2 skp. 1 fjk. 1½ alb., gammel skat 124 kr. 29 øre. Pløje-landet i disse marker er inddelt i 8 skifter og drives på nedenævnte måde, idet forpagteren dog bør tillades at beså brakmarken, eller en del af den.

1.år: brak gødet, 2.år: rug eller hvede 3.år: byg 4.år: roer og blandsød, gødet 5.år: havre og udlæg 6. 7. 8. år: græs.

Det er forpagterens pligt at sørge for den fornødne dræning og vandafledning på ejendommen, vedligeholde eksisterende kanaler og grøfter og holde dem oprensede samt overtager hegnspligte. Han må overfor det offentlige stå til ansvar for disse pligters opfyldelse. Forpagteren vedligeholder fremdeles alle render, stenkister og overkørsler som findes på gården marker, agre eller enge. I haven må træer eller buskvækster ikke fældes eller ryddes uden ejeren utrykkelige samtykke. Hegnet skal forsvarlig vedligeholdes.

2. I det år forpagteren fratræder, skal han aflevere de efter foranstående bestemte vintersædmarker forsvarlig behandlet og besåede, samt den mark som året forud blev udlagt som græsmark besået med 25 pund rødkløver og græsfrø pr. td. land. Brakmarken og stubmarken afleverer forpagteren forsvarlig pløjede efteråret forud.

3. Såvel den ud- som indvendige forsvarlige vedligeholdelse af de på ejendommen værende bygninger skal bestryges og hvidtes af forpagteren. Af stråtaget skal mindst 1/10 del omlægges hvert år.

4. Forpagteren har modtaget det fornødne sæde- og brødkorn og afleverer heraf ved forpagtningstidens udløb: 12 td. rug, 10 td. byg, 30 td. havre, 10 td. kartofler, alt i gode og velrensede varer. Hvad der derud over afleveres af forpagteren, godtgøres efter dagspriser.

327

5. Besætningen udgør 32 stk. malkekøer, 6 kvier, dels løbet og dels tjenlig dertil, 6 kalve på mindst 4 måneder og 1 brugstyr. Disse stykker, såvel som en del svin og redskaber og inventarium er forpagteren overleverede ved den 2 juli optaget syns- og vurderingsforretning, som i originalen vedhæftes nærværende kontrakt. Under forpagtningstiden må besætningen og inventaret stedse være ligeså talrigt og værdifulgt som ved overleveringen, hvormed ejeren har ret til at have indseende. Enhver afgang, hvad årsagen end er, skal forpagteren uden ophold erstatte, så der ved forpagtningens ophør kan afleveres en lige så talrig og værdifuld besætning og tilsvarende inventarium, som det forpagteren har modtaget.

6. Forpagteren må ikke bortsælge eller lade bortkomme fra ejendommen halm, hø eller gødning, hvilket alt skal anvendes på stedet. Forpagteren har ret til at fremstille tørv af den ejendommen underliggende tørvemose, men kun til eget forbrug, så at intet må bortføres fra gården. Forpagteren skal besørge ejerens tørv hjemkørt og aflæsset.

7. Forpagteren er pligtig at føre tilsyn med ild og lys overalt, samt påse og overfor det offentlige stå til ansvar for, at de til enhver tid gældende love og anordninger overholdes. Han har at drage omsorg for, at de ham overladte løse besætnings- og inventardele, såvel som hvad han personlig måtte eje af den slags og af almindelig indbo, stedse holde forsikret til fuld værdi, således at de ved ildsvåde forgår for hans regning.

8. Forpagtningsafgiften er bestemt til 2000 kr., skriver to tusinde kroner, årlig og erlægges bagud for et $\frac{1}{2}$ år af gangen hver 10 juni og 10 decb. skadesløst på ejerens bopæl. Første betaling erlægges 10 decb. d.å., beregnet efter det fra 1 maj forløbne tidsrum, og sidste betaling ved fratrædelsen 1 maj 1909 for tiden fra 10 decb. 1908. Endvidere udreder forpagteren in natura en pot nymalket morgenmælk og indtil 3 potter skummet mælk eller kærnemælk daglig, hvilket ejeren må lade afhente på gården. Dertil skal forpagteren tilvejebringe hvad ejeren med husstand forbruger af smør og ost til samme pris som forpagteren selv har det til. Endelig skal forpagteren, vinter og sommer afgive det fornødne græs og foder samt passe en hest for ejeren og endelig efter begæring afgive plads til et køretøj.

9. Alle skatter, afgifter, tiende og byrder, af hvad der nævne kan, af „ Tvedens " bygninger og jorder, såvel nuværende som senere, som forfalder i den forpagtningen varer, udredes af forpagteren uden afkortning i forpagtningsafgiften. Forpagteren udfører alt spand- og gangdagearbejde, som måtte fordres enten til stat eller kommune, derunder vejarbejde, snekastning ect.

10. Til sikkerhed for afgiftens betaling i rette tid og for kontraktens nøjagtige opfyldelse i det hele stiller forpagteren en provunoration af 4000 kr. - skriver fire tusinde kroner -kontant, hvilken forrentes af ejeren med 4 % p.a., således at renten fradrages i den halvårslige forpagtningsafgift, og således at kapitalen tilbagebetales ved forpagtningens ophør. Ejers underskrift under denne kontrakt gælder som tilståelse for beløbets modtagelse.

11. Ejeren forbeholder sig og familie ret til fri og uhindret færdsen overalt på ejendommen samt ret til stadig at kontrollere, at forpagteren holder sig kontrakten efterretlig. Forsømmer forpagteren sin pligt til nyanskaffelse eller til at udføre ham påhvilende arbejde, er ejeren berettiget til at lade det udføre for hans regning.

12. Forpagteren må ikke overdrage forpagtningen eller nogen del af den til nogen anden, men skal selv bebo og for egen regning drive gården.

13. Hvis forpagteren ikke promte senest den 10 juni eller 10 december erlægger forpagtningsafgiften eller følger driftplanen eller overhovedet i noget væsentligt punkt misligholder denne kontrakts bestemmelser, da står det ejeren frit for i enhver af disse tilfælde straks uden lov og dom at lade forpagteren på dennes bekostning udsætte af forpagtningen. Ophører forpagtningen således i utide er forpagteren pligtig til straks at erlægge hele afgiften 2000 kr. for det løbende forpagtningsår (1 maj til 30 april) samt iøvrigt godtgøre ejeren ethvert tab denne måtte lide ved forpagtningens utidige ophør, dette sidste efter skøn i overensstemmende med reglerne i post 15. For de herefter tilbage stående forpagtningsår kan ejeren lade gården med besætning bortforpagte ved aktion og fordre dækning hos forpagteren for mulig således frem kommende underskud, hvorimod forpagteren ikke kan gøre krav på eventuel overskud.

14. Skulle forpagteren afgå ved døden og efterlade sig enke, har hun ret til at fortsætte forpagtningen, idet den dog kan opsiges til ophør den 1 maj med et $\frac{1}{2}$ ård forugående varsel. Dette gælder forsåvidt hun er universalarving eller hensidder i uskiftet bo og selvfølgelig stiller samme sikkerhed som manden og i enhver henseende opfylder kontrakten. Men skulle hun skifte, eller hendes eller mandens bo komme under konkursbehandling, da er i hvert af disse tilfælde forpagtningen hævet og bliver at aflevere den nærmest påfølgende 1 maj.

15. Opstår der i noget som helst punkt dette kontraktforhold vedrørende uenighed mellem parterne, da skal tvistemålet afgøres uden indbringelse for retten, af tvende uvillige voldgiftsmænd, hvoraf hver af parterne vælger en, og som i tilfælde af uenighed selv vælger en opmand, hvis stemme da gør udslaget. På samme måde vælges syns-, skøns- og vurderingsmænd til at fungere ved ejendommens til- og fratrædelse.

Undlader en af parterne efter denne stillet opfordring at vælge en voldgiftsmand, inden der er gået 8 dage, har den anden ret til at vælge dem begge. Voldgiftsmændenes kendelse er bindende for parterne og inappellabel. Udgifterne herved deles af parterne.

16. Samtlige omkostninger ved nærværende kontrakt med affattelse, stempel og tinglysning afholdes med halvdelen af hver af parterne. Originalen af kontrakten forbliver i ejerens besiddelse. Forpagteren erholder en bekræftet genpart.

Af hensyn til beregning af det stemplede papir ansættes de årlige afgifter således:

Kontant	2000 kr.00 øre
360 potter sødmælk a 6 øre	21 " 60 "
1080 " skummet mælk a 1 øre	10 " 80 "
1 hest fodret og græsset, tørvekørsel	105 " 00 "
	<hr/>
	2137 kr.40 øre

Nærværende kontrakt bliver at tinglyse som brugskontrakt og tillige som pantebrev for de i post lo ovenmeldte 4000 kr., idet ejeren her giver pantesikkerhed i ejendommen som den overfor er beskrevet, med bygninger med mur- og naglefast tilbehør, besætning, avl og afgrøder, inventarium, gødning og brændsel, samt assurancesummen, med panteret efter nu tinglyste hæftelser. Retsanmærkninger af enhver art frafalder ved lysning.

Det bemærkes at ejeren før de 4000 kr. til enhver tid må have prioriteret i ejendommen 33.000 kr. til forhøjet rente eller kreditforeningslån med solidarisk ansvar og iøvrigt statusmæssige forpligtelser efter eget valg.

Til bekræftelse er den^{ne} kontrakt vidnefast af parterne underskrevet. f.t. Sæby den 18 juli 1900

Som ejer	Som forpagter	Som kurator for forpagteren
G.Busch	Tommerup Busch	J.Mørk

Til vitterlighed om samtlige underskrifter.

M.Jensen Peter Jensen

På begæring af hr. propritar Busch som ejer af Tveden og forpagter T.Busch af Tveden, mødte underskrevne propritar Pedersen, Ørvad og propritar Behrend, Nyholm dags dato på Tveden og foretog nedenskrevne taksation af besætning og inventar, dags dato overdraget af hr. propritæren til sin søn:

Heste:

1 følhoppe	9 år	800 kr.
1 hoppe	3 "	600 "
1 hoppe	7 "	500 "
1 vallak	13 "	350 "
1 hoppe	17 "	150 "
1 hoppe	21 "	100 "
1 hoppe	2 "	450 "
1 hingst	1 "	300 "
1 hoppeføl	1/4 "	100 "
		<hr/>
		3350 kr.

Besætning:

1 ko	3 år	120 kr.
2 "	7 "	130 "
3 "	4 "	110 "
4 "	9 "	140 "
5 "	5 "	120 "
6 "	9 "	80 "
7 "	9 "	130 "
8 "	4 "	160 "
9 "	10 "	110 "
10 "	2 "	110 "
11 "	6 "	140 "
12 "	4 "	135 "
13 "	6 "	130 "
14 "	2 "	115 "
15 "	8 "	120 "
16 "	5 "	130 "
17 "	5 "	120 "

18 ko	9 år	140 kr.
19 "	9 "	70 "
20 "	9 "	150 "
21 "	4 "	120 "
22 "	4 "	135 "
23 "	2 "	120 "
24 "	2 "	120 "
25 "	10 "	70 "
26 "	2 "	125 "
27 "	11 "	50 "
28 "	9 "	150 "
29 "	9 "	90 "
30 "	3 "	120 "
31 "	2 "	100 "
32 "	9 "	100 "
33 "	9 "	100 "
1 tyr	2 "	120 "
sex kvier		600 "
sex kalve		300 "
		<hr/>
		4870 kr.

Svin:

5 søer a 70 kr.	350 kr.
20 grise og polte a 15 kr.	300 kr.
	<hr/>
	650 kr.

Inventar:

1 fjedervogn	250 kr.
1 "	150 "
4 arbejdsvogne med skodder og tilbeh.	400 "
4 sæt arbejdsrelætøj med kobler	80 "
1 sæt "	40 "
2 spader	3 "
3 skovle	3 "
9 grebe og forke	8 "
1 skovsav	2 "
1 tærskemaskine	100 "
1 hakkelsmaskine	50 "
1 blæsemaskine(rensemaskine)	55 "
1 mejemaskine	300 "
1 hesterive	70 "
5 river	250 "
1 såmaskine	40 "
1 frøsåmaskine og 1 gl.roesåmaskine	20 "
1 roefrøsåmaskine	40 "
1 ringtromle	15 "
1 fjederharve	35 "
2 engelskharver	25 "
1 sæddækker	25 "
1 dobbeltplow	10 "
1 kartoffelplov	5 "
3 slæder	45 "
1 radrenser	10 "
1 actionsplow	50 "
2 svingplowe	40 "

1 femledharve	20 kr.
2 æltekasser	120 "
8 transportspande	40 "
7 folkesenge med tilbehør, sengetøj, 12 par lagener	350 "
2 hjulbøre	20 "
2 stålstænger	2 "
4 kar	20 "
3 saltkar	15 "
2 øltønder	5 "
4 malkespande	4 "
4 vandspande	4 "
2 svinespande	2 "
i folkestuen, 3 bænke, 1 deigntrug	15 "
40 kotøjer med grimer	30 "
1 kornhalvtønde og 1 skæppe	2 "
2 decimalvægte med lodder	40 "
2 træskovle	2 "
20 kornsække	20 "
3 gryder	10 "
2 jernpumpe	60 "
	<hr/>
	2905 kr.

Heste- og kreaturbesætningen findes at være vel plejet og af middel godhed. Svinene ligeledes.

På Tveden den 2 juli 1900

Behrend Edv. Pedersen

Til Dronninglund herreds skifteret.

For at sættes i stand til at indgå forpagtningskontrakt med min fader om gården „ Tveden " beder underskrevne, der som vedlagt attest udviser, er født den 15 maj 1876, mig en kurator beskikket, hvortil jeg tillader mig at foreslå sagfører Mørk i Sæby.

Tveden den 16 juli 1900

Tommerup Busch

Undertegnede er villig til at påtage mig det ovennævnte kuratel.
Sæby s.d. J. Mørk

Førnævnte sagfører Mørk beskikkes herved til kurator for ligeledes førnævnte mindreårige Claus Tommerup Henriksen Busch og som kurator at varetage dette hverv overensstemmende med lovens forskifter.

Dronninglund herredes skifteret
18 juli 1900

ulæselig underskrift

Georg Ditlev Heironymus Busch døde den 26 maj 1901 under et midlertidig ophold i Fredericia, se 24.7.1902-12. Foruden sønnen Claus Tommerup Henriksen Busch, der var født den 15 maj 1876 og gift med Agnes Mathilde, f. Nielsen, var der datteren Christiane Marie Elice Busch, der var gift med proprietær Hans Christian Brønnum, Sønder Ravnsholt i Skæve, senere Søvang ved Sæby.

Enkefru Ane Dorthea Georgine Busch solgte den 23 marts 1905 til sønnen for 50.000 kr., hvoraf de 36.000 kr. var for fast ejendom. Køberen overtog et lån på 30.000 kr. i kreditforeningen i Viborg og skulle daglig levere 1 pte nymalket morgenmælk og mindst 3 potter skummet mælk eller kærnemælk, samt det fornødne græs og foder til samt passe en hest og afgive plads til et køretøj, „ hvorhos jeg endelig forbeholder mig for min levetid vederlagsfrit brug og benyttelse af det hus hvor jeg fortiden bor, samt brug af den dertil hørende have og gårdsplads, samt færdsel til og fra huset. Køberen forpligter sig til at hente og aflæsse, samt anbringe mine tørv, denne ydelse ansættes til 325 kr. årlig, taget 5 gange = 1625 kr. For retskøbesummen 18.375 kr. har min søn udstedt panteobligation til mig ". Busch omprioriterede med det samme og fik 34.600 kr. til 3½ % rente i Kreditforeningen af jyske landejendomsbesiddere.

Claus Tommerup Henriksen Busch begyndte straks efter overtagelsen at sælge jord fra. Den 10 okt. 1907 solgte han parcellen matr. nr. 33d til Lars Marinus Mortensen, Abildgård for 3600 kr. og den s.d. solgte han matr. 33e til Christen Peter Jensen, Smedien for 275 kr. pr. td. land, der svarede til 2.337 kr. 50 øre og den 4 febr. 1909 solgte han parcellen matr. nr. 33f til Frits Pedersen, Odden for 1292 kr. 15 øre og samme dag solgte han matr. nr. 33g til Chr. Peter Jensen, Smedien for 542 kr. 50 øre. Jorden der oprindelig hørte til Tveden er nu fordelt som følgende:

Matr. nr. 33a	68.3236 m ²	Tveden
" " 33b	8.2782 "	Karupgård
" " 33c	1.6746 "	Klinghus
" " 33d	6.6301 "	Abildgård
" " 33e	4.6478 "	Smedien
" " 33f	4.7518 "	Odden
" " 33g	1.7101 "	Smedien
" " 33h	2.6470 "	Klinghus
" " 33j	2.0800 "	Klinghus
" " 33k	2.4280 "	Odden
<hr/>		
ialt	103.1704 m ²	= ca. 186 td. land

Tveden Forsamlingshus

Den 24 juni 1909 blev der tinglyst en lejekontrakt oprettet imellem Busch og bestyrelsen for Hørby-Karup forsamlingshus om en villa beliggende på Tvedens jord.

Huset der var omfattet af lejemålet måtte have været det hus som fru. Busch forbeholdte sig som bolig for livstid da hun solgte gården til sønnen. Fru Busch levede stadig, men om hun opholdte sig i Tveden er usikkert, og i så fald måtte hun være flyttet over i stuehuset.

Lejemålet var for 50 år og hele lejen 2200 kr. -, der var en anseelig sum penge i 1909, blev betalt forud.

Efter ældre menneskers beretning var der stor aktivitet i Tveden forsamlingshus med baller, dilettantforestillinger og anden folkelig forlystelser, men lejemålet kom til ophør allerede i 1915. Lejekontraktens ordlyd var følgende:

Leiecontract.

Undertegnede gårdejer T. Busch, Tveden bortleier herved til andelsselskabet Hørby-Karup forsamlingshus, den på min ejendom „ Tveden “, matr.nr. 33a af Vester Karup i Karup sogn, øst for gårdens bygninger beliggende villa, tillige med den øst for villaen værende have der danner en trekant stor ca. 2000 kv. alen, og som er begrænset dels af en gammel vej og dels af en brat beplantet skråning.

Leiemålet vedvarer uopsigelig fra begge sider indtil 1 maj 1959, til hvilken tid det ophører uden opsigelse, således at bygninger og have påny henligger til den øvrige eiendom, og tilfalder den daværende ejer af „ Tveden “.

Den vej der er udlagt hen til „ Villaen “ skal forblive henliggende indtil leiemålet er udløbet.

Leien er akkorderet til 2200 kr.- engang for alle - og er berigtiget.

Foreningen skal betale alle skatter og afgifter af det leiede. Leierne er pligtig til at vedligeholde bygningerne på forsvarlig måde i leietiden.

Flerårig forsømmelse af vedligeholdelse af eiendommens bygninger berettiger eieren til ved skønsforretning at adgjøre om vedligeholdelsen er tilbørlig, og i benægtende fald at lade det forsømte udføre på leierens bekostning.

I villaen findes 2 kakkelovne, 1 komfur og 1 pumpe og disse afleveres ved leiemålets ophør.

Eieren bærer alle omkostninger i alledning af denne kontrakt og dens tinglæsning.

Kontrakten bedes thinglæst som hæftelse på eiendommen matr.nr.33a Vester Karup i Karup sogn.

Retsanmærkning frafalder.

Tveden den 6 juni 1909 T.Busch

I bestyrelsen for Hørby-Karup forsamlingshus.

Jens Kristiansen, Røllen Jens Dahl Andersen, Hørbylund smedie
Niels Chr.Nielsen, Trankjær mark Tinus Jensen, Lille Tveden

Den 19 august 1915 blev følgende skrivelse modtaget af tinglysningens kontoret.

Efter at det i forestående kontrakt stipulerede lejeforhold har mistet sin betydning, kvitterer vi her kontrakten til aflæsning i retten og udslettelse i pantebogen.

Karl Knudsen

Nielsen

Jens Kristiansen

Peter Christiansen

Jeg indestår for at anførte udgør Hørby-Karup forsamlingshus bestyrelse.

Tveden den 12 august 1915

T.Busch, formand

Det forklarer hvornår brugen af Tveden forsamlingshus ophørte, men ikke hvorfor, måske var Risgård Højskoles overgang til afholdshotel i Hørby en medvirkende årsag.

Den 19 august 1915 optog Busch et lån i Frederikshavn Bank på 50.000 kr. som 1. prioritet og indløste det før omtalte kreditforeningslån til 3½ %. Fru Busch rykker med 16.000 kr.+ aftægten. Den 31 juli 1919 låner han yderligere 100.000 kr. i Frederikshavn Bank, men da rykker Fru Busch ikke. Det første banklån blev indfriet den 22 januar 1920 ved optagelse af et kreditforeningslån på 55.000 kr. til 4½ %.

I forbindelse med planen om at føre en jernbane fra Frederikshavn til Øster Vrå, stillede T.Busch en garanti til Understed-Karup kommune på 1300 kr., der blev tinglæst som hæftelse den 12 april 1917.

Claus Tommerup Henriksen Busch og Agnes Mathilde Busch, født Nielsen havde følgende børn:

- 1) Georg Busch født 15 marts 1902
- 2) Inge Margrethe Busch født 30 marts 1904
- 3) Niels Peter Busch født 12 maj 1907
- 4) Helge Busch født 2 juni 1911
- 5) Edith Busch født 6 decb. 1917

Følgende dokument viser at Busch var ejer af noget så sjældent som en bil og var uden tvivl den første i Karup sogn der havde kørekort.

SKADESLØSBREV.

Til skadesløs sikkerhed for hvad propritær Claus Tommerup Busch, Tveden, Karup, måtte være eller blive skyldig til sagfører Carl Rømer, Sæby, dog ikke for noget større beløb en 5000 kr., gentager fem tusinde kroner, foruden renter og aldeles skadesløse omkostninger meddeler jeg herved bemeldte min kreditor 1-førsteprioritets panteret i nedenstående på min bopæl i Karup beroemde løsørengstande:

- 1 Mahogni buffet
- 1 egetræs spisebord
- 8 egetræs stole
- 1 Mahogni skrivebord
- 1 Tobaksbord
- 1 Konsolspejl
- 1 Mahogni dagligstuebord
- 8 polstrede dagligstuestole
- 1 Lænestol
- 1 polstret dagligstuesofa med plych betræk
- 1 Mahogni spillebord
- 1 - sølvtøjskab
- 1 - sofa
- 1 Chaiselongue med rødt betræk
- 6 polstrede stole med rødt betræk
- 50 større og mindre skilderier
- 1 Automobil " Maxorl "
- 1 Gulvtæppe
- 4 senge

- 2 Skabe
- 4 Servanter
- 1 Skrivebordstol

samt i assurancetilfælde i det pantsattes forsikringssummer.

I søgsmålstilfælde skal den hurtige retsforfølgning efter retsplejelovens kapitel 41 være anvendelig.

En af kreditor bekræftet udskrift af hans autoriserede handelsbøger skal til enhver tid afgive fuld bevis for størrelsen af min skyld.

Til bekræftelse under min hånd vidnefast.

p.t. Sæby den 13 juni 1920

T. Busch

Til vitterlighed om rigtig dato og ægte underskrift.

Asta Lind Alving

Om Buschs til tider næsten bombastisk sans for humor viser en historie der fortaltes. Nogle dage før en planlagt jagt på gården, havde han skudt en hare, der efter den var flået, blev udstoppet med avispapir og omhyggeligt syet sammen, hvorefter den blev placeret på en mark uden for gården, så den grangivelig lignede en hare i lejen.

Da jagtdagen oprandt og deltagerne havde fået den sædvanlige remsse om at der kun måtte skydes til løbende og flyvende vildt, blev en af deltagerne der var kendt for at have vanskeligt ved at ramme noget der bevægede sig og derfor mistænkt for at bruge anden metode om lejlighed bød sig, sat på en post hvor han ikke kunne undgå at få øje på den siddende hare. Og ganske som ventet lød der også kort tid efter jagtens begyndelse et skud fra ham. De øvrige jagtdeltager der på forhånd var orienteret kom straks løbende og her stod den stakkels jæger med avispapir omkring sig.

Under 1. verdenskrig steg prisen på ejendomme meget kraftigt og Busch havde haft let adgang til Frederikshavn Banks pengekasse, men efter krigens slutning stagnerede priserne og banken slog bremserne i -, men for sent. Banken stillede gården til tvangsauktion den 15 marts 1921 og overtog som eneste bydende og solg den 21 januar 1922, skødet tinglyst den 16 marts s.å. til Arnold Grøntved for 145.000 kr. og led et betydeligt tab.

Den 24 februar 1921 købte Buschs ældste søn bankassistent Georg Busch, Skanderborg, ejendommen Riistoft i Thorshøj og hertil flyttede familien Busch og forblev i Thorshøj til 1926.

Georg Busch havde Poul Frølich Nielsen, Tronderup i Flade sogn, tidligere Sønder Ørvad i Hørby, der formodes at være hans morbrøder, som kurator, jvrf. også 17.11.1921.

Arnold Grøntved var født i Tårs den 14 august 1894, søn af Jens Larsen og gift med Clara Grøntved, født Petersen, født i Odden i Karup den 6 novb. 1899, datter af Frits Petersen, Odden.

Da Arnold Grøntved overtog Tveden var der en besætning på 4 heste, 16 køer, 10 unglykreaturer og 5 svin, men i 1945 var der en besætning på 10 heste, 36 køer, 36 unglykreaturer og 50 svin. Det fortæller lidt om hvilken indsats Clara og Arnold Grøntved havde været i stand til at yde, trods de ugunstige vilkår de havde haft at arbejde under. Efter nogle få relative gode år, satte den verdensomfattende krise ind. En krise der ramte landbruget særdeles hårdt og 10 år efter Grøntved havde overtaget Tveden kunne gården kun koste det halve af hvad han havde givet for den.

Jeg har flere gange i forbindelse med Tvedens historie nævnt mælkepriser og folk vil naturligvis slå det hen med, at det var vel prisen dengang, hvad det naturligvis også var, men vil tilføje, at i året 1931 faldt smørprisen til 1 kr. 31 øre pr. kg. og det svarer til en pris for en liter mælk på 5¼ øre.

Arnold Grøntved var sognefoged fra vistnok i begyndelsen af 1950 serne til 1964.

Clara og Arnold Grøntved havde foruden sønnen Arne Grøntved, der overtog Tveden, døtrene

Erna Elisabeth Grøntved, gift med Holger Pedersen, Røllen, Karup

Karen Margrethe Grøntved, gift med Kaj Arne Albertsen, Brandboltgård i Lyngså.

Arnold Grøntved solgte den 7 august 1964 til sønnen Arne Grøntved og købte derefter en villa i Hørby, hvor begge ægtefællerne døde.

L I L L E T V E D E N

matr.nr.34b mfl.

Ejendommens oprindelige navn var Vester Bolle og var et af de i 1668 omtalte Bolle huse. Uheldigvis blev det nuværende Vester Bolle, der oprindeligt hed Melle Bolle, ofte omtalt som V.Bolle og forveksling kunne opstå. Ved opmålingen til 1688 matrikelen blev ejendommen sat i hartkorn til 1 td. o skp. 3 fjk. o alb. og havde et dyrket areal på 5.4 tønder land. Efter den nye matrikel fra 1844 blev hartkornet sat ned til 5 skp. 1 fjk. 2½ alb.

Omkring 1860 blev der købt en del jord til fra Rølborg, matr.nr.28c. Ejendommen havde oprindeligt haft overdrevs græsningsret på Tornshede i Gærum, og fik ved udskiftningen af jordfællesskabet der i 1805 tildelt parcel nr.4. Der blev opført et hus på stedet og ejendommen blev solgt fra den 11 april 1878.

Da ejendommen blev købt til selveje fra Hørbylund Hovedgård i 1805, blev der tilsyneladende lagt lidt jord til fra Tveden og ejendommen blev herefter kaldt Lille Tveden, men også det nye navn havde vanskeligheder med at slå igennem. En af de første ejere, Niels Christensen, kom fra Middag i Gærum og derfor i daglig tale kaldt Niels Møjja og derefter hæftede navnet Møjja sig til ejendommen - ja, groft sagt til midten af dette århundre.

Lille Tveden ejedes fra 1814 af Niels Christensen, der blev gift 2. gang den 29 december 1838 med enke-kone Kirsten Pedersdatter, og døde den 29 oktober 1845, 63 år gammel og enken solgte kort tid efter til Niels Jensen. Hørby Sogns kirkebog udviser: Kirsten Pedersdatter, enke efter Niels Middag i Karup, døde den 8 december 1870 i Smedehuset i Hørby Sogn, 88 år gammel og blev begravet på Understed kirkegård.

Niels Jensen, der var født i Volstrup Sogn i 1804 og gift med Christiane Sørens datter, der var født i Understed Sogn i 1820, solgte den 29 juni 1876 til Ole Chr.Nielsen fra Røvdal for 8588 kr.

Ejendommen brændte den 2 januar 1902 og Ole Chr.Nielsen solgte den 13 s.m. til Christen Pedersen fra Ll.Tyrrestrup i Torslev Sogn, der senere, efter at havde opbygget gården, transportererede retten til svogerens Valdemar Nielsen Nygård fra Vrejlev, og endelig skøde kundstedes og tinglyses 22 juni 1905:

Kjøbekontrakt

oprettet mellem Ole Christian Nielsen af Lille Tveden som sælger og Christen Pedersen af Lille Tyrrestrup som køber.

Jeg Ole Christian Nielsen sælger herved til fornævnte Christen Pedersen den mig ifølge skøde af 22 juni 1876, tinglæst 29 s.m. tilhørende ejendom "Lille Tveden" i Vester Karup, Karup Sogn, skyldsat således:

Matr.nr.34 hartkorn 5 skp. 1 fjk. 2 alb. gl.skat 11 kr.79 øre
- - 28c - 1 - 1 - 2 - - - 1 rd.87 sk.

dog er undtaget fra salget, den på matr.nr.34 værende granplantage, hvilken sælgeren forbeholder sig og forpligter sig til på egen bekostning at lade frastykke den øvrige ejendom inden december termin 1902.

Plantagen har en størrelse af ca. 3 tønder land.

Ejendommens bygninger ere nedbrændte den 2 januar d.å. hvorfor branderstatningen for disse 3156 kroner, såvelsom den sælgeren tilståede erstatning for brændte løsøre effekter 1688 kroner herved overdrages køberen med forpligtelse til at anvende bygningsassurance på anordningsmæssig måde. I overdragelsen medfølger endvidere 5 køer, 1 kvie, 2 kalve, 3 får, 1 væder, 1 so og nogle løsøre genstande som findes på brandtomten, samt en kornstak.

2.

Ejendommen med det anførte tilbehør modtages og tiltrædes straks af køberen og er fra nu af for hans regning og risiko, og han er i henhold til post 1 berettiget til at modtage og meddele kvittering for de anførte assuranceerstatninger når disse kunne erholdes udbetalte.

3.

Købesummen for ejendommen med løsøre og assuranceerstatnings summen er akkorderet til 8500 kr., skriver otte tusinde fem hundrede kroner, der berigtiges således:

- a. Køberen overtager til forrentning pr. 11 december termin 1901 og til indfrielse den på ejendommen hvilende prioritetsgæld til Stamhuset Sæbygård 1600 kr.
- b. Han har i dag betalt kontant til sælgeren 1000 -

341

c. I juni termin d.å. betaler køberen til sælgeren	2000 kr.
d. I december termin d.å. betaler køberen skadesløst til sælgeren	1000 -
e. For resten	2900 -
skal køberen udstede til sælgeren en panteobligation med prioritet næstefter 1600 kr. i ejendommen med besætning og inventarium	
	8500 kr.

4.

Betalingen, som skulle præsteres i juni og december terminer d.å., såvelsom restkøbesummen 2900 kr. forrenter køberen med 4 % årlig fra dato til betalingen sker.

5.

Samtidig med at køberen i december termin d.å. betaler 2000 kr. af købesummen, skal sælgeren meddele ham lovligt og anmærkningsfrit skøde på ejendommen, og køberen udstede til sælgeren den i post 3 ommeldte panteobligation, der stipuleres således, at kapitalen er uopsigelig fra kreditors side i 5 år fra december termin d.å., når renterne 4 % p.a. promte erlægges med halvdelen hver juni og december termin.

6.

Køberen er bekendt med, at ejeren af matr.nr.28a har ret til mergelgravning i matr.nr.28c med ret til vejfart, og at der den 12 november 1885 er tinglæst en deklaration fra ejerne af matr.nr.34 og 33a angående forpligtelse til at overtage fredskovsforpligtelse på 25 tønder land af disse ejendomme, denne forpligtelse angår for matr.nr.34 kun den granplantage, som sælgeren har forbeholdt sig, hvilket dog ikke kan ses af pantebogen.

7.

Sælgeren skal have ret at have en sporvej over matr.nr.34 fra det sydøstre hjørne af plantagen ud til Karupvejen, og til at lægge graner på ejendommen udenfor skoven på de steder, som køberen anviser ham.

8.

Sælgeren betaler skatter, afgifter og tiender, som forfalde til betaling inden 1 marts d.å., hvorimod køberen betaler skatter og afgifter efter den tid.

342

9.

Omkostningerne ved denne kontrakts oprettelse og stemping og ved skødets udstedelse og tinglæsning betales af kontrahenterne med halvdelen hver.

10.

I tilfælde af søgsmål er køberen underkastet den hurtige retsforfølgning efter frdn. 25 januar 1828.

11.

Det i overdragelsen medfulgte løsøre ansættes til værdi 800 kr.
de til køberen overdragne assuranceerstatninger udgør 4844 -
altså bliver værdien på den faste ejendom 2856 -
8500 kr.

Jeg Christen Pedersen erkender, at jeg som køber har indgået foranstående kontrakt og forpligter mig i overensstemmelse med dens indhold.

Til bekræftelse med vore underskrifter.

p.t. Sæby den 13 januar 1902.

Ole Chr.Nielsen

Christen Pedersen

til vitterlighed:

P.Hellum Svend Thomsen

Af den mig ifølge foranstående kontrakt tilkommende købesum har jeg til dato modtaget i alt 4000 kr., skriver fire tusinde kroner.

p.t. Sæby den 18 december 1903.

Ole Chr.Nielsen

Transport og købekontrakt.

Den ret jeg underskrevne Christen Pedersen ved hoshæftede købekontrakt af 13 januar 1902 har erhvervet til at erholde skøde på ejendommen "Lille Tveden" matr.nr.34 og 28c i Vester Karup, Karup Sogn, med undtagelse af den af Ole Christian Nielsen forbeholdte granplantage, som endnu ikke er frastykket, transporterer og overdrager jeg herved til min svoger Valdemar Nielsen Nygård af Vrejlev på følgende vilkår, idet købesummen mellem ham og mig er akkorderet til 87750 kr.

1. Han overtager prioritetsgælden til Stamhuset Sæbygård 1600 kr.

2. Han udsteder den i post 3^e ommeldte panteobligation til Ole Christian Nielsen samtidig med at denne udsteder skøde, for

2900 -

343

3. Han har i dag betalt mig kontant	2600 kr.
4. Restbeløbet	1650 -
betales til Christen Pedersen samtidig med at V.N. Nygård erholder skøde af Ole Chr.Nielsen	

8750 kr.

Ejendommen er nu begyget og de opførte bygninger overdrages her-
ved til Valdemar Nielsen Nygård.

I overdragelsen medfølger ejendommens avl, afgrøde, gødning, besæt-
ning og udvendig inventarium og det hele overtages straks af Valde-
mar Nielsen Nygård og er for hans regning og risiko mod regres til
assuranceerstatningerne i ildsvådetilfælde.

Den faste ejendom ansættes til værdi 6000 kr. og det medfulgte løs-
øre til 2750 kr.

Forøvrigt er Valdemar Nielsen Nygård gjort bekendt med købekontrak-
ten af 13 januar 1902 og indtræder i mine rettigheder og forplig-
telser efter denne, og er således berettiget til at fordre skøde
af Ole Christian Nielsen.

Jeg Valdemar Nielsen Nygård tiltræder som køber denne kontrakt.

Omkostningerne ved denne kontrakts oprettelse og stempeling betales
af kontrahenterne med halvdelen hver.

Til bekræftelse med vore underskrifter.

p.t. Sæby den 18 december 1903.

Christen Pedersen V.N.Nygård

Skøde.

Den af mig Ole Christian Nielsen ved foranstående købekontrakt af
13 januar 1902 forbeholdte granplantage er nu frastykket matr.nr.34
og ifølge Landbrugsministeriets approbation af 25 maj 1904 skyldsatsat
under matr.nr.34a for hartkorn $\frac{1}{4}$ alb. og gammelskat 5 øre, så et
den ved nævnte kontrakt solgte ejendom nu er skyldsatsat således:

matr.nr.34b hartkorn	5 skp.	1 fjk.	$1\frac{3}{4}$ alb.	gl. skat	11 kr.74 øre
- - 28c -	1 -	1 -	2 -	-	3 - 81 -

Da den oprindelige køber Christen Pedersen har som påtegningen af
18 december 1903 på købekontrakten viser batalt mig 4000 kr, og da
Valdemar Nielsen Nygård, som ifølge transporten af 18 december 1903
er trådt i den oprindelige købers sted, har betalt mig 2900 kr. så
at kontrakten fra hans side er opfyldt, idet han overtager priori-

344

tetsgælden 1600 kr. til Stamhuset Sæbygård, så skøder og endelig overdrager jeg herved til bemeldte Valdemar Nielsen Nygård fornævnte ejendom "Lille Tveden" matr.nr.34b og 28c i Vester Karup, Karup Sogn, hvilken således herefter skal tilhøre ham med fuldkommen ejendomsret og med de samme rettigheder, byrder og forpligtelser, hvorved den hidtil har tilhørt mig ifølge det citerede skøde, idet jeg hjemler ejendommen i overensstemmelse med kontrakten.

Med hensyn til den ejeren af matr.nr.34a ifølge købekontraktens post 7 tilkommende ret til en sporvej på matr.nr.34b og til at henlægge graner, begæres dette skøde tillige læst som servitut på sidstnævnte ejendom, hvorhos bemærkes, at grænserne mellem 34 og 33 ifølge fornævnte udstykningsapprobation ere blevne berigtigede i matrikullen uden nogen forandring i skyldsætningen.

Jeg Christen Pedersen, som har udstedt foranstående transport af 18 december 1903, erkender, at Valdemar Nielsen Nygård har fyldestgjordt mig for hvad ifølge transporten tilkommer mig, så at der fra min side intet er til hindre for dette skødets tinglæsning, idet de på ejendommen værende bygninger herved overdrages ham til ejendom.

Til bekræftelse med vore underskrifter.

p.t. Sæby den 13 juni 1905.

Ole Chr.Nielsen Christen Pedersen Valdemar Nielsen Nygård

Til vitterlighed:

P.Hellum Chr.Christensen

Ole Christian Nielsen købte den 24 december 1903 ejendommen Christiansminde ved Torslev Kirke og døde her den 9 november 1907, efterladt sig enken Ane Caroline Nielsen, samt følgende børn, Ole Chr.Nielsen blev 63 år gl.

1. kusk Niels Christian Nielsen af Bringstrup Præstegård
2. Elise Nielsen, tjenende på N.Rævdal, fuldmyndig, ugift
3. Christine Marie Nielsen, tjenende samme steds ugift, født 1 november 1884, hvis kurator er nr.1
4. Oluf Johan Nielsen, 10 år gammel

Enken fik fremskaffet attest for, at hun er en huslig og forstandig kvinde, og kunne således med skifterettens tilladelse og hendes myndige børns samtykke hemsidde i uskiftet bo, og fik den 18 marts 1911 adkomst til granplantagen matr.nr.34a, som hun den 23 s.m. solgte til Frits Petersen, Odden, for 1000 kr.

345

Valdemar Nielsen Nygård solgte dem 11 oktober 1906 til Carl Martinus Jensen, der da der var planer fremme om at oprette en jernbane fra Frederikshavn til Øster Vrå, stillede en garanti på 300 kr., der blev tinglyst på ejendommen den 12 april 1917, og den 10 januar 1918 solgte han til Jens Elidth Hansen for 23.000 kr. og købte derefter Hørbylund Møllegård(nu Byrdal) i Hørby Sogn.

Jens Elidth Hansen solgte efter at havde drevet gården i mange år, til sønnen Jens Peter Hansen, der den 23 september 1970 solgte til Børge Sørensen, Karupgård, der efter at havde fået tilladelse til at lægge jorden til Karupgård, solgte bygningerne til Jørgen Malte Müller, der den 15 juli 1975 solgte til Thorkil Gustavson og Lillian Hanne Christensen, der den 6 maj 1980 solgte til Arnold Pedersen og Rose Larsen.

S M E D I E N

matr.nr.35 mfl.

Ved opmålingen til den såkaldte landmålermatrikel i 1682 blev Smedien sat i hartkorn til 1 td. o skp. o fjk. $1\frac{1}{2}$ alb. og havde et dyrket areal på 5.9 tønder land. Efter den nye matrikel fra 1844 blev hartkornet sat til 6 skp. 1 fjk. $\frac{1}{2}$ alb. og gammel skatten var 6 rd. 47 sk. Smedien var oprindelig en ejendom på godt 18 tønder land, men i begyndelsen af dette århundre blev der købt jord til fra Tveden 2 gange.

Smedien havde oprindelig haft overdrevsgræsningsret på Tornshede og fik ved udskiftningen af jordfællesskabet der tildelt parcelen nr.3, der blev solgt fra den 21 marts 1864, jvnf. 14 marts 1867.

Smedien var fæstegård under Hørbylund Hovedgård og var fra før 1785 fæstet af Jens Chr.Jensen, der var gift med Maren Christensdatter. Efter hans død blev fæstet overtaget af Christen Jensen, der i 1803 kom fra Elling og blev gift med enken Anne Kirsten Christensdatter, hvilket tyder på at Jens Chr.Jensen var bleven gift 2. gang.

Christen Jensen købte gården til selveje i 1805 og døde i 1825, hvorefter enken solgte til Niels Chr.Nielsen, der var gift med Kirsten Marie Nielsdatter. Han blev siden sognefoged og solgte i 1842 til Hans Chr.Frederiksen, der den 21 december 1853 solgte til Christen Christensen fra Gærum, der var gift med Anne Marie Larsdatter.

Christen Christensen mageskiftede den 10 oktober 1867 med Jens Peter Christensen, Kyllingborg. Smedien blev her sat til værdi af 1200 rd. Jens Peter Christensen solgte den 5 marts 1868 til Peter Chr.Hansen, og købte derefter Mikkellstrup ved Lendum.

Peter Chr.Hansen solgte den 7 august 1881 til Christen Sørensen fra naboejendommen Lille Gundestrup. Christen Sørensen var ikke myndig og havde faderen Søren Jacobsen som kurator. Han solgte den 25 juni 1885 til Chr.Peter Jensen fra Rugtved i Understed for 8000 kr. Besætningen bestod af 2 heste, 3 køer, 2 får og 2 svin.

Med henblik på tanken om at oprette en jernbane fra Frederikshavn til Øster Vrå, stillede Chr.Peter Jensen en garanti på 500 kr., der blev tinglyst på gården den 12 april 1917.

Chr. Peter Jensen solgte den 19 september 1918 til sønnen Jens Peter Jensen for 28.400 kr. Efter hans død kom gården til hans datter Kristine Jensen, der den 31 juli 1956 solgte til Knud Valdemar Jensen.

C

○

○

A B I L D G Å R D

matr.nr.36æ mfl.

I 1688 matrikelen er gården omtalt som - Østersmedien - og sat i hartkorn til 1.27 td. og med et dyrket areal på 8 tønder land, men der er tilsyneladende tidligt lagt mere jord til, for det gamle hartkorn blev senere forhøjet til 2 td. 3 skp. 2 fjk. 1 alb., efter 1844 matrikelen blev hartkornet sat til 1 td. 5 skp. 1 fjk. $2\frac{3}{4}$ alb. Abildgård havde tidligere haft overdrevs græsningsret på Tornshede og fik ved udskiftningen af jordfælleskabet her i 1805 tildelt parcel nr.2, som blev solgt fra den 9 januar 1908. Navnet Abildgård fremkom engang i 1700 tallet og i første omgang stod der gerne - Smedien eller Abildgård kaldet.

Abildgård var fæstegård under Hørbylund Hovedgård indtil 1805 og var fra midten af 1700 tallet fæstet af Christen Pedersen, der døde i 1780 og afløstes af sønnen Jens Christensen, der var gift med Maren Christensdatter, og i 1804 eller 1805 overtog sønnen Christen Jensen gården, sikkert til selveje med det samme.

Christen Jensen solgte i 1830 til Morten Thomsen, der var gift med Christiane Christensdatter og som den 20 maj 1865 solgte til sønnen Christen Mortensen, der den 8 november 1906 solgte til sønnen Lars Marinus Mortensen, ved følgende skøde:

Skøde.

Jeg underskrevne Christen Mortensen sælger, skøder og endelig overdrager herved til min søn Lars Marinus Mortensen, den mig ifølge skøde af 20 maj 1865, tinglæst 1 juni s.å. tilhørende ejendom "Abildgård" i Karup Sogn, betegnet og skyldsats således:

Matr.nr.36 Vester Karup, hartkorn 1 td. 5 skp. 1 fjk. 1 alb.

- - 2 Tornshede - o - o - o - $1\frac{3}{4}$ -

og den mig tilhørende ifølge skøde af 15 december 1884, tinglæst 15 januar 1885, parcel matr.nr.7m i Torslev Sogn nordøstlige del, uden hartkorn.

I overdragelsen medfølger ejendommens avl, afgrøde, gødning, besætning og inventarium samt indboet med undtagelse af de genstande, som jeg, når jeg og hustru indflytter i den nedennævnte aftægtsbolig, undtages.

Købesummen er akkorderet til 10.000 kr. skriver ti tusinde kroner, der af køberen er berigtiget ved ~~contant~~ betaling til mig af 5000 kr. og udstedelse af gældsbevis for 5000 kr. C

Foruden købesummen skal køberem give mig og hustru Johanne Laursem fri bolig for livstid i en tilbygning til gårdens våningshus, hvilken aftægtsbolig køberen uden nogen udgift for mig skal lade opføre og indrette inden maj måneds udgang 1907. Tilbygningen skal være 8 alen lang og have samme bredde som våningshuset, samt indrettes til 2 stuer, køkken, spisekammer og forsynes med kakkelovne, komfur og grubekedel og i det hele opføres og indrettes forsvarligt efter sælgerens ønske og anvisning. Sælgeren og hustru skal have fri og uhindret passage, også for fremmede, som de ønsker at se hos sig, fra og til aftægtsboligen, og de skal have ret til at tage vand i gårdens brønd. Indtil aftægtsboligen bliver færdig til at tage i brug har sælgerem og hustru ret til at have bopæl i gårdens våningshus. O

De indbogenstande, som sælgeren udtager af gårdens bohavet til brug i aftægtsboligen, vedbliver at være hans ejendom.

Endvidere skal køberen uden vederlag hvert år i rette tørvebjergningstid, så længe sælgeren og hustru leve, hente i en afstand af indtil 1 mil fra gården 6000 stykker knoptørve, som han skal lade opbære på loftet over aftægtsboligen.

Idet udgifterne ved opførelsen af aftægtsboligen, som vedbliver at være køberens ejendom, idet sælgeren og hustru kun har brugen for livstid, anslåes til 1000 kr og kørselen med tørve anslåes til 12 kr. årlig, altså for 5 år 60 kr., bliver købesummen ialt 11.060 kr. O

Værdien af brugen af aftægtsboligen med ret til at tage vand kan ikke ansættes til over 50 kr. årlig.

Af hensyn til brugen af stempelpapir ansættes værdien af det overdragne efter bedste skønnende til ialt 12.000 kr., hvoraf 4000 kr. regnes for det medfulgte løse, altså 8000 kr. for fast ejendom.

I henhold til foranstående erklærer jeg Christen Mortensen, at de fornævnte ejendomme med tilbehør, som køberen Lars Marinus Mortensen allerede har taget i besiddelse og brug, herefter skal tilhøre ham med fuldkommen ejendomsret og med de samme rettigheder, byrder

350 O

og forpligtelser, hvormed de hidtil har tilhørt mig, i hvilken henseende bemærkes, at der påhviler matr.nr.7m bankhæftelse og at Mads Chr.Denchersen har ret til at grave i et stykke af denne parcel.

Jeg Lars Marinus Mortensen erkender, at jeg som køber har overfor mine forældre påtaget mig de ovenanførte aftægtsforpligtelser, som skulle hæfte med første prioritet i de mig tilhørende ejendomme med avl, afgrøde, besætning og inventarium, i hvilken anledning dette skøde tillige begæres tinglyst som pantebrev.

Til bekræftelse med vore underskrifter.

p.t. Sæby den 31 oktober 1906.

Christen Mortensen Lars Marinus Mortensen

Til vitterlighed:

P.Hellum L.Thomsen

Christen Mortensen døde den 16 juni 1914 og da levede Johanne Laursem stadig. Marinus Mortensen var medlem af sognerådet fra 1917 til 1925 og igen fra 1929 til 1933. I forbindelse med oprettelse af en jernbane fra Frederikshavn til Øster Vrå, stillede Marinus Mortensen en garanti på 900 kr., der blev tinglyst på gården 12 april 1917. Marinus Mortensen solgte den 23 marts 1936 til sønnen Jens Chr. Johannes Mortensen. Der blev da opført et fritliggende hus som aftægtsbolig for Marinus Mortensen og hustruen.

Johannes Mortensen var født på gården den 2 oktober 1908 og gift med Agnes Marie Mortensen, født Jensen, der var født i Torslev sogn den 17 januar 1911, datter af Hans Peter Jensen, Kirkelund.

Johannes Mortensen oplevede at blive den sidste sognefoged i Karup sogn, og solgte den 9 marts 1971 til Jens Ågård, der den 18 december 1986 solgte til Jens Jørn Jensen.

K L I N G H U S

matr.nr.37 mfl.

Klinghus synes først at være omtalt i begyndelsen af 1800 tallet, omkring den tid da ejendommene i Karup Sogn blev købt til selveje og var da på knap 8 tønder land, men siden er der købt jord til fra Tveden 3 gange og ca. 2 tønder land er købt til fra Abildgård. En lille ejendom Korsagerhus matr.nr.39, med mindre end en halv tønde land, blev købt til den 4 september 1924 og bygningerne derfra blev fjernet. Ved udskiftningen af jordfællesskabet på Tornshede fik Klinghus tildelt parcelnummer 5. Et hus blev opført der og hørte til ejendommen til 1901.

Jens Chr.Nielsen købte Klinghus til selveje fra Hørbylund Hovedgård i 1805 og solgte ^{til} Anna Sørensdatter, tidligere Tveden. Anne Sørensdatter og hendes mand Anders Jensen, der begge stammede fra Albæk sogn, kom i 1799 efter giftemålet til Karupgård som gårdfæstere og købte gården til selveje i 1805 og solgte i 1813 under højkonjunkturerne, ganske vist efter at statsbankerotten var proklameret, men inden dens uhyggelige efterdønninger var sat ind, med en særdeles god fortjeneste og købte derefter Tveden.

Anders Jensen sad med sognets største gård under den værste økonomiske krise landet har oplevet i historisk tid og var nærmest ruineret da han døde den 9 maj 1825. Enken Anna Sørensdatter fik dog solgt Tveden og kunne købe Klinghus, som hun i 1840 solgte til sønnen Niels Andersen og døde som aftægtskone i Klinghus den 9 marts 1853.

Niels Andersen var født på Karupgård den 27 september 1812 og blev den 22 december 1840 gift med Christine Christensdatter fra Lille Nedergård i Torslev sogn, der var født den 22 september 1818, datter af fæstegårdmand Christen Larsen, Lille Nedergård i Try (der døde inden datteren var født) og dennes hustru Anne Pedersdatter.

Niels Andersen, der foruden at være landmand også var træskomager, solgte den 18 december 1862, skødet tinglyst 5 februar 1863, til Jens Christian Knudsen fra Åsted og flyttede derefter ind i Stidsborghus, et lille hus der lå øst for Harborg, som han lejede for 50 år.

Jens Christian Knudsen, der var gift med Birgitte Jensdatter, solgte den 18 august 1900, skødet tinglyst 14 februar 1901, til sønnen Carl Martinus Knudsen, og kom på aftægt.

Købekontrakt.

oprettet mellem husejer Jens Christian Knudsen af Klinghus som sælger og dennes søn Carl Martinus Knudsen som køber.

Jeg Jens Christian Knudsen sælger herved til fornævnte min søn, den mig ifølge skøde af 18 december 1862, tinglæst 5 februar 1863, tilhørende ejendom "Klinghus" kaldet i Karup Sogn, der er skyldsatt således:

Matr.nr.37	Vester Karup,	hartkorn 2 skp.	1 fjk.	$1\frac{3}{4}$ alb.	gl.skat
-	-	5 Tornshede	-	o - o -	$\frac{1}{4}$ -
					2 rd. 15 sk.

dog er fra overdragelsen undtaget matr.nr.5, som er bortsolgt, og som vil blive frastykket forinden skødets udstedelse. I overdragelsen medfølger den på ejendommen værende bygning med mur- og sømfast tilbehør, avl, afgrøde og gødning, besætning, inventarium, udbo og indbo, dog med undtagelse af de indbogenstande, som sælgeren og hustru fratager til brug i deres aftægtsstue.

Overdragelsen sker iøvrigt på følgende vilkår:

1.

Køberen overtager straks ejendommen med tilbehør, og det hele er fra nu af for hans regning og risiko, imod at han i ildebrandstilfælde oppebærer assuranceerstatningen og anvender på anordningsmæssig måde.

2.

Som købesum tilsvares og forrenter køberen den ejendommen påhvillende prioritetsgæld til overformynderiet 400 kr. og udreder til sælgeren og hustru Birgitte Jensdatter en livsvarig aftægt, der bestemmes således:

- a. Køberen lader indrette en stue i huset, 6 alen på hver kant til aftægtsfolkernes udelukkende afbenyttelse og et rum til ildebrændsel, hvilket skal ske i løbet af et år.
- b. Køberen leverer hvert år i rette tørvebjergningstid til aftægtsfolkene 8 tusinde stykker knoptørve, som han indsætter i aftægtsfolkernes ildebrændselsrum.
- c. Køberen betaler aftægtsfolkene årlig 150 kr., skriver et hundrede femti kroner, med en fjerdedel hver 1ste januar, 1ste april, 1ste juli og 1ste oktober. Når den ene af aftægtsfolkene afgår ved døden, bortfalder der 50 kr. årlig af denne pengeydelse.

353

3.

Aftægtsfolkene skulle have fri og uhindret færdsel og adgang til stedets brønd.

4.

Aftægten ansættes til følgende værdier:

Bolig årlig	20 kr.
Tørv	20 -
Kontant	<u>150 -</u>
	190 kr. x 5 = 950 kr.

Ejendommen med tilbehør ansættes med de samme påhvilende byrder til værdi 2000 kr., hvortil aftægtens kapitalværdi, altså 2950 kr., hvoraf 500 kr. regnes for løsøret.

5.

Køberen er berettiget til i førstkommende december termin at optage et så stort lån, som han kan erholde i Husmandskreditforeningen, og bliver aftægten at sikre med prioritet efter dette lån i ejendommen med avl, afgrøde, besætning og inventarium.

6.

Skøde udstedes i førstkommende december termin, og bliver aftægtskontrakten at tinglæse samtidig med skødet.

7.

Omkostningerne ved denne kontrakts oprettelse og stempling og ved skødets udstedelse og tinglæsning betales alene af køberen, der udræder alle fremtidige skatter og afgifter af ejendommen.

Jeg Carl Martinus Knudsen erkender, at jeg som køber har indgået foranstående kontrakt, der tillige med underskrives af min beskikkede kurator smed Jens Christian Christensen af Riis mark.

Til bekræftelse med vore underskrifter.

p.t. Sæby den 18 august 1900.

Jens Chr. Knudsen

Karl M. Knudsen

m.f.p.

J.K. Kristensen

Til vitterlighed:

P. Hellum

J. Jensen

354

Skøde.

Efter at den af sælgeren forbeholdte parcel matr.nr.5 nu iføle Landbrugsministeriets approbation af 9 januar d.å. er blevet frastykket og tildelt gammelskat 2 øre, og der er tilstået køberen et Husmandskreditforeningslån, stort 1800 kr., efter hvilken gæld aftægten bliver at sikre, skøder og overdrager jeg Jens Christian Knudsen herved til min søn Carl Martinus Knudsen dem han ved foranstående kontrakt solgte ejendom "Klinghus" matr.nr.37 i Vester Karup, Karup Sogn, skyldsatsat for hartkorn 2 skp. 1 fjk. $1\frac{3}{4}$ alb. og gammelskat 4 kr.29 øre, med påstående bygninger og iøvrigt i kontrakten ommeldte tilbehør, som forlængst af ham er taget i besiddelse og brug.

Jeg Carl Martinus Knudsen giver herved mine forældre Jens Christian Knudsen og hustru Birgitte Jensdatter for den dem ved foranstående kontrakt tilsagte til 950 kr. kapitaliserede aftægt, som jeg forpligter mig til nøjagtig og skadesløs at udrede, oprykkende prioritet og panteret næstefter 1800 kr., som skyldes til Husmandskreditforeningen med solidarisk ansvar og statutmæssige forpligtelser, i den fornævnte mig tilskødede ejendom med påstående bygninger og deri værende mur- og sømfaste genstande samt avl, afgrøde, gødning, besætning og inventarium, i hvilken anledning dette skøde tillige tinglæses som pantebrev.

I tilfælde af søgsmål er aftægtsyderen underkastet den hurtige retsforfølgning efter frd. 25 januar 1828, og vedtages det, at aftægtstagerne for pengeydelsen skulle være berettigede til at lade udlæg foretage i pantet uden foregående lovmål og dom i henhold lov 29 marts 1873, paragraf 15.

I henhold til foranstående erklærer jeg Jens Christian Knudsen, at den ovennævnte ejendom matr.37, Vester Karup, herefter skal tilhøre min søn Carl Martinus Knudsen med fuldkommen ejendomsret og med de samme rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed den har tilhørt mig ifølge skøde af 18 december 1862, tinglæst 5 februar 1863.

Ifølge den aterede udstykningsapprobation påhviler der matr.nr.37 præstekorntiende 1 skp. rug, 3 fjk. byg, kongekorntiende til Sæby præsteembede 1 skp. $1/8$ fjk. byg og præste-konge- kvægtiende for hver enkelt tiende $29/288$ fjk. byg.

355

I anledning af de af køberem påtagne forpligtelser medunderskrives dette skøde af hans beskikkede kurator smed Jens Christian Christensen.

p.t. Sæby den 9 februar 1901.

Jens Christian Knudsen
m.f.p.

Karl Martinus Knudsen
J.K.Kristensen
kurator

Til vitterlighed:

P.Hellum O.P.Kristiansen

Medfulgte sålydende kuratorbeskikkelse:

Til Dronninglund Herreds Skifteret.

I anledning af, at jeg underskrevne Carl Martinus Knudsen af Klinghus, Karup Sogn, født sammesteds den 28 maj 1879, har afkøbt min fader Jens Christian Knudsen ejendommen Klinghus begærer jeg herved beskikket en kurator, hvortil jeg foreslår min svigerfader smed Jens Christian Christensen af Riis mark, Torslev Sogn.

p.t. Sæby den 18 august 1900.

Karl M. Knudsen

Jeg er villig til at påtage mig det ommeldte kuratel.

p.t. Sæby den 18 august 1900.

J.K.Kristensen

Fornævnte smed Jens Christian Christensen af Riis mark beskikkes herved til kurator for sin ligeledes fornævnte mindreårige svigersøn Carl Martinus Knudsen af Klinghuset, og har kurator at udføre dette hverv overensstemmende med lovens forskrifter, og således som han trøster sig til at til og forsvare.

Dronninglund Herreds Skifteret, Sæby den 22 august 1900.

Jacobæus

Som nævnt blev der købt jord til fra Tveden på forskellige tidspunkter, matr.nr.33c er det sidste. Denne parcel blev i 1895 solgt fra Tveden til V.Hale, der den 2 oktober 1924 solgte til Klinghus. I forbindelse med tanken om at føre en jernbane fra Frederikshavn til Øster Vrå, stillede Carl Martinus Knudsen en garanti på 600 kr., der blev tinglæst på ejendommen den 12 september 1917.

Carl Knudsen solgte den 9 oktober 1945 til sønnen Ejnar Knudsen, efter hvis død enken Marie Knudsen fik adkomst til ejendommen den 22 august 1978.

356

Abildgaard	349	Stinesminde	185
Cykel- og Træhandlerforretning	281	Stæten	100
Egeborg	189	Sønderbakken	39
Elmelund	138	Telefon-centralen	126
Gamle Skole	32	Tronhaven	104
Harborg	227	Tveden	327
Hjørnebo	90	Tveden Forsamlingshus	335
Højen	74	Tykket	71
Lykkebo	124	Vester Bolle	292
Karup Andelsmejeri	276	Vester Fladholt	211
Karupgaard	3	Vester Kokkenborg	169
Karuphus	37	Øster Bolle	290
Karup Mølle	108	Øster Fladholt	197
Karup Præstegaard	1	Østergaard	320
Karup Skole	86	Østermark	315
Karup Smedie	278		
Karupvej 66	125		
Kildal	19		
Kirkehuset	253		
Klinghuset	352		
Kløkkedal	73		
Kokkenborg	155		
Krætttrupvej 4	90		
Krætttrupvej 9	284		
Krætttrupvej 11	285		
Kyllingborg	127		
Kæret	91		
Købmandsforretning	89		
Ledet	239		
Lille Tveden	340		
Løgtens Hus	220		
Mosen	177		
Nørbakken	235		
Odden	297		
Rendborg	260		
Rølborg	286		
Røllen	31		
Smedien	347		
Stendal	45		
Stidsborg	321		
Stidsborghus	221		

Karup Sogn

Stednavn	matrikel	adresse	side
Karup Præstegård	1a		1
Karupgård	2a		3
Kildal	3a		19
Røllen	5		31
Karup Gamle Skole	9a		32
Karup Hus	9c		37
Sønderbakken	10		39
Stendal	11a		45
Tykket	12		71
Klokkedal	13		73
Højen	14a		74
Karup Skole	14b		86
Karup Købmandsforretning	14c		89
Hjørnebo	14d		90
Krætrupvej 4	14	Krætrupvej 4	90
Kæret	15a		91
Stæten	16a		100
Tronhaven	18a		104
Karup Mølle	18b		108
Lykkebo	18		124
Karupvej 66	18L	Karupvej 66	125
Karup Telefoncentral	18i		126
Kyllingborg	19a		127
Elmelund	19b		138
Kjolegården	19b		138
Kokkenborg	20a		155
Vester Kokkenborg	20b		169
Mosen	20d		177
Stinesminde	20h		185
Egeborg	21a		189
Øster Fladholt	22a		197
Vester Fladholt	22b		211
Løgtenshus	22d		220
Stidsborghus	22c		221
Harborg	23c		227
Nørbakken	24		235
Ledet	25a		239
Kirkehuset	26a		253
Rendborg	27a		260
Karup Andelsmejeri	27d		276
Karup Smedie	27		278
Karup Cykel- & Træhandel	27g		281
Krætrupvej 9	27i	Krætrupvej 9	284
Krætrupvej 11	27k	Krætrupvej 11	285
Rølborg	28a		286
Øster Bolle	29		290
Vester Bolle	30a		292
Odden	31a		297
Rævdalsodde	31a		297
Østermark	25b		315
Østergård	31b		320
Stidsborg	32		321
Tveden	33a		327
Lille Tveden	34b		340
Smedien	35b		347
Abildgård	36b		349
Klinghuset	37b		352

Karup Sogn

Stednavn	matrikel	adresse	side
Abildgård	36b		349
Egeborg	21a		189
Elmelund	19b		138
Harborg	23c		227
Hjørnebo	14d		90
Højen	14a		74
Kæret	15a		91
Karup Andelsmejeri	27d		276
Karup Cykel- & Træhandel	27g		281
Karup Gamle Skole	9a		32
Karup Hus	9c		37
Karup Købmandsforretning	14c		89
Karup Mølle	18b		108
Karup Præstegård	1a		1
Karup Skole	14b		86
Karup Smedie	27		278
Karup Telefoncentral	18i		126
Karupgård	2a		3
Karupvej 66	18L	Karupvej 66	125
Kildal	3a		19
Kirkehuset	26a		253
Kjolegården	19b		138
Klinghuset	37b		352
Klokkedal	13		73
Kokkenborg	20a		155
Krætrupvej 11	27k	Krætrupvej 11	285
Krætrupvej 4	14	Krætrupvej 4	90
Krætrupvej 9	27i	Krætrupvej 9	284
Kyllingborg	19a		127
Ledet	25a		239
Lille Tveden	34b		340
Løgtenshus	22d		220
Lykkebo	18		124
Mosen	20d		177
Nørbakken	24		235
Odden	31a		297
Rævdalsodde	31a		297
Rendborg	27a		260
Rølborg	28a		286
Røllen	5		31
Smedien	35b		347
Sønderbakken	10		39
Stæten	16a		100
Stendal	11a		45
Stidsborg	32		321
Stidsborghus	22c		221
Stinesminde	20h		185
Tronhaven	18a		104
Tveden	33a		327
Tykket	12		71
Vester Bolle	30a		292
Vester Fladholt	22b		211
Vester Kokkenborg	20b		169
Øster Bolle	29		290
Øster Fladholt	22a		197
Østergård	31b		320
Østermark	25b		315